VERSLAG

DER

GEMEENTE SOERABAJA

OVER

1917.

Met beknopte verslagen over 1915 en 1916.

E. FUHRI & Co.
SOERABAIA
1918.

860 934 010

BIBLIOTHEEK KITLV
0098 5075

m 497

m 497

VERBETERBLAD.

Op Bladz.	15	3de regel van onder staat 1917, dit moet zijn 1916
„ „	34	14de „ „ „ „ *bedragen*, dit moet zijn *bijdragen*
„ „	45	13de regel van boven staat *'s nachts*, dit moet zijn *'s nachts door de*
„ „	57	13de regel van boven staat *werden*, dit moet zijn *werd*
„ „	69	2de regel van kolom 6 staat 2973000, dit moet zijn 2923000
„ „	112	2de regel van onder staat *als de*, dit moet zijn *als van de*
„ „	186	boven de 15de regel van onder moet het woord P a s a r s geplaatst worden
„ „	187	staat f 72799.63, dit moet zijn 72899,63
„ „	270	kolom 5 staat f 8759.63, dit moet zijn 38759,63

VERSLAG DER GEMEENTE SOERABAJA, OVER 1917.

Met beknopte verslagen over 1915 en 1916.

INHOUD.

HOOFDSTUK I.

BESCHRIJVING DER GEMEENTE.

		Bladz.
§ 1.	Instelling der Gemeente Soerabaja.	1
	Tienjarig bestaan.	1— 7
§ 2.	Grenzen der Gemeente	7
§ 3.	Gebied der Gemeente	7— 8
§ 4.	Gronden in, en eigendom bij de Gemeente . .	8
§ 5.	Verdeeling der Gemeente in wijken	8
§ 6.	Verdeeling der Gemeente in Stemdistricten . .	8— 9
§ 7.	Verdeeling der Gemeente in secties van den Reinigingsdienst.	9
§ 8.	Verdeeling der Gemeente in secties der Gemeentewerken	9
§ 9.	Verdeeling der Gemeente in secties van den Waterleidingsdienst	9
§ 10.	Bevolking der Gemeente	9—10

HOOFDSTUK II

LOCALE RADEN WETGEVING.

		Bladz.
§ 1	Locale Raden Ordonnantie	10
§ 2.	Kiesordonnantie.	10

HOOFDSTUK III.

GEMEENTEBESTUUR

		Bladz.
§ 1.	Samenstelling van den Gemeenteraad	11 — 12
§ 2.	Raadscommissiën	12 — 13
§ 3.	Werkkring van den Gemeenteraad	13
§ 4	Bevoegdheid tot uitbreiding.	13 — 14
§ 5.	Overzicht der behoeften waarin de Raad moet voorzien	14
§ 6.	Uitgezonderde terreinen	14
§ 7.	Het recht van beheer in het algemeen . . .	14 — 15
§ 8.	Bijzondere voorziening met betrekking tot sommige in beheer gegeven zaken . . .	15
§ 9.	Kiezerslijst	15
§ 10.	Burgemeester	15 — 16
§ 11.	Ambtenaren en bedienden	16 — 17
	Staat van ambtenaren en bedienden	16 — 24
	Voornaamste mutaties over de jaren 1915, 1916 en 1917	25 — 26
	Verleende pensioenen	27
§ 12.	Verleende verloven	27 — 30
§ 13.	Verordeningen door den Gemeenteraad vastgesteld in de jaren 1915, 1916 en 1917	30 — 34
	a. Strafverordeningen.	30 — 32

		Bladz.
b. Belastingverordening		32 — 33
c. Verordeningen van verschillenden aard		33 — 34
§ 14. De voornaamste in den Gemeenteraad behandelde onderwerpen voor zoover niet elders in dit verslag vermeld		34
I.	Ambtenaren (Pensioenen, transport, salarissen, duurtetoeslag)	34 — 37
II.	Baggermolens	37
III.	Belastingen	37 — 38
IV.	Bouw- en Woningtoezicht	38
V.	Brandweer	39
VI.	Bruggen	39 — 40
VII.	Bureaubenoodigdheden	40
VIII	Concessie (O. J. S.)	40 — 42
IX.	Erfpacht	42 — 43
X.	Geldleening	43 — 44
XI.	Gemeentehuis	44 — 45
XII.	Gezondheidsdienst	45 — 46
XIII.	Grondbedrijf	46 — 47
XIV.	Haven	47 — 48
XV.	Klokken	48
XVI.	Los- en Laadkranen	48
XVII.	Los- en Laadplaatsen	49
XVIII.	Maleische vertaling van stukken	49
XIX.	Onderwijs	49 — 51
XX.	Overeenkomst (D. P. M.)	51
XXI.	Overvaarten	51 — 52
XXII.	Reinigingsdienst	52
XXIII.	Rioleering en Assaineering	52 — 53
XXIV.	Schadeloosstellingen	53
XXV.	Spoor- en tramwegen	53 — 54
XXVI.	Stadstuin	54 — 55
XXVII.	Stoomwalsen	55
XXVIII.	Subsidies	56

Bladz.

XXIX. Veterinaire dienst 57
XXX. Warongs- en ijshuisjes . . . . . 57 — 58
XXXI. Waterleiding . . . . . 58 — 61
XXXII. Wegen . . . . . 61 — 66
XXXIII. Woningbouw 66

HOOFDSTUK IV.

GELDMIDDELEN

Bladz.

Begrooting en rekening . . . . . 66—67
Begrootingswijzigingen . . . . . 67—68
Staat der Gemeenteschulden op 1 November 1917 . . 69

HOOFDSTUK V.

VERSLAG VAN DE VERSCHILLENDE TAKKEN VAN GEMEENTEDIENST OVER 1917

Bladz.

§ 1. Gemeentewerken . . . . . 70—132
§ 1a. Brandweer . . . . . 121—032
§ 2. Grondbedrijf . . . . . 132—139
§ 3. Pasarbedrijf . . . . . 139—140
§ 4. Waterleiding . . . . . 140—150
§ 5. Bouw- en Woningtoezicht . . . . . 150—151
§ 6. Veterinaire dienst . . . . . 151—153
§ 7. Begraafplaatsen . . . . . 153—156

HOOFDSTUK VI.

ONDERWIJS

Bladz.

Opgave betreffende de Gouvernements lagere scholen 157
Opgave betreffende particuliere lagere scholen . . . 158

Bladz.

Opgave betreffende het Chineesch lager onderwijs in de Gemeente Soerabaja 159

Opgave betreffende het Voortgezet Uitgebreid lager Onderwijs in de Gemeente Soerabaja 159

Opgave betreffende het Inlandsch lager Onderwijs in de Gemeente Soerabaja 160

Koningin Emmaschool 161

Handelscursus te Soerabaja 161

Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus . . . . 161—162

Bijzondere Hoogere Bugerschool voor Meisjes . . . 162

HOOFDSTUK VII.

HANDEL EN SCHEEPVAART

Bladz.

§ 1. Handel . . . . . 162—164

§ 2. Scheepvaart . . . . . 641—169

HOOFDSTUK VIII.

VERSLAG VAN DE ALGEMEENE POLITIE IN DE GEMEENTE SOERABAJA (1915, 1916 en 1917). Bladz. 169-176

BIJLAGEN.

Bladz.

I. Beknopt verslag der Gemeente Soerabaja over 1915 . . . . . 177—187

Gebouwen. 97

Wegen. . . . . 178—179

Bruggen en duikers . . . . . 179—180

Straatverlichting. 180

Brandweer. 180

Begraafplaatsen . . . . . 180—181

Reinigings- en besproeiingsdienst . . . 181—183

Bladz.

Rioleerings- en afwateringswerken, demping van poelen en moerassen 183
Keuring van slachtvee en vleesch, slachthuizen 184
Keuring van en toezicht op de vervaardiging van andere levensmiddelen . . . 184
Watervoorziening . . . . . 184—185
Verbetering van Woningtoestanden . . . 185—187
Grondbedrijf 187

II. Beknopt verslag der Gemeente Soerabaja over 1916 . . . . . 188—198
Gebouwen 188
Wegen . . . . . 188—189
Bruggen en duikers 189
Overzetveeren 189
Straatverlichting . . . . . 189—190
Brandweer 190
Begraafplaatsen 190
Reinigings- en besproeïingsdienst . . . 191
Rioleerings- en afwateringswerken, demping van poelen en moerassen 192
Keuring van slachtvee en vleesch, slachthuizen . . . . . 192—193
Keuring van en toezicht op de bereiding van andere levensmiddelen. 193
Watervoorziening . . . . . 193—195
Verbetering van woningtoestanden . . . 196
Pasarwezen 197
Grondbedrijf 197
Plantsoenen . . . . . 197—198

III. Grenzen der Gemeente . . . . . 199—201

IV. Staat van openbare pleinen en parken aan de gemeente in beheer gegeven . . . . . 202—203

V. Staat van gronden, met uitzondering van pleinen en parken, welke aan de gemeente in beheer zijn gegeven . . . . . 204—205

		Bladz.
VI.	Verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen en andere terreinen in de gemeente Soerabaja (staat)	206—219
VII.	Verdeeling der gemeente in wijken	220—226
VIII.	Stemdistricten	227—228
IX.	Staat van de op 31 December 1917 in de Gemeente nog van kracht zijnde verordeningen en Reglementen en keuren van Politie. .	229—239
X.	Staat van verleende drankvergunningen, in totaal 193, welke op ultimo December 1917 nog van kracht waren	240—258
XI.	Staat van opgemaakte processen-verbaal. . .	259
XII.	Staat van opgemaakte processen-verbaal. . .	260
XIII.	Overzicht van de gedurende het jaar 1917 verkochte rijwielnummers	261
XIV.	Opgave der door de ambulance automobiel gedane ritten gedurende het jaar 1917 . . .	262
XV.	Gemeentewerken. Verwerkte bedragen en kosten van beheer over 1917.	263—268
XVI.	Gemeentewerken. Overzicht van de belangrijkste in 1917 voltooide gebouwen.	269—278
XVII.	Gemeentewerken. Overzicht van de in 1917 voltooide bruggen en duikers.	279—281
XVIII.	Verslag omtrent de geheel of gedeeltelijk in eigen arbeid onderhouden wegen, gedurende het jaar 1917	282—283
XIX.	Verslag van de voornaamste in uitvoering zijnde nieuwe bruggen of belangrijke verbeteringen en vernieuwingen aan bestaande bruggen, gedurende het jaar 1917	284
XX.	Opgave van de wegen ter hoofdplaats Soerabaia, die in het jaar 1917 nieuw werden aangelegd, verbeterd of berijdbaar werden gemaakt	285
XXI.	Grondbedrijf. Exploitatierekeningen	287—290
XXII.	Grondbedrijf. Algemeene kosten 1917	291—294

Bladz.

XXIII. Grondbedrijf. Balans per 31 December 1917 . 295—298
XXIV. Pasarbedrijf. Balans per 31 December 1917 . 299—302
XXV Recapitulatiestaat van de opbrengsten der pasars gedurende 1915 tot en met 1917 . . 303—306
XXVI. Gemeente Waterleiding. Verwerkte bedragen en koster van beheer over het jaar 1917 . . . . 307—310
XXVII. Gemeente Waterleiding. Gesplitste Winst- en Verliesrekening over 1917. . . . . 311—314
XXVIII. Gemeente Waterleiding. Balans per 31 December 1917 . . . . . 315—317
XXIX. Opgave van het aantal, gedurende de jaren 1916 en 1917 geregistreerde en afgeschreven kossongs, dogcars, karren 318
XXX. Staat van in den loop van 1915, 1916 en 1917 opgemaakte processen-verbaal wegens overtreding der bepalingen omtrent wagen- en karrenverhuurderijen, ingedeeld naar de artikelen der Verordening 319
XXXI. Vergelijkende staat van uitgaven en inkomsten over de jaren 1906 t/m 1916 . . . . . 321—346
XXXII. Overzicht van de te Soerabaja geheven in- en uitvoerrechten en accijnzen, gedurende de jaren 1912 t/m 1917 347
XXXIII. Overzicht van de scheepvaartbeweging ter reede van Soerabaja gedurende de jaren 1915, 1916 en 1917 348
XXXIV. Overzicht van den invoer te Soerabaja gedurende 1916 en 1917 . . . . . 349—377
XXXV. Overzicht van den uitvoer te Soerabaja gedurende 1915, 1916 en 1917 . . . . . 377—397
Alphabetische klapper op verslag en bijlagen . . . 398—407

Opm. In het verslag kon het hoofdstuk

Gezondheidsdienst

niet worden opgenomen, wegens het niet tijdig inkomen der gegevens.

Verslag der Gemeente Soerabaja

over 1917.

Met beknopte verslagen over 1915 en 1916.

HOOFDSTUK I.

BESCHRIJVING DER GEMEENTE.

§ 1. *Instelling der Gemeente Soerabaja.*

TIENJARIG BESTAAN.

De Gemeente Soerabaja bestaat sedert 1 April 1906.

Artikel 1 van Staatsblad 1906 No. 149 stelt vast, dat de bepaling van het eerste lid van artikel 68a van het Reglement op het beleid der Regeering van Nederlandsch-Indië, toegepast wordt op het gedeelte der Residentie Soerabaja uitmakende de hoofdplaats Soerabaja en dat dit gebiedsdeel genoemd wordt: de Gemeente Soerabaja.

De Gemeente Soerabaja bestond dus in 1916 10 jaren, ter herdenking van welk feit de toenmalige voorzitter van den Gemeenteraad in de vergadering van den 26^{en} April 1916 de volgende rede uitsprak:

„Alvorens een aanvang te maken met de agenda, wil ik het feit niet onvermeld laten, dat we deze maand het tienjarig bestaan van den Gemeenteraad van Soerabaja herdenken.

Op den 1sten April 1906 trad in werking de ordonnantie, die de Gemeente Soerabaja in het leven riep, voor die gemeente uit de koloniale middelen een som van f 284,300.— 's jaars afzonderde, verder haar taak en inrichting omschreef en het

voorzitterschap van den Raad opdroeg aan het Hoofd van Plaatselijk Bestuur der afdeeling Soerabaja.

Sedert dien is in die taak en werkkring der Gemeente geen verandering van eenige beteekenis gekomen. Intusschen bleek dat, hoe beperkt die taak ook nog was, er ruimschoots gelegenheid was voor den Raad om noodige verbeteringen en veranderingen te brengen in den bestaanden toestand en dat daarmede een arbeidsveld was aangewezen, waarmede de Raad zich gedurende tien jaren heeft bezig gehouden en ik durf ook zeggen, waarop hij met succes heeft gearbeid.

Het was duidelijk, dat de Regeering niet een snel tempo van ontwikkeling wenschte en de voorkeur gaf aan een geleidelijke ontwikkeling. De beperkte geldmiddelen dwongen vanzelf tot een bescheiden optreden In tegenstelling met vele andere Gemeenten kreeg men hier echter al dadelijk een belangrijk bedrijf te exploiteeren, n.l. de Waterleiding van Soerabaja.

De resultaten wijzen er op dat dit bedrijf, zoowel voor de Gemeente zelve, als voor hare inwoners, van groot nut is geweest.

Enkele cijfers mogen dit nader aantoonen.

In 1906 waren nog slechts 1588 spuitleidingen gelegd. Eind 1915 bedroeg dit getal reeds 5718. Het betaald waterverbruik steeg van bijna 740.000 M^3 in 1906 tot bijna 2 millioen M^3 in 1915; de gemaakte winst van bijna f 12000.— tot f 285.000.— in 1915. In totaal werd circa $1^1/_2$ millioen winst gemaakt. De zorg voor de verstrekking van gratis drinkwater in de kampongs, die de Gemeente vrijwillig op zich nam, is de voornaamste reden, die het thans noodzakelijk maakt aan dit bedrijf een groote uitbreiding te geven en een groot deel der baten daaruit verkregen, daaraan op te offeren.

De openbare wegen, de reinigingsdienst, de straatverlichting, de brandweer en de begraafplaatsen waren de publieke werken en instellingen, waaraan de Raad zijn zorgen had te wijden, en we moeten erkennen dat de Gemeente-zorg hier heel wat meer heeft verricht, dan tevoren ooit van Gouvernementsdiensten werd verwacht.

Met eenige cijfers wil ik dit hier nog toelichten.

De totale uitgaven voor Gemeentewerken bedroegen in 1906

ruim f 30.000.—; in 1907 ruim f 200.000.—, welk bedrag geleidelijk steeg tot ruim f 600.000.— in 1915. Voor het geheele tijdvak vanaf 1906 tot en met 1915 waren de totale uitgaven voor Gemeentewerken bijna f 4.000.000.—.

Het is niet doenlijk een opsomming te geven van alle werken, waaraan het bovengenoemde bedrag in dat tijdvak is besteed geworden. Een belangrijk gedeelte was noodig voor den reinigingsdienst, waaraan de Gemeenteraad aanzienlijk meer zorg besteedde dan vroeger het geval was. In genoemd 10-jarig tijdvak werd hieraan niets meer dan f 1.000.000.— uitgegeven.

Degenen, die goed bekend zijn met de stad weten ook, dat ten opzichte van vele zeer slechte toestanden in enkele stadsgedeelten, vooral wat aangaat het gotenstelsel, verbeteringen werden aangebracht. Voor zwaar onderhoud en aanleg van nieuwe afvoergoten werd een bedrag van ongeveer f 250.000.— uitgegeven.

De verbetering van het wegenstelsel had ook geregeld de aandacht van den Gemeenteraad; voor asphalteering en meer afdoende verbetering van wegen werd een bedrag van ruim f 350.000.— uitgegeven. Hieronder is het bedrag van het jaarlijksche onderhoud der wegen niet begrepen. Talloos zijn ook de kleine verbeteringen, die uit gewoon onderhoud werden bekostigd, zooals verbetering van bermen, afronding van hoeken, die op zichzelf niet belangrijk, toch gezamenlijk langzamerhand veel verbetering in den algemeenen toestand hebben geschapen.

Oorspronkelijk aangekocht voor andere doeleinden werd een gedeelte van het land Goebeng in exploitatie gebracht en werd daarvoor van bovengenoemd bedrag een som van ruim f 300.000.— uitgegeven. De Gemeente is thans nog in het bezit van een uitgestrekt terrein, dat op den duur een zeer waardevol bezit zal blijken te zijn.

De nieuwe begraafplaats, oorspronkelijk op het land Goebeng gedacht, werd aangelegd op Kembang Koening. De werken zijn thans bijna geheel gereed en binnen kort zal deze begraafplaats in exploitatie worden genomen.

De totale kosten voor terrein, gebouwen, aanleg, enz. bedragen ruim f 100.000.—.

Van het aan de verbetering van het gotenstelsel en aan de wegen besteedde bedrag werd de grootste helft in de oude stad (beneden stad) verwerkt. In het belang van het verkeer werden zoowel in boven- als benedenstad nieuwe bruggen gebouwd en van de bestaande bruggen enkele verlaagd en verbreed.

Bij de Brandweer heeft men het langst in den bestaanden toestand berust, maar het is thans slechts aan bijzondere omstandigheden te wijten, dat een moderne auto-brandspuit nog ontbreekt.

Daarentegen is de exploitatie en het beheer van de openbare markten, de pasars, een voorwerp van bijzondere zorg geworden van de Gemeente en de resultaten tot dusverre daarmede verkregen, zijn zeer bevredigend.

Van het bouw- en woningtoezicht gaat thans een heilzame invloed uit. Al zullen de strengere voorschriften een doorn in het oog van velen zijn die van ouds gewend waren te bouwen hoe en waar het hun lustte, toch is dit de eenige weg die er toe leiden moet, om tot betere woningtoestanden te komen. Al zal het bouwen van goedkoope woningen voor velen die hieraan nog behoefte hebben een uitkomst zijn, toch zal hoofdzakelijk het verbeteren van de bestaande woningen op den duur heilzaam werken. Resultaten zijn echter pas te zien na eenige jaren. Toch zijn we hiermede sedert 1911 op den goeden weg. In dat jaar werd de dienst van het Rooiwezen georganiseerd en een Rooimeester als gemeente-ambtenaar aangesteld.

Het aantal bouwvergunningen beliep in het jaar 1906 ruim 500, in 1911 was het ruim 900 en het laat zich aanzien dat dit jaar 1000 bouwvergunningen zullen worden verleend.

Op hygiënisch gebied zijn nog slechts enkele stappen gedaan. Het melkonderzoek en de vleeschkeuring en het toezicht op de slagerijen en broodbakkerijen zijn sedert 1911, toen een gemeente-veearts in dienst werd gesteld, geregeld. Voor de verstrekking van goed drink-, bad- en waschwater aan de Inlandsche bevolking is het mogelijke gedaan, pasartoestanden zijn verbeterd, aan den waterafvoer en het gotenstelsel, hoe gebrekkig nog in het algemeen, zijn toch reeds belangrijke sommen ten koste gelegd, zooals we gezien hebben. Het bouw- en

woningtoezicht zooals dit thans volgens de nieuwe verordening is geregeld, zal aan den algemeenen gezondheidstoestand der ingezetenen ten goede komen.

De reinigingsdienst, die ook in de kampong werkt, en het dempen van vele poelen en plassen met straatvuil, zal op hygiënisch gebied ook nuttig effect sorteeren. Dat er in deze richting nog veel te doen valt, behoef ik hier nauwelijks te vermelden. Aan plannen voor de toekomst ontbreekt het echter niet. Als laatste daad kan ik nog vermelden, de aanschaffing van een ambulance-auto.

Dit alles werd bereikt met de bescheiden middelen, waarover de Gemeente te beschikken had en slechts noode werd er toe overgegaan een druk op de ingezetenen te leggen in den vorm van belastingen. Zelfs is men nog niet gekomen tot algemeene directe belastingheffing, want de drankverordening en de belasting op de vervoermiddelen, die nog in werking moeten treden, zijn niet eens als zoodanig te beschouwen.

Toch zullen de burgers van Soerabaja daaraan op den duur niet kunnen ontkomen, willen zij door den Raad de vele nuttige werken tot stand zien gebracht, welke men hier nog wenscht. De steeds intensiever wordende zorg voor de haar toevertrouwde belangen, heeft er van zelf toe geleid om het getal ambtenaren aanzienlijk uit te breiden. De uitgaven voor de traktementen houden daarmede innig verband.

Vooral de laatste jaren zijn de werkzaamheden ter Secretarie aanzienlijk toegenomen.

Daar de Raad de bemoeienis van velerlei zaken geleidelijk tot zich heeft getrokken, is de taak van den Voorzitter en daarmee de werkzaamheden van alle takken van dienst belangrijk toegenomen. In het jaar 1906 bedroegen de ontvangsten en uitgaven gemiddeld f. 34000.—, terwijl die over 1914 reeds zijn gestegen tot gemiddeld f 995.000.—. Alzoo eene toename van ongeveer 190 %. De begrooting voor 1906 staat in ontvangsten en uitgaven op f 284.000.— en die over 1916 op ruim f 1.500.000.— of met eene toename van 445 %. Teneinde een overzicht te geven van de vermeerdering van het werk ter gemeente secretarie, heb ik op laten maken een 2-tal grafische voorstellingen. Hieruit

blijkt o. m. dat in vergelijking van de jaren 1906 tot 1915 is gestegen :

a.	het aantal	bevelschriften tot betaling met	280 %
b.	„	„ besluiten van den Gemeenteraad met	355 „
c.	„	„ ontvang- en uitgaafposten met	725 „
d.	„	„ agendanummers met	1000 „
e	„	„ opdrachten tot invordering met	2290 „
f.	„	„ besluiten van den Voorzitter met	2950 „
g.	„	„ invordering retributies en belastingen met	6000 „

of gemiddeld met 1942 %, terwijl het aantal ambtenaren ter Secretarie slechts is vermeerderd met 650 %. Voorts laat de grafiek van de gemiddelde vermeerdering van werkzaamheden zien, dat de eerste drie jaren de lijn, aangevende het gemiddelde van de personeelsuitbreiding belangrijk hooger ligt dan die van de gemiddelde werktoename, terwijl in de volgende jaren juist het omgekeerde het geval is.

Op wetgevend gebied is de Raad herhaaldelijk regelend opgetreden. De vele verordeningen sedert in werking getreden, wijzen daar voldoende op.

Intusschen bleef de leiding dier werkzaamheden steeds berusten bij den Assistent-Resident, die het reeds volhandig heeft met eigen werkzaamheden. Steeds grooter werden de eischen, die aan zijn tijd en werkkracht werden gesteld en het is dan ook zeker een even billijke als noodige maatregel, dat daaraan binnenkort een einde zal worden gemaakt door de benoeming van een eigen Burgemeester. Dit zal dan den gang van zaken in vele opzichten ten goede komen. In ieder geval zal de stabiliteit in de leidig beter verzekerd zijn.

Ik wijs er slechts op dat in die tien jaar de Raad 6 maal van Voorzitter verwisseld heeft.

Het aantal mutaties onder de leden is zeer belangrijk geweest. Slechts een enkel lid heeft van den beginne af aan tot op heden in den Raad zitting gehad, n. l. de oud-majoor der Chineezen The Toan Ing.

Hiermede heb ik een kort overzicht willen geven wat in algemeene trekken in het tienjarig tijdvak, dat achter ons ligt, tot stand is gebracht.

De resultaten zullen nog menigeen, die een veel sneller tempo van ontwikkeling gewenscht had, niet bevredigen. De moeilijkheden, die een snellere ontwikkeling nog in den weg staan, zijn echter nog niet overwonnen. De Indische gemeenten zijn feitelijk uit het niet ontstaan en zijn opgebouwd naar Hollandsch voorbeeld. We mogen niet vergeten, dat het wordings- en ontwikkelingsproces daar jaren en jaren geduurd heeft, terwijl de instelling daar niet geplant was, maar gesproten uit een vruchtbaren bodem, die daarvoor tijden tevoren met zorg was toebereid.

Dit hebben echter de Indische gemeenteraden op de hoofdplaatsen in Indië in ieder geval reeds getoond, dat zij alle reden van bestaan hebben, dat hun groei en bloei met kracht bevorderd moet worden en dat het stadium van proefneming overwonnen is, al zal ook nog in velerlei richting aanpassing moeten worden gezocht aan bestaande locale toestanden.

Thans ligt het m.i. op den weg der Locale Raden om verder aan te dringen op uitbreiding der taak en bevoegdheden, om meer zelfbestuur maar ook om meer en ruimere middelen. De tegenwoordige Regeeringshulp op finantieel gebied verleend, is niet afdoende en niet in het voordeel van een Gemeente als Soerabaja, die nog slechts weinig belastingen heft en veel noodig heeft. Gestreefd zal er naar moeten worden om een deel der plaatselijk verkregen Landsinkomsten te verwerven, waarmede de bloei en vooruitgang van de stad tevens de Gemeente direct ten goede komt."

Ik heb gezegd."

§ 2. Grenzen der Gemeente.

De grenzen der Gemeente vallen samen met die der hoofdplaats Soerabaja, zooals die vastgesteld zijn bij Staatsblad 1911 No 257. (Zie de bijlagen).

Den 10 October 1917 besloot de Raad der Regeering een voorstel tot grensuitbreiding te doen. Tot heden wordt het antwoord op dit voorstel nog tegemoet gezien.

§ 3. Gebied der Gemeente.

Het gebied der Gemeente Soerabaja omvat een groot deel

der afdeeling Soerabaja. De totale oppervlakte is berekend op 103 K. M².

Ten aanzien van uitgezonderde terreinen (militaire, die der Staatsspoorwegen en die onder beheer der Marine) zie men ook Hoofdstuk III § 6.

De grenzen der militaire terreinen zijn aangegeven op eene kaart gevoegd bij Gouvernementsbesluit ddo. 1 April 1906 No. 29 (welke kaart sedert enkele wijzigingen onderging).

Krachtens Staatsblad 1911 No. 110 kunnen wijzigingen van de militaire terreinen, voor zooverre bij den Gemeenteraad hiertegen geen bezwaar bestaat, namens den Gouverneur-Generaal door den Commandant van het Leger in overleg met de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, plaats vinden.

Het gebied der Gemeente bestaat uit Staatsdomein, (gronden waar Inlanders bezitsrecht uitoefenen en onbebouwde terreinen) in vollen eigendom afgestane perceelen (particuliere landerijen en gewone eigendomsgronden) en uit der Gemeente in beheer gegeven pleinen, parken enz. Een staat van laatstbedoelde gronden is als bijlage 4 en 5 aan dit verslag toegevoegd.

Bij Raadsverordening van 17 Juni 1907, afgekondigd in de Javasche Courant van 30 Juli 1907 No. 60, is de uitgifte in tijdelijk gebruik van die gronden geregeld. (zie bijlage No. 6).

§ 4. Gronden in en eigendom bij de Gemeente.

In 1909 werd de Gemeente bij koop eigenares van het land Goebeng Djepit. Het ten Noorden van de spoorlijn gelegen gedeelte is bijna geheel aan particulieren voor woningbouw verkocht.

In 1916 werd de Gemeente door aankoop eigenares der landen Ketabang en Ngagel.

§ 5. Verdeeling der Gemeente in wijken.

Bij besluit ddo. 27 April 1914 No. 2/24 van den Resident van Soerabaja is de hoofdplaats Soerabaja in 26 wijken verdeeld. Hierdoor ondergingen de grenzen van verschillende wijken eenige verandering. (Zie bijlage No. 7).

§ 6. Verdeeling der Gemeente in stemdistricten.

Bij Raadsverordening ddo. 23 Juni 1909 is de Gemeente

verdeeld in 3 stemdistricten. (Intusschen gewijzigd. Zie bijlage No. 8.)

Het Hoofdstembureau werd gehouden in stemdistrict 1.

§ 7. Verdeeling der Gemeente in secties van den reinigingsdienst.

In het belang van den reinigingsdienst is de Gemeente verdeeld in 2 secties: beneden- en bovenstad; de secties zijn onderverdeeld in te zamen 7 kringen.

§ 8. Verdeeling der Gemeente in secties der gemeentewerken.

Speciaal voor de wegen is de gemeente verdeeld in 3 secties; beneden-, midden- en bovenstad.

§ 9. Verdeeling der Gemeente in secties van den Waterleidingsdienst.

Ten behoeve van den Waterleidingsdienst is de Gemeente verdeeld in 4 secties Oost (beoosten de Soerabaja-rivier en Kalimas) en 4 secties West (bewesten de Soerabaia-rivier en Kalimas).

§ 10. Bevolking der Gemeente.

DE STERKTE DER BEVOLKING BEDROEG:

a. 1 Januari 1915.

LANDAARD.	Totaal.
Europeanen	9108
Inlanders	117585
Chineezen	18957
Arabieren	2734
Andere Vreemde Oosterlingen	326
Totaal	148710

b. 1 Januari 1916. Volgens Regeeringsalmanak 1917.

Europeanen	15000
Inlanders	119733
Chineezen	19053
Arabieren	2660
Andere Vreemde Oosterlingen	306
Totaal	156752

c. 1 Januari 1917. Volgens Regeeringsalmanak 1918.

Europeanen	15000
Inlanders	121559
Chineezen	20847
Arabieren	2553
Andere Vreemde Oosterlingen	396
Totaal	160355

HOOFDSTUK II.

LOCALE RADEN WETGEVING.

§ 1. Locale Raden-Ordonnantie.

Deze herhaaldelijk gewijzigde ordonnantie (Stbl. 1905 No. 191) strekt om, in aansluiting bij het Decentralisatie besluit (Stbld. 1905 No. 137), doch met uitzondering van de verkiezing van Raadsleden en hetgeen daarop betrekking heeft, alles te regelen wat ter uitvoering van het eerste en tweede lid van art. 68 en van het tweede en derde lid van art. 68 c. R. R. bij algemeen reglement kon worden vastgesteld.

§ 2. Kiesordonnantie.

Deze ordonnantie werd bij Staatslad No. 584 t/m 588, 1917 in dier voege gewijzigd en aangevuld dat bij de verkiezingen in 1918 voor het eerst ook de Nederlandsch sprekende Inlanders en Vreemde Oosterlingen actief en passief kiesrecht zullen bezitten.

HOOFDSTUK III.

GEMEENTEBESTUUR.

§ 1. Samenstelling van den Gemeenteraad.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië, gedateerd 5 Augustus 1916, werd Mr. A. Meyroos benoemd tot Burgemeester der Gemeente Soerabaja, met ingang van 21 Augustus 1916.

Mr. Meyroos treedt van af dien datum als Voorzitter van den Gemeenteraad op.

Tot 21 Augustus 1916 fungeerde als Voorzitter van den Gemeenteraad krachtens artikel 7 der Ordonnantie (Staatsblad 1906 No. 149) waarbij de Gemeenteraad van Soerabaja in het leven werd geroepen, het Hoofd van Plaatselijk Bestuur van de afdeeling Soerabaja, de heer L. J. Schippers.

Krachtens dezelfde ordonnantie moest de Gemeenteraad van Soerabaja bestaan uit 15 Europeanen of met hen gelijkgestelden, 5 Inlanders en 3 Vreemde Oosterlingen. Bij de laatste wijziging dier Ordonnantie werd het getal leden gebracht op 15 Europeanen, 8 Inlanders en 4 Vreemde Oosterlingen.

Het aantal leden bedraagt thans 23, en zal bij de periodieke verkiezingen in 1918 worden gebracht op 27.

Den 31 December 1917 waren lid van den Gemeenteraad:

Namen	Jaar van aftreding
Dr. A. van Dorsten	1918
P. Egas	1918
J. H. Guyt	1918
Dr. J. W. van der Spek	1918
L. D. J. Reeser (in 1918 de Gemeente verlaten)	1918
D. L. Rosenquist	1918
C. Hartogh	1918
J. M. I. Suys	1918
J. Graaff	1918
M. Prawirodirdjo	1918
Sech Achmad bin Abdullah Bobsaid	1918

NOOT. Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië ddo 12 Februari 1917 No. 32 werd het Raadslid Dr. A. van DORSTEN aangewezen om den Burgemeester bij diens ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis te vervangen.

The Toan Ing (in 1918 ontslag gevraagd)	1918
J. Hekket	1921
Mr. J. F. A. M. Buffart	1921
C. F. M. Verstijnen	1921
Mr. A. van Gennep	1921
H. E. Krol (in 1918 de Gemeente verlaten)	1921
D. Willemse (in 1918 overleden)	1921
Han Tjiong Khing	1921
R. Priodipoero.	1921
R. P. Tjondroadiningrat	1921
M. B. Soerowidjojo (in 1918 overleden)	1921
M. Darsoeki	1921

§ 2. Raadscommissiën.

Den 31 December 1917 bestonden de volgende Raadscommissiën.

A) Vaste Raadscommissiën.

Naam der Commissie	*Leden*	*Voorzitter*
Financieele Commissie	P. Egas en H. E. Krol	de Burgemeester
Wetgevende id.	J. M. I. Suys en Mr. A. van Gennep.	Mr. J. F. A. M. Buffart
Technische id.	Dr. A. v. Dorsten en J. Graaff.	C. F. M. Verstijnen
Hygiënische id.	Dr. J. W. v. d. Spek en Mr. A. van Gennep.	Dr. A. van Dorsten
Comm. v/h Grondbedrijf	Mr. J. F. A. M. Buffart en L. D. J. Reeser.	J. M. I. Suys
Waterleiding Commissie	Dr. J. W. van der Spek, D. Willemse en R. P. Tjondroadiningrat.	J. Hekket
Pasar Commissie	Dr. A. van Dorsten en R. Priodipoero.	Dr. J. W. v. d. Spek.
Commissie Eur. Begraafplaatsen	P. Beijen, J. C. v. Drongelen, A. Sweep en J. J. Verlinden.	D. Willemse

Naam der Commissie	*Leden*	*Voorzitter*
Veterinaire Commissie	C. F. M. Verstijnen en M. B. Soerowidjojo.	L. D. J. Reeser

B) Commissiën ad hoc.

Naam der Commissie	*Leden*	*Voorzitter*
Gascommissie	C. F. M. Verstijnen, J. Hekket, D. L. Rosenquist en J.M.I. Suys,	L. D. J. Reeser
Commissie tot het instellen van een onderzoek naar den feitelijken toestand van armen- en ouderdomszorg.	J. M. I. Suys en M. B. Soerowidjojo	C. Hartog

C) Bijzondere Commissiën.

Naam der Commissie	*Leden*	*Voorzitter*
Gezondheids-commissie	Dr. J. W. v. d. Spek, Dr. S. Citroen, C. F. M. Verstijnen, Mr. A.v. Gennep	Dr. A. van Dorsten
Belastingcommissie	P. Egas, Mr. J. F. A. M. Buffart, J. M. I. Suys.	L. D. J. Reeser

§ 3. Werkkring van den Gemeenteraad.

De werkkring van den Gemeenteraad wordt omschreven in artikel 8 van Staatsblad 1906 No. 149. Zij omvat de voorziening in de behoefte van plaatselijke verordeningen voor de Gemeente Soerabaja, verder het beheer bedoeld in art. 5 van genoemd Staatsblad, de voorziening in de bij artikel 3 van dat Staatsblad omschreven behoeften, de gedeeltelijke uitvoering der Petroleumordonnantie en in het algemeen de bevordering van de Openbare gezondheid en het openbaar verkeer in de Gemeente, zoomede van hare verfraaiing.

§ 4. Bevoegdheid tot uitbreiding.

Krachtens artikel 8 (2e alinea) van Staatsblad 1906 No. 149 is de Raad bevoegd, bovendien in andere behoeften der Gemeente

Soerabaja te voorzien behoudens inachtneming van hetgeen aan de Regeering of andere autoriteiten is voorbehouden, terwijl bij twijfel of geschil over de grenzen der bevoegdheid of taak van de Regeering, van den Gemeenteraad en van andere autoriteiten de Gouverneur-Generaal beslist (alinea 3 van genoemd artikel 8).

§ 5. Overzicht der behoeften, waarin de Raad moet voorzien.

Die behoeften omvatten :

a. Onderhoud, herstelling, vernieuwing en aanleg van : openbare wegen, straten, pleinen, tuinen en parken, met de daartoe behoorende beplantingen, glooiingen, bermen, dijken, slooten, putten, mijlpalen, naamborden, bruggen, duikers, kaaimuren, steenglooiingen en andere werken ten algemeenen nutte strekkende, goten, riolen en spoelleidingen, openbare badplaatsen, urinoirs, latrines en paardenwedden, slachthuizen en pasarloodsen ;

b. besproeiing en ophalen van vuilnis van of langs openbare wegen, straten en pleinen ;

c. straatverlichting ;

d. brandweer ;

e. aanleg van begraafplaatsen.

§ 6. Uitgezonderde terreinen.

De Gemeente heeft geen bemoeienis met binnen de gemeente gelegen :

a. militaire terreinen;

b. terreinen der staatsspoorwegen ;

c. terreinen onder beheer der Marine.

§ 7. Het recht van beheer in het algemeen.

De aan de Gemeente Soerabaja, krachtens artikel 5 van Staatsblad 1906 No. 149 in beheer gegeven zaken, moeten bij voortduring aan hare, bij de in beheergeving bestaande, bestemming

blijven beantwoorden, in goeden staat onderhouden en zoo noodig hersteld en vernieuwd worden. De Gouverneur-Generaal kan de Gemeente van deze verplichting ontheffen, met betrekking tot bij zoodanige ontheffing bepaaldelijk aan te duiden zaken.

Verder kan de Gouverneur-Generaal krachtens Staatsblad 1907 No. 531 de Gemeente op verzoek of met toestemming van den Gemeenteraad ontheffen van het beheer van bij zoodanige ontheffing bepaaldelijk aan te duiden, haar van landswege in beheer gegeven, zaken.

§ 8. Bijzondere voorziening met betrekking tot sommige in beheer gegeven zaken.

Betrekkelijk den tot het vrij staatsdomein behoorenden grond, deel uitmakende van aan de Gemeente in beheer gegeven zaken, zijn voorschriften gegeven in Staatsblad 1906 No. 516, 1907 No. 383 en 1910 No. 310.

§ 9. Kiezerslijst.

In de vergaderingen van de Commissie tot vastelling der kiezerslijst, gehouden op 1 April 1915, 31 Maart 1916 en 31 Maart 1917 werd deze lijst respectievelijk voor de jaren 1915/1916, 1916/1917 en 1917/1918 vastgesteld met een totaal van 1641, 1861 en 2122 kiezers.

Betrouwbare gegevens voor het samenstellen der kiezerslijsten ontbreken, waardoor bij het opmaken daarvan groote moeilijkheden worden ondervonden. Alleen door de invoering van een goede bevolkingsregistratuur zullen deze moeilijkheden zijn te overwinnen.

Tegen de vastgestelde kiezerslijsten werden geen bezwaren ingediend.

§ 10. Burgemeester.

Als Burgemeester der Gemeente Soerabaja werd den 21 Augustus 1917 in de vergadering van den Gemeenteraad, plechtig geïnstalleerd Mr. A. Meijroos.

Zijn bezoldiging bedroeg 31 December 1917 f 1000.—

's maands, vermeerderd met f 500.— vergoeding voor representatiekosten en huishuurindemniteit.

De Gemeente, welke tevens in zijn transport voorziet, betaalt van zijn maandwedde, representatiekosten en huishuurindemniteit aan het Rijk 50 $^0/_0$, vermeerderd met 15 $^0/_0$ van zijn maandwedde voor pensioen en verlof, terug.

§ 11. Ambtenaren en bedienden.

Den 31 December waren in dienst der Gemeente, de onderstaande ambtenaren en bedienden. De in kolom 3 geplaatste maandwedden zijn de wedden genoten over de maand December 1917.

GEMEENTE-SECRETARIE.

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
A. H. de Wildt	Secretaris	600
J. Breeman	Chef afdeeling Comptabiliteit	400
H. van Dijk	Commies	300
G. Hoeneveld	Commies	300
C. H. Meeter	Commies	330
J. A. van Eeden [1])	Commies	250
Mej. A. Reynaert	Adjunct Commies	200
Ch. J. Mulholland	Adjunct Commies	200
Mej. L. J. C. Buning	Adjunct Commies	200
W. Schansman	Adjunct Commies	200
M. H. W. de Beauvesier Watson	Archivaris	150
Mej. C. M. Pletscher	1ste Klerk	120
M. Sarkoen [1])	1ste Klerk	75
R. M. Tjokroadikoesoemo	Vertaler	110
M. Tiwar	Helper Archivaris	50
R. Soeherman [1])	Schrijver	50
M. Satoehoe [1])	Schrijver	50

NAMEN	BETREKKINGEN	MAAND-WEDDEN
R. Soewodjo [1])	Schrijver	50
M. B. Buissink	Chef der Gemeentelijke Contrôle	400
J. Bosveld [1])	Controleur 2e klasse	120
R. Tulp [1])	Controleur 2e klasse	120
M. Th. A. Leidelmeijer Jzn [1])	Controleur 2e klasse	120
J. H. Cörsel	Controleur 2e klasse	120
Martodiwirjo [1])	Hulpcontroleur 1ste klasse	60
M. Joedoamidirdjo [1])	Schrijver	40
Atmo	Hoofdoppasser	25
Boeang [1])	Oppasser	20
Siman [1])	Oppasser	20
Mardji [1])	Oppasser	20
Toekimin [1])	Oppasser	20
Prawirosoewito [1])	Roneist	20
Martosastro [1])	Telefonist	25
J. Zwartveld	Accountant	550
Mej. J. E. L. Brodhaag [1])	Adjunct Commies	165
M. E. Manuhutu	1ste Klerk	125
Tan Tian Siang [1])	Kassier	110
Ngadiran	Kaartjesstempelaar	48
Wiriodisastro [1])	Kaartjesstempelaar	25
	Gemeentewerken.	
A. de Mooy Aczn.	Directeur Gemeentewerken	1200
J. F. Bethe	Ingenieur	630
A. van Oudgaarden	Adj. Chef Bureau Stadsuitbr.	400
A. M. Franken	Technisch Ambtenaar	450
J. C. Fleur	Technisch Ambtenaar	420
F. K. W. Lauten	Technisch Ambtenaar	330
E. M. H. P. J. Laudy [2])	Technisch Ambtenaar	300
D. A. Th. A. M. Vermeeren	Opzichter Opnemer	300
F. W. A. Berg [2])	Opzichter Opnemer	150
D. Schrijn	Opzichter	210

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
R. Soeprapto	Opzichter	210
E. C. Neijendorff	Opzichter	195
J. P. van Aagten	Werkbaas	150
M. Soerohamidjojo	Opnemer	120
R. Soemarkoesmin	Opnemer	190
M. Soerowisastro [1])	Opnemer	75
R. Notowidjojo [2])	Hulpopnemer	48
M. Soenkono	Teekenaar	48
G. J. Evers [2])	Bouwkundig Ambtenaar	700
C. Citroen [1])	Architect	500
H. A. Losse [1])	Werkbaas	120
F. Smit [1])	Werkbaas	140
Magbool [1])	Inl. Werkbaas	55
Darmowijoto [1])	Teekenaar	42
R. Hadisepoetro [1])	Teekenaar	39
Oedjang [1])	Teekenaar	33
M. Hardjosoekarto [1])	Teekenaar	30
M. Djojoadiprawiro [1])	Teekenaar	30
M. Hardjodiwahio [1])	Teekenaar	30
J. J. Schneider	Commies	400
M. Wirodiprodjo	Klerk	70
M. Tirtoadmodjo	Klerk	60
M. Soewardjo	Schrijver	45
Abdulmanan [2])	Schrijver	36
C. Leeuwendal [1])	Klerk	120
R. Soekarno [1])	Typist	36
Achmad Saleh [1])	Hulpschrijver	11
Asmoien [1])	Oppasser	12
Wongso [1])	Waker	13,20
M. Reksosepoetro [1])	Schrijver	25
M. Wirodiprodjo [1])	Betaalmeester	50
M. Soewardjo [1])	Betaalmeester	50
W. G. C. Duijshart	Chef Reinigingsdienst	390

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
J. H. Mostert	Wijkmeester 1ste klasse	210
S. Nijwit	Wijkmeester 1ste klasse	180
G. van Tongeren	Werkbaas	102
F. H. de Vries	Werkbaas	90
J. B. Marinusse [1])	Wijkopzichter 2e klasse	120
M. J. Goedhart [1])	Transportopziener	100
J. Elsenberg [1])	Werkbaas	90
J. Zange [1])	Werkbaas	90
E. F. C. Kesler [1])	Werkbaas	90
L. E. Metten [1])	Werkbaas	90
J. Wijnands [1])	Werkbaas	84
J. R. Wahl [1])	Werkbaas	78
V. A. Scholtz [1])	Werkbaas	72
M. Djojodihardjo [1])	Teekenaar	32
R. Soepangat [1])	Schrijver	20
J. W. de Boer [1])	Stalopziener	96
P. J. J. Tismeer [1])	Stalopziener	84
A. van Loon [1])	Stalopziener	78
	Bouw- en Woningtoezicht	
F. C. Frumau	Rooimeester	900
J. van der Horst [2])	Adj. Rooimeester	400
M. Soendjoto [2])	2e Opzichter	165
A. Schomaker [2])	Opz. Opnemer	165
M. Ismanggoel [2])	Opnemer	55
M. Soewandi	Teekenaar	42
A Latuperisa [2])	Commies	200
R. Koesoemoadiprodjo [2])	Schrijver	55
Saleh Astro	1e. mandoer	30
Redjo	2e. mandoer	30
Asmo	3e. mandoer	27,50
Djojodisastro [1])	4e. mandoer	25
Matdelan [1])	5e. mandoer	25

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
Samat [1])	6e. mandoer	25
Soewarno [1])	Leerling Teekenaar	15
Poniman [1])	Oppasser	15
	Veterinaire Dienst	
J. A. Lenshoek	Veearts	800
J. Tuin	Ambtenaar t. b. v. d. Veearts	300
R. B. Tjokroasmoro	Mantri	64
Noto	Mantri	52
Mevr. G. van Zolingen [1])	Klerk	100
Badjoerie [1])	Laboratorium bediende	31
Djaiman [1])	Oppasser	20
J. Tuin	Beheerder van het slachthuis (is ambtenaar t. b. v. d. Veearts)	zie boven
Tan Jan Tjing [1])	Kassier	100
R. Soemoadiwidjojo[2])	Keurmeester	46
R. Samoe [2])	Keurmeester	40
Notoadmodjo [1])	Keurmeester	36
The Twan An [1])	Schrijver	30
	Europeesche Begraafplaatsen	
A. H. de Wildt	Secretaris Thesaurier v. d. Eur. Begraafplaatsen (is Gemeente-Secretaris)	50
J. J. de Vries	Opzichter Kemb. Koening	225
A. L. Burgemeestre [1])	Onderopzichter te Peneleh	82,50
Kok [1])	Onderopzichter te Semaroeng	16,50
Gio	Baasmetselaar	28,80
P. Moor	Metselaar	19,20
P. Darip	Metselaar	20,40
Djojo	Metselaar	20,40
Bedjo	Metselaar	20,40
Singo	Metselaar	20,40

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
Markadi	Metselaar	18
Djasiman [1])	Metselaar	16,50
Dermo [1])	Metselaar	16,50
Soemo I [1])	Metselaar	16,50
Jaseman [1])	Metselaar	16,50
Teerkam	Schrijver	25,50
P. Sait	Waker	14
Karto	Waker	14
Gansar [1])	Waker	13,20
Soemo II [1])	Waker	12
	Brandweer	
P. J. de Vries [1])	Commandant v/d Brandweer	300
Saleh [1])	Machinist v/d Stoombrandspuit	80
Astro [1])	Koetsier	27,50
Madjid [1])	2e Koetsier	25
Wongsoredjo [1])	Stoker	22
Djalani [1])	Staljongen	16,50
M. Soewardjo [1])	Oppasser	14,40
Djiman [1])	Mandoer Wielrijder	25
Din [1])	Wielrijder	20
Djajoes [1])	Wielrijder	20
Soetomo [1]	Wielrijder	20
Min [1])	Wielrijder	20
Karto [1])	Brandgast	16,50
M. Goenardjit [1])	Brandgast	16,50
Kadarmanih [1])	Brandgast	16,50
Aboe [1])	Brandgast	16,50
Karnawi [1])	Brandgast	16,50
Sait [1])	Brandgast	16,50

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
	Grondbedrijf	
J. W. Heijting [1])	Administrateur v/h Grondbedrijf	650
J. J. de Haas	Commies	300
Bastiaanse [1])	Opzichter land Ngagel	125
	Waterleiding	
H. Ph. Cramer [1])	Ambtenaar ter beschikking v/d Waterl.	580
O. Garot	Boekhouder	350
J. A. Mijer	Adj. Commies	195
J. A. Klein	1ste Klerk	130
The Kok Liang [1])	Kassier	137,50
L. W. A. Parengkuang	Klerk	82,50
R. Sastrosoedarmo	Klerk	65
M. Soerodiwirjo	Klerk	55
R. Djojoadikoesoemo	Schrijver	36
M. Soewarto	Schrijver	36
Wirioatmodjo [1])	Schrijver	33
Moenodo [1])	Schrijver	27,50
Achmad [1])	Schrijver	25
Partohariono [1])	Schrijver	25
Soeparto [1])	Schrijver	25
Dirdjosoebroto [1])	Schrijver	25
Prajitno [1])	Schrijver	25
Seger	Oppasser	20,40
Saidin	Oppasser	19,20
N. J. Kuipers	Opzichter	250
A. Steevensz	Opzichter	250
J. Stolze	Opzichter	225
J. H. ten Oort	Machinist	225
M. Prawiroatmodjo	Teekenaar	48

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN.
Gevers [1])	Opzichter v/Toezicht huisleidingen	75
M. Martodisastro	Opnemer	110
M.H. Pringgowinoto [1])	Opnemer	90
Matrawi	Baasfitter	48
Madran	Baasfitter	42
Ngadiman	Baasfitter	27
Basiman	Instrumentmaker	51
Tjokro	Instrumentmaker	48
Moor	Hoofdmandoer	42,50
Niti	Hoofdmandoer	42,50
Danoe	Hoofdmandoer	37,50
Martoandojo	Hoofdmandoer	37,50
Kerto	Mandoer	27
Samak	Mandoer	25
Sariban	Mandoer	25
Panggoeng	Mandoer	25
Baina	Mandoer	22,50
Talip	Mandoer	25
Min	Mandoer	24
Wardjait	Mandoer	24
Paiso	Mandoer	22,50
Noorsam	Mandoer	22,50
Sanidin	Mandoer	22,50
Ngadiman	Mandoer	19,50
Karmin [1])	Mandoer	16,50
Mergoleksono [1])	Mandoer	16,50
Ardjoprawiro [1])	Mandoer	16,50
Adi [1])	Mandoer	15
Sapari [1])	Telefoonmandoer	12
Mardjoeki [1])	Telefoonmandoer	12
Mardjani	Tuinman	15

NAMEN.	BETREKKINGEN.	MAAND-WEDDEN
	Pasarbedrijf	
A. M. J. de Roock	Administrateur Pasarbedrijf	400
P. J. Dekeyzer	Adj. Adm id	200
Tamanoeprodjo	Passar chef 1e kl.	90
Mangoendisastro	id 2e kl.	60
	1 schrijver	40
	1 oppasser	20
	1 Hoofdmarktmeester	50
	2 Hoofdmarktmeester	45
Pasarpersoneel [1])	2 id	40
	10 marktmeesters	35
	18 onder marktmeesters	30
	11 wakers en vegers	20
	18 wakers	12,50
Mas Rasioen	Magazijnmeester	125
Mangkoeredjo [1])	Schrijver	25
Ambia	Mandoer	25
Djojosasmito	Mandoer	27

[1]) In lossen dienst
[2]) In tijdelijken dienst

AMBTENAREN

Voornaamste mutatiën over de jaren 1915, 1916 en 1917

NAMEN.	BETREKKINGEN.	DATUM.
A. N. J. de Roock	benoemd tot Adm. v/h Pasarbedrijf	8 Jan. 1915
S. Nijwit	„ „ Opz. b/d Reinigingsdienst	5 Febr. 1915
W. G. C. Duyshart	„ „ Chef v/d Reinigingsdienst	24 Maart 1915
H. P. Francissen	„ „ Comm. b/d Afd. Compt.	9 Juni 1915
E. C. Neyndorff	benoemd tot 2e Opz. bij Gemeentewerken	25 Aug. 1915
P. C. A. Bockom Maas	„ „ Ass. Boekhouder b/d. G. W. L.	15 Sept. 1915
H. W. Halkema	„ „ Adj. Adm. der pasars	13 Oct. 1915
A. J. A. F. Eerdmans	eervol ontslagen als Gem. Secretaris	8 Dec. 1915
J. Dekeyzer	benoemd tot Adj. Adm. der pasars	8 Dec. 1915
Nagel	eervol ontslagen	8 Dec. 1915
A. H. de Wildt	benoemd tot gem. Secretaris	8 Dec. 1915
J. J. de Haas	„ „ Commies ter Gem. Secretarie	8 Dec. 1915
M. Soendjoto	„ „ Opz. b/h Bouw- en Woningtoez.	8 Dec. 1915
J. Zwartveld	„ „ Gemeente Accountant	12 Jan. 1916
J. F. Bethe	„ „ Ingenieur b/ Gemeentewerken	12 Jan. 1916
J. A. Meyer	„ „ Adj. Comm. b/ Waterleiding	12 Jan. 1916
H. W. Halkema	eervol ontslagen Adj. Adm. Pasars	12 Jan. 1916
P. C. A. Bockom Maas	„ „ Ass. Boekh. G.W.L.	12 Jan. 1916
H. P. M. Franeissen	„ „ Comm. ter Secretarie	2 Febr. 1916
M. B. Buissink	benoemd tot Hoofdcontroleur Gem. Belast.	23 Febr. 1916

NAMEN.	BETREKKINGEN.	DATUM.
A. Abels	eervol ontslagen kassier Waterleiding	22 Maart 1916
D. A. F. A. M. Vermeeren	benoemd tot Opz. v/d Rioleering	1 Sept. 1916
H. van Dijk	„ „ Comm. ter Secretarie	15 Sept. 1916
G. Hoeneveld	„ „ „ id id	15 Sept. 1916
G. W. L. Cuypers	eervol ontslagen als Boekh. G. W. L.	27 Oct. 1916
A. M. J. de Roock	benoemd tot Adm. der passars	31 Jan. 1917
J. H. ten Oort	„ „ Machinist Pompstation Wonotjolo	21 Febr. 1917
J. van der Horst	„ „ Adj. Rooimeester	28 Maart 1917
E. M. H. P. J. Laudy	„ „ Techn. Ambt. 3e kl. G. W.	25 April 1917
A. van Oudgaarden	„ „ Adj. Chef bureau Stadsuitbr.	13 Juni 1917
Latuperisa	„ „ Comm. b/h Rooiwezen	29 Juni 1917
F. K. W. Lauten	„ „ Techn. Ambt. G. W.	25 Juli 1917
H. Ph. Cramer	eervol ontslagen Directeur G. W. L.	29 Aug. 1917
H. Ph. Cramer	benoemd tot Ambt. t/b v. d. Burgemeester	29 Aug. 1917
F. W. K. v. d. Berg	Opz. Opnemer G. W.	29 Aug. 1917
C. J. Evers	Bouwkundige Gemeentewerken	29 Aug. 1917
F. K. Waworuntu	Hoofdkeurmeester b/d veter. Dienst	10 Oct. 1917
G. H. Meeter	benoemd tot Commies ter Secretarie	14 Dec. 1917
Mej. L. J. C. Buning	„ „ Adj. Comm. id.	14 Dec. 1917
M. E. Manuhutu	„ „ 1e. Klerk ter Secretarie	14 Dec. 1917
Mej. C. M. Pletscher	„ „ 1e. Klerk idem	14 Dec. 1917
Ch. J. Mulholland	„ „ Adj. Commies ter Secretarie	14 Dec. 1917
W. Schansman	„ „ id. id.	14 Dec. 1917
M. H. M. Bauvesier Watson	„ „ Archivaris	14 Dec. 1917

VERLEENDE PENSIOENEN.

A. AMBTENAARSPENSIOENEN.

NAMEN.	Vroegere betrekking.	Datum ingang.	Bedrag per jaar.	Besluit v/d Gem. Raad.
A. J. A. F. Eerdmans	Gemeente Secretaris	16 Dec. 1915	1584	8/12-1915 No. 981
A. G. Nagel	Adj. Commies	4 Nov. 1915	179	8/12-1915 No. 996
P. Cuypers	Boekhouder Waterleiding	1 Nov. 1916	762	13/12-1916 No. 1230
H. P. Cramer	Directeur Waterleiding	1 Nov. 1917	2400	17/5 -1917 No. 91/D
A. Abels	Kassier Waterleiding .	1 Juli 1916	600	22/3 -1916 No. 1069

B. WEDUWEN- EN WEEZEN PENSIOENEN

Naam v/d overleden Ambtenaar.	Vroegere betrekking.	Datum ingang.	Bedrag per jaar.	Besluit v/d Gem. Raad.
J. J. Rufi	1e Opzichter Reinigingsd.	1 Sept. 1915	141	23/2 -1916 No. 1046
Pa Patemah	Waker Gem. Werken.	1 Dec. 1916	48	
Drachman	2e Klerk Waterleiding	1 Apr. 1917	118	1/5 -1917 No. 1310
Soeroredjo	Mandoer Waterleiding	1 Mei 1917	122	
Martodihardjo	Ambtenaar voor de tuberculinatie.	1 Sept. 1915	117	30/10-1915 No. 7781/16
R. Koesjadi	2de Klerk betaalm. Gem. Werken.	1 Sept. 1915	172	6/9 -1915 No. 7281/16
Satjowardoio	1e Schrijver Waterleiding	1 Juli 1917	147	25/7 -1917 No. 1357.
B. Kneefel	1e Klerk Waterleiding	1 Nov. 1917	331.98	

§ 12. VERLEENDE VERLOVEN.

Behalve de jaarlijksche krachtens de ambtenaarsverordening te verleenen verloven werd verleend :

a) 1915. VERLOF WEGENS LANGDURIGEN DIENST.

1. Buitenlandsch verlof aan den Directeur der Gemeente Waterleiding H. P. Cramer ;
2. Idem aan den Commies bij de Gemeentewerken J. J. Schneider ;

3. Idem aan den Boekhouder der Gemeente Waterleiding C. Cuypers ;
4. Verlenging van het buitenlandsch verlof van den Gemeente Secretaris A. J. A. F. Eerdmans ;
5. Binnenlandsch verlof aan den tweeden klerk bij de Gemeentewerken R. Koesjadi ;
6. Idem aan den Opzichter bij de Gemeentewerken Soeprapto ;
7. Idem aan den Keurmeester voor de keuring van vee en vleesch Mas Martodihardjo ;
8. Idem aan den Adjunct-Commies ter Secretarie A. G. Nagel;

b) VERLOF WEGENS ZIEKTE AAN HET :

Personeel ter Gemeente Secretarie:

1915.	A. J. A. F. Eerdmans	2 weken en 2 maal 1 maand.
	A. G. Nagel	2 maanden.
	Tiwar	1 week.
1916.	R. Samadikoen	1 week.
1917.	J. J. de Haas	1 week.
	Martosastro	2 weken.
	Samadikoen	2 weken.
	Mardjie	1 week.
	Tiwar	2 maanden.

Personeel der Gemeentewerken.

1915.	R. Soeprapto	14 dagen en 4 maal een maand.
1916.	R. Soeprapto	1 maand.
1917.	Soengkono	1 maand en 2 maanden.
	G. Leeuwendal	2 maal 1 maand.
	R. Soeprapto	2 maanden.
	F. W. K. Berg	1 maand.

Personeel der Gemeente Waterleiding.

1915.	Ambiah	2 maanden.
	O. Garot	1 week.
	J. A. Mijer	1 week.
	J. A. Klein	1 maand en 3 maal een week.

	H. Ph. Cramer	2 weken.
	A. Abels	2 weken.
	Kertoredjo	2 weken.
	M. Kuypers	1 week.
1916.	Mat	2 maal 1 maand en 2 maal 2 maanden.
	Setjowardojo	2 maanden.
	H. Ph. Cramer	1 week en 20 dagen.
	Nitiastro	1 week.
	Ngadiman	3 maal 1 week.
	Nasioen	1 week.
	Sastrosoedarmo	2 weken.
	Drachman	10 dagen.
1917.	H. Ph. Cramer	2 maanden.
	D. Kneefel	6 maanden en 5 dagen.
	M. J. Kuypers	2 weken.
	A. Steevensz	2 maanden.
	Ngadiman	25 dagen.
	Ambiah	4 dagen en 2 maal 14 dagen.
	Setjowardojo	8 en 11 dagen.
	Kerto	3 maal 4 dagen.
	L. W. A. Parenkuang	50 dagen.
	Samidin	5 en 4 dagen.
	J. A. Klein	3 en 4 dagen.
	Djojosasmito	2 maal 1 week.
	Nitiastro	3 dagen.
	Pah Mardjani	5 dagen en 2 weken.
	R. Djojoadikoesoemo	2 maal 3 dagen en 2 m. 15 dagen.
	Prawiroatmodjo	1 maand.
	Seger	1 week.
	Matrawi	5 en 3 dagen.

Personeel van den Veterinairen dienst.

1915.	J. A. Lenshoek	20 dagen
	J. Tuin	1 maand.
	M. Martodihardjo	2 maanden en 2 maal 1 maand.

1916.	J. A. Lenshoek	12 dagen en 1 maand.
	J. Tuin	2 maal 4 dagen.
	R. B. Tjokroasmoro	3 weken.
1917.	J. A. Lenshoek	14 dagen
	J. Tuin	2 × 6 dagen.
	Mevr. van Zolingen	3 dagen.
	Badjoeri	8 dagen.
	R. Soemoadimidjojo	8 en 4 dagen.
	R. M. Soetare	2 maal 8 en 1 maal 10 dagen.
	R. B. Tjokroasmoro	4 maal 8 dagen.
	R. Samsoe	8 dagen.

Personeel van het Bouw- en Woningtoezicht.

1915.	F. C. Frumau	1 maand.
1916.	Niemand.	
1917.	J. van der Horst.	12 dagen.

---

§ 13. VERORDENINGEN DOOR DEN GEMEENTERAAD VASTGESTELD IN DE JAREN 1915, 1916 EN 1917. (ZIE BIJLAGE 9.)

a) Strafverordeningen

1)	Verordening tot wijziging der verordening op het bouwen en sloopen in de Gemeente Soerabaia	12 Mei 1915.
2)	Verordening tot regeling van den verkoop van sterken drank en anderen alcoholhoudenden drank in het klein en op het houden van logementen in de Gemeente Soerabaia	11 Augustus 1915.
3)	Verordening tot wijziging der onder a ten 2e genoemde	12 October 1915.
4)	Verordening als bedoeld in artikel 7 letter C der Soerabajasche Drankverordening	8 December 1915.
5)	Verordening tot wijziging der Soerabajasche Drankverordening	2 Februari 1916.

6) Verordening tot wijziging van artikel 4 lid 4 der Bouwverordening — 31 Mei 1916.

7) Verordening op het rijden met automobielen binnen de Gemeente Soerabaja — 18 Augustus 1916.

8) Verordening tot vastelling van den datum van inwerkingtreding van alinea 5a en 5b van artikel 22 der verordening op het verkeer op de openbare wegen in de Gemeente Soerabaia, zooals deze is gewijzigd den 17 Juni 1914 — 19 October 1916.

9) Verordening tot wijziging der verordening op het gebruik en beheer van de Passars bij de Gemeente in beheer — 27 October 1916.

10) Verordening op het beheer der begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen, alsmede voor Christenen van anderen landaard, hunne echtgenooten en kinderen, weduwen en weezen in de Gemeente Soerabaja — 27 October 1916.

11) Verordening omtrent markten (pasars) door bijzondere personen gehouden in de Gemeente Soerabaja. — 13 December 1916

12) Verordening tot wijziging der verordening als bedoeld in artikel 7 letter C. der Soerabajasche Drankverordening. — 21 Februari 1917

13) Verordening op de inrichtingen bestemd voor op- en afvoer van water in de Gemeente Soerabaja. — 28 Maart 1917

14) Verordening tot wijziging der verordening op de waterverstrekking uit de Gemeentelijke Waterleiding. — 28 Maart 1917

15) Verordening tot wijziging der verordening op het bouwen en sloopen in de Gemeente Soerabaja. — 25 April 1917

16) Verordening tot wijziging van de Soerabajasche Veterinaire Verordening. 1 Augustus 1917

17) Verordening op het vervoeren en begraven van dierenlijken in de Gemeente Soerabaja. 26 October 1917

18) Verordening tot wijziging van de Algemeene Soerabajasche Politieverordening. 26 October 1917

b.) Belastingverordeningen.

1) Verordening tot wijziging der verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaja. 24 Februari 1915

2) Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja. 24 Februari 1915

3) Verordening tot heffing en invordering eener belasting onder den naam van Vergunnings- en verlofsrecht in de Gemeente Soerabaja. 11 Augustus 1915

4) Verordening tot heffing van een belasting op het gebruikmaken der wegen met vervoermiddelen. 25 Augustus 1915

5) Verordening tot buitenwerkingstelling van een bepaling der verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaja. 6 October 1915

6) Verordening tot wijziging der verordening tot heffing van een belasting op het gebruikmaken der wegen met vervoermiddelen. 15 September 1916

7) Verordening tot wijziging van de verordening tot heffing van invordering van een belasting onder den naam van Vergunnings- en verlofsrecht in de Gemeente Soerabaja. 21 Februari 1917

8) Verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting. 24 October 1917

c.) *Verordeningen van verschillenden aard.*

1) Verordening op het verleenen van pensioenen en wachtgelden aan de Ambtenaren der Gemeente Soerabaja en van pensioenen aan de door hen na te laten weduwen en weezen. 12 Mei 1915

2) Verordening tot wijziging der verordening op het verleenen van pensioenen en wachtgelden aan de ambtenaren der Gemeente Soerabaja en van pensioenen aan de door hen na te laten weduwen en weezen. 25 Juni 1916

3) Verordening regelende de wijze waarop de van Gemeentewege te verrichten bekendmakingen zullen geschieden in de Gemeente Soerabaja. 6 October 1915

4) Verordening op de eedsaflegging in de Gemeente Soerabaja. 6 October 1915

5) Verordening tot wijziging van de verordening regelende den rechtstoestand van de ambtenaren der Gemeente Soerabaja. 6 October 1915

6) Verordening vermeldende de nog geldige verordeningen, keuren en reglementen, tegen wier overtreding straf is bedreigd. 23 Februari 1916

7) Verordening regelende de instelling van vaste commissies uit den Gemeenteraad van Soerabaja. 27 October 1916

8) Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van sommige Gemeentebedrijven. 27 October 1916

9) Verordening tot wijziging van de verordening regelende de instelling van vaste commissies uit den Gemeenteraad. 25 April 1917

§ 14. De voornaamste in den Gemeenteraad behandelde onderwerpen, voor zoover niet elders in dit verslag vermeld.

I. AMBTENAREN.

a,) Pensioenen.

1915 In de vergadering van den 10 Maart 1915, deed de Voorzitter het voorstel een principieele beslissing te nemen inzake de toepassing van art. 38 der Ambtenaarsverordening, daar het meerendeel der ambtenaren meende, dat bij de stichting van een pensioenfonds voor de Gemeenteambtenaren en hunne weduwen en weezen, van hen, in verband met de redactie van genoemd artikel, geen bijdragen aan dat fonds konden worden gevorderd.

De Raad bleek van meening te zijn, dat wel degelijk bedragen van de ambtenaren konden worden gevorderd, daar bij de samenstelling van de Ambtenaarsverordening nooit de bedoeling had voorgezeten dat dit niet het geval zou zijn.

In dezelfde vergadering werd besloten een pensioenfonds te stichten. De betrekkelijke pensioenverordening zou later ter behandeling in den Raad worden gebracht. Dit geschiedde den 12 Mei 1915, in welke vergadering de Verordening werd vastgesteld.

Aan de weduwen en weezen van wijlen de ambtenaren Koesjadi en Martodihardjo werd, hoewel de genoemde ambtenaren vóór de inwerkingtreding der Verordening waren overleden, ten laste van het Pensioenfonds een pensioen toegekend.

1916 en 1917. In de jaren 1916 en 1917, werd aan enkele ambtenaren en aan weduwen en weezen van eenige overleden ambtenaren, geheel overeenkomstig de verordening een pensioen toegekend.

1917. Een uitzondering werd gemaakt met het pensioen verleend aan den Heer Cramer, gewezen Directeur der Waterleiding.

Hem werd een pensioen toegekend van f 200.— 's maands, zijnde het bedrag dat in 1922 door hem aan pensioen zou worden bereikt

b.) Transport.

1915. Gedurende het jaar 1915 werd aan een tweetal ambtenaren, bij besluit van den Raad een renteloos voorschot toegestaan, voor de aanschaffing van een transportmiddel, met bepaling dat de terugbetaling zou geschieden, door inhouding van een gedeelte van hunne vergoeding voor transportkosten.

De vergoeding voor transportkosten werd voor den Administrateur der pasars bepaald op f 50.— 's maands.

1916. In het jaar 1916, werd een dergelijk renteloos voorschot verstrekt aan 4 ambtenaren, terwijl bij besluit van den 28sten Juli, de vergoeding voor transportkosten van de leden van de Commissie voor de Europeesche Begraafplaatsen werd bepaald op f 40.— 's maands.

1917. Bij besluit van 21 Februari werd machtiging verleend tot aanschaffing van een rijwiel, voor den hulpcontroleur der Gemeentelijke Inkomsten, Martodiwirio.

Bij besluit van 25 April werd aan den Controleur 2e klasse der Gemeentelijke Inkomsten, P. van Thienen een renteloos voorschot toegestaan voor de aanschaffing van een rijwiel.

Bij besluit van 25 April werd bepaald dat de Administrateur van het Grondbedrijf, een vergoeding voor transportkosten zal genieten van f 100.— 's maands, totdat op een andere wijze in het transport zal zijn voorzien.

In de vergadering van 27 December, kwam in behandeling, het voorstel tot instelling van een Gemeentelijken Transportdienst, Besloten werd aan autozaken te vragen, het transport op zich te willen nemen.

Staande de vergadering deed een der leden het voorstel, om zoodra een Gemeentelijke transportdienst zal zijn ingesteld, van alle ambtenaren de vergoeding voor transportkosten in te houden. Dit voorstel werd aangenomen.

c.) Salarissen.

1917. Bij besluit van 16 Mei werd het salaris van den Hoofdcontroleur der Gemeentelijke Inkomsten bepaald op f 400.— met een maximum van f 600.— 's maands.

Bij besluit van 26 October 1917 werd het salaris van den Commandant der brandweer bepaald op f 300.— 's maands, terwijl genoemde ambtenaar zal genieten f 100.— vergoeding voor transportkosten, totdat op een andere wijze in dit transport zal zijn voorzien.

d. Duurtetoeslag.

1917. De Vereeniging van Soerabajasche Gemeenteambtenaren deed den raad het verzoek, aan de ambtenaren der Gemeente een duurtetoeslag toe te kennen.

In de vergadering van 1 Augustus 1917, werd aangenomen het volgende voorstel, met bepaling dat dit terugwerkende kracht zou worden verleend tot 1 Januari 1917.

Dit voorstel luidde:

Aan gehuwde ambtenaren met eene

bezoldiging	tot	f	50.—	—30%
id. van f	50.—	„ „	100.—	—25%
id. „ „	100.—	„ „	200.—	—20%
id. „ „	200.—	„ „	300.—	—15%
id. „ „	300.—	„ „	350.—	—10%

Aan ongehuwde ambtenaren met een

bezoldiging	tot	f	50.—	—20%
id. van f	50.—	„ „	100.—	—15%
id. „ „	100.—	„ „	150.—	—10%

van hun salaris als duurtetoeslag toe te kennen, terwijl gehuwde ambtenaren met een salaris van f 350.— en daarboven en ongehuwde met een salaris van f 150.— en daarboven niets zouden ontvangen.

II. BAGGERMOLENS.

1917. In verband met het stopzetten van het bedrijf der Zandwinning Maatschappij „Brantas" werd door den Commissaris dier Maatschappij het aanbod gedaan tot overneming van 2 baggermolens, compleet met den geheele inventaris voor den totalen prijs van f 60.000.— en van 10 zandprauwen voor den prijs van f 5000.—
De aanschaffing der bedoelde materialen was zeer gewenscht, ten einde in staat te zijn de levering van de benoodigde groote hoeveelheden zand op te voeren tot de gewenschte hoogte en ter verzekering van een geregeld bedrijf, zoodat de Raad den 17en October het bod der bovengenoemde Maatschappij aannam.

III. BEGRAAFPLAATSEN.

1915. In de vergadering van den 25en Augustus 1915 werd besloten tot uitbreiding van de begraafplaats Tembok Gedeh met een halve bouw, waarvan de kosten zouden bedragen f 600.—, terwijl besloten werd de begraafplaats Kapassan uit te breiden met 4668 M^2. waarvan de kosten f 2344.— zouden bedragen.

1916. Voorstellen tot goedkeuring van het plan tot exploitatie der nieuwe begraafplaats te Kembang Koening en tot uitbreiding van het personeel bij de Europeesche Begraafplaatsen werden aangenomen in de vergadering van 28 Juli 1916.

IV. BELASTINGEN.

1915. Gedurende het jaar 1915, werd aan een achttal personen en vereenigingen vrijstelling verleend van betaling van belasting op openbare vermakelijkheden. Deze vrijstellingen hadden steeds betrekking op liefdadigheidsvoorstellingen.

1916. Bij besluit van den 2en Februari 1916 werd aan de Commissie tot voorbereiding van een „Gemeentelijke Inkomstenbelasting" een crediet verleend van f 100.—, van welk bedrag echter geen gebruik werd gemaakt.

1917. De Verordening tot heffing van een Gemeentelijke Inkomstenbelasting werd door den Raad vastgesteld den 24 October 1917. Zij werd goedgekeurd bij besluit van den 2en Januari 1918. No. 1.

In dezelfde vergadering (24 October 1917) werd de bestaande belastingcommissie permanent verklaard.

Bij Raadsbesluit van 20 Augustus 1917, werd aan 14 personen gedeeltelijke ontheffing van hun aanslag in de wegenbelasting verleend en aan 7 personen werd volgens dit besluit te veel betaalde wegenbelasting terugbetaald. Bij Raadsbesluit van 24 October 1917 werd aan 7 personen gedeeltelijke ontheffing van hun aanslag in de wegenbelasting verleend, terwijl aan 10 personen, mede volgens dit besluit, te veel betaalde wegenbelasting werd terugbetaald.

Bij Raadsbesluit van 24 October 1917 is aan 10 personen gedeeltelijke ontheffing verleend van hun aanslag in de opcenten op 's Rijks Inkomstenbelasting, terwijl volgens hetzelfde besluit aan 3 personen, teveel aan die opcenten betaalde belasting werd terugbetaald.

V. BOUW- EN WONINGTOEZICHT.

1916. Het voorstel om den Gemeente Rooimeester een bedrag van f 3000.— ter beschikking te stellen, ter verbetering van slechte verkeers- en woningtoestanden in de kampongs werd aangenomen in de vergadering van 22 Maart 1916.

1917. In de vergadering van 10 October 1917 werd besloten der Regeering te verzoeken het daarheen te willen leiden dat bij het opmaken van ontwerpen voor Gouvernementsgebouwen binnen deze Gemeente vooraf overleg zal worden gepleegd met den Gemeenteraad. Een gunstig antwoord is bereids van de Regeering ontvangen.

VI. BRANDWEER.

1915. In de vergadering van 16 Juli 1915 werd besloten tot aankoop van een autobrandspuit merk Shand Mason, met een capaciteit van 2000 L. en waarvan de kosten bedroegen f 23720.—

Door oorlogsomstandigheden kon deze spuit echter niet worden geleverd, waarom de Raad den 8en December 1915 besloot zich in verbinding te stellen met de firma Bikkers te Rotterdam. De onderhandelingen met deze firma, waarbij de firma Bekker & Co. te Soerabaja als tusschenpersoon optrad, leverden geen resultaat op, waarom besloten werd de aanschaffing uit te stellen tot na den oorlog.

1917. Intusschen had Soerabaja dringend een beter bluschmiddel noodig, weshalve de Raad den 1en Augustus 1917 besloot bij de firma Ahrend Fox Company te Cincinnatie een autospuit te bestellen voor f 35000.—

Een voorstel om de zes slangenwagens te vervangen door zes fietsenbrigades, werd aangenomen, terwijl bovendien de Raad besloot over te gaan tot verbetering van de brandgangen achter de huizen van Zuidwestelijk Goebeng, dit laatste in verband met veelvuldige klachten van de bewoners dier huizen.

VII. BRUGGEN.

1917. Door den eersten Gouvernements Secretaris werd onder aanbieding van een uittreksel uit het rapport van den Algemeenen Adviseur voor het Havenwezen in Nederlandsch-Indië nopens den bouw van een zweefbrug over de Kalimas, het verzoek aan den Raad gericht om, met het oog op de samenstelling van de ontwerpbegrooting voor 1918, zoo spoedig mogelijk te willen mededeelen, of de Raad zich met het voorstel van den Heer Cool, waarmede door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken was ingestemd, in algemeenen zin kon vereenigen.

Den 16en Mei werd besloten der Regeering te antwoorden, dat de Raad zich in algemeenen zin met het denkbeeld van een overbrugging van de Kalimas volgens het voorstel van den Algemeenen Adviseur voor het Havenwezen kon vereenigen, doch daarbij zich met betrekking tot de plaats en den aard van de oeververbinding in verband met de aanhangige spoorwegplannen, eene nadere beslissing voorbehield en Haar te verzoeken, op de ontwerp-begrooting 1918, de noodige fondsen uit te trekken voor eene overbrugging onafhankelijk van de plaats, waar zij zou worden aangebracht.

In verband met de openlegging van het land Ketabang besloot den 13en Juni 1917 de Raad tot den bouw van een brug over de Soerabaja-rivier te Kebondalem, waarbij werd gestipuleerd, dat met het oog op de hooge kosten niet tot den bouw eener monumentale brug zou worden overgegaan.

De voor den bouw van bovengenoemde brug noodige ijzerwerken konden echter niet uit 's Lands voorraad worden verstrekt, zoodat getracht zou worden hierin door een houten brug te voorzien.

VIII. BUREAUBENOODIGDHEDEN.

1916. In de vergadering van 23 Februari 1916 werd besloten tot aankoop van een cashregister voor het Passarbedrijf, terwijl in de vergadering van 22 Maart 1916 werd besloten tot den aankoop van respectievelijk 3 en 2 cashregisters voor de Waterleiding en de Gemeente Secretarie.

IX. CONCESSIE.

1915. In de vergadering van den 13 October 1915 werd behandeld de missive van den Wd. 1en Gouvernements Secretaris ddo. 16 Juli 1915 No. 1801 met bijlagen, inzake vaststelling der concessie-voorwaarden voor den aanleg van tramwegen met electrische beweegkracht binnen deze Gemeente door de O. J. S. Mij, en in verband daarmede de missive van den Wd. Hoofdvertegenwoordiger der

O. J. S. Mij. te Semarang ddo. 4 September 1915 No. 86A, betreffende de wijziging van den rentevoet opgenomen in artikel 23 der ontwerp-cencessie-voorwaarden.

De missive van den waarnemend 1sten Gouvernements Secretaris beoogde het aanbrengen van enkele wijzigingen van niet verstrekkende beteekenis.

De Raad hechte zijn goedkeuring daaraan, terwijl besloten werd op het verzoek van den waarnemend Hoofdvertegenwoordiger van de O. J. S. afwijzend te beschikken.

1916. In de vergadering van den 13 December 1916 werden op verzoek van de O. J. S. enkele wijzigingen aangebracht in de concept overeenkomst tuschen de Gemeente en de O. J. S. inzake den aanleg van een Electrisch Stadstramnet.

1917. Het schrijven van den len Gouvernements Secretaris inzake verlenging van den termijn binnen welke de Stoomtramlijnen, waarvoor bij artikel 3 sub d van het besluit van 6 Januari 1917 No. 33 concessie aan de O. J. S. Mij. werd verleend, gereed en in exploitatie moeten zijn, werd behandeld in de vergadering van den 13 Juni 1917.

De bedoelde termijn werd met 6 maanden verlengd.

In de vergadering van den 29 Augustus 1917 werd besloten om op het schrijven van den Directeur van Gouvernements-Bedrijven ddo. 23 Juni 1917 No. 8471 i. z. aanvaarding concessie O. J. S. (G. B. 1917 No. 1617), te antwoorden, dat de daarin vervatte vraag niet meer beantwoord behoefde te worden, omdat het bedoelde contract inmiddels reeds was gesloten krachtens Raadsbesluit van 13 Juni 1917 No. 1326, terwijl in verband daarmede de eerste vraag, of er bezwaar tegen uitstel bestond niet anders dan ontkennend kon worden beantwoord.

In dezelfde vergadering werd medegedeeld, dat er nog een schrijven van den Directeur van Gouvernements Bedrijven was ontvangen, gedagteekend 23 Augustus j. l. No. 11157/T. J. T. betreffende eene aan de O. J. S. Mij. eventueel te verleenen tijdelijke vergunning om over het baanvak Oedjoeng-Wonokromo (via Stadstuin en Koepang)

goederen te vervoeren bestemd voor den eigen dienst der genoemde maatschappij.

Besloten werd den Directeur G. B. te antwoorden, dat geen bezwaar bestaat tegen het verleenen aan de O. J. S. van eene tijdelijke vergunning tot het vervoer van dienstgoederen over de buitenlijnen en onafhankelijk daarvan tevens te verzoeken die vergunning uit te breiden tot het vervoer van materialen voor de Gemeente ten behoeve van den aanleg van wegen, de ophooging van Gemeente-grond en den woningbouw.

X. ERFPACHT.

1916 en 1917. Bij besluit van 2 Februari 1916 werd eene erfpachtscommissie in het leven geroepen. Deze commissie kwam na eene bestudeering van het erfpachtvraagstuk tot de volgende conclusies :

1e. Het uitgeven van gemeentegrond in erfpacht is voor de gemeente te verkiezen boven afstand in eigendom ;

2e. Hoewel de Commissie niet kan beoordeelen, of het erfpachtstelsel met succes door de Gemeente zal kunnen worden doorgevoerd, dient met dit stelsel begonnen te worden ;

3e. Wil men met dit stelsel kans van slagen hebben, dan is het noodig dat eene gemeentelijke hypotheekbank wordt opgericht ;

4e. Het is noodig dat tegelijk met de invoering van het erfpachtstelsel eene belasting worde geheven op de waardevermeerdering van onroerende goederen ;

5e. Het is noodig de erfpachtsbepalingen zoo gunstig mogelijk te stellen ;

6e. In de te maken verordening moet de mogelijkheid van verkoop opengelaten worden ;

7e. De erfpachtsverordening van de Gemeente Semarang kan als voorbeeld dienen voor de door de gemeente te maken verordening.

Voor de uitgifte in erfpacht van een stuk grond op het land Ngagel, op welk stuk zich een complex gebouwen bevindt w. o. de oude suikerfabriek, werd eene inschrijving gehouden. Daarop kwamen biedingen in van de Makelaarsfirma Th. de Munnick & Co. en van den heer A. G. Galjema Verheul alhier. Daar eerstgenoemde firma het hoogste en voor de Gemeente het voordeeligste bod deed werd den 29en Juni besloten het voornoemde complex gronden aan de firma Th. de Munnick & Co. alhier in erfpacht uit te geven.

Voorts kwamen nog de volgende verzoeken om erfpacht in:

1. van de Vereeniging Soerabajasche Kunstkring voor den tijd van 75 jaar het terrein gelegen aan den hoek van de Javastraat en Koninginneweg.

   Op dit verzoek werd afwijzend beschikt.

2. van den heer A. Galjema Verheul, scheikundige en Directeur van het Centraal Laboratorium alhier, het zuidelijk gedeelte van het terrein te Ngagel.

   Den 10en October werd het complex gronden met de zich daarop bevindende opstallen van het land Ngagel onder beperkende voorwaarden aan voornoemden heer in erfpacht uitgegeven.

XI. GELDLEENING.

1915. Met het doel van het reservekapitaal meer rente te verkrijgen werd door den Voorzitter na gehouden overleg met de Financieele Commissie voorgesteld deel te nemen in de Indische leening, tegen welk voorstel door enkele leden obstructie werd gevoerd met als hoofdargument de bewering, dat zoolang de Gemeente zelf geld moest leenen, zij niet moest speculeeren door aankoop van effecten. Den 10en Maart werd besloten tot een bedrag van f. 150.000.— in te schrijven in de Indische leening en de gegunde aandeelen te beschouwen als belegde gelden voor de reservefondsen.

1916. Den 29en Maart werd besloten eene obligatieleening groot nominaal f 3.000.000.— N. I. Courant aan te gaan.

In de vermelding der doeleinden, waarvoor de leening was uitgeschreven werd op voorstel van een der leden de leening voor den bouw van een Gemeentehuis vervallen verklaard en daarvoor in de plaats een gelijk bedrag gegeleend voor den aankoop van gronden.

De Banken door welke bovengenoemde leening was overgenomen, verzochten het leeningsbesluit ddo. 29 Maart 1916 No. 1063 te wijzigen in dien zin, dat de nummers van de uitgelote obligaties na elke uitloting ook in een te Amsterdam verschijnend dagblad zouden worden bekend gemaakt. Een en ander was noodig ter verkrijging van de officieelè beursnoteering te Amsterdam van de obligaties dier leening. Den 29en September werd besloten de door de Banken gewenschte wijziging in het betrokken leeningsbesluit aan te brengen.

1917. In art. 4 van het voornoemde leeningsbesluit was bepaald, dat jaarlijks in de eerste helft van de maand September de uitlotingen van obligaties volgens het aflossingsplan zouden plaats hebben.

In navolging van andere Gemeenten werd, hoewel het niet voorgeschreven was, den 29sten Augustus eene regeling vastgesteld inzake de uitlotingen van bovengenoemde obligaties.

XII. GEMEENTEHUIS.

1915. De eigenaar van het als Gemeentehuis geoccupeerde gebouw op Gemblongan deelde mede, dat ingaande 1 Januari 1916 de huur van dit gebouw met f 100.— zou worden verhoogd. Hoewel na deze aanzegging naar andere geschikte lokaliteiten werd gezocht, moest, daar deze niet konden worden gevonden, het bovengenoemde gebouw weer worden ingehuurd.

Dit pand werd door personeelsuitbreiding echter spoedig te klein, zoodat nu naar een ander gebouw moest

worden omgezien ten dienste van het personeel der Gemeente Secretarie en der Gemeentewerken. Den 8sten December 1915 werd daarvoor ingehuurd voor f 500.— 's maands voor den tijd van 3 jaren met 2 optiejaren een perceel te Toendjoengan, alwaar thans nog de Secretarie en de dienst der Gemeentewerken gevestigd zijn. Het personeel der Waterleiding, van het Rooiwezen, den Veterinairen dienst en het Passerbedrijf behield hun kantoor in het gebouw op Gemblongan.

1916. Den 12en Januari 1916 besloot de Raad het paviljoen behoorende bij het gebouw op Gemblongan te verhuren aan de Plaatselijke politie tegen een som van f 60.— 's maands onder voorwaarde dat het geheele erf 's nachts politie zou worden bewaakt.

In de vergadering van den 27 October 1916 besloot de Raad ten behoeve van de Gemeente Waterleiding, het Rooiwezen, den Veterinairen dienst en het Passerbedrijf, op het Missigitplein tijdelijke kantoren op te richten die enkele jaren dienst zouden moeten doen, in welken tijd getracht zou worden de Stadhuiskwestie tot eene oplossing te brengen.

Genoemde diensttakken zijn thans nog op het Missigitplein gevestigd.

XIII GEZONDHEIDSDIENST.

1915. Den 22en December benoemde de Raad een Commissie, welke van advies moest dienen over de al of niet wenschelijkheid van het instellen van een gemeentelijken gezondheidsdienst.

1916. Den 15 September werd in den Raad medegedeeld dat deze commissie in beginsel voor de instelling van een gemeentelijken gezondheidsdienst was, doch voor het geven van een beslissend antwoord had zij nog eenigen tijd noodig. De Raad, van meening dat een en ander echter niet ten nadeele komen mocht van de volksgezondheid, besloot toen der Regeering te verzoeken al vast

te willen overgaan tot de ten uitvoerlegging van de voorgenomen maatregelen.

Het Gouvernement besloot den 24en November 1916 tot instelling van een Gezondheidsdienst voor de hoofdplaats Soerabaja.

Den 2en Februari 1916 besloot de Raad tot aankoop van een ambulance-automobiel. Voor particulier gebruik dier wagen werd den 22en Maart het tarief vastgesteld.

1917. Bovengenoemde Gezondheidsdienst kreeg tot taak naast de belangen van het land ook die der Gemeente te behartigen. Om een samenwerking te verzekeren droeg de Raad aan de hygiënische commissie op om als schakel tusschen haar en den B. G. D. te fungeeren. De hygiënische Commissie zou met eenige leden aangevuld den naam van gezondheidscommissie dragen.

Ten behoeve van de technische malariabestrijding ontving de Gemeente van het Gouvernement een bedrag van f 25000.—

XIV GRONDBEDRIJF.

1915. De Raad besloot den 25en Augustus aan het Gouvernement in beheer te vragen den Gouvernementsgrond gelegen aan de Krembanganleiding waarop met toestemming van den Resident de stallen van den Gemeente Reinigingsdienst, de publieke bad- en waschplaatsen en kweektuinen waren gevestigd.

Den 6en October besloot de Raad tot aankoop van een terrein gelegen nabij het voormalige Bastion II aan de Pegirianrivier in kampong Tenggoemoeng voor een bedrag van f 4910.—. Dit terrein werd bestemd voor den bouw van een gemeentelijk abattoir.

1917. Door aankoop van de landen Ketabang (Noord en Zuid) en Ngagel geraakte de Gemeente, die ook nog een groot deel van het land Goebeng bezat, in het bezit van een aanzienlijke oppervlakte grond, waarom een afzonderlijk Grondbedrijf werd ingesteld. Den 23en Maart 1917

werd een Administrateur voor dezen tak van dienst benoemd.

Vooruitloopende op de vaststelling van het werkplan en de begrooting van verschillende werken, stelde de Raad den 13 Juni voor de uitvoering van het exploitatieplan der landen Ketabang Zuid en Noord een bedrag van f 50.000.— beschikbaar.

Den 10en October besloot de Raad der Regeering te verzoeken in het vervolg de meetbrieven, noodig voor transacties die voor verbetering van wegen zullen plaats hebben, kosteloos af te geven en voor de overschrijvingen geen rechten te berekenen.

Gedurende het jaar 1917 kwamen 74 eigendomsaanvragen in.

In den loop van het jaar werd der Regeering in beheer gevraagd :

1e. een perceel groot 750 M^2. in kampong Petoekangan bij Pasar Kalianjar.

2e. een perceel groot 4368 M^2. langs Kajoon nabij Pasar Djagalan.

3e. een perceel groot 5 bouw in de kampongs Kranggan en Temboklor.

Bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ddo. 16 Juni 1917 No. 990/A werd aan de Gemeente in beheer afgestaan het onder den naam van „Stadstuin" bekend zijnde stuk grond.

XV HAVEN.

1915. In verband met het Gouvernementsbesluit ddo. 12 December 1914 No. 54, kwam in de vergadering van 8 Januari 1915 in behandeling het voorstel tot benoeming van een lid der Commissie van bijstand in het belang van het beheer der haven te Soerabaja.

Besloten werd der Regeering te antwoorden dat de Gemeenteraad zich niet kon vereenigen met een havenbeheer als door Haar was voorgesteld en zich derhalve

meende te moeten onthouden van medewerking aan de samenstelling der bedoelde commissie.

Buiten den Raad om bepaalde toen echter de Regeering dat de Voorzitter ambtshalve als lid in die commissie zou zitting nemen.

1916. In de vergadering van 2 Februari 1916 werd besloten, op een verzoek van den Directeur der Haven te antwoorden, dat er uit een verkeersoogpunt bezwaren bestonden tegen den aanleg van de in dat verzoekschrift vermelde decauville-spoorbaan te Kalimas-West (Kebalen).

Den 28en Juli besloot de Raad den aanleg van enkele wegen op het haventerrein goed te keuren. Tegen den aanleg van eenige andere werd bezwaar gemaakt in verband met de spoorwegplannen.

XVI KLOKKEN.

1916. Na de opruiming van het telefoonhuisje op den driesprong Kaliasin-Simpang bestond het voornemen op die plaats een vluchtheuvel van beperkte afmetingen te maken en daarop een electrische klok te plaatsen.

De Raad besloot voor het plaatsen dier klok een bedrag ad f 700.— beschikbaar te stellen. Voorts werd den Voorzitter uitgenoodigd voorstellen in te dienen tot verplaatsing van de klok bij den stadstuin.

De levering van de electrische klok welke op bovengenoemden driesprong zal worden geplaatst, ondervindt echter vertraging tengevole van den oorlog.

XVII LOS- EN LAADKRAAN.

1916. Door de firma J. van Engers werd het verzoek gedaan om vergunning tot het opstellen van een hijschkraan op het emplacement ten Noorden van het Griseesche Stoomboot- en Prauwenveer. De Raad besloot den 26en April de gevraagde vergunning te verleenen onder enkele beperkende voorwaarden.

XVIII. LOS- EN LAADPLAATSEN.

1916. Op verschillende plaatsen langs de rivieren werden bouwmaterialen gelost. In het belang van het verkeer was het echter wenschelijk daarvoor bepaalde plaatsen aan te wijzen, waartoe de Raad den 22en Maart besloot.

Reeds meermalen was gewezen op de noodzakelijkheid om te Kepoetran eene los- en laadplaats te maken, terwijl eveneens eene laadplaats te Kajoon nabij de brug Sonokembang in eene behoefte zou voorzien.

In principe werd besloten tot den aanleg van beide los- en laadplaatsen en tot het aanvragen in beheer van de daarvoor te occupeeren oeverstrooken.

Bij Gouvernementsbesluit ddo. 7 Augustus 1916 No. 173/161 werden bovengenoemde strooken ter beschikking van de Gemeente gesteld.

XIX. MALEISCHE VERTALING VAN STUKKEN.

1916. Door de niet-Nederlandsch sprekende leden werd het gemis gevoeld van eene Maleische vertaling van het Gemeenteblad.

Dit onderwerp, den 29en September in de vergadering ter sprake gebracht, had tot gevolg het besluit een translateur aan te stellen op eene bezoldiging van f 100.— en aan de niet-Nederlandsch sprekende leden, zoomede aan de Maleische pers, Maleische vertalingen van de in het Gemeenteblad op te nemen stukken te verstrekken.

XX. ONDERWIJS.

A. Gemeente B. A. S.

1916. In de vergadering van 22 Maart 1916 kwam onder de ingekomen stukken een voorstel voor inzake de oprichting eener Gemeentelijke Burgeravondschool; door den Voorzitter werd voorgesteld de besprekingen over dit plan uit te stellen tot eene volgende vergadering, waarmede de Raad accoord ging.

In de vergadering van 12 Mei 1916 werd behandeld een voorstel tot oprichting eener Gemeentelijke B. A. S.

Besloten werd tot de instelling van een commissie, bestaande uit 3 leden die de wenschelijkheid en de mogelijkheid van de oprichting eener Gemeentelijke Burgeravondschool zou hebben te onderzoeken.

Deze commissie bracht den 20sten September een verslag uit, waarin zij melding maakte van eene ingestelde enquête, waarbij aan leiders van groote gouvernementeele en particuliere bedrijven, aan de Departementen van Onderwijs en Eeredienst en van de Burgerlijke Openbare Werken, aan technici en aan een aantal vakbladen eene vragenlijst ter beantwoording aangeboden was, benevens afschrift van de toelichting, behoorende tot het betrekkelijke voorstel en het verslag van de discussie over dit onderwerp in de vergadering van den Gemeenteraad. Een der leden van de commissie was overigens nog in de gelegenheid met eenige hoofdambtenaren te confereeren.

Over den socialen kant der zaak werd verder van de daartoe bevoegde vereenigingen het oordeel gevraagd, terwijl tenslotte de ingezetenen van Soerabaja door een oproep in de dagbladen in de gelegenheid gesteld waren zich uit te spreken voor het al of niet wenschelijke van de oprichting eener B. A. S. De Commissie stelde voor tot de oprichting te besluiten, welk voorstel in de vergadering van den 25en October ter sprake werd gebracht.

In principe werd besloten tot oprichting der school over te gaan, onder voorbehoud, dat de details der kwestie later behandeld zouden worden.

1917. In Juni 1917 werden verschillende amendementen op het oorspronkelijke voorstel ingediend, hoofdzakelijk in dien zin, dat met het terugbrengen van den opzet tot bescheidener afmetingen, het geheele plan tevens begon te komen binnen de grenzen van het in geldelijk opzicht voor de Gemeente niet geheel onbereikbare.

Besloten werd tot de oprichting eener Gemeente Burgeravondschool met driejarigen cursus, waaraan verbonden een praktische dagcursus. Aan de Regeering zou ten behoeve van die oprichting een subsidie worden gevraagd.

B. Hooger Technisch Onderwijs.

1917. De Raad besloot ten behoeve van den bouw eener Technische Hooge school, tot de oprichting waarvan de Regeering plannen koesterde, deze het op het Ketabangplein voor een monumentaal gebouw gereserveerde stuk grond, om niet aan te bieden.

C. Inlandsch Onderwijs.

1916. Eenige raadsleden van meening zijnde, dat van Gouvernementswege onvoldoende zorg werd besteed aan het Inlandsch onderwijs, stelden voor eene commissie in het leven te roepen om een onderzoek in te stellen naar de behoefte aan dat onderwijs in deze gemeente en naar de middelen om in deze behoefte te voorzien.

Tot de instelling van een dergelijke commissie, welke zou bestaan uit 3 leden, werd besloten.

XXI. OVEREENKOMST.

1915. Bij de behandeling van de begrooting voor het dienstjaar 1915 werd er op gewezen, dat bij levering van residu en asphalt op contract, waarschijnlijk eenige korting zou zijn te bedingen. Na een terzake ingesteld onderzoek bleek de Directie der D. P.M. genegen eene korting van 5 pCt. toe te staan op den prijs van de asphalt en eene van 10 pCt op dien van de residu onder bepaling, dat de Gemeente zich zou verbinden voor den aanleg van geasphalteerde of dergelijke wegen geen andere grondstoffen te zullen gebruiken, dan die welke door de D. P. M. kunnen worden geleverd.

Met algemeene stemmen werd besloten eene overeenkomst met de Dordtsche Petroleum Maatschappij aan te gaan voor de levering van asphalt en residu, met het recht om proefnemingen te doen met ander materiaal.

XXII. OVERVAARTEN.

1915. Met 1 April 1915 gingen tengevolge van eene wijziging in de instellingsordonnantie de verschillende overvaarten

binnen deze gemeente n. l. 1e. Boengoeran, 2e. Kraton, 3e. Groedo, 4e. Ngemplak en 5e. Batoepoetih in beheer en onderhoud over bij de Gemeente Soerabaja,

1916. Door den Adviseur der Decentralisatie werd den Raad verzocht eene beslissing te willen nemen over de wenschelijkheid om enkele overvaarten door voetbruggen te vervangen.

Besloten werd den Adviseur der Decentralisatie mede te deelen, dat de Raad met het voorstel betreffende de vervanging van overvaarten door voetbruggen accoord ging, wanneer de kosten daarvan door de Regeering zouden worden gedragen.

XXIII. REINIGINGSDIENST.

1916. In verband met de buiten gebruikstelling van de vuilnisbelt te Boejoekan werd besloten het noodige te verrichten tot het verkrijgen van de beschikking over enkele vischvijvers aan den Griseeschen weg, voor welker afkoop een bedrag ad f 5000.— werd toegestaan.

XXIV. RIOLEERING EN ASSAINEERING.

1915. Tijdens een discussie over rioleering en hemelwaterafvoer werd het wenschelijke betoogd van een gemeentelijken gezondheidsdienst ter verkrijging eener vlotte samenwerking tusschen den Directeur Gemeentewerken en de Gouvernements adviseurs — in casu den Chef der 4e Waterstaatsafdeeling en den Inspecteur van den Burgerlijken Geneeskundigen Dienst — en gewezen op het belangrijke, ontwikkelende en opvoedende element van een dergelijken diensttak, een factor juist bij de hygiëne van zoo groot belang.

Tegen een voorstel het welmeenen der Regeering te vragen voor bovengenoemde plannen, bestonden geen bezwaren.

1917. Daar tengevolge van den voortdurenden hoogen waterstand in de Soerabajarivier op tal van plaatsen het

water de kampongs binnendrong en die stilstaande massa ten slotte zoodanig bedenkelijke rottingsverschijnselen begon te vertoonen, dat op sommige plaatsen groote afvoergoten eenvoudig open septic tanks geworden waren, werd door den Voorzitter, in overleg met de Hygiënische Commissie, aan den Chef der Irrigatie Afdeeling Brantas te Modjokerto telegrafisch verzocht, den waterafvoer door Soerabaja tot uiterste mogelijkheid te beperken.

De Raad besloot dienaangaande zich tot de Regeering te wenden met het dringend verzoek het daarheen te willen leiden, dat de stad Soerabaja zoo spoedig mogelijk zou worden bevrijd van het bandjirwater van de Brantasrivier.

Van den Chef der 4de Waterstaatsafdeeling werden ter inzage ontvangen de plannen tot bandjirvrijmaking van de hoofdplaats Soerabaja door eene ingrijpende verandering in de waterstaatskundige toestanden rondom Wonokromo.

De Gemeenteraad besloot der Regeering te doen weten, dat zij met deze assaineeringsplannen instemde en tevens Haar dringend te verzoeken, de zoo spoedig mogelijke totstandkoming van de onderwerpelijke verbeteringen met alle kracht te willen bevorderen.

XXV. SCHADELOOSSTELLINGEN.

Door de Gemeente Soerabaja werden de volgende schadeloosstellingen verleend :

1915. 9 Juni voor het afbreken van een huisje te Ketabang-Kidoel gang No. 1 aan den eigenaar f 100.—

6 October voor het verplaatsen van een bedehuis te Boeboetan, aan de belanghebbenden uit kampong Kawattan Wirosrajan f 500.—

XXVI. SPOOR- EN TRAMWEGEN.

1916. Inzake de spoorwegplannen in en om Soerabaja werd den 18en Augustus besloten een commissie op te dragen, den Gouverneur-Generaal de plannen der Uitbreidings- en

Technische Commissie toe te lichten, daar de Raad sterk tegen de plannen der S. S. gekant bleek, aangezien haars inziens niet genoeg met de belangen der Gemeente rekening was gehouden.

1917. Den 24en Januari deelde de Voorzitter mede, dat door den Gouverneur-Generaal een commissie benoemd was tot onderzoek van de spoorwegtoestanden in en om de Gemeente Soerabaja. Daardoor zou de Raad de volle gelegenheid verkrijgen om de aan de bovengenoemde aangelegenheid voor de Gemeente verbonden belangen, voor te staan

Door den Chef der Aanlegwerken van de S. S. werd toestemming gevraagd tot den aanleg van een zijspoor loopende van Missigit naar het particuliere land Simo, met het voornemen om langs dat spoor grond voor de ophooging van terreinen, ten behoeve van de werken tot verbetering der spoorwegtoestanden in en om Soerabaja, aan te voeren. Den 14en December verleende de Raad onder beperkende voorwaarden de verlangde toestemming.

XXVII. STADSTUIN.

1915. Door den Directeur van Binnenlandsch Bestuur werd bij zijne missive ddo. 13 Januari 1915 No. 294 voorgesteld den Stadstuin aan de Gemeente Soerabaja in beheer te geven, onder verplichting om hetzij zelve, hetzij middels eene op te richten vereeniging, dien tuin op den gebruikelijken voet te exploiteeren.

Gedurende het debat, hetwelk zich den 24en Maart over deze quaestie in den Gemeenteraad ontspon, werd voorgesteld aan de Commissie, ingesteld om te zoeken naar een geschikt terrein voor een stadhuis, op te dragen te rapporteeren in hoeverre de stadstuin een geschikt terrein voor Stadhuis opleverde. Dit plan vond algemeene instemming. Het onderwerp kwam wederom in behandeling in de vergadering van den 15en September, naar aanleiding van een voorstel om den stadstuin, alsmede

het terrein van de S. S. dat vrij zou komen bij den bouw van het viaduct voor den dienst dier spoorwegen tusschen de Aloon Aloonstraat te Kawattan in beheer te vragen, en tevens vergunning te vragen om in den stadstuin het gemeentehuis te mogen bouwen.

Een tegenvoorstel strekkende der Regeering te verzoeken den Stadstuin in eigendom of beheer te ontvangen om hem daarna in eigen exploitatie te nemen met het doel er een publiek park van te maken, werd verworpen; eerstgenoemd voorstel werd aangenomen.

Eveneens werd besloten in den Stadstuin een recréatie-zaal te bouwen en daarvoor een bedrag van f 50.000.— ter beschikking te stellen, met het doel dit gebouw aan de vereeniging die op nader te stellen voorwaarden den Stadstuin zou exploiteeren, in gebruik te geven, een en ander in compensatie voor den grond, die aan de gemeente zou worden afgestaan voor den bouw van een Raadhuis.

1917. In de vergadering van den 2en October werd wederom de kwestie besproken of het Raadhuis al dan niet in den Stadstuin zou worden gebouwd.

Toen werd aangenomen het voorstel om het Raadhuis op Ketabang te bouwen.

Daarna werd verworpen het voorstel om alsnog aan een op te richten vereeniging den Stadstuin voor zekeren termijn — dit laatste onder voorbehoud van de ongetwijfeld te verkrijgen Regeeringsbewilliging — in beheer af te staan.

XXVIII. STOOMWALSEN.

1917. Den 13en Juni 1917 werd besloten een zestons Marschall stoomwals aan te schaffen voor een bedrag van f 8315.—, terwijl den 24en October d. a. v. besloten werd het aantal walsen met twee te vergrooten, door aankoop van een 8 en een 9 tons stoomwals.

XXIX. SUBSIDIES.

Aan niet- Gemeentelijke instellingen werden de volgende subsidie's verleend :

1916. 23 Februari aan den Directeur van het Tooneelensemble Louis de Vries voor het geven van 3 openluchtvoorstellingen f 1500.—, mits de entréeprijs niet hooger wordt dan f 1.— per persoon exclusief de belasting.

12 Mei aan de Soerabajasche Jaarmarkt Vereeniging f 3500.— voor hare vanaf den 9en tot en met 10en September te houden Jaarmarkttentoonstelling.

21 Juni aan den Soerab. Voetbalbond f 500.— ten behoeve van de gedurende de Pinksterdagen gespeelde Stedenwedstrijden.

15 September aan het Comité voor de opvoering van het Tooneelstuk „Njai Lenggang Kentjana" f 500.— tot dekking van het verlies geleden bij een der voorstellingen.

25 October aan de vereeniging Alg. Tentoonstelling van N. I. Landbouw, Veeteelt, Visscherij, Handel en Nijverheid alhier, de kostelooze beschikking over een terrein te Goebeng, onder voorwaarde dat de A. N I. T. A. over de gelden, die door de Gemeente worden beschikbaar gesteld, 5 % rente zal hebben te betalen tot ultimo 1918.

27 October aan de Vereeniging voor Locale Belangen f 150.— voor 1916.

27 October aan de Vereeniging A.N.I.T.A. f 10.000.— onder voorwaarde, dat dit voorschot zal verrekend worden met de te heffen entréegelden.

1917. 25 April aan de Vereeniging van Soerabajasche Gemeente Ambtenaren voor 1917 f 68.— 's maands voor op te richten cursussen.

10 October aan het Comité tot oprichting van de afdeeling Soerabaja der N. I. Athletiek Unie f 750.—

17 October aan de A. N. I. T. A. waarvan de grootte, de vorm en de wijze later zal worden bepaald.

XXX. VETERINAIRE DIENST.

1915. Voor het slachten van ziek vee bleek het in het belang der volkshygiëne noodzakelijk een afzonderlijke slachtplaats te bouwen, daar dit niet in het abattoir kon geschieden.

Voor dit doel werd den 16en Juli besloten een gebouw van houtconstructie te plaatsen op het terrein van het abattoir, doch niet in de nabijheid van de gewone slachthallen.

1916. Bij besluit van den Assistent-Resident van Soerabaia ddo. 16 Februari 1916 No 41/14 werd de stal van den Gemeentelijken Reinigingsdienst wegens mond- en klauwzeer besmet verklaard.

Den 22en Maart d.a.v. werden deze echter weder geopend.

Den 13en December besloot de Raad het terrein waarop het slachthuis stond en dat door de regens zoo slecht geworden, dat verharding urgent was, daartoe over te gaan.

1917. Den 16en Mei 1917 werd besloten:

1e. de exploitatie van de dierenbegraafplaats Kandangsapie in Gemeentebeheer te nemen onder voorwaarde, dat het kassaldo met inbegrip van inventaris aan de Gemeente in eigendom zou overgaan;

2e. het terrein, ingenomen door evengenoemde begraafplaats tot dat doel aan de Regeering in beheer aan te vragen.

Op het vervoer van de dierenlijken naar de bovengenoemde begraafplaats, werd den 26en October eene verordening vastgesteld.

XXXI. WARONGS EN IJSHUISJES.

1917. Op de begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1917 waren gelden gebracht voor den bouw van warongs en ijshuisjes, welke op verschillende plaatsen in de Gemeente zouden worden opgericht.

Den 29sten Augustus werd tot den bouw van zes warongs en ijshuisjes besloten, waarbij tevens werd bepaald dat dit werk buiten aanbesteding zou worden uitgevoerd.

Eenige aan particulieren verleende vergunningen tot het houden van een ijshuisje werden in den loop van het verslagjaar ingetrokken.

XXXII. WATERLEIDING

1915. Een verzoek werd aan de Regeering gericht om aan de Gemeente Soerabaja het benoodigde bedrag te leenen, voor den aanleg van een tweede hoofdaanvoerleiding.

Besloten werd voorts om de magazijnprijzen van het materiaal voor aanleg van spruitleidingen met 30% te verhoogen.

Besloten werd om met Dr. Pijl in onderhandeling te treding, over het verlangde honorarium voor alle wateronderzoek in de stad.

Bij Raadsbesluit dd. 11 December 1914 No. 838 werd besloten tot vorming van een reservefonds voor de Gemeentelijke Waterleiding. Het bedrag van dit fonds werd in Juni gewijzigd overeenkomstig het voorstel van den Gouvernements-accountant.

Besloten werd den Directeur der Waterleiding op te dragen tijdens zijn verblijf in Nederland inlichtingen in te winnen omtrent voorwaarden en condities, waaronder eventueel een bureau aldaar zich met de keuring van leidingsmaterialen zou willen belasten.

Om in de meerdere behoefte aan water te kunnen voorzien werd aangedrongen op het nemen eener beslissing inzake het plan tot het bouwen van een pompstation. De Raad sprak zich echter uit ten gunste van het ter vergadering opgeworpen plan om eerst het advies van Prof. Weijs af te wachten, alvorens zich met een voorstel daartoe tot de Regeering te wenden.

1916. Door de Oost-Java Stoomtram Maatschappij werd een verzoek ingediend om vergunning tot het kruisen met

de aan te leggen tramlijn Koepang-Wonokromo van de buisleiding der Waterleiding bij de brug Wonokromo. De Raad besloot tot het verleenen der vergunning onder eenige beperkende voorwaarden.

Daar verhooging van het debiet der Waterleiding urgent was, werd door den Raad besloten:

a. aan Prof. Weijs te Delft een crediet van f 1000.— te verleenen voor voorloopige uitgaven ten behoeve van de Gemeentelijke Waterleiding;

b. den Voorzitter te machtigen, na ontvangen nadere inlichtingen van Prof. Weijs, hem opdracht te verleenen tot aankoop van een klein pompstation;

c. den Chef van het grondpeilwezen uit te noodigen een onderzoek in te stellen naar de te capteeren bronnen voor de waterleiding.

Daar het raadzaam werd geacht spoedig over te gaan tot onderhandschen aankoop van magazijngoederen, omdat er kans bestond dat, den tijd in aanmerking genomen, de aanbesteding gedeeltelijk zou mislukken, gaf de Raad de daarvoor vereischte machtiging.

Voor de oprichting van een pompstation werd besloten een huurovereenkomst te sluiten tegen een nader overeen te komen huurprijs met een maximum van f 180.— 's jaars.

Een voorstel, om alvorens tot de voltooiing van de 2e Hoofdaanvoerleiding over te gaan, een onderzoek in te stellen naar de bronnen te Patjet, om, wanneer deze deugdelijk bleken, voor gezamenlijke rekening van Gemeente en gewest deze te capteeren en daarvan zoowel het Gewest als de Gemeente te voorzien, werd, daar het nog niet geheel vaststond, of er in het Kasrische wel voldoende water zou te krijgen zijn, aangenomen.

1917. Besloten werd den bouw van eene hoofdmandoerswoning te Sidhoardjo buiten aanbesteding uit te voeren.

In de vergadering gehouden op den 28en Maart 1917 kwam onder de ingekomen stukken voor het verslag

van Dr. E. Hartmann over het door hem uitgevoerde geologisch-hydrologisch onderzoek van de bronnencomplexen te Kasri en Patjet, hetwelk voor kennisgeving door den Raad werd aangenomen.

Inzake een meeningsvershill tusschen het Departemen der B. O. W. en den Raad over de berekening van den prijs, waartegen uit de Gemeente Waterleiding water moest worden verstrekt aan eenige stranddessa 's in het gewest Soerabaja, werd 15 Maart 1917 een schrijven ontvangen van den len Gouvernements Secretaris waarin terzake het hiervolgend standpunt van den Gouverneur-Generaal werd uiteengezet: „de kostprijs van het water behoort zuiver technisch-commercieel te worden berekend, terwijl voor de kostelooze waterverstrekking aan de Inlandsche bevolking, de Gemeente voor het geleverde water niet meer in rekening kan brengen, dan dit haar zelf ter plaatse van levering kost."

Het voorstel om aan den machinist van het pompstation te Wonotjolo vrije woning te verleenen werd aangenomen.

De afsluitkelders en brugovergangen van de Waterleiding langs een gedeelte van den grooten Postweg tusschen Wonokromo en Tamanan, leverden ernstige verkeersbelemmeringen en gevaren op, waarom verbetering dringend noodig was. De begrooting van kosten voor het aanbrengen van wijzigingen in dien toestand werd dan ook door den Raad goedgekeurd.

Het verzoek van den Wd. Administrateur van de Suikeronderneming Tanggoelangin om gebruik te mogen maken van het overloopwater uit eene aftapping der hoofdleiding, gelegen tegenover den overweg der S. S. naar desa Kalitengah werd ingewilligd, mits het bedrag der jaarlijksche vergoeding billijkheidshalve werd herzien ook ten opzichte der andere verleende vergunningen.

De begrootingen van kosten voor den bouw van vier mandoerswoningen en voor het aanleggen van eene buisleiding van 200 m.m. voor de watervoorziening op het haventerrein werden goedgekeurd.

Daar, tengevolge van de tijdsomstandigheden, niet was voldaan aan de voorwaarde, gesteld bij Gouvernementsbesluit van 12 Januari 1915 No. 24, dat binnen twee jaren na het in werking treden der vergunning, om gedurende 75 jaren ten behoeve van de drinkwaterleiding gebruik te maken van het water uit enkele bronnen buiten de Gemeente, de door den Chef van de betrokken irrigatieafdeeling noodig geoordeelde werken gereed moesten zijn, was de Raad verplicht zich tot de Regeering te wenden met een nieuw verzoek om vergunning.

XXXIII. WEGEN.

1915. Gedurende het jaar 1915 besloot de Raad:

1e. in orde te maken den weg naar het abattoir te Kapassan, hoewel deze nog niet aan de Gemeente in beheer was overgedragen;

2e. den weg Kalimatie te verbeteren, met dien verstande dat de kosten voor de helft door de Bouwmaatschappij „Familie The Siok Hian" zouden worden gedragen;

3e. tot het in orde maken der wegen te Nieuw Kepoetran;

4e. tot goedkeuring van de begrooting en teekeningen voor het aanbrengen van een grintlaag en afdekken met een asphaltlaag van de wegen Kalongan en Profetendwarsstraat;

5e. der Regeering mede te deelen, dat de Gemeente bereid was de wegen Gembong en Blokland in beheer te nemen tegen vergoeding der kosten van het in orde brengen daarvan met een asphaltbovenlaag, die van het jaarlijksch onderhoud, van de reiniging en de verlichting;

6e. den weg naar Waroe, de groote Frederik Hendrikstraat, alsmede de goten, bermen en inritten van het overige gedeelte van het land Goebeng te verbeteren, en dit laatste werk buiten aanbesteding uit te voeren.

Naar aanleiding van het verzoek van den dienst der S. S. inzake de overname der wegen in de S. S. wijk, ontspon zich over de vraag of de Gemeente deze wegen

spoedig zou overnemen of daarmede wachten, totdat de Raad een juist inzicht van de plannen der S. S. had gekregen, eene langdurige discussie.

Een Commissie werd benoemd in verband met het verzoek van den Adviseur der Decentralisatie om de toegangswegen naar de stations en halten der Staatsspoorwegen in beheer te willen nemen, daar zich bij die overname kwestie's zouden kunnen voordoen, welke deze tot oplossing zou moeten brengen.

Door de Oost-Java Stoomtram Maatschappij werd een verzoek ingediend om afgifte eener verklaring, dat de door haar langs de stoomtramlijn Wonokromo-Pasar Toeri aangelegde wegen, voldeden aan de eischen, bij eventueele overname, door de Gemeente te stellen. De Raad besloot rekestrante mede te deelen, dat bezwaar moest worden gemaakt tegen de afgifte eener verklaring als bedoeld in haar rekest, doch dat de Gemeente, na gehouden onderzoek door den Directeur der Gemeentewerken, eventueel bereid was te verklaren, dat de wegen thans voldeden aan de eischen van een goeden verkeersweg, onder aanteekening, dat de wegen bij eventueele overname door de Gemeente zouden moeten voldoen aan de eischen gesteld in art. 2 van het nieuwe Rooireglement.

In opdracht van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken werd door den Directeur der Haven het voorstel gedaan om te trachten tot overeenstemming te geraken omtrent aanleg en onderhoud van den Westerbuitenweg vanaf de Regentstraat tot den Grisseeschen weg.

Overwegende echter, dat de aanleg van den door den Directeur der Haven bedoelden weg, zoomede de eventueele exploitatie van de aangrenzende terreinstrook, geheel afhankelijk was van de totstandkoming der voorgestelde spoorwegwerken, werd besloten den Directeur der Haven mede te deelen, dat zoodra door de betreffende Commissies uit den Raad nader overleg gepleegd zou zijn met den Hoofdinspecteur der S. S. omtrent de spoorwegplannen voor de stad Soerabaja, het voorstel in behandeling zou worden genomen.

Handelende in hare hoedanigheid van Directrice der N. V. Bouwmaatschappij Land „Sawahan", werd door de firma Tiedeman en van Kerchem der Gemeente verzocht, om de op dat land gelegen wegen Princesselaan en Prins Hendrikkade op hare kosten in orde te brengen, daarna in eigendom over te nemen, om daarna op kosten van de Gemeente te worden geasphalteerd.

Besloten werd de N. V. Landbouwmaatschappij Land „Sawahan" mede te deelen, dat:

1e. op haar verzoek afwijzend moest worden beschikt;

2e. de Gemeente evenwel bereid was alle op het land aanwezige wegen over te nemen onder dezelfde voorwaarden, als zulks plaats had op het land Kepoetran;

3e. bijaldien de Maatschappij niet mocht beschikken over de noodige fondsen, waaruit de kosten van het in orde brengen der wegen konden worden betaald, de Gemeente bereid was een gedeelte van het haar toebehoorend bouwterrein aan te koopen tegen nader overeen te komen prijs.

1916. In hare vergadering van den 31sten Mei 1916 werd door den Raad besloten, op het verzoek van den Chef van Weg en Werken der S. S. te Weltevreden om een gedeelte der S. S. wegen te Goebeng, n. l. den nieuw aangelegden weg van Goebeng Podjok over het viaduct naar het land Goebeng der Gemeente, over te nemen, rekestrant mede te deelen, dat de Gemeente bereid was de wegen bedoeld in diens verzoek, over te nemen, mits tegelijkertijd aan haar werden overgedragen de Weijermanstraat en de Maarschalkstraat tot de brug over de Djeblokanleiding bij Patjarkeling, een en ander onder de navolgende voorwaarden:

1e. het geheel in orde brengen dier wegen moest geschieden op kosten der S. S. door den dienst der Gemeentewerken;

2e. Binnen twee jaren na dagteekening van bovengenoemd besluit zouden alle overige wegen in de S. S. wijk te Goebeng, na vooraf op kosten der S. S. door den dienst der Gemeentewerken in orde te zijn gemaakt, aan de Gemeente moeten zijn overgedragen.

De landheer van het land Bagong richtte in Mei 1916 aan den Gemeenteraad het verzoek om opgave van de kosten, die verbonden zouden zijn aan het van Gemeentewege opmaken van een wegen- en rioleeringsplan voor genoemd land.

Met het oog op het groote belang, dat de Gemeente heeft bij de indeeling van bouwterreinen, de inpassing van deze terreinen in het uitbreidingsplan en de wijze van aan te leggen rioleering, besloot de Raad aan den landheer van het land Bagong mede te deelen, dat de Gemeente bereid was tegen een billijke vergoeding op te maken een plan van de wegen en van de rioleering, alsmede van de aanwijzing van de plaats der kunstwerken, een en ander onder de navolgende voorwaarden;

1e. dat door hem, voordat met de plannen begonnen werd f 3000.— in de Gemeentekas moest worden gestort, terwijl hij, indien de werkelijke kosten meer mochten bedragen, dit meerdere had bij te betalen;

2e. dat vóór met de werkzaamheden van dit plan begonnen werd door hem, adressant, eene verklaring moest worden overgelegd, waaruit bleek, dat de opgezetenen van het land zich niet verzetten tegen de uitvoering der plannen.

Op het verzoek van de Oost-Java Stoomtram Maatschappij c. s. om overname door de Gemeente van het beheer en onderhoud van het weggedeelte Wonokromo-Koepang, werd door den Raad besloten adressanten te kennen te geven, dat eerst dan sprake van overname der wegen zou kunnen zijn, wanneer de geheele weg Wonokromo-Pasar Toeri ter overname werd aangeboden onder overlegging van een bebouwingsplan der doorkruiste particuliere landen, een en ander overeenkomstig het nieuwe rooireglement.

De Bouwmaatschappij Sawahan diende een voorstel in tot het sluiten van een overeenkomst, waarbij de op het land Sawahan aanwezige wegen aan de Gemeente zouden worden overgedragen.

De Raad ging op dat voorstel in, doch stelde enkele beperkende voorwaarden.

In de vergadering van den 27en December 1916 werd besloten tot de overname der S. S. wegen te Goebeng.

Op een verzoek van den Raad aan de Regeering om tot verbetering van weg- en woningtoestanden in verband met de demping der z. g. Prabanleiding, voor onbepaalden tijd van het verleenen aan particulieren van eigendoms- of opstaltitels op Gouvernementsgrond, binnen het bij zijn schrijven bedoelde terrein, af te zien, werd door de Regeering afwijzend beschikt, omdat door zoodanige maatregel de Inlandsche bezitters der in dat terrein gelegen gronden te veel in hun recht van beschikking over die gronden zouden worden beperkt, doch de Regeering was wel bereid om voor den tijd van tien jaren de verleening van dergelijke titels op te schorten, onder voorwaarde, dat ingeval reeds door niet-Inlanders dergelijke gronden mochten zijn vrijgemaakt, bij verkoop van den door hen vrijgemaakten grond, door de Gemeente Soerabaja een billijke schadeloosstelling, tot een zoonoodig door den Resident van Soerabaja te bepalen, bedrag, zou worden uitgekeerd.

In verband met de bovenstaande Regeeringsbeslissing besloot de Raad den Resident mede te deeden, dat de Gemeente genegen was een perceel in Praban Toemenggoengan aan te koopen en aan den aanvrager, den heer Hoeke, een schadeloosstelling voor de vrijmaking van het voornoemde perceel van Inlandsche rechten uit te keeren tot een bepaald bedrag.

1917. De Raad besloot tot:

1e. het asphalteeren der wegen en inritten en den aanleg van wegbermen te Sawahan;

2e. het verbeteren van de Djagaragastraat en van de wegen op Bagong (het laatste op kosten van den landheer);

3e. den aanleg van wegen in kampoeng Doekoeh;

4e. het verbeteren van de wegen Gembong en Blokland en den weg naar Sidotopo Koelon;

5e. het asphalteeren der wegen en inritten en den aanleg van weggoten en duikers in de S. S. wijk te Goebeng.

In 1917 werd bovendien goedgekeurd het wegenplan van het gedeelte van het land Sawahan gelegen bezuiden de Kali Greges en beoosten de Banjoe-oerip-leiding.

In de vergadering van den 29en Juni 1917 werd het wegenplan voor de landen Koepang II of Pakis en Groedo West, met uitzondering der wegen op de meest zuidelijk aan het land Darmo grenzende strook, goedgekeurd, evenals dat voor een gedeelte van de landen Ketabang-Noord en -Zuid, voor zoover zij liggen bewesten de spoorbaan der S. S.

XXXIV. WONINGBOUW.

1917. De raad besloot een prijsvraag uit te schrijven ter bekoming van typen van goedkoope woningen, tot de voorbereiding waarvan den 16 Mei een Commissie werd benoemd, welke tevens als jury zou optreden.

Den 29 en Juni keurde de Raad de voorwaarden voor de prijsvraag goed.

Teneinde eenigermate in den woningnood te voorzien werd besloten een gedeelte van het land Ketabang-Zuid tusschen den spoorweg en de Kaliondo-leiding te bebouwen en voorloopig 16 woningen op te richten, waarvan er tijdelijk 5 dienst zullen doen als bureau voor Gemeentewerken, omdat in verband met de voor Secretarie benoodigde ruimte de dienst der Gemeentewerken niet meer de beschikking gelaten kan worden over een gedeelte van het gebouw op Toendjoengan.

HOOFDSTUK IV.

GELDMIDDELEN.

(Begrooting).

1915. De uitgaven der werken, welke in 1914 aangevangen maar niet beëindigd werden en wier voortzetting en voleindiging in 1915 werd toegestaan, gezamenlijk een

bedrag van f 25781.98 uitmakende, werden den 4den April ten laste der begrooting van uitgaven over 1915 gebracht. Voor het asphalteeren der wegen en inritten enz. van nieuw Kepoetran werd ten laste der begrooting 1915 een bedrag ad f 135,470 — beschikbaar gesteld. In de vergadering van 22 October 1915 werd het batig saldo der begrootingsrekening over het jaar 1914 voorloopig vastgesteld op f 372695,335.— De begrooting voor het dienstjaar 1916 werd in dezelfde vergadering in uitgaaf en ontvangst vastgesteld op f 1514348.60.—

1916. De onverwerkte gelden van onvoltooide werken over het dienstjaar 1915, uitmakende een totaal bedrag van f 116955,62 werden den 22sten Maart overgeschreven ten laste van de begrooting van 1916.

Bij besluit van den Gewestelijken Raad van Soerabaja ddo. 26 October j. l. No. 2665/34 werden den begrootingswijzigingen voor het dienstjaar 1916, vastgesteld bij de Gemeenteraadsbesluiten van 18 Augustus 1916 No. 1170, 1171 en 1173 en van 15 September 1916 No. 1188, 1189 en 1190, goedgekeurd.

1917. In de vergadering van 28 Februari en 2 Maart werd de Begrooting van Uitgaven en Ontvangsten van het jaar 1917 in behandeling genomen vastgesteld in Uitgaven en Ontvangsten op f 2.959.516.08⁵.

De begrootingsrekening voor het dienstjaar 1915 werd den 28sten Maart voorloopig vastgesteld in uitgaaf op f 1.297.428.11 en in ontvangst op f 1.515.956.87, zoodat het batig saldo zal bedragen f 218.528.76.

BEGROOTINGSWIJZIGINGEN.

De begrooting van uitgaven en ontvangsten werd verschillende malen gewijzigd, in totaal:

A. Voor het dienstjaar 1915:

de begrooting van uitgaven verhoogd met:	en de begrooting van inkomsten verhoogd met:
f 487920.34	f 487920.34

Op de begrooting van uitgaven:

Afgeschreven een totaal bedrag van: f 57.808.32

Overgeschreven een totaal bedrag van: f 57.808.32

en ten laste der post onvoorziene uitgaven gebracht een totaal bedrag van f 840.—

B. Voor het dienstjaar 1916:

de begrooting van uitgaven verhoogd met: f 3.024.376,97⁵

en de begrooting van inkomsten verhooging met: f 3.024.376.97⁵

Op de begrooting van uitgaven:

Afgeschreven een totaal bedrag van: f 86.614.96

en overgeschreven een totaal bedrag van: f 86.614.96

en ten laste der post onvoorziene uitgaven gebracht een totaal bedrag van f 56.036.75⁵.

C. Voor het dienstjaar 1917:

de begrooting van uitgaven verhoogd met: f 2.902.828.58⁵

en de begrooting van inkomsten verhoogd met: f 2.902.828.58⁵

Op de begrooting van uitgaven:

Afgeschreven een totaal bedrag van: f 420.084,65⁵.

en overgeschreven een totaal bedrag van: f 420.084.65⁵.

en ten laste der post Onvoorziene Uitgaven gebracht f 8018.75.

Voor het overige wordt verwezen naar den hiervolgenden staat van schulden, naar Hoofdstuk III § 13 sub II, Hoofdstuk V en naar de bijlage.

STAAT DER GEMEENTESCHULDEN OP 1 NOVEMBER 1917.

Oorspronkelijk bedrag der schuld.		Afgelost tot en met 1 November 1917.		Renten ten honderd.	Restant schuld op 1 November 1917.	VERMELDING VAN:	
Jaar.	Bedrag.		moet afgelost zijn in			De aanleiding en het doel der leening.	De middelen tot aflossing aangewezen.
1906	2.363.439 22	224.944.32(1)	1958	3.2	2.138.494.90	Voor overname van de drinkwaterleiding te Soerabaja.	Algemeene inkomsten.
1916	3.000.000.—	77.000.—	1976	5.	2.973.000.—	Aankoop gronden, bouw slachthuis en passerloodsen, aanleg Europeesche begraafplaats, wegenvernieuwing en aanleg trottoirs, verbetering volkshuisvesting en verkeerstoestanden, capteering van nieuwe bronnen, den bouw van een pompstation en den aanleg van een gedeelte der tweede hoofdaanvoerleiding ten behoeve der Gemeente Waterleiding en proefnemingen ten behoeve eener aan te leggen rioleering.	idem.

(1) Hierbij is inbegrepen f 590.88 van bij het begin der aflossingen te weinig berekende rente.

HOOFDSTUK V.

Verslag van de verschillende takken van Gemeentedienst over 1917

§ 1. GEMEENTEWERKEN.

Personeel.

Hiervoor wordt verwezen naar den staat van ambtenaren in hoofstuk III.

A. ALGEMEENE UITGAVEN.

Artikel 40. *Bezoldiging van het administratief personeel*

Toegestaan	f	10206.40
Uitgegeven	„	10299.—
Overschreden met	f	92.60

De overschrijding is een gevolg van de noodzakelijke vermeerdering van het personeel met een schrijver en het verhoogen der toelage van een betaalmeester.

Artikel 41. *Bezoldiging van het technisch personeel*

Toegestaan	f	65948.50
Uitgegeven	„	69868.50
Overschreden met	f	3920.—

De overschrijding is een gevolg van de uitbreiding van het pesoneel met een Bouwkundige, een Adjunct-Chef Stadsuitbreiding, een Technisch Ambtenaar, een Opzichter- Opnemer en twee Teekenaars.

Artikel 42. *Vergoeding van transportkosten van het technisch personeel.*

Toegestaan	f	10920.—
Uitgegeven	„	10170.—
Over	f	750.—

Artikel 43. *Overwerkgelden.*

Toegestaan	f	100.—
Uitgegeven	„	99.98
Over	f	0.02

Artikel 44. *Schrijf- en bureaubehoeften, porti, vracht- en bodeloon en andere kleine uitgaven.*

Toegestaan	f	630.—
Uitgegeven	„	1403.08
Overschreden met. . . .	f	773.08

De overschrijding is in hoofdzaak een gevolg van het belasten van dit artikel met de reis- en verblijfkosten van sollicitanten ad f 411.50 en de groote stijging der prijzen voor schrijf- en bureaubehoeften.

Artikel 45. *Druk- en bindwerken, advertentiekosten en boekwerken.*

Toegestaan	f	860.—
Uitgegeven	„	1253.85
Overschreden met . . .	f	393.85

Behalve de groote stijging van papierprijzen en dientengevolge van het drukwerk, is de overschrijding mede een gevolg van de meerdere kosten besteed aan advertentiën voor het, gedurende 1917 aangenomen nieuw personeel.

Artikel 46. *Abonnement op periodieken.*

Toegestaan.	f	108.—
Uitgegeven.	„	46.05
Over	f	61.95

Sommige buitenlandsche periodieken konden wegens den oorlogstoestand niet geleverd worden.

Artikel 47. *Telefoonhuur*

Toegestaan.	f	504.—
Uitgegeven.	„	240.—
Over	f	270.—

Door toepassing van een centraal schakelbord werden de kosten voor telefoonhuur verminderd.

Artikel 48. *Onderhoud, herstellingen en aankoop van meubilair.*

Toegestaan.	f	150.—
Uitgegeven.	„	567.55
Overschreden met	f	417.55

De meerdere uitgaven zijn een gevolg van de aanschaffing van meubilair voor de kantoren der nieuw benoemde ambtenaren. (zie artikel 41).

Artikel 49. *Kosten verbonden aan het maken van ontwerpen en begrootingen en het doen van opnamen.*

Toegestaan.	f	3920.—
Uitgegeven.	„	4737.01⁵
Overschreden met	f	817.01⁵

Het meerder uitgegeven bedrag is een gevolg van de aanschaffing van meer meetinstrumenten en de enorme stijging der prijzen van teeken- en lichtdrukpapier (met 100—250%). Behalve voor de volgens de verschillende artikelen der begrooting uitgevoerde werken, werden de volgende projecten opgemaakt, en de daarvoor noodige opmetingen verricht.

a. *Afwatering en rioleering.*

Hiervoor werden definitieve projecten opgemaakt voor de landen Kedoenganjar, Ketabang en Koepang, welke reeds in uitvoering zijn, en voorloopige plannen voor het land Dermo. Voor nadere bijzonderheden omtrent deze projecten wordt verwezen naar de daarover verschenen uitvoerige nota's met bijlagen.

Verder werden ontworpen verschillende privaatgebouwen met bad- en waschplaatsen zoomede verschillende typen septictanks; een en ander is gedeeltelijk in uitvoering.

b. *Stadsuitbreiding.*

Wegenplannen werden ontworpen voor de landen Kedoenganjar en Ketabang, beide reeds in uitvoering, terwijl voorloopige plannen werden opgezet voor Goebeng-Oost, Ngagel en Kepoetran Kidoel.

c. *Gebouwen, gemeentelijke woningbouw.*

In het verslagjaar werden de volgende ontwerpen opgemaakt:

1. Voor een woonhuis in het Simpangpark (2 projecten).
2. Tijdelijk bureau voor den dienst der Gemeentewerken.
3. Garage voor 8 auto's.
4. IJs- en waronghuisjes.
5. Inlandsche woningen op Ketabang.

6. Europeesche woningen op Ketabang, 11 verschillende typen.
7. Versiering van den Stadstuin voor de komst van den Gouverneur-Generaal.
8. Pasarloodsen te Kapassan, bij den Oedjoeng en op het terrein van het Havenartskantoor.
9. Lichtdrukkamer voor de Waterleiding.

d. *Kunstwerken.*

1. Houten brug over de Soerabaja-rivier bij Kebondalem.
2. Uitwateringsduiker en syphon ten behoeve der afwatering van het land Ketabang.
3. Drie buisduikers onder de baan der S. S. voor de afwatering van het land Bagong.

B. ONDERHOUDSWERKEN.

Artikel 50. *Onderhoud van gebouwen voor den openbaren dienst bestemd, niet begrepen onder andere volgnummers.*

Het onderhoud bestond uit het herstellen, witten en teren van afgebrokkelde muurvlakken en onderdeelen der houtconstructie en waar noodig oververven van zichtbare houtwerken van 5 hulpmagazijnen n. l. te Pegirian, Sidodadie, Plampitan, Tembaän en Kroesenpark; de werkplaats met magazijn te Sidodadie; de materialenloods tevens woning voor den werkbaas te Goebeng, de sluiswachterswoning te Pesapen, de twee weegbrughuisjes te Bibis en Willemsplein en 1 openbaar urinoir aan de Roode brug.

Toegestaan was	f	280.—
Verwerkt werd	„	229.23
Rest	f	50.77

Artikel 51. *Onderhoud van wegen en daartoe behoorende werken.*

a. Asphaltwegen.

Op het einde van het vorig verslagjaar bedroeg de lengte aan asphaltwegen ± 75443.50 M. met een oppervlak van ± 474575 M².

Aan asphaltwegen kwamen bij, (zie artikel 57 en 53):

Benamingen	Lengte in M.	Oppervlak in M².
Wegen te Sawahan	± 1715	± 11510
Djagaragastraat	„ 102	„ 1450
Oranjelaan gedeeltelijk	„ 330	„ 1320
Gang Gembong	„ 641.50	„ 2625
„ Blokland		
Wegen in de S.S. wijk te Goebeng	„ 2964	„ 20894
Totaal	± 5759.50	± 37799

Op het einde van het verslagjaar waren dus aan asphaltwegen ± 81203 M. met een oppervlakte van 512374 M² aanwezig.

De te vergoeden kosten à f 3.— per 1 M² van door de Gemeentelijke Waterleiding, Gouvernementstelefoon- en telegraafdienst, de Aniem en de N. I. Gas Maatschappij opengebroken en door de Gemeentewerken weder herstelde asphaltwegen bleef gehandhaafd tot einde September; nadien werden ze, in verband met de stijging der asphalt- en residuprijzen gebracht op f 3.50.

De uitgaven voor de herstellingen van bedoelde opengebroken weggedeelten werden geboekt op artikel 62, de inkomsten à f 3.— en f 3.50 per 1 M² op onderdeel 33.

Opgelapt werd ± 86284 M² waarvoor werd betaald aan inkoop van verhardingsmateriaal, gereedschappen, transportkarren enz. en het verrichten van andere werkzaamheden, niet direct behoorende bij het verharden der wegen, ± f 77085.68 of per 1 M² gemiddeld f 0.89 of verdeeld over een totaal wegoppervlak van ± 512374 M² = ± 15 cent.

De asphalt- en residulevering geschiedde evenals voorgaande jaren door de Dordtsche Petroleum Maatschappij te Wonokromo.

De prijzen van f 65.— per 1000 K. G. asphalt en f 14.— per fust residu van 300 L. bleven gehandhaafd tot 23 September wat aangaat de asphalt, en 15 Maart wat betreft de residu.

Na die datums werden deze door de D. P. M. verhoogd voor de asphalt tot f 90.— per 1000 K. G. en de residu tot f 15.50 per fust.

Een reductie van 5% voor de asphalt en 10% voor de residu werd hierbij toegestaan.

Het brandhout noodig voor het koken van de asphalt werd geleverd door den dienst der Stadsreiniging, en was gedeeltelijk afkomstig van omgekapte wegboomen in de Gemeente Soerabaja en gedeeltelijk ingekocht, à f 0.88 per 1 picol. Het zand benoodigd voor het asphalteeren, werd bij denzelfden leverancier als voorgaande jaren ingekocht, waarvoor per 1 M^3 werd betaald van f 1.— tot f 2.— naar gelang van de leveringsplaatsen.

De levering van de petroleum en gasoline, noodig voor het drijven van de motorwals, geschiedde eveneens door de Dordtsche Petroleum Maatschappij; voor de Petroleum werd t/m 10 Februari betaald f 34.40, nadien werd de prijs f 35.20 t/m 3 September en daarna f 39.20 per fust van 300 L.

De prijs van de gasoline bedroeg t/m 2 September f 58.-- en daarna f 66.-- ook per fust van 300 L.

b. Steenslag-, grint- en koraalsteenwegen.

Op het einde van het vorig verslagjaar bedroeg de lengte dezer wegen te zamen ± 25113.50 M^1 met een oppervlakte van ± 99603.50 M^2.

Geasphalteerd werd, vide asphaltwegen, de Djagaragastraat, een weggedeelte van ± 109 M^1 met een oppervlak van ± 1450 M^2, zoodat op het einde van het afgeloopen jaar de totale lengte der steenslag, grint- en koraalsteenwegen bedroeg ± 25004.50 M^1 met een oppervlak van ± 98153.50 M^2.

Gelapt werd ± 28539 M^2, waarvoor aan metalen en arbeidsloonen werden uitgegeven ± f 20233.86⁵ gevende per 1 M^2. gemiddeld f 0.71, of over een gezamenlijk oppervlak van 98153.50 M^2 = ± 20.5 cent per 1 M^2.

De te vergoeden kosten à f 0.75 per 1 M^2. voor het verharde gedeelte der wegen en f 0.25 per 1 M^2. voor het onverharde gedeelte z. a. bermen enz. van door diverse instellingen opengebroken, en door de Gemeentewerken weder herstelde wegen,

bleef gehandhaafd. De uitgaven werden eveneens geboekt op artikel 62, de inkomsten kwamen ten voordeele van onderdeel 33 van de begrooting.

Het lappen geschiedde met grint, steenslag of stukgeslagen z. g. Madoerakalksteen.

De levering van de verschillende verhardingsmaterialen werd onderhands gegund aan den heer Liem Tiang Kie.

Voor grint, uitgegraven in de omstreken van Bangil, werd betaald per 1 M^3. f 4.75; voor z. g. Madoerakalksteen f 3.50; voor steenslag van rivier- of bergsteen f 4.80 en voor rivier- of bergsteen f 3.70

In totaal werd aan onderhoud van wegen verwerkt f 97475.38.

Voor het gewoon onderhoud der wegen was

toegestaan	f 95000.—
verwerkt werd in totaal	„ 97475.38
Overschreden met	f 2475.38

Onder het verwerkte bedrag is inbegrepen het restant materialen op ultimo 1917 en de inkoop van diverse benoodigde gereedschappen en andere gemaakte onkosten.

Artikel 52. *Onderhoud van kaaimuren en steenglooiingen.*

Het onderhoud bestond uit het bijmetselen en pleisteren van defecte muurdeelen, sausen en teren van alle zichtbare muurvlakken, en teren van ijzeren leuningen op de kaaimuren.

Het onderhoud benedenstrooms de Roode Brug had plaats door tusschenkomst van den Dienst der Havenwerken, waarvoor evenals voorgaande jaren een bedrag groot f 1517.— uit de toegestane fondsen werd uitbetaald.

Op het einde van den weg Semoet, tegenover de werkplaats van de firma Becker & Co. werd de langs dien weg aanwezig zijnde kaaimuur, plaatselijk over een lengte van ± 10 M. en een hoogte van ± 2 M. gemeten van den bovenkant, met toestemming van de Gemeente door de firma Becker weggebroken, hetgeen noodig was voor het te water

laten van een prauw. Het weggebroken gedeelte werd na afloop van de werkzaamheden door de Gemeentewerken voor rekening van genoemde firma hersteld.

Toegestaan was	f	4000.—
Terugontvangen van de Havenwerken	„	22.21
Totaal	f	4022 21
Verwerkt werd	„	3769 49⁵
Rest	„	252.71⁵

Artikel 53. *Onderhoud van bruggen en duikers.*

Het onderhoud bestond uit:

het sausen, teren, bijmetselen en pleisteren van alle zichtbare deelen van het metselwerk, aan landhoofden, vleugels enz., terwijl alle vergane houtwerken z. a. brugdekplanken, houten brugleuningen, dekblokjes enz. werden verwisseld en ontbrekende schamppalen werden bijgeplaatst.

Alle zichtbare ijzerdeelen, z. a. ijzeren brugleuningen, langsleggers, trekstangen, moerbouten enz. werden, waar defect, hersteld of verwisseld en waar noodig na grondig schoongemaakt te zijn, geteerd of geverfd.

Twee houten liggerbruggen op gemetselde landhoofden, in de Palmenlaan en bij den overgang van Embong Trenggoelie naar Djogodolok, wijd tusschen de landhoofden ± 2 M. en tusschen de leuningen ± 6 M. moesten noodig worden vernieuwd; nagenoeg alle houtwerken waren vermolmd en daardoor onbruikbaar geworden.

De houten bruggen werden in twee keeren, telkens voor de helft opgebroken en daarvoor werden in de plaats gemaakt gewapende betonplaten met gemetselde borstweringsmuren.

Toegestaan was	f	2500.—
Verwerkt werd	„	2476.79
Rest	f	23.21

Artikel 54. *Onderhoud van spoelleidingen, goten en riolen.*

Ten laste van dit artikel werden nieuwe goten aangelegd te Passar Besar (tusschen de Apotheek „de Vriendschap" en Djoharlaan), lang 100 M.; in de Djoharlaan langs de Sirene Bioscoop lang 17 M.; in kampong Kalongan Kidoel No. 3, 100 M.; in Genteng Thomas 17 M.; in kampong Kalianjar 98 M.; in kampong Tjindilan (ter vervanging van een bestaande asphaltgoot) lang 85 M.

Verder werd een riool, loopende tusschen de Javastraat en de Borneostraat hersteld; dit riool werd ook van visiteerputten voorzien.

De taluds van de spoelleidingen naast de San Liem Kong Sie te Petjindilan werden op nieuw met steen bekleed, het sluisdeurtje Petjindilan werd hersteld; te Pesapen werd voor den sluismandoer een wachthuisje gebouwd. Op de goot langs Passar Besar werden ijzeren roosters aangebracht.

De Krembanganleiding tusschen de sluis te Praban en de Broederschool, tusschen de Broedersschool en den Grisseeschen weg en de z. g. Buitenringleiding werd eenige malen schoongemaakt en uitgediept, evenals het gedeelte tusschen de sluis Pesapen en Moeteran.

Van de leiding op het particuliere land Nieuw Kepoetran werd die tusschen Pregolan en Kedoengsari schoongemaakt, naar aanleiding van geuite klachten; eveneens geschiedde met de leiding, loopende langs de Embong Juliana te Kedoenganjar. Op het particuliere land Mergojoso werden enkele aarden goten uitgediept.

De meerdere uitgaven op dit artikel werden veroorzaakt door de stijging van diverse materiaalprijzen.

Toegestaan was	f	10000.—
Verwerkt werd	„	13485.92⁵
Overschreden met . . .	f	3485.92⁵

Artikel 55. *Onderhoud van plantsoenen.*

Wegbeplantingen. Van de langs de wegen bestaande boomen werden bij den aanleg van de ondergrondsche kabels van den Telefoondienst, van een ± 50 tal de hoofdwortels beschadigd, zoodat zij met het oog op het gevaar tot omvallen gekapt moesten worden. Verder moesten er bij de oprichting van nieuwe telefoonmasten ± 14 boomen worden opgeruimd.

Ten gevolge van rukwinden vielen er ± 21 boomen om, waarvan één te Toendjoengan belangrijke schade toebracht aan het gebouw der firma Kurkdjian. Voor bijplanting werd gezorgd.

Parken. Het park tegenover den Schouwburg werd in verslagjaar eenigszins veranderd en bijgewerkt, terwijl in de maand Mei de Stadstuin in beheer kwam bij de Gemeente. Er werd het noodige verricht om den sedert langen tijd verwaarloosden tuin een beter aanzien te geven, gebouwen en meubilair te herstellen, opnieuw te witten of te schilderen.

Gebouwen en materiaal. De koelieloods te Pesapen werd verplaatst en tegelijkertijd grootendeels hersteld en vergroot. Van het materiaal werden een drietal handkarretjes afgekeurd en door nieuwe vervangen. Het materiaal bestond uit 8 handkarren.

Brandhout. Het hout der omgevallen of opgeruimde boomen werd tot brandhout gekloofd en aan Gemeentewerken verkocht. De opbrengst bedroeg in verslagjaar f 2477.50.

Toegestaan was	f	9650.—
Uitgegeven werd	„	11948.82⁵
Zoodat dit werd overschreden met	f	2298.82⁵

C. VERNIEUWINGEN EN ZWARE HERSTELLINGEN.

Artikel 57. *Vernieuwingen en zware herstellingen van Gemeentewegen en daartoe behoorende werken.*

Toegestaan was	f	64910.—
Verhoogd bij Gouvernementsbesluit ddo. 10 — 10 — '17 No. 1424 . .	„	3494.21⁵
Idem bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 1 — 8 — '17 No. 1362 . .	„	600.—
Totaal . .	f	69004.21⁵
Verwerkt werd	„	4121.52
Rest te verwerken	f	64882.69⁵

Voor verdere bijzonderheden der onderdeelen van dit artikel, zie hieronder.

Artikel 57 I. *Het doen van zware herstellingen aan de wegen: Rozendoornlaan, Oude Hospitaalstraat, Dwarsboomstraat, Profetendwarsstraat, Djagaragastraat, Krembanganstraat, Noorder Knipsteeg en Nieuwe Gatottan.*

Met dit werk dat zou bestaan uit het aanbrengen eener asphaltverharding op de Djagaraga- en een gedeelte van de Profetendwarsstraat, werd ook in het afgeloopen jaar een begin gemaakt.

Over het resteerend bedrag à f 3494.21⁵ werd door den Secretaris van den Gemeenteraad beschikt, vide missive Directeur Gemeentewerken ddo. 4 December 1917 No. 1413/26.

De autorisatie van de verdere voortzetting geschiedde bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 10 — 10 — '17 No. 1424.

Toegestaan	f	3494.21⁵
Uitgegeven	„	3494.21⁵
Rest . . .		Nihil

Artikel 57 II. *Het maken van een wegdijk vanaf de brug Gilie tot nabij het Kruithuis te Pegirian, langs den Oostelijken oever van de kalie Pegirian.*

Om te beletten dat de langs den weg Pegiriandijk Oost gelegen kampongs, bij hoogwaterstand zouden onderloopen, hetgeen vooral gedurende den regenmoesson dikwijls voorkwam, werd langs genoemden

weg een wegdijk gemaakt, hoog tot ± 0.80 S.H.V.P. met taluds van 1 : 1. Het bovenvlak en de taluds werden voorzien van plakzoden.
Het werk, geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 1/8—'17 No. 1362, werd geheel voltooid.

Toegestaan was	f	600.—
Verwerkt werd	„	509.60
Rest . . .	f	90.40

Artikel 58. *Vernieuwingen van en zware herstellingen aan, van particulieren overgenomen wegen en daartoe behoorende werken.*

Toegestaan was	f	132900.—
Verhoogd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 10-10-'17 No. 1424 met	„	27225.32
Contrapost zijnde oorspronkelijk te veel aan de D. P. M. betaald. . .	„	661.47
Totaal	f	160786.79
Verwerkt werd	„	216295.31[5]
Overschreden met	f	55508.52[5]

Voor verdere bijzonderheden der onderdeelen van dit artikel, zie hieronder.

Artikel 58 I. *Het asphalteeren der wegen en aanleg van wegbermen in Nieuw-Kepoetran.*
Was een voortzetting van een in het jaar 1915 begonnen werk.
Het werk kwam in het afgeloopen jaar gereed.
De verdere voortzetting werd toegestaan bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 10-10-'17 No 1424.

Toegestaan was	f	26757.87[5]
Verwerkt werd	„	5562.68[5]
Rest	f	21195.19

Artikel 58 II. *Het asphalteeren der inritten, het aanleggen van weggoten en duikers en het bijwerken van bestaande weggoten en duikers van Nieuw-Kepoetran.*

Was ook een voortzetting van een in het jaar 1915 begonnen werk.
In het afgeloopen jaar werd het voltooid.
De verdere voortzetting werd geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 10-10-'17 No. 1424.

Toegestaan was	f	467.44⁵
Verwerkt werd	„	460.43
Rest	f	7.01⁵

Artikel 58 III. *Het asphalteeren der wegen en inritten en aanleg wegbermen te Sawahan.*
Geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 31/1-'17 No. 1245, bestond het werk uit:
Het bijverharden middels Madoerakalksteen dik ± 15 c. M. van een gedeelte der wegen, zoomede het vullen van geulen en oneffenheden in de bestaande Madoerakalksteen verharding.
Het aanbrengen van een grintlaag dik ± 5 c. M. over een gedeelte der wegen, idem van ± 8 c. M. over al de te asphalteeren wegen en daaroverheen een asphaltgrintlaag dik ± 3 c. M.
De breedte van de asphaltlaag voor de wegen bedraagt ± 6 M. behalve voor de Koninginnelaan die ± 8 M. breed is geasphalteerd.
Het asphalteeren der inritten, waarbij nog gerekend zal worden op een ± 10 c. M. dikke verharding van Madoerakalksteen van de nog te maken inritten.
Genoemde wegen die toebehooren aan de Bouw Mij Sawahan, verkeerden vóór de herstelling door Gemeentewerken, in vreeselijk slechten en onhoudbaren toestand, zoodat op herhaaldelijk verzoek der bewoners dier wijk, door de Gemeente een overeenkomst werd gesloten met genoemde Bouw Mij omtrent het asphalteeren der wegen.
Door de Bouwmaatschappij Sawahan zal voor het in orde brengen der wegen zoomede voor het maken

der hierachter sub art. 58 VI genoemde weggoten in totaal worden bijgedragen tot een bedrag van ten hoogste f 81460.—; een en ander is bij afzonderlijke overeenkomst geregeld.

Begin Januari werd begonnen met het werk doch in het verslagjaar werd het niet voltooid.

Op einde December waren de volgende wegen geasphalteerd;

Weg Pesawahan, lang ± 315 M.
Gedeelte Koninginnelaan, lang ± 600 M.
„ Princesselaan „ „ 630 „
„ Dwarslaan „ „ 170 „

en voorzien van de grintlaag de wegen: Regentesselaan, gedeeltelijk, het overig gedeelte van de Koninginnelaan, Princesselaan en Dwarslaan I en de wegen Dwarslaan II, IV en V.

Van de inritten naar de erven, gelegen langs bovengenoemde wegen was de onderlaag gelegd en waren enkele geasphalteerd.

Begonnen werd met het aanvullen der wegbermen waar dit noodig bleek te zijn en met het bezoden dier bermen.

Toegestaan was	f	95000.—
Verwerkt werd	„	58662.78
Alsnog te verwerken . . .	f	36337.22

Artikel 58 IV. *Het verharden en asphalteeren van de Djagaragastraat en den aanleg van afvoergoten.*

Toegestaan bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 28-3-'17 No. 1285 bestond het werk uit:

Het maken van een Madoerakalksteenverharding dik ± 10 c.M. voor de bestaande, en idem van ± 15 c.M. dikte voor het nieuwe weggedeelte.

Het op die Madoerakalksteenlaag leggen van een grintlaag dik ± 8 c.M. en daaroverheen een asphaltdeklaag dik ± 3 c.M. over de geheele wegbreedte.

Verder het aanleggen van nieuwe segmentvormige betonafvoergoten aan weerszijden voorzien van ± 10 c.M. hooge in kaliesteen gemetselde en met portlandcementspecie opgevoegde taluds van 1 op 2.
In ruil voor een gedeelte van de Profetendwarsstraat, dat aan de N. V. Machinefabriek „Braat" werd afgestaan, werd door genoemde instelling een stuk terrein, haar toebehoorende en gelegen bezuiden den weg, ten behoeve van de verbreeding van genoemde straat aan de Gemeente overgedragen.
Ongeveer de helft der kosten van asphalteering, benevens de totale kosten van gootaanleg en ook de verplaatsing der waterleiding, zouden komen voor rekening van genoemde N. V.
Ter bestrijding dier verschillende kosten was door de firma Braat bij de Gemeente gestort een bedrag groot ± f 5.400.—

Toegestaan was	f	5400.—
Verwerkt werd	„	5140.01⁵
waarvan f 3345.28 voor rekening van de N. V. Braat.		
Rest	f	259.98⁵

Artikel 58 V. *Het asphalteeren der wegen en het aanleggen van weggoten te Bagong.*
De hiervolgende werken werden uitgevoerd op verzoek van den eigenaar van het land Bagong, Brahim Baswedan.
a. Aanbrengen van een ± 8 c.M. dikke grint- en een ± 3 c.M. dikke asphaltdeklaag over een weglengte van ± 412 M. en breedte van ± 6 M. in de verlengde Niasstraat.
b. Idem van een Madoerasteenverharding, grint- en asphaltlaag, respectievelijk ± 15, 8 en 3 c.M. dik in de verlengde Billitonstraat, over een weglengte van ± 380 en breedte van ± 6 M. en den Dwarsweg

tusschen bovengenoemde wegen over een lengte van ± 133 en breedte van ± 12 M.

c. Maken van een geheel nieuwen weg vanaf de verlengde Billitonstraat naar het Westen, ongeveere venwijdig aan de Javastraat, voor zoover deze loopt langs het aan de firma Fraser Eaton toebehoorend terrein die zou bestaan uit: het maken van een zandbed en het leggen van een Madoera-, kalksteenonderlaag of met grint- en asphaltdeklaag over een lengte van ± 170 M. en breedte van 6 M.

Op den aanleg van dezen nieuwen weg was bij de raming van kosten niet gerekend; de totaal geraamde kosten werden echter voldoende geacht om ook dit weggedeelte daarvan aan te leggen.

d. Het maken langs en aan weerszijden van genoemde wegen, van segmentvorige betonafvoergoten, afgesloten door taluds van 1 op 2, bestaande uit een ± 10 c.M. hooge opgevoegde steenbemetseling en, bij een grootere diepte, daarboven nog een aarden talud, afgedekt met plakzoden.

Onder de verschillende inritten zouden betonbuisduikers, diam: 30 c.M. met de daarbij behoorende borstweringmuurtjes worden gelegd en bij kruisingen van goten, verzamelputten gemaakt, afgedekt door afneembare ijzeren platen.

Om de ± 15 M. zouden de wegbermen worden doorsneden door een kleiner profiel betongoot, waardoor het regenwater van de wegen zou worden geleid naar bovenomschreven afvoergoten.

De wegbermen tusschen kantweg en kantbetongoot zouden worden voorzien van vlakzoden.

Begin April begonnen, was in October gelegd: de Madoerakalksteenonderlaag in de verlengde Bilitonstraat en de Dwarsweg tusschen de verlengde Biliton- en Niasstraat.

Verder was voltooid het zandbed met Madoerakalk-

steenonderlaag van den geheel nieuw te maken weg als omschreven in sub c.

Het werk werd toen tijdelijk gestaakt; met het aanbrengen van de grint- en asphaltlaag en den aanleg der goten en riolen zou worden gewacht, totdat de bebouwing der aan genoemde wegen gelegen perceelen zoover gevorderd zal zijn, dat geen vrees meer behoeft te bestaan voor stukrijden der wegen door diverse met bouwmaterialen beladen voertuigen.

Door den landeigenaar van Bagong, Brahim Baswedan, werd een bedrag groot f 50.000.— ter beschikking gesteld der Gemeente, hetwelk gedeponeerd werd bij een bankinstelling ter plaatse.

De autorisatie der uitvoering geschiedde bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 28/3-'17 No. 1288.

Toegestaan was	f 50.000.—
Verwerkt werd	„ 12.962.60⁵
Alsnog te verwerken	f 37.037.39⁵

Artikel 58VI. *Het aanleggen van weggoten met de noodige duikers langs de wegen te Sawahan.*

Tegelijk met het herstellen der wegen te Sawahan, zie artikel 58III, werd besloten ook de afwatering dier wegen grondig te verbeteren.

De werkzaamheden bestonden uit:

Het maken langs- en aan weerszijden van de in artikel 58III, genoemde wegen, van segmentvormige betonafvoergoten, afgesloten door taluds van 1 : 2 bestaande uit een ± 10 c.M. hooge opgevoegde, steenbemetseling en bij een grootere diepte, daarboven nog een aarden talud afgedekt met plakzoden, afwaterende naar de op verschillende plaatsen loopende, bestaande, voordien door de Bouw Mij Sawahan aangelegde, spoelleidingen.

Onder de verschillende inritten werden betonbuisduikers, diam: 30 c.M. met de daarbij behoorende borstweringmuurtjes gelegd, en bij kruisingen van

de goten verzamelputten gemaakt, afgedekt door afneembare betonplaten,

Om de ± 15 M. werden de wegbermen doorsneden van kleinere profielbetongoten, waardoor het regenwater van de wegen zal worden geleid naar bovenomschreven afvoergoten.

In April begonnen, werd het werk niet geheel voltooid.

Op het einde van het jaar was gereed: het leggen en afwerken van ± 4500 M¹. groote en kleine betongoten met daarbij behoorende verzamelputten en ± 950 M¹. betonbuisduikers onder de inritten met borstweringmuurtjes, langs gedeelten der wegen Princesselaan, Koninginnelaan, Regentesselaan, weg Pesawahan en Dwarslanen Kranggan.

Het werk werd toegestaan bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 28/3-'17 No. 1281

Toegestaan was	f 32900.—
Verwerkt werd	„ 25162.35⁵
Blijft nog te verwerken	f 7737.64⁵

Artikel 58VII. *Herstellen van den weg Bagong (Oranjelaan).*

Het motief voor de herstelling van genoemden weg, die tot April eigendom was van een Inlander, was de zeer deplorabele toestand waarin die weg sinds jaren verkeerde. Ettelijke malen werd door verschillende bewoners de tusschenkomst der Gemeente ingeroepen om den weg in een eenigszins begaanbaren toestand te brengen. Deze was gedurende de Westmoesson 1916-1917 zoodanig verergerd, dat hij bepaald onderhoudbaar werd. Door één der bewoners, de heer Faubel, werd in het begin van het jaar een vergadering belegd van eigenaren van erven, woonhuizen, fabrieken enz. gelegen langs bedoelden weg.

Op die vergadering werd besloten gelden te verzamelen en deze der Gemeente ter hand te stellen,

om met Gemeentehulp te komen tot een afdoende herstelling van dien weg. Een bedrag groot f 10239.69 werd bijeengebracht en dit der Gemeente ter beschikking gesteld.

De bijdragen door Gemeente en Gouvernement toegestaan waren respectievelijk groot f 1314.52 en f 445.79, zoodat na aftrek van f 6.– voor gedane diverse onkosten de totaal bijeengebrachte som bedroeg f 12.000.—

In Maart werd het terrein van den weg om verschillende redenen publiek geveild en door de Gemeente gekocht. Zoodoende werd de Gemeente eigenares van den weg.

In April begonnen bestond het werk uit:

Het opruimen van de modderlaag, het ophoogen van eenige gedeelten van den weg met zand, zoomede ook de bermen.

Het aanbrengen van een onderverharding van Madoerakalksteen, dik ± 15 c.M., daarop een grintlaag dik ± 8 c.M. en hieroverheen een asphaltgrintlaag dik ± 3 c.M. ter breedte van ± 4 M. en over een weglengte van ± 1225 M. d.i. vanaf de Brugstraat tot de tegel- en trasfabriek van de firma Ligtvoet. De kosten van asphalteeren zouden geheel door de Gemeente worden gedragen.

Op het einde van het verslagjaar was de weg vanaf de Brugstraat over een lengte van ± 330 M. naar het Zuiden voorzien van een Madoerakalksteen ondergrint- en asphaltdeklaag en het overig gedeelte grondig hersteld middels Madoerakalksteen. Verwerkt was een bedrag groot f 15099.15.

Artikel 58 VIII. *Het verbeteren van de wegen Gembong en Blokland en den weg naar Sidotopo-koelon.*

Ook hier was de aanleiding tot verbeteren van genoemde wegen, de desolate toestand waarin zij, vooral in de regenmoessons, sedert jaren verkeerden;

ook met de afwatering van de langs die wegen gelegen ervan was het treurig gesteld.
Oorspronkelijk kampongwegen, werden zij als zoodanig niet aan de Gemeente in beheer gegeven.
Allengs verloren zij echter door het langzamerhand volbouwen der perceelen, dit karakter, en werden de betrokken wegen drukke rijwegen.
Aan het verzoek om herstelling door eigenaren en bewoners van de erven gelegen langs die wegen der Gemeente gedaan, kon, om redenen hierboven omschreven, geen gevolg worden gegeven.
Een collectief rekest werd toen gezonden naar Z.E. den Gouverneur-Generaal met verzoek om een spoedige beslissing, aangaande de overgave dier wegen aan de Gemeente, te nemen.
Het resultaat van het rekest was het volgende:
Er werd overeengekomen, dat, voor rekening van het Gouvernement, door de Gemeente zou worden gemaakt een ± 15 c.M. dikke onderlaag van Madoerakalksteen en een grintlaag dik ± 8 c.M.; daarop een asphaltgrintlaag dik 3 c.M. op de wegen Gang Gembong en Blokland en den Zuidelijken dwarsweg tusschen deze beide wegen over een weglengte van ± 641.50 M. en breedte van ± 4 M. en idem op den weg Sidotopokoelon over een lengte van ± 720 M. en breedte van 3 M. In verband met den slechten ondergrond zou, alvorens werd overgegaan tot aanbrengen der verharding, daaronder een zandbed van ± 15 c.M. dikte worden aangebracht, waarvoor eerst de slechte bovenlaag zou moeten worden afgegraven.
Verder zouden langs de wegen gang Gembong en Blokland en de Dwarsgang aan het einde tusschen eerstgenoemden aan weerskanten en langs den weg Sidotopo, aan één kant langs de woningen, segmentvormige betongoten als omschreven in artikel 58V en VI worden aangelegd. De bestaande gemetselde

goten zouden waar dit mogelijk was worden hersteld.

Op het einde van het verslagjaar was het asphalteeren der eerste drie genoemde wegen gereed. Op den weg Sidotopokoelon was men bezig met het maken van het zandbed en de onderlaag van Madoerakalksteen. Ook was een begin gemaakt met het vormen van betongootstukken voor de goten.

De autorisatie geschiedde bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 25-7-'17 No. 1359.

Toegestaan was.	f	25000.—
Verwerkt werd	„	12077.89
Zoodat overbleef te verwerken .	f	12922.11

Artikel 58 IX. *Het asphalteeren der wegen en inritten en den aanleg van weggoten en duikers langs de wegen in de S.S. wijk te Goebeng.*

In 1916 werd door den dienst der Staatspoorwegen met de Gemeente Soerabaja onderhandeld omtrent de overname der S.S. wegen, gelegen te Goebeng ten Noord - Oosten van het emplacement, door de Gemeente.

De Gemeente verklaarde zich hiertoe bereid. Tegelijkertijd zouden ook aan de Gemeente worden overgedragen de Weijermanstraat en de Maarschalkstraat tot de brug over de Djeblokanleiding bij Patjarkling.

De voorwaarden van overgave waren:

1e. Het geheel in orde brengen dier wegen zal geschieden op kosten der S.S., door den dienst der Gemeentewerken.

2e. Binnen twee jaren na dagteekening van het besluit No. 1115 ddo. 31 Mei 1916, zullen alle overige wegen in de S.S. Wijk te Goebeng na vooraf op kosten der S. S. door den dienst der Gemeentewerken in orde te zijn gemaakt, aan de Gemeente moeten zijn overgedragen, een en ander overeenkomstig

de begerooting van kosten door den Directeur der Gemeentewerken opgemaakt.

De over te nemen wegen zouden zijn: de Weijermanstraat gedeeltelijk, Ruijsstraat, Kempeesstraat, Stipriaan Louisciusstraat, Derxstraat, Dwarswegen I, II, III en IV, Viaductweg, weg langs de S. S. baan, weg langs Kalikant van het viaduct, weg van het viaduct naar de Weijermanstraat en Djeblokanleiding en de Maarschalkstraat.

De werkzaamheden zouden bestaan uit:

Het verharden van een gedeelte der wegen middels Madoerakalksteen dik ± 15 c.M. en het aanbrengen van een grintlaag van ± 8 c.M. dikte, waar niet noodig minder dik, over al de wegen.

Het daarna voorzien van een asphaltdeklaag dik ± 3 c.M. van al de wegen, met uitzondering van de wegen, hellingen, naar het viaduct omdat deze hellingen vrij sterk en lang zijn, waardoor ongelukken, bij gladheid der wegen, zouden worden voorkomen.

Het aanleggen van segmentvormige beton weg- en dwarsgoten, met de noodige duikers onder de inritten met borstweringmuurtjes enz., z.a. reeds omschreven in artikel 58V en VI.

Het waar noodig aanvullen en gelijkmaken en voorzien van plakzoden der wegbermen.

Het planten van schaduwboomen en het aanbrengen van betonbanden, waar mogelijk, langs genoemde wegen.

De wegen zouden een verhardingsbreedte krijgen van ± 8 M. uitgezonderd de Dwarsweg IV, Viaductweg, weg langs S.S. baan, weg Kalikant van het viaduct, de wegen van het Viaduct naar de Weijermanstraat en Djeblokanleiding die respectievelijk 10, 6, 25, 3, 7 en 7 meter breed zouden worden.

Het werk werd niet voltooid.

Op het einde van het verslagjaar was een wegoppervlak van ± 20894 M², geasphalteerd.

De toestemming tot de uitvoering werd verleend bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 19-9-'17 No. 1384.

Toegestaan	f	128000.—
Verhoogd met contrapost . .	„	661.47
Totaal	f	128661.47
Er werd verwerkt . . .	„	66911.49⁵
Zoodat overbleef te verwerken .	f	61749.97⁵

D. WERKEN TEN BEHOEVE VAN DERDEN.

Artikel 62. *Aanleg en herstelling van wegen en goten, opruimen van gebouwen, kappen en snoeien van boomen e. d. g.*

Het betrof hier: het herstellen van door de Gemeentelijke Waterleiding, Gouvernements Telefoon- en Telegraafdienst, de A. N. I. E. M. en de Ned. Ind. Gas Maatschappij opengebroken wegen; het opruimen van door den Gemeente Rooimeester onbewoonbaar verklaarde woningen of andere gevaar opleverende bouwwerken, van welke de diverse eigenaren, na aanzegging weigerden over te gaan tot afbreken; het kappen en snoeien van boomen en het maken van diverse goten, duikers enz. op verzoek van derden.

Toegestaan was	f	10000.—
Verwerkt werd	„	23737.71⁵
Overschreden met . . .	f	13737.71⁵

BASWEDAN.

Artikel 62. *Het aanleggen van drie buisduikers onder de Niasstraat en de spoorbaan op het land Bagong.*

Geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 14/12-'17 No. 1454 betrof het hier de afwatering van het land Bagong, zie artikel 58V, door het aanleggen van twee buisduikers met een middellijn van 60 c.M. en een idem van 40 c.M. binnenwerks, onder de verlengde Niasstraat en de S. S. spoorbaan.

Voor het gedeelte onder den weg gelegen ten Westen van de râils, tot ongeveer aan den voet van het talud van de spoordijk zouden betonbuizen worden genomen, terwijl in het overig gedeelte onder de spoorbaan, ijzeren buizen komen te liggen. De aansluitingen tusschen de buizen en de bestaande gegraven irrigatieleiding beoosten het spoor waarlangs de geheele afwatering zal worden geleid, zouden bestaan uit open leidingen, met gemetselden in portlandcementspecie afgepleisterden bodem en steenbezettingen tot een hoogte van ± 70 en 45 c.M. met daarboven van plakzoden voorziene aarden taluds 1 : 1.

Bij de aansluitingen van beton- en ijzeren buizen en aan den buizenkant in den weg, zouden zinkputten worden gemaakt. De eerste zouden worden afgesloten middels houten, de overige middels gewapende betonplaten en plaatijzeren deksels.

Midden December begonnen werd in het verslagjaar de aanleg van de middelste buisduiker, wijd 60 c.M., voltooid.

De kosten van dit werk komen geheel ten laste van den landheer van Bagong.

Toegestaan was	f	9960.—
Verwerkt werd	„	2548.24⁵
Er bleef nog over te verwerken	f	7411.75⁵

E. AANSCHAFFING, HERSTELLING EN ONDERHOUD VAN MATERIAAL.

Artikel 63. *Onderhoud en herstelling van wegwalsen.*

Bij de Gemeente zijn in gebruik 5 stoomwalsen, één motorwals, één locomobiel, terwijl in verslagjaar nog een nieuwe 6 tons stoomwals werd gekocht en een 8 tons werd besteld. Van de stoomwalsen ondergingen een drietal diverse herstellingen zooals vernieuwing der draagassen, herstelling van

de injecteurs en pompen, terwijl van een vierde de gescheurde wand van de vuurkast moest worden gelapt.

Van de motorwals werden een groot deel van de tandwielen van den versnellingsbak vernieuwd, terwijl met het oog op de tijdsomstandigheden van de firma Becker nog vele reservedeelen werden betrokken.

De aanschaffing van onderdeelen en de vernieuwing of herstelling van de appendages der stoomwalsen waren oorzaak, dat de toegestane fondsen werden overgeschreden.

Toegestaan was	f	1000.—
Uitgegeven werd	„	3687.87⅝
Overschreden met	f	2687.87⅝

F. OVERVAARTEN.

Artikel 64. *Kosten van het in eigen beheer nemen der overvaarten binnen de Gemeente.*

In verslagjaar werden wederom twee prauwen buiten dienst gesteld en door nieuwe vervangen, zoodat op twee na, het materieel geheel vernieuwd is. De nieuwe prauwen werden door den Reinigingsdienst vervaardigd.

De hooge waterstanden waren oorzaak, dat de bediening der prauwen meermalen versterkt moest worden.

Te Boengoeran en Botopoetih werden de bamboestijgers geheel vernieuwd, terwijl op de nieuwe prauwen het bamboedek vervangen is door planken.

Toegestaan was	f	8738.—
Verhoogd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 10-10-'17 No. 1424	„	3918.40⅝
Totaal	f	12656.40⅝
Verwerkt werd	„	5123.09
Over	f	7533.31⅝

IIIe. AFDEELING.

Reinigings-, Besproeiings- en Transportdienst.

A. ALGEMEENE UITGAVEN, ALSMEDE DIE, WELKE NIET VATBAAR ZIJN VOOR SPLITSING IN UITGAVEN VOOR DEN REINIGINGS-, BESPROEIINGS- EN TRANSPORTDIENST.-

Artikel 67. *Bezoldiging van personeel.*

Toegestaan	f	25150.—
Uitgegeven	„	24192.—
Rest	f	958.—

Artikel 68. *Vergoeding van transportkosten aan het personeel*

Toegestaan	f	6840.—
Uitgegeven	„	6470.—
Rest	f	370.—

Artikel 69. *Andere toelagen.*

Toegestaan	f	480.—
Uitgegeven	„	480.—
Rest		nihil

Artikel 70. *Schrijf-, bureau- en teekenbehoeften, drukwerk en kleine uitgaven.*

Toegestaan	f	700.—
Uitgegeven	„	712.30
Overschreden met . . .	f	12.30

De overschrijding is een gevolg van de stijging der materiaalprijzen; in verband met de tijdsomstandigheden.

Artikel 71. *Telefoonkosten.*

Toegestaan	f	720.—
Uitgegeven	„	600.—
Rest	f	120.—

In het afgeloopen jaar werd gerekend op één aansluiting voor den Chef, 2 voor de Wijkopzichters en 2 voor de Stalopzieners.

Artikel 72. *Onderhoud van stallen en andere gebouwen, alsmede van de daarheen leidende toegangswegen.*

Het onderhoud van 3 veestallen en 1 stal voor ziek vee te Sidodadie, 4 stallen te Pesapen, idem te Tembaän, 1 te Wonokromo, 2 te Goebeng, alsmede aan 4 grashokken te Sidodadie, Pesapen, Tembaän en Goebeng, bestond uit het bijpleisteren van stukgetrapte vloeren, herstellen of verbeteren der afvoergootjes, en het herstellen van de bamboepaggers. Te Pesapen werd verder de bergplaats voor geneesmiddelen enz. voor het vee vergroot.

Toegestaan was	f	450.—
Uitgegeven	„	452.82
Overschreden met	f	2.82

Artikel 73. *Verlichting der stallen.*

Hiervoor was toegestaan . .	f	200.—
Uitgegeven werd	„	209.50
Overschreden met	f	9.50

De overschrijding was meerendeels het gevolg van de stijging der materiaalprijzen.

Artikel 74. *Verzorging en verpleging van trekvee.*

Op het eind van het verslagjaar waren aanwezig 200 stuks trekossen. Door aankoop werd een ontstaan tekort aangevuld.

Toegestaan	f	56575.—
Verwerkt.	„	39765.97
Rest . . .	f	16809.03

Artikel 75. *Bouw van nieuwe stallen en andere gebouwen alsmede aanleg, vernieuwing of zware herstellingen van daarheen leidende toegangswegen.*

In het afgeloopen jaar werden geen nieuwe stallen gebouwd. Een nieuw kantoortje voor den Sectieopzichter van de eerste sectie werd gebouwd te Pesapen. Te Sidodadie werden twee koelieloodsen

neergezet, te Tembaän een koelieloods. Deze loodsen bieden ruimte voor respectievelijk 90 en 31 man. Van de verplaatsing der gebouwen van Tembaän naar Doepak werd voorloopig afgezien. Ten behoeve van het stalpersoneel te Sidodadie en Pesapen werden z.g. kookloodsen gebouwd.

De toegangswegen naar de stallen werden evenals het vorige jaar opnieuw verhard.

Toegestaan was	f	8620.—
Verwerkt werd	„	6130.64
Rest	f	2489.36

Artikel 76. *Aanschaffing van trekvee en eventueele bijpassing ingeval van ruiling.*

Zie verslag van den Veearts.

Toegestaan	f	4000.—
Uitgegeven	„	1736.50
Over	f	2263.50

Artikel 77. *Huur van trekvee bij eventueele groote sterfte of bij ziekte.*

Zie verslag van den Veearts.

Toegestaan	f	1500.—
Uitgegeven	„	—
Over	f	1500.—

B. REINIGINGSDIENST.

Artikel 78. *Werkloonen.*

Het ophalen van vuil langs de huizen geschiedt nog steeds met tweewielige ossenkarren, waarvan het aantal van 42 op 47 werd gebracht. Van deze 47 karren zijn 45 karren doorloopend in bedrijf. De vuilverwijdering geschiedt in de bovenstad 2 ×, in de benedenstad in het bijzonder de Arabische- en Chineesche wijken 3 × daags, terwijl langs enkele wegen in de Arabische wijk dikwijls nog een extra rit noodig is.

De opgehaalde hoeveelheid vuil bedroeg gemiddeld ± 450 à 460 M^3 per dag. De vermeerdering

van de vervoerde hoeveelheden vuil moet voornamelijk aan den invloed van den Dienst der Pestbestrijding worden toegeschreven. Daardoor worden n. l. grootere hoeveelheden kampongvuil in de bakken langs de wegen gebracht. Op de belten moest het personeel vermeerderd worden.

Met het opgehaalde vuil wordt de plas beoosten het voormalig kruithuis te Pegirian, zoo ook een vroegere vischvijver langs den Grisseeschen weg opgehoogd. Het opgehoogde gedeelte beslaat een gezamenlijke oppervlakte van ± 18 bouw.

't Aantal vuilnisbakken werd in verslagjaar van 835 op 1112 gebracht. De *gootreiniging* heeft als gewoonlijk 2 × daags plaats, op het land Goebeng slechts eenmaal.

Naar aanleiding van de vele klachten werden ook enkele particuliere goten op het land Kepoetran, Sawahan en Mergojoso schoongemaakt en uitgediept.

Met het oog op de toename van het verkeer moest langs enkele wegen, zooals Songojoedan, Kembang-Djepoon, Societeitstraat, Pasar Besar, Gemblongan en Toendjoengan, het aantal vegers worden vermeerderd, waardoor de toegestane fondsen werden overschreden.

Toegestaan was	f 111655.75
Uitgegeven werd	„ 126425.50
Overschreden met	f 14769.75

Artikel 79. *Onderhoud van materieel, aanschaffing en onderhoud van klein materieel, materialen en gereedschappen.*

Het onderhoud omvatte :

47 groote vuilniskarren, 10 kleine vuilniskarren, 4 transportkarren, 30 houten en 12 ijzeren modderkarren, 1112 vuilnisbakken.

Van de groote en kleine vuilniskarren werden respectievelijk 23 en 2 van nieuwe assen en wielen,

van de handkarren 3 stuks van nieuwe assen voorzien. Verder werden 250 vuilnisbakken besteld en 50 aangemaakt.

Wegens de prijsstijging van verschillende artikelen w. o. de karassen, zijn de toegestane bedragen belangrijk overschreden.

Toegestaan	f	5400.—
Uitgegeven	„	8233.35[5]
Overschreden met	f	2833.35[5]

Artikel 80. *Aanleg en onderhoud van toegangswegen naar de belten.*

Om stremming van het verkeer op den weg Sidodadie te voorkomen, werd een tweede toegangsweg naar de belt Tenggoemoeng gegraven en werd het decauvillespoor tot dezen nieuwen weg verlengd. Ten behoeve van het personeel werden op de belten Tenggoemoeng en Grisseeschen weg kleine tijdelijke gebouwtjes opgericht. Een groot deel van het houtwerk der lorry's moest worden hersteld. De oude toegangsweg werd opnieuw verhard.

Toegestaan was	f	1500.—
Uitgegeven	„	2524.47[5]
Overschreden met	f	1024.47[5]

Artikel 81. *Aanschaffing van materieel.*

Met de firma Arry Jordaans te Schiedam werd onderhandeld omtrent de levering van een 4-wielige vuilniswagen; echter is tot op het oogenblik nog geen bericht ontvangen omtrent de mogelijkheid der levering.

De aanmaak van 8 nieuwe en herstelling der bestaande modderkarren vorderde in verband met de sterke stijging der hout- en ijzerprijzen een grootere uitgaaf dan waarop gerekend was.

Toegestaan	f	29000.—
Uitgegeven	„	3736.75
Rest. . .	f	25263.25

Artikel 82. *Proefnemingen.*

De proefnemingen met verbrandingsovens werden niet verder voortgezet, aangezien daarvoor in verband met de uitbreidingsplannen der stad, geen bepaalde plaatsen konden worden aangewezen.

Toegestaan	f	3000.—
Uitgegeven	„	—.—
Rest. . .	f	3000.—

C. BESPROEIINGSDIENST.

Artikel 83. *Werkloonen.*

De besproeiïng der wegen moest in de maanden Augustus, September, October en November voor een groot deel worden gestaakt in verband met een dreigend watergebrek.

Daarentegen werden ter voorkoming van de stofplaag langs een groot deel der wegen, de bermen met residu besproeid; de resultaten waren bevredigend. De besproeiïng geschiedde op grooter schaal dan aanvankelijk in de bedoeling lag. Aan werkloonen voor de besproeiïng werd uitgegeven f 5582.70; aan de besproeiïng der bermen werd f 2478.70 besteed.

Toegestaan	f	8000.—
De totale uitgaven bedroegen. .	„	8061.40
Overschreden met	f	61.40

Artikel 84. *Onderhoud van aftappingen, onderhoud van materieel, aanschaffing van klein materieel en aanschaffing en onderhoud van materialen en gereedschappen.*

Het onderhoud der 115 gemetselde aftappingen, in 1916 gebouwd zoomede onderhoud en herstelling van het sproeimateriaal, zooals herstelling van wielen, assen, sproeiinrichtingen en het opnieuw verven der karren vorderde in verslagjaar wegens de stijging der materiaalprijzen een grootere uitgaaf dan in de begrooting was uitgetrokken.

Toegestaan was.	f	1750.—
Uitgegeven	„	5360.09⁵
Overschreden met.	f	3610.09⁵

Artikel 85. *Waterverbruik.*

Het waterverbruik was om bovengemelde redenen gering, doch uit de voor dit artikel toegestane fondsen werd de oprichting van 30 gemetselde aftappingen bestreden, zoodat thans in totaal 145 aftappingen zijn opgezet.

Toegestaan	f	5000.—
Uitgegeven werd	„	3903.76
Rest. . .	f	1096.24

Artikel 86. *Onderhoud en aanleg van remises voor sproeikarren.*

De remises te Tembaän en Sidodadie werden elk met 8 M. verlengd.

Toegestaan	f	1200.—
Verwerkt	„	1206.41⁵
Overschreden met	f	6.41⁵

D. TRANSPORTDIENST.

De instelling van den Transportdienst dateert van 1 Januari 1917.

In het najaar van 1916 werd het idee geopperd, wat meer partij te trekken van de trekdieren van den Reinigingsdienst door deze dieren te bezigen voor het transport van materialen voor de andere technische diensten, die dan dezelfde bedragen hadden te betalen, als gewoonlijk door particulieren voor dergelijke transporten worden berekend.

De bedoeling was dus, met de aldus verkregen inkomsten een gedeelte van de voor onderhoud en verpleging van het vee noodig geachte uitgaven te dekken. Evenwel waren de behaalde resultaten van dien aard, dat het oorspronkelijk vastgestelde program moest worden gewijzigd en thans alleen de z. g. kleine transporten kunnen worden aangenomen.

Het is nu niet mogelijk gebleken, de door Gemeentewerken in vrij groote hoeveelheden benoodigde materialen naar de plaatsen van het werk te vervoeren, tenzij hiervoor het z. g. reservevee wordt aangesproken, waartegen ernstige bedenkingen moeten worden geopperd met het oog op eventueel aan het vee gedurende het transport overkomen ongelukken of plotselinge sterfgevallen. Ook moet niet uit het oog verloren worden, dat aan het vee behoorlijk tijd gegeven moet worden om het voedsel te herkauwen.

Niettemin verdient een eigen transportwezen, geheel onafhankelijk van Inlandsche of Chineesche ondernemers, de voorkeur, doch dan dient te worden gebroken met het thans gevolgde stelsel. Dierlijke tractie is met het oog op de hooge onderhoudskosten niet aan te bevelen. Er zal overgegaan moeten worden tot achanische tractie. De aan particuliere grobakvoerders en aan den Reinigingsdienst voor transport betaalde bedragen zijn waarschijnlijk voldoende om twee vrachtautomobielen te exploiteeren. Bovendien is met het oog op het groote aantal in uitvoering zijnde en in de volgende jaren nog uit te voeren werken, waarbij een zekere spoed moet worden betracht, de aanschaffing van vrachtautomobielen voldoende gemotiveerd.

Artikel 87. *Werkloonen.*

De geëntameerde Transportdienst bleek te zware eischen aan het vee van den Reinigingsdienst te stellen, waarom tot aanschaffing van extra vee ten behoeve van eerstgenoemden dienst werd besloten. De financieele resultaten waren ook niet in verhouding tot de uitgaven, zoodat de dienst niet beantwoordde aan het oorspronkelijke doel, n. l. vermindering der uitgaven, voor de verpleging van het vee van den Reinigingsdienst.

Toegestaan	f	3796.—
Uitgegeven	„	3409.14
Over	f	386.86
De inkomsten bedroegen	„	2672.60

Artikel 88. *Onderhoud van materieel en aanschaffing van klein gereedschap enz.*

Het onderhoud bepaalde zich tot vernieuwing van gebroken deelen der karren, zooals boomen, ijzerwerk e. d., terwijl uit deze fondsen eenige regenzeilen werden gekocht tot bescherming van het vervoerde portland-cement.

Toegestaan was	f	300.—
Verwerkt werd	„	104.17
Rest	f	195.83

Materieel.

Het materieel van den Reinigings-, Besproeiings- en Transportdienst bestond uit:

	1916	1917
Vuilniskarren . . .	44	47
id. voor de pasars .	10	10
Transportkarren . . .	—	4
Handkarren, . . .	4	8
Modderkarren, houten. .	40	30
id. , ijzeren. ,	—	12
Sproeiwagens, 4-wielige van 1200 L. inhoud	10	10
Sproeiwagens, 2-wielige van 660 L. inhoud . . .	14	14
Vuilnisbakken . . .	835	1112
Decauville-baan op de belten	1400 M.	1400 M.
Lorry's.	20	20
Trekossen	182	200

VIe. AFDEELING.

BRANDWEER.

(Zie ook § 1A van dit hoofdstuk.)

Artikel 105. *Bouw en onderhoud van brandspuithuizen.*

De brandspuithuizen werden, waar noodig, gewit en geteerd, defecte dakpannen verwisseld, afgevallen pleisterwerk bijgewerkt, brandkasten bijgeverfd, gebroken glasruitjes in brandkasten vervangen door nieuwe enz.

Nieuwe brandspuithuizen werden niet gebouwd.

Toegestaan was	f	2190.—
Verwerkt werd	„	1532.20
Rest	f	657.80

VIIe. AFDEELING.

ALGEMEENE BEGRAAFPLAATSEN.

(Zie ook § 7 hoofdstuk V).

A. EUROPEESCHE BEGRAAFPLAATSEN.

Artikel 115. *Onderhoud van wegen, paden, graven, kelders, omheiningen en aanschaffing, onderhoud van materialen.*

Toegestaan.	f	2500.—
Uitgegeven.	„	1121.84⁵
Rest	f	1378.15⁵

Artikel 116. *Onderhoud van gebouwen.*

Het betrof hier, het onderhoud van de opzichterswoning met bijgebouwen behoorende bij de Europeesche begraafplaats te Peneleh en de opzichters- en toekangwoningen met idem, magazijn, pendopo enz. op de Europeesche begraafplaats te Kembang-Koening, dat bestond uit: het herstellen van defect

metsel- en pleisterwerk, witten of sausen en teren van muren, verwisselen van gebroken dakpannen enz.

Toegestaan.	f	420.—
Verwerkt werd	„	370.61
Rest	f	49.39

Artikel 117. *Aanmaak van graven, doodkisten, inclusief werkloonen.*

Bij de overgave, na het gereedkomen, van de Europeesche begraafplaats van Kembang-Koening aan het personeel van die begraafplaats, werd door den Secretaris van de plaatselijke begraafplaats commissie verzocht of het personeel van de Gemeentewerken zich voor enkele maanden nog verder wilde belasten met het maken van gewapende betonkelders, zoodat de Opzichter belast met het toezicht van die begraafplaats, die niet bekend was met de werkwijze van maken van gewapende betonkelders deze werkwijze zou kunnen aanleeren.

Tot en met einde Juli van het verslagjaar werden gemaakt 27 stuks gewapende betonkelders.

Verder werd aan genoemden Opzichter een geheel nieuwe houten vorm voor het maken van betonkelders geleverd.

In verband met de gedurige stijgingen der ijzerprijzen werd een groote voorraad ijzer ingekocht.

Toegestaan was	f	8000.—
Verwerkt werd	„	17924.81⁵
Derhalve overschreden met .	f	9924.81⁵

Xe. AFDEELING.

GRONDBEDRIJF.

(Zie ook § 2 Hoofdstuk V).

A. ALGEMEEN BEHEER.

Artikel 139b. *Reis- en verblijfkosten, overwerkgelden, schrijf- en bureaubehoeften, toevallige transportkosten, bodeloonen en vrachten,*

drukwerken, advertenties, tijdschriften en kleine uitgaven.

Toegestaan	f	1380.—
Uitgaven	„	161.—
Rest	f	1219.—

B. UITGAVEN TEN LASTE VAN HET LAND GOEBENG.

Artikel 140c. *Onderhoud en kleine herstellingen van woningen, wegen, bruggen, duikers en leidingen.*

Toegestaan	f	100.—
Uitgaven	„	330.80
Overschreden met	f	230.80

Artikel 140d. *Aankoop van rechten en opruimen van woningen, boomen, enz., uitzetten van perceelen en opname van terreinen.*

Toegestaan	f	54000.—
Uitgaven	„	431.20
Rest	f	53568.80

Artikel 140e. *Ophooging van terreinen, bouw, vernieuwing en zware herstellingen van woningen, wegen, bruggen, duikers en leidingen.*

Toegestaan	f	24900.—
Uitgaven	„	—.—
Rest	f	24900.—

Artikel 140e 1. *Het verlengen van de Brugstraat en het aanleggen van goten en afvoerriolen.*

De toestemming tot uitvoering van dit werk was in 1917 nog niet verleend.

Er werd begonnen met het uitzetten van den weg. Verwerkt werd in het afgeloopen verslagjaar f 28.

Toegestaan	f	—.—
Uitgegeven	„	28.—
Te min	f	28.—

Artikel 140e II. *Het verbeteren van de brandgangen achter de huizen op Z.W. Goebeng.* (besluit ddo. 24-10-'17 No. 1427).

Toegestaan	f	2000.—
Verwerkt	„	—.—
Rest	f	2000.—

C. UITGAVEN TEN LASTE VAN HET LAND KETABANG.

Artikel 141c. *Aankoop van rechten en opruimen van woningen, boomen, enz., uitzetten van perceelen en opname van terreinen.*

Toegestaan	f	67.500.—
Uitgaven	„	314.—
Rest	f	67.186.—

Artikel 141d. *Ophooging van terreinen, bouw, vernieuwingen en zware herstellingen van woningen, wegen, bruggen, duikers en leidingen.*

Toegestaan	f	97.400.—
Uitgaven	„	114.432.55
Overschreden met	f	17.032.55

Met het bouwen van 20 stuks kampongwoningen n. l. 10 groote en 10 kleine woningen werd een begin gemaakt. Dit werk kwam voor $^1/_6$ gedeelte gereed. De woningen worden gemaakt van galamhout met gedekomwanding en pannen afdekking. Ze komen te staan op een voetingsmuur van Madoerasteen. De vloeren worden gemaakt van puddel aarde. De groote woningen bevatten 2 kamers, voorgalerij en keuken. De kleine woningen 1 kamer, voorgalerij en keuken.

Artikel 141d I. *Het aanleggen van een syphon onder de Kaliondoleiding op het land Ketabang.* (besluit ddo. 14-12-'17 No. 1451).

Het bouwen van een syphon onder de Kaliondoleiding voor afwateringsgebied II kwam voor $^1/_3$

gedeelte gereed. De aansluitende leiding werd voor een gedeelte ontgraven.

Toegestaan	f	6750.—
Verwerkt	„	731.55[5]
Rest	f	6018.44[5]

Artikel 141d II. *Het aanleggen van een uitwateringsduiker van afwateringsgebied II van het land Ketabang.* (besluit ddo. 14-12-'17 No. 1451).

Toegestaan	f	5000.—
Verwerkt	„	86.70
Rest	f	4913.30

Artikel 141d III. *Ophooging van een gedeelte van het land Ketabang Zuid en Noord.* (besluit ddo. 13-6-'17 No. 1338).

Op den 18en Juni werd met de werkzaamheden voor de ophooging van een gedeelte van het land Ketabang—Noord en—Zuid aangevangen. Terstond werd begonnen met den bouw van materialenloodsen en het aanleggen van een losplaats voor het zand. Een semi-permanent kantoorgebouwtje werd gebouwd, bestaande uit een houten raamwerk met gepleisterde gedekwanden en pannenafdekking. Voor het vervoer van het zand van de losplaats naar het terrein van ophooging wordt gebruik gemaakt van een dubbel lorriespoor en houten lorries.

Met de levering van zand werden eerst moeilijkheden ondervonden in verband met de gevraagde prijzen.

Nadat eerst van de zandwinningmaatschappij „Brantas" een kleine hoeveelheid zand ontvangen was werd in verband met stijging der prijzen het zand buiten contract geleverd door den Chineeschen aannemer Han Kang Lioe, die daarbij gebruik maakte van 32 voor rekening van de Gemeente gekochte prauwen, die hem in huurkoop werden gegeven.

De Zandwinning Maatschappij ging tot liquidatie over, waarop de Gemeente 2 baggermolens met 10 zandprauwen voor den prijs van f 60.000.— overnam. Thans op het einde van het verslagjaar is één molen in werking, terwijl de andere nog onder de Wonokromobrug doorgebracht moet worden, hetgeen telkens door hoogen waterstand en veel opperwater bij spuien, onmogelijk blijkt.

Tot einde van het verslagjaar werd ± 22000 M^3 zand aangevoerd.

Ter voorziening in het koelievraagstuk werd een koelieloods gebouwd van galamhout met pannenafdekking, welke aan 112 koelies een slaapplaats aanbiedt.

Tot verzameling van verhardingsmaterialen werd ± 2500 M^3 Madoerasteen in depot gehouden.

Gedurende verslagjaar werden verschillende soorten betonbuizen aangemaakt, welke later voor den aanleg der wegen noodig zijn, zoodat alsdan daarop niet gewacht behoeft te worden.

Begonnen werd met het verzamelen van metselsteenen voor den Europeeschen woningbouw voor den prijs van f 13.50 franco werk. Verzameld werden 114.000 stuks metselsteenen.

Toegestaan	f	50000.—
Uitgaven	,,	88945.16⁵
Overschreden met . . .	f	38945.16⁵

Artikel 141 dIV. *Bouw van een houten brug over de Soerabaja-rivier te Kebondalem.*

(besluit ddo. 10-10-'17 No. 1400).

Op den 18den Juni werden de werkzaamheden aangevangen. De beide gemetselde landhoofden werden voltooid tot onderkant draagsteen.

Den 18den Juli werden alle werkzaamheden stopgezet, doordat 's Lands voorraad geen materialen verstrekken kon. Besloten werd een houten brug van 8 M. breedte te bouwen.

Aanbesteding voor de levering der benoodigde houtwerken werd gehouden en gegund aan de Houtaankap en Landbouw Maatschappij „Koetei" te Soerabaja. De houtwerken moeten medio Februari '18 geleverd worden. De benoodigde palen een maand later. De geheele brug zal uitgevoerd worden in ijzerhout.

De proefpaal werd geslagen ter bepaling der lengte van de palen. De palen zullen 12 M. lang worden genomen.

Toegestaan		f	42000.—
Verwerkt		„	6159.79
	Rest	f	35840.21

XIVe. AFDEELING.

GEMEENTELIJK PASARBEDRIJF.

(Zie ook § 3 Hoofdstuk V).

Artikel 166/13. *Onderhoud en kleine herstellingen van pasars, pasarloodsen, pasarterreinen enz., aankoop van materialen en gereedschappen.*

Het onderhoud bestond uit: het bijpleisteren, witten en teren der gemetselde kolommen, herstellingen, vernieuwen en teren van houtwerken, herstellen van gemetselde afvoergoten, bijwerken van goten in de geasphalteerde bevloering, verwisselen van gebroken dakpannen, dakribben en panlatten enz. der pasars te Pegirian, Ampel, Pabean, Toerie, Peneleh, Kalianjar, Genteng, Bong en Kepoetran.

Toegestaan was		f	5200.—
Verwerkt werd		„	5030.86⁵
	Rest	f	169.13⁵

Artikel 166/18. *Ombouw van oude en bouw van nieuwe pasars.*

Van de fondsen van dit artikel werd op pasar Pabean de geheele loods, in gebruik voor verkoop van vleesch, vliegenvrij afgesloten, evenzoo een

gedeelte der loods waar varkensvleesch wordt verkocht.

Vervolgens werden voor de verschillende pasars in de Gemeente 474 djatiehouten pasartafels van verschillende afmetingen gemaakt.

Begonnen werd met het bouwen van pasarloodsen te Kapassan en Oedjoeng (zie verder hieronder artikel 166/18b en 166/18c.)

De autorisatie geschiedde bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 31-1-'17 No. 1245

Toegestaan was	f	200.000.--
Verwerkt werd	„	11.335.11
Er bleef over te verwerken. .	f	188.664.89

Artikel 166/18b. *Het bouwen van een pasarloods op het terrein van het havenkantoor aan de Oedjoeng.*

Geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 13/6-'17 No. 1331, bestond het werk uit:

Het bouwen van een pasarloods, volgens het uniform type, ten Noorden van het havenkantoor en beoosten den Oedjoengweg.

De loods bestaat uit een houten geraamte met pannendak, met aan weerszijden gegalvaniseerde dakgoten en afvoerpijpen, rustende op gemetselde neuten.

De vloer is gemaakt van beton dik ± 7 c.M., aan de vier kanten afgesloten door betonwanden.

De lengte der loods is 20 M. gemeten tusschen de eindstijlen en de breedte bedraagt 4 M. tusschen buitenkant betonwanden.

Het werk werd geheel voltooid.

Toegestaan was	f	2730,—
Verwerkt werd	„	2722.14
Rest	f	7.86

Artikel 166/18c. *Algemeene inrichting Pasar Kapassan.*

Toegestaan bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 19-9-'17 No. 1388, bestond het werk uit:

a. Het gelijkmaken en ophoogen middels zand van het pasarterrein.

b. Het opstellen van 8 pasarloodsen respectievelijk lang, twee stuks van 44 M., twee van 40 M, één van 36 M, twee van 48 M. en één van 24 M, gemeten hart op hart der eindpalen volgens het model als omschreven in artikel 166/18b.

c. De loods lang 24 M, die naast de keuken zal staan, zal worden ingericht als warong voor den verkoop van diverse eetwaren.

Het maken van een privaatgebouw met septic-tank ; het privaatgebouw, waar ook gelegenheid zal bestaan tot baden, is geheel opgetrokken van metselwerk in baksteen en ingedekt met dakpannen, aan weerszijden, in de lengte richting van het gebouw, voorzien van gegalvaniseerde afvoergoten en pijpen.

Het bestaat uit 18 vertrekjes, die kunnen worden afgesloten, groot 1,50 × 1,20 M., van elkaar gescheiden door halfsteens muren ; waarvan één ingericht voor W. C. Europeanen, één voor urinoir, en de overige voor privaten Inlanders. De vloer is gemaakt van beton dik ± 7 c.M.

De afvoer der faecaliën geschiedt middels betonbuizen naar een gemetselde septic-tank, lang ± 10 M., breed ± 2,40 M., diep ± 1,60 M. afgedekt door betonplaten, die verder haar inhoud zal loozen in een gegraven draineergeul lang ± 15 M., breed 0,50 M. en diep ± 1 M., gevuld met grint en zand.

d. Het bouwen van een keuken, lang 8 M. bestaande uit een houten geraamte met pannendak, waarop een luchthal over de geheele lengte van het gebouw, eveneens ingedekt met dekpannen ; het geheel rustende op gemetselde neuten, met betonvloer dik 7 c.M. Overigens is de constructie als de houten pasarloodsen.

Het vierde deel van het gebouw wordt gebezigd voor waschplaats ; het overige gedeelte voor keuken. De waschplaats is door, met ijzer gewapende, betonwanden afgescheiden van de keuken.
De einden zijn eveneens door betonwanden afgesloten.

e. In de twee loodsen lang 44 M. zal aan den wegkant een vertrek met afmetingen van 4 × 3,65 M. middels betonwanden, van het overig gedeelte worden afgescheiden, welke vertrekken zullen worden ingericht als kantoor voor de pasaradministratie, en als zoutverkoopplaats.

f. Het maken van een plein voor het stationeeren van rijtuigen, met afmetingen van ± 30 × 25.75 M. aan den voorkant van den pasar langs den Kapassanweg en een weg lang ± 40 M. en breed ± 6 M. van af het genoemd plein dwars door de pasar naar binnen.
Het plein en de weg zullen worden verhard middels een ± 15 c.M. dikke Madoerakalksteenonderlaag, ± 8 c.M. dikke grintlaag en een asphaltdeklaag van ± 3 c.M. dik.

g. Tusschen de pasarloodsen zullen betonvloeren worden gemaakt dik ± 7 c.M. hellend naar de betongoten bedoeld in sub h.

h. Het maken van een afwatering voor de pasar en het pasarterrein, welke zal bestaan uit: halfronde betongoten, gelegen in het midden tusschen de pasarloodsen, verder aan weerszijden van het plein en langs de westgrens van het pasarterrein, vervolgens betonrioolbuizen wijd 30 c.M. met om de ± 4 M. contrôleputten aan weerszijden van den weg bedoeld bij sub f.

f. De betongoten en riolen zullen afwateren naar de bestaande betongoot langs den Kapassanweg en de bestaande gegraven afvoerleiding loopende ten Oosten en Noorden van het pasarterrein, welke

leiding zal worden veranderd in een betongoot.

i. Het aanbrengen van een lichte verharding, van Madoerakalksteen en grint op den bestaanden weg ten Oosten van de pasar, lang ± 43 M. over een breedte van 3 M.

j. Het leveren van pasarmeubilair z.a. verkooptafels enz.

De bestaande waterleiding zal worden uitgebreid.

Het werk werd niet voltooid. Op het eind van het verslagjaar kwamen gereed:

1e. Het privaatgebouw met septic-tank;

2e. De onderbouw d. z. de neuten en vloeren voor twee loodsen van 44 M. en één loods van 48 M.

Het leveren, bewerken en opstellen der houtwerken van pasarloodsen en keuken werd bij onderhandsche aanbesteding gegund aan de N. V. Houthandel Maatschappij San Liem Kong Sie ter plaatse voor den totalen prijs van f 29500.—

Toegestaan was	f	74100.—
Verwerkt werd	„	13745.67
Rest te verwerken	f	60354.33

Artikel 166/19b. *Bouw van zes warongs en ijshuisjes.*

De uitvoering van dit werk werd toegestaan bij Gouvernementsbesluit ddo. 29—8—'17 No. 1374.

Er werd besloten voorloopig drie ijshuisjes en warongs te bouwen te Pregollan, Aloon-Aloonstraat en Bibis.

Het leveren, bewerken en opstellen der houtwerken werd onderhands aan een ter plaatse wonende Chineeschen timmerman uitbesteed.

Andere werkzaamheden werden voorloopig niet verricht, daar de plaatsen van de drie ijshuisjes en warongs nog nader zullen worden uitgezocht.

Toegestaan was	f	5200.—
Verwerkt werd.	„	5.—
Er bleef over te verwerken . .	f	5195.—

XVe. AFDEELING.

Gemeentewaterleiding.

(Zie ook § 4 Hoofdstuk 5)

Artikel 167. *Het bouwen van een lichtdrukkamer en een werkplaats voor de Gemeentelijke Waterleiding.*

Op verzoek van den Directeur van de Gemeente Waterleiding werd tegen het magazijn, gelegen nabij de kantoorgebouwen op het Missigitplein, een lichtdrukkamer gebouwd groot 25 × 5 M., en een werkplaats groot 4 × 5 M. gemeten tusschen de assen der buitenstijlen, bestaande uit een houten geraamte op een gemetselde voetingsmuur, bepleisterde gedekwanden en pannendaken, terwijl de vloer bestaat uit: plattelaag in zand, afgepleisterd met portlandcement-specie 1 : 3.

Het werk werd geautoriseerd bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 25/4-'17 No. 1293 en werd geheel voltooid.

Dit werk werd in voorschot uitgevoerd en het uitgegeven bedrag ad f 709.14 van den dienst der Waterleiding terugontvangen tegen afgifte der verschillende betalingsbewijzen.

Toegestaan was	f	810.—
Verwerkt werd	„	709.14
Rest	f	100.86

XVIe. AFDEELING.

Andere uitgaven, niet vallende onder een der vorige afdeelingen.

A. WERKPLAATSEN DER GEMEENTEWERKEN.

Artikel 169. *Exploitatie van de werkplaats, aanschaffing van materialen, gereedschappen, enz.*

Na de overbrenging van de Gemeentewerkplaats van Kebalen naar Sidodadie werd het beheer ervan aan den Reinigingsdienst overgedragen.

De aanmaak en herstelling van werktuigen, gereedschappen, karren enz. was in korten tijd zoodanig toegenomen dat uitbreiding van personeel noodzakelijk werd. In Maart 1917 begonnen met ± 30 werklieden, bedroeg dit aantal op eind December 50.

Voor het aanbrengen van noodzakelijke veranderingen aan het gebouw der werkplaats, den bouw van een wakerswoning en de inrichting van het magazijn werd ± f 4000.— uitgegeven, aan werkloonen voor de uitvoering van diverse bestellingen ongeveer f 3751.25.

In verband met de tijdsomstandigheden kwam het gewenscht voor, diverse artikelen in stock te houden, en werd uit dien hoofde in verslagjaar voor den aankoop van ijzer, staal, gereedschappen, verfwaren, cement e. d. een bedrag van ± f 120.000.— besteed.

De leveringen aan Gemeentewerken enz. bedroegen in verslagjaar ± f 34954.—

Met het dagelijksch toezicht in de werkplaats werd voorloopig belast de 1ste Opzichter van den Reinigingsdienst J. H. Mostert.

Toegestaan was . . .	f	15.000.—
Uitgegeven werd . . .	„	149.321 44
Zoodat dit artikel werd overschreden met	f	134.321.44

Artikel *Bouw Maatschappij Kepoetran, Embong Tjepoko.*

Het betrof hier: het aanleggen op den weg Embong Tjepoko, waar noodig van een Madoerakalksteenonderlaag dik ± 15 c. M. op het onverharde gedeelte; idem dik ± 10 c. M. over de bestaande verharding, daarna over den geheelen weg ter breedte van ± 6 M. een grintverharding dik ± 8 c. M. en vervolgens hierop een asphaltgrintlaag dik ± 3 c. M. Het aanleggen van betongoten met de noodige duikers onder de inritten,

vide omschrijving in artikel 85V en VI, aan weerskanten van den weg en het ophoogen, gelijktrekken en bezoden der wegbermen.

De uitvoering geschiedt op verzoek en de kosten komen geheel ten laste van, de Bouw Maatschappij „Kepoetran".

De toestemming tot de uitvoering werd nog niet verleend.

Gedurende het verslagjaar werd verhardingsmateriaal ingezameld, waarvoor werd uitgegeven f 227.50.

Artikel *Bouw Maatschappij Kepoetran, Embong Mawar en Kedondong.*

Het betrof hier: het herstellen van de bestaande onderlaag van Madoerasteen der wegen Embong Mawar en Kedongdong, het aanbrengen van een grintlaag dik ± 8 c. M., breed ± 6 M. en daaroverheen een asphaltgrintlaag dik ± 3 c. M. Het aanleggen van betongoten met de noodige duikers, als meergenoemd, het asphalteeren der inritten en het metselen van borstweringmuurtjes hiervoor, het ophoogen der wegbermen en bezoden daarvan, zoomede het planten van schaduwboomen.

Ook de uitvoering van dit werk geschiedde op verzoek en op kosten van de Bouw Maatschappij „Kepoetran".

Hoewel nog niet geautoriseerd werd in de maand Juni met het werk begonnen, daar de wegen in een zeer slechten toestand verkeerden, zeer ten ongerief van de bewoners dier straten.

Het werk werd niet voltooid.

Gereed kwam het aanbrengen van de Madoerakalksteenonderen de grintlaag. Met het vormen van betongoten en buizen werd begonnen.

Er werd in totaal verwerkt f 14028.41.

Artikel *Kantoorgebouwen Missigitplein.*

Dit werk, dat betrof het maken van kantoorgebouwen op genoemd plein voor den dienst van de Gemeente Waterleiding, den Veterinairen dienst, den dienst van den Gemeente Rooimeester en van het Pasarwezen, met daarbij behoorende privaten

en een autogarage, was een voortzetting van een in het vorig verslagjaar begonnen werk, hetgeen thans geheel werd voltooid.

Op verzoek van den Directeur der Gemeente Waterleiding werd ter voorkoming van diefstal in de magazijnen van dezen dienst, om bedoelde gebouwen een afrastering gemaakt, bestaande uit z. g. ijzergaas bevestigd aan houten palen.

Het houten gebouw ingedekt met dakpannen, bestemd voor magazijn van de Waterleiding, dat voordien stond op het achtererf van het voormalig Gemeentehuis te Gemblongan, werd afgebroken, opnieuw opgesteld binnen de afrastering en verlengd met ± 15 M. over een breedte van 5 M., gemeten van hart tot hart der buitenstijlen. Het werd geplaatst op een gemetselde voetingsmuur en kreeg een vloer van 1 plattelaag metselsteen in mortel, afgepleisterd met portlandcement-specie. De gedekwanden werden binnen en buiten afgepleisterd met kalk-trasspecie.

De totale uitgaven bedroegen f 8759.63.

Artikel *Slachthuis Kapassan.*

Op verzoek van den Gemeente Veearts werd in het begin van het verslagjaar het plein op het terrein van het tegenwoordig abattoir te Kapassan, gelegen tusschen het slachthuis en de loods voor stalling van geiten, langs den Nipahweg; en den weg leidende naar dat plein en het slachthuis, opnieuw met Madoerakalksteen verhard; verder werd het terrein om het slachthuis gelijk gemaakt, waarnoodig goten met puin en zand aangevuld en voor een betere afwatering goten gegraven.

Goten en putten in de bestaande asphaltvloeren werden hersteld.

De totale uitgaven bedroegen f 1377.60.

Artikel *Voormalig Gemeentehuis Gemblongan.*

Na de huuropzegging van het gebouw, voormalig Gemeentehuis te Gemblongan werd in verband met de bepalingen van het huurcontract, waarbij de uitspraak van een scheidsman werd gevraagd, besloten tot uitvoering van de volgende werkzaamheden:

a. De wegen op voor- en zijerf zouden middels het aanbrengen van een ingewalste grintlaag op een zandaanvulling, evenhoog worden gemaakt als de kant van den Gemblonganweg, dalend tot gelijk met het terrein bij de achtergalerij.

b. Alle zichtbare muurvlakken aan grensmuren, muren-hoofdgebouw, pendopo en overige bijgebouwen zouden éénmaal worden gewit.

c. De plinten van hoofd- en bijgebouwen en pendopo zouden waarnoodig worden gesausd of geteerd.

d. Alle zichtbare houtwerken aan plafonds, ramen, deuren, beschietingen enz. van idem, zouden eerst worden afgewasschen en daarna 2 × worden geverfd. Vervolgens zouden herstellingen worden verricht waar noodig was, z. a. o. a. herstellen en zwartverven van het ijzeren hek aan den wegkant, verwisselen van gebroken dakribben, panlatten en dakpannen, herstellen van dakgoten en plafonds, verwisselen van gebroken glasruiten en tegels enz. enz.
De kosten werden geraamd op f 3400.—; uitgegeven werd f 3326.05.

Artikel *Vluchtheuvel te Simpang.*

Op ddo. 15 December 1917 werd door het Gouvernement het terrein waarop het oud telefoonhuis stond, gelegen in den driesprong Simpang-Kaliasin-Toendjoengan, aan de Gemeente overgegeven.

De bedoeling was genoemd gebouw te sloopen en het terrein in te richten voor vluchtheuvel.

Deze vluchtheuvel werd gemaakt. Hij heeft een achthoekigen vorm en bestaat uit een geasphalteerde vloer ± 10 c. M. boven den weg, afgesloten door betonbanden. Er werd in totaal hieraan verwerkt f 611,585.—

Artikel .... *Bouw van een gemeenschappelijke keuken, badkamer en privaat behoorende bij de toekangwoningen en van een loods voor een ladderwagen op het terrein van het stoombrandspuithuis aan de Werfstraat*

en

Bouw van een gemeenschappelijke keuken, badkamer en privaat behoorende bij de nieuwe werkplaats te Sidodadie.
Op verzoek van den Commandant van de Brandweer werd op het achtererf van het stoombrandspuithuis, gelegen aan de Werfstraat, voor het personeel van die spuit wonende in de woningen aldaar, gebouwd een gemeenschappelijke keuken, badkamer en privaat, bestaande uit een houten geraamte met pannendak, gedekomwanding, rustende op een gemetselde voetingmuur met een vloer van 1 platte lang metselsteen in zand, afgepleisterd met portlandcementspecie met afmetingen van 2.50 × 5 M. gemeten hart op hart der stijlen. Verder op hetzelfde erf een open loods voor berging van den ladderwagen behoorende bij de stoombrandspuit, bestaande uit een houten geraamte op gemetselde neuten met pannendak. De vloer is gemaakt van Madoerakalksteen, aan den bovenkant afgedekt middels een asphaltlaag dik 3 c. M.
De kosten bedroegen f 1323.66⁵.

Onderdeel 33. *Opbrengst van ten behoeve van derden verrichte werkzaamheden.*
Voor het herstellen van door diverse instellingen opengebroken wegen, werd per 1 M² weg in rekening gebracht:

voor asphaltwegen f 3.— en f 3.50		
„ grint-, Madoerakalksteen- en steenslag wegen	f	0.75
„ wegbermen	„	0.25
De inkomsten bedroegen over het geheele jaar:		
van de Ned. Ind. Gas Mij . .	f	5896.13⁵
„ „ Gem. Waterleiding . .	„	2042.66
„ „ Gouv. Telefoondienst . .	„	10.410.50
„ diverse andere personen of instellingen	„	12.034.18
Totaal .	f	30.383.47⁵

§ 1a. BRANDWEER.

Personeel.

In den aanvang van dit verslagjaar deden bij de Gemeentelijke Brandweer dienst:

P. J. de Vries als Commandant.
H. Ph. Cramer als Onder-Commandant v/d. Bovenstad.
D. W. Z. de Vries als „ „ „ Benedenstad.

Verder als Brandmeester van:

Brandspuit	No.	1	Simpang	A. de Mooy A. C. Zn.
„	„	2	Missigitplein	N. W. Honhoff.
„	„	3	Pasar Bong	
Brandkast	„	34	achter het Post- en Telegr. kantoor	J. H. van Vianen.
„	„	35	Kamp. Doro	
Brandspuit	„	4	Pabean	
Brandkast	„	37	Panggoeng Gang Sech Awal	H. G. Landré.
„	„	38	Pasar Pabean	
Brandspuit	„	5	Willemskade	A. F. G. Glazer.
„	„	6	Kalimas-West	
Brandkast	„	43	Moeteran	J. van der Zande.
Brandspuit	„	7	Aloon²- Tjontong	
Brandkast	„	28	Blaoeran	W. d' Ancona Jr.
Brandspuit	„	8	Kepoetran	
Brandkast	„	21	Tamarindelaan	J. Knaud
„	„	23	Lemah Poetro	
„	„	26	Brug Goebeng	
Brandspuit	„	9	Dinojo	
Brandkast	„	17	Pasar Wonokromo	J. T. Bethe.
„	„	18	Dermo	
„	„	19	Dinojo Tangsi	
Brandspuit	„	10	Kedonganjar	
Brandkast	„	22	Koepang	A. L. Bouman.
„	„	24	Kedonganjar	
„	„	25	Simpang Telefoon	
Brandspuit	„	11	Kapassan	

Brandkast No.	31	Gembong	A. M. Franken.
„ „	32	Brug Kaliondo	
„ „	33	Sidodadie	
Stoombrandspuit		Werfstraat	J. Bomhoff.
Brandkast No.	1	Bagong	
„ „	20	Kalibokor	J. M. Wiedenhoff.
„ „	27	Goebeng Djimerto	
„ „	2	Genteng	M. J. Kuipers.
„ „	3	Krembangan	
„ „	36	Djagaragastraat	C. Citroen.
„ „	39	Rustenburgerpad	
„ „	4	Tambak Gringsing	E. W. Smith.
„ „	5	Djagalan	
„ „	6	Ngaglik	P. J. Rozenberg.
„ „	29	Grogolsigaran	
„ „	30	Pasar Besar Wetan	
„ Nos	7	8, 9 en 10 Arab. Chin. Kp.	
„ No.	40	Kamp. Petoekangan	D. R. Bleeker.
„ „	41	Kedong Banger	
„ „	42	Citadelweg	
„ „	11,	12 Oedjoeng	
„ „	44	Tenggoemoeng	D. F. Ott.
„ „	45	Bandaran	
„ „	46	Kamp. Seratoes	
„ „	13	Oedjoeng	
		Havenwerken	P. C. S. van Hattem.
„ „	14	„ „	D. Greveling.
„ „	15	„ „	N. de Ronde Bresser.
„ „	16	„ „	K. K. J. L. Steinmetz.
Rijwielbrigade No.	1	Oedjoeng	
„ „	2	Kalimas Oost	
„ „	3	Kamp. Prins Hendrik	
„ „	4	Pasar Bong	
„ „	5	Grisseesche weg.	
„ „	6	Kawattan.	
„ „	7	Kaliassin,	

Deze werden bijgestaan door 67 brandofficieren, 27 Europeesche Pijpgasten, 1 Machinist voor de stoombrandspuit, 2 Koetsiers, 1 Stoker, 1 Staljongen, 102 Mandoers, 466 Spuitgasten, 187 Laddergasten met 644 Brandkraangasten, waarvan bij de spuiten No. 3 en 11, 163 Chineezen; bij de brandkasten No. 13, 14, 15 en 16 = 44 Europeanen. Totaal dus 161 Europeanen, 1075 Inlanders en 163 Chineezen. Brandspuiten No. 3 en 11 werden afgevoerd om verkocht te worden.

Mutaties.

In den loop van het verslagjaar hadden de volgende mutaties onder de Brandmeesters plaats.

No. S. of K.	BESLUIT		Ontslagen.	Benoemd.
	Datum.	Nummer.		
S. 5	29-8-17	5000/17	G. de Haas	E. F. G. Kessler
S. 8	id.	id.	Ch. H. v/d Broek	J. Wahl
S. 11	id.	id.	H. A. v. Erkom	V. A. Scholts
K. 7,8, 9 en 10	id.	id.	J. Huffmeijer	J. B. Marinusse

Oefeningen.

Evenals in het vorig verslagjaar werden behalve de geregelde inspecties en oefeningen twee algemeene oefeningen gehouden en wel voor de boven- en benedenstad, respectievelijk op den 6den en 27sten October 1917.

Verrichtingen tijdens brand.

Den 3den Januari 1917, omstreeks elf uur n.m., brak brand uit in de goederenloods der Staatsspoor te Bibis; door spoedige hulp van een paar spoorbeambten, brandweer-officieren en eenig personeel der Politie was de brand spoedig gebluscht. De Stoombrandspuit die zeer spoedig ter plaatse was, kon weer inrukken. De vermoedelijke oorzaak is slechte of onvoldoende verpakking van salpeterzuur. De brandbare stoffen in de nabijheid van het

vuur waren, kisten lucifers, spiritus, azijnzuur, rubber enz. die door bovengenoemde heeren spoedig buiten 't bereik van de vlammen werden gebracht.

Vrijdag 5 Januari 1917, 's morgens om half vijf, brak brand uit in de keuken van 's Lands gevangenis. De brandslangen van de stoomspuit, passend op de waterleiding, waren spoedig aangekoppeld en binnen tien minuten was het vuur gebluscht. De slangenwagens van den Grisseeschen weg, Kampement Prins-Hendrik en Passar Bong waren allen spoedig aanwezig, doch behoefden niet in werking te worden gesteld. Om 5 uur kon alles inrukken.

Maandag den 8sten Januari 1917, 's avonds ongeveer 9 uur, brak wederom brand uit in 's Lands gevangenis. De stoombrandspuit werd gereed gemaakt doch behoefde niet in werking te worden gesteld. De brandslangen op de waterleiding van de stoomspuit werden gekoppeld met de slangen van 's Lands gevangenis. Door 't slaan op de tong-tong in de benedenstad rukten de slangenwagens No. 2, 3, 4 en 5 al dadelijk uit, koppelden hunne slangen buiten 't gebouw op de waterleiding en onderling verbonden hielpen zij het vuur te bestrijden dat dan ook na één en één kwart uur gebluscht was. Het magazijn dat lijfgoederen, meubilair, oliën en verven, spiritus, zout en salpeterzuur, politoer, enz. inhield was in betrekkelijk korten tijd leeggedragen, anders was het bovengebouw niet behouden kunnen blijven. Bij den brand bleven voor bewaking achter de slagenwagens 2, 3, 4 en 5 die met 5 stralen het vuur nog bestreden. De oorzaak van den brand is onbekend.

Op den 3den April 1917, 's morgens om 5 uur 20 minuten, werd bericht, dat uit een pakhuis aan de Kalimas West, naast de goedang van de K.P.M. rook opsteeg. Direct werd telefonisch de stoombrandspuit gewaarschuwd, welke echter, reeds zonder bespanning naar de plaats van den brand op weg was. De tong-tongs in de benedenstad waarschuwden de vrijwillige brandweer, terwijl de vaste posten telefonisch werden ontboden.

Plaats en omvang van den brand.

De brand bleek te zijn in een steenen pakhuis aan de Kalimas-West toebehoorende aan den Arabier Badjoeber en

verhuurd aan den Chinees Sie Kok Tjwan. Het gebouw was geheel van steen met een houten kap en met pannen gedekt; het werd ingesloten door belendende gebouwen van gelijke constructie, met uitzondering van het aan de Noordzijde aansluitende perceel, dat van een ijzeren dak was voorzien.

Toen de brandweer arriveerde stond het gebouw in lichte laaie. In het pakhuis lagen zeer brandbare artikelen opgestapeld zooals kapok, coprah en tabak. Met één oogopslag was te zien, dat het gebouw niet te redden was en alle krachten zouden moeten worden ingespannen om de Zuidelijk en Westelijk aangrenzende perceelen te behouden.

Blusschingswerk.

Het vuur werd aangevat met vier stralen van de stoomspuit en tien stralen op de waterleiding. Te circa 7 uur was direct gevaar voor de belendende perceelen geweken, doch om dit te bestendigen bleek een groote hoeveelheid water noodig, waarom alle stralen bleven doorwerken.

Daar de voorgevelmuur tenslotte gevaar begon op te leveren en de toegang tot de brandende massa te gering was, werd deze muur omgetrokken. Des namiddags circa half zes werd de stoombrandspuit stop gezet en de brandbluschmiddelen, welke gemist konden worden, losgenomen.

De stoomspuit werd op het terrein aangehouden om in noodgeval direct gereed te staan tot water geven, terwijl de overige brandbluschmiddelen met uitzondering van 5 waterleidingslangen inrukten. Bij den brand bleef gedurende den nacht voldoende Europeesch personeel om toezicht te houden. Den daarop volgenden dag werd de inhoud van de goedang gedurig nat gehouden. 's Middags werd de wacht van de stoombrandspuit ingetrokken. De brandwacht met materiaal op de waterleiding bleef gehandhaafd en ook dien nacht werd nog door Europeesch personeel toezicht gehouden. Het verdere blusschingswerk bestond in het nat houden en dooven van smeulende gedeelten.

Opruimingswerk.

Dit werk, bestaande uit het uit elkaar halen en naar een andere plaats transporteeren van de smeulende producten,

ondervond zeer veel stagnatie door het ontbreken van de bevoegdheid van de brandweer om dit direct te doen aanvangen. Voor eene spoedige afdoening van dit werk werden aan den Directeur der Havenwerken eenige motorklepschouwen aangevraagd, om de stoffen zoonoodig buitengaats te kunnen brengen, aan welk verzoek zeer bereidwillig werd gevolg gegeven.

Ter vermijding van de mogelijkheid tot het ontstaan van geschillen omtrent het gerechtigd zijn tot dezen maatregel, werd deze slechts op een zeer kleine hoeveelheid bedorven tabak toegepast.

Door het ingrijpen van den Burgemeester kon ten slotte de brandweer het opruimingswerk in dagtaak doen uitvoeren.

Op Dinsdag, 8 Mei 1917, 's middags om half drie, werd, wegens brand bij de firma Nijland, Societeitstraat, gealarmeerd.

Bij aankomst van de brandweer bleek het kleine binnenbrandje reeds door eigen personeel gebluscht.

Op Donderdag, 10 Mei 1917, 's middags om elf uur 45 minuten, brandalarm per telefoon; brand uitgebroken in een Inlandsche woning in kampong Oendaän, achter de fabriek „de Volharding", stoomspuit, fietsen en slangenwagens 2, 3 en 4 uitgerukt. Deze konden echter dadelijk inrukken, daar de brand zich bepaald had tot een alleenstaand inlandsch huisje.

Op Woensdag, 23 Mei 1917, 's middags om half twee, meldde een Assistent-Wedono dat te Wonokromo brand was uitgebroken in een kampongwijk. Onmiddellijk werden telefonisch de fietsbrigade te Kaliasin en de stoomspuit gealarmeerd. Ter plaatse aankomende bleek het bamboe huisje reeds in de asch te zijn gelegd, terwijl het aangrenzend gebouwtje tegen den grond was gehaald. De fietsbrigade kon dadelijk terugkeeren, doch de stoomspuit werd voorloopig te Kaliassin aangehouden. Oorzaak van den brand waren vonken uit den schoorsteen van de locomotief der stoomtram.

Op Donderdag, den 31sten Mei 1917, 's avond om half negen, werd gewaarschuwd door kampongvolk, dat er een begin van brand was in kampong Soekodono. Bij aankomst met de

slangen van brandkast No. 40 behoefde geen water meer gegeven te worden, daar het kampongvolk reeds met 't blusschen was begonnen en het vuur nagenoeg was gedoofd. De oorzaak van den brand is het omvallen van een petroleumlamp.

Op Zondagavond, den 8sten Juli 1917, circa 7 uur 45 minuten, werd door den Telefoondienst gewaarschuwd dat er brand op het station der S.S. te Goebeng was uitgebroken. De stoomspuit kreeg direct last om uit te rukken.

Ter plaatse aangekomen bleken enkele spoorwagens op het rangeerterrein in brand te staan. Onder de brandende wagens bevond zich een benzinewagen waarvan de inhoud naar buiten spoot en reusachtige vlammen deed opstijgen. De dichtbijstaande, nog niet door het vuur aangetaste, wagons werden van de gevaarlijke plaats verwijderd.

De met brandhout gevulde brandende wagens werden eveneens verwijderd en daarna door de inmiddels ter plaatse aangekomen brandkast No. 27, spuit No. 1 en de fietsbrigade van Kaliassin bespoten. Handbrandspuit No. 1, verleende eveneens hulp.

Van verder brandweermateriaal behoefde geen gebruik gemaakt te worden, aangezien het gevaar voor uitbreiding van den brand geweken was en de brandende vloeistof toch niet met water kon worden bestreden.

Te circa 9 uur 15 minuten kon het meeste brandweermateriaal en personeel inrukken en werd een stel slangen met de brandkasten van de fietsbrigaden voor bewaking gedurende den nacht aangehouden.

Bij het wegvoeren der wagens werd goede assistentie en eerste hulp verleend door een brigade matrozen onder aanvoering van een officier der Marine. Het aanbod ook hulp te verleenen met het brandbluschmateriaal uit de kazerne, werd door den Onder-Commandant der Benedenstad dankbaar geaccepteerd.

Het brandbluschmateriaal van den Stationsdienst kwam niet in actie.

Na het inrukken der brandweer werd den spoorweg-Chef er op gewezen, dat een tweede met benzine gevulde wagen ook lekte

en geadviseerd deze uit de omgeving van het station en andere wagens te rangeeren, hetgeen werd toegezegd.

De oorzaak van den brand is te wijten aan het trachten een lek van den uitgebranden benzinewagen te herstellen, waarbij de afvoersluiting òf brak, òf in desorde en de uitvloeiende benzine in brand geraakte.

Op Dinsdagavond, den 21sten Augustus 1917, om 7 uur 30, werd telefonisch gewaarschuwd, dat er brand was uitgebroken in de Coöperatie (Toko) S.S. te Goebeng. De Ondercommandant der Benedenstad was ter plaatse, zoo ook de fietsbrigade Kaliassin, die evenwel epoedig weer kon inrukken, daar de bewoners van Goebeng (emplacement S.S) reeds den binnenbrand hadden gebluscht. De oorzaak van den brand is niet opgehelderd. De stoomspuit, die ook uitgerukt was en reeds Simpang had bereikt, kon terugkeeren. De nieuwe paarden voldeden bij dezen eersten langen rit uitstekend. De rit Werfstraat-Simpang had drie à vier en twintig minuten geduurd.

Op Zaterdagmiddag, den 1sten September 1917, om half vier, ontstond een begin van brand in 't perceel Kalimas-West, waar op 3 April 1917 de groote kapokbrand had gewoed.

Restanten kapok en tabak met de vloerbedekking (gedeks) waren door onbekende oorzaak weder aan het branden. Door de slangenwagens No. 5 en de slangen voor de waterleiding van de stoomspuit, was 't vuur binnen 't half uur gebluscht.

Op Woensdag, den 5den September 1917, 's morgens om elf uur, werd uitgerukt met den slangenwagen No. 1, naar het grasveld achter het Stroohoedenveem Kalimas-Oost dat in brand stond. Met behulp van koelies van de Marinewerf werd de brand met zand gebluscht. Om half één rukte alles in.

Op Vrijdagavond, den 7den September 1917, om half tien ontstond een kleine binnenbrand in de Factorij, welke met een paar bakken water dadelijk was gebluscht. Het brandweerpersoneel ging zonder van hun materiaal gebruik gemaakt te hebben onmiddellijk weer heen. De oorzaak van den brand was het laten branden van een kaars.

Op Zaterdagmorgen, den 29sten September 1917, om 7 uur 30 m. brandalarm te Karangtembok (Pegirian) voor een grooten brand. Uitgerukt werd met stoomspuit, slangenwagens 1, 2, 3, 4, 5 en 6 plus de fietsbrigade Kaliassin. Bij pasar Pegirian aangekomen bleek dat er slechts een vat met asphalt in brand was geraakt, zoodat dadelijk weer ingerukt kon worden.

Op Maandagmorgen, den 1sten October 1917, om half acht stoombrandspuit beproeving te Goebeng op het viaduct. Het water werd betrokken uit de leiding. Het spoot plus minus zes meter hoog. Alles was in orde.

Op den 3den October 1917, Woensdagsavonds om 6 uur 30 m. brandalarm te Kaliassin; uitgerukt werd met de stoomspuit; aankomst te Kaliassin 6 uur 54; de fietsbrigade Kaliassin was binnen vijf minuten ter plaatse doch behoefde evenmin als de stoomspuit water te geven. Een gasolinelamp was in brand geraakt en door de bewoners zelf gebluscht.

Op Donderdag, den 4den October 1917, 's middags om 12 uur 35 m. werd brandalarm per telefoon gemaakt. Brand was uitgebroken in het lampenmagazijn Joseph Rutte te Pasar Besar, De brandslangenwagen No. 6, gestationeerd te Kawatan, gaf binnen zes minuten water; de fietsbrigade No 7, de slangen passend op de waterleiding van spuit No. 7, brandkast No. 30, slangenwagen No. 4, de stoombrandspuit gaven allen spoedig water zoodat de brand om 1 uur 15 zoo goed als gebluscht was. Er waren 4 stralen van de waterleiding en 2 van de stoomspuit. Om half twee werd ingerukt. Enkel de slangenwagen No. 6 bleef wacht houden tot 's middags vier uur. Oorzaak van den brand was vermoedelijk de vonkenregen van de O. J. S.

Alleen het dak was in de vlammen opgegaan.

Op den 19den October 1917, Vrijdagavond om 11 uur 20m. werd telefonisch bericht door den Commissaris van Politie 5de Sectie, dat er brand was uitgebroken in een hoop steenkolen aan de Kalimas-West, iets Zuidelijk van het station S. S. De slangenwagens 2, 3, 5 en de fietsbrigades No. 3, 4 en 7 waren spoedig ter plaatse. Aangezien er geen brandkranen in die buurt

waren kon de brandweer van de Gemeente dadelijk inrukken. Daar de drijvende spuit (Jan van der Heyden No. 3) reeds was opgestoomd en het blusschen een aanvang nam met 5 stralen, was binnen $1^1/_4$ uur de brand gebluscht. De oorzaak van den brand was broeiing.

Op den 6den November 1917, 's nachts om elf uur ontstond een begin van brand in een pakhuis in Kembang Djepoen, toebehoorende aan den Chinees Kho Swie In. In het pakhuis waren opgeslagen lijnolie en verf; 2 vaten met Europ. zaagsel waren reeds aan het branden. Door hulp van politie en brandweer was het vuur spoedig bedwongen.

Op den 22sten November 1917, 's morgens om tien minuten voor drieën, brak brand uit in een woonhuis, tevens pakhuis voor films, in perceel No. 4 E. 43/4376 te Soeloeng (bewoner den heer Gamisch). De stoomspuit, die even voor drie uur werd opgebeld, arriveerde om drie uur tien minuten en werd in gereedheid gebracht. De slangen van de fietsbrigade No. 6 te Kawatan waren om drie uur reeds in werking; daarna kwamen op het terrein de fietsbrigades No. 7, 3, 5, 4 en 2. De slangen van de spuit No. 2 en 5 werden alle op en aan elkaar gekoppeld en bestreden met drie stralen het vuur; de stoomspuit werkte met 2 groote stralen. Om 4 uur rukten de fietsbrigades in, de stoomspuit om half vijf. 't Woon- tevens opslaglocaal was geheel uitgebrand.

De oorzaak van den brand is onbekend.

Op Vrijdag, den 14den December 1917, 's avonds om 8 uur 50 minuten brak een felle brand uit tijdens eene voorstelling in de Oost-Java Bioscope te Aloon² Tjontong. De brand is begonnen in 't magazijn aan de Oostzijde waar groote partijen rolprenten benevens een aantal reclameartikelen waren opgeslagen.

Door de kolossale hitte en door eene ontploffing of luchtdruk die met een hevigen knal gepaard ging, sprongen de groote glasruiten, zoodat de geheele straat bezaaid was met glasscherven; door de toestroomende versche lucht sloegen de vlammen naar binnen, waardoor de theaterzaal aan de achterzijde van het gebouw in vlammen werd gezet.

De fietsbrigade No. 6 te Kawatan was binnen enkele minuten te Gemblongan en gaf het eerst water, daarna verscheen de fietsbrigade No. 4; daarop fietsbrigade No. 7; vervolgens kwam spuit No. 7 ook met zijn slangen, die op de waterleiding pasten, in werking. Tegen negen uur twintig minuten arriveerde de stoomspuit die dadelijk aan den rivierkant werd opgesteld en direct met drie slangen het vuur aangreep. Vervolgens arriveerden kort op elkaar de fietsbrigades No. 3, 5, 2, de slangen van de waterleiding van spuit no. 3, de brandkasten No. 28, 30, 31 die onderling aan elkaar werden gekoppeld en met tien stralen (zeven op de waterleiding en drie aan de stoomspuit) werd het vuur krachtig aangevat en gebluscht. Om elf uur was het zoover bedwongen dat de waterleidingstralen werden stop gezet. Om 11.40 uur werd ingerukt. Het geheele gebouw met inventaris is uitgebrand. De oorzaak is tot heden nog onbekend. Na dezen brand gingen negen slangen in reparatie om ingekort en vernieuwd te worden.

UITGAVEN.

Artikel 101.	*Bezoldiging en toelage van het personeel.*		
	Toegestaan	f	10005.60
	Uitgegeven	„	7752.10
	Rest	f	2253.50
Artikel 102.	*Vergoeding van transportkosten van den Commandant der Brandweer.*		
	Toegestaan.	f	600.—
	Uitgegeven	„	1200.—
	Derhalve tekort	f	600.—
Artikel 103.	*Schrijf- en bureaubehoeften, administratiekosten en verdere kleine uitgaven.*		
	Toegestaan	f	75.—
	Uitgegeven	„	180.24⁵
	Derhalve tekort	f	105.24⁵
Artikel 104.	*Telefoonhuur en brandschellen.*		
	Toegestaan	f	360.—
	Uitgegeven	„	240.—
	Rest	f	120.—

Artikel 105	*Bouw en onderhoud van brandspuithuizen.*		
	Toegestaan	f	2190.—
	Uitgegeven	„	1532.20
	Rest	f	657.80
Artikel 106.	*Aanschaffing en onderhoud van materieel.*		
	Toegestaan	f	26500.—
	Uitgegeven	„	6268.92[5]
	Rest	f	20231.07[5]
Artikel 107.	*Kosten van oefeningen.*		
	Toegestaan	f	900.—
	Uitgegeven	„	—.—
	Rest	f	900.—
Artikel 108.	*Kosten voortvloeiende uit het plaatsen van brandwachten bij de politieposthuizen en sectie-bureaux.*		
	Toegestaan	f	5500.—
	Uitgegeven	„	4866.68
	Rest	f	633.32
Artikel 109.	*Premiën*		
	Toegestaan	f	150.—
	Uitgegeven	„	—.—
	Rest	f	150.—

§ 2. GRONDBEDRIJF

Algemeen beheer.

Na den aankoop van de particuliere landerijen Ketabang-Noord en -Zuid en Ngagel in het laatst van 1916, werd in de vergadering van den Gemeenteraad van 31 Januari 1917 besloten, een afzonderlijk bedrijf in te stellen voor het beheer der Gemeentegronden.

In hoofdzaak werden voorloopig in beheer van het Grondbedrijf gegeven de landerijen Ketabang, Ngagel en het onverkochte gedeelte van Goebeng.

Met de andere Gemeenteterreinen heeft deze dienst nog heel weinig bemoeienis.

Een verordening, regelende het beheer en de administratie van het Grondbedrijf, is 28 December 1917 vastgesteld.

Personeel.

Als administrateur van dit bedrijf werd begin April van het verslagjaar de heer W. J. Heijting aangesteld, terwijl hem een commies en een oppasser werden toegevoegd. Door de toename der werkzaamheden werd in December een inlandsche schrijver in lossen dienst aangesteld.

Bij de overname van het land Ngagel werden, ten einde zoo min mogelijk menschen op straat te zetten, een Europeesche opziener en twee mandoers, die te voren reeds op dat land bij den vorigen landeigenaar werkzaam waren, in dienst gehouden. Gemelde personen zijn in lossen dienst.

Verder zijn de verschillende kamponghoofden en andere desabestuursleden, die bij de overname van de landerijen Ketabang en Ngagel in functie waren, gehandhaafd gebleven. Beperking van het desabestuur te Ngagel, is voorgesteld, terwijl dit te Ketabang in verband met de veranderingen, welke door de exploitatie van dit land zullen ontstaan, opnieuw georganiseerd zal moeten worden.

Gedurende het verslagjaar bestond het desabestuur uit:

GOEBENG: een loerah, zeven kepetengans, een tjarik en een modin;

KETABANG ZUID: vijf loerahs, zeven kebajans, zes kepetengans;

KETABANG NOORD: vier loerahs, vier kebajans en vier kepetengans;

NGAGEL: tien loerahs, elf kebajans, tien kepetengans. De loerah van Wonokromo (Ngagel) is in Augustus van het verslagjaar overleden, doch met het oog op de voorgestelde desabestuurswijziging is de aanstelling van een vervanger nog aangehouden.

Het dient te worden vermeld, dat het desabestuur, ook dat, wat tot nog toe door de Gemeente werd gesalarieerd, ondergeschikt is aan het Binnenlandsch Bestuur.

Door de Gemeente zijn de loerahs o. m. belast met het innen van grond- of huishuur van de opgezetenen. Het desabestuur had te voren geene bezoldiging, doch bezat evenals hun ambtgenooten op Gouvernementsgronden e. a. particuliere landerijen de z. g. „gandjaran" of „ambtsvelden".

In 1917 werden op Goebeng en Ketabang geen gronden meer gereserveerd voor ambtsvelden, waarom bij wijze van schadeloosstelling daarvoor van Gemeentewege maandelijksche bezoldigingen aan het desabestuur werden toegekend.

Een dergelijke regeling werd ook voorgesteld voor het desabestuur te Ngagel, doch in verband met de voorgestelde desabestuurswijziging aldaar, is deze in het verslagjaar niet tot stand gekomen.

Exploitatie.

Gedurende het verslagjaar werd begonnen met de exploitatie van Ketabang. Dit werk behoort echter geheel tot de taak van den dienst der Gemeentewerken; het Grondbedrijf heeft te zorgen voor den afkoop der bezitsrechten der opgezetenen, voor de ontruiming van de zich op dat land bevindende opstallen en voor het beheer gedurende de tusschenperiode van afkoop en ontruiming van de door den afkoop in het bezit van de Gemeente gekomen huurerven met woningen.

Ten einde twee zich op Ketabang bevindende wagenverhuurderijen, die met den vorigen landeigenaar een huurcontract op langen termijn hadden aangegaan, te kunnen verplaatsen, moest een terrein te Goebeng, gelegen ten Zuiden van de werkplaatsen der S. S. en ten Oosten van den weg over de viaduct naar de nieuwe S. S. wijk ontruimd worden. De daarop staande 24 huizen der opgezetenen moesten worden verplaatst. Aan de betrokken personen werd als schadeloosstelling voor het verplaatsen hunner woningen naar een ander terrein te Goebeng, een gezamenlijk bedrag van f 1454.50 uitgekeerd.

Andere bezitsrechten zijn op het land Goebeng in het verslagjaar niet afgekocht.

In October werd een aanvang gemaakt met den afkoop der bezitsrechten van de opgezetenen te Ketabang. De toe te kennen

schadeloosstelling wordt door den Administrateur vastgesteld, die op het terrein niet alleen de grootte van het huis en het daarbij behoorend erf met den daarop staanden aanplant in aanmerking neemt, doch ook steeds rekening houdt met de bouwmaterialen en het aanzien der huizen, en het z. g. recht van opgezetenschap.

Bij den afkoop kwamen enkele moeilijkheden voor, voornamelijk ontstaan door de pogingen van eenige tientallen opgezetenen om meer te krijgen dan werd aangeboden, doch toen men inzag, dat niet afgeweken werd van het eenmaal ingesteld systeem van berekening der schadeloosstelling, waarmede trouwens de overgroote meerderheid ten duidelijkste te kennen gaf tevreden te zijn, kwamen de onwilligen ten slotte ook om de schadeloosstelling in ontvangst te nemen.

Werden in October 116 huizen afgekocht, in November steeg dit getal tot 207, terwijl op het einde van verslagjaar reeds 524 huizen waren afgekocht voor den prijs van f 125.720.--, waarvan 91 woningen met atapendak en geheel bamboezen constructie, terwijl de resteerende 433 woningen van pannen daken waren voorzien, voorts òf geheel van steen waren opgetrokken òf planken òf bamboezen en houten (voor een groot deel djatihouten) stijlen, dakribben enz. hadden.

Aangezien op geheel Ketabang ongeveer 1100 huizen aanwezig waren, kan worden aangenomen dat nog ongeveer de helft der bezitsrechten afgekocht moet worden.

Gewoonlijk wordt aan belanghebbenden eerst ongeveer $^3/_4$ van de afkoopsom betaald, omdat de eigenaar het huis mag blijven bewonen tegen betaling van een gewone huishuur, welke gebaseerd is op ongeveer 6% van de schadeloosstelling. Na den afkoop wordt dus geen grondhuur door den betrokkene meer betaald.

Het resteerende gedeelte van de afkoopsom wordt betaald, zoodra het huis door den eigenaar verlaten is en hij het ter beschikking van de Gemeente heeft gesteld.

Bij den afkoop wordt steeds den opgezetenen duidelijk gemaakt, dat zij hunne huizen niet behoeven te verlaten alvorens hun van Gemeentewege een huurerf met huis ter beschikking zal zijn gesteld. Een en ander is notarieel vastgelegd. Meestal

onderteekenen belanghebbenden bij de ontvangst van het $^3/_4$ gedeelte der afkoopsom eerst een onderhandsche acte, welke later vervangen wordt door bovenbedoelde notarieele acte.

Ook dient te worden aangeteekend, dat verscheidene personen, wier rechten en huizen te Ketabang afgekocht zijn, niet op de van Gemeentewege gebouwde huizen hebben gewacht, doch naar andere kampongs buiten Ketabang zijn verhuisd, waar zij van hunne schadeloosstelling nieuwe woningen hebben kunnen koopen. Aldus waren van de bovengenoemde 524 afgekochte huizen op ultimo December reeds 46 woningen verlaten.

Op het land Ngagel zijn in het verslagjaar geen bezitsrechten afgekocht.

Verkoopen van gronden en erfpacht.

In het verslagjaar zijn twee perceelen te Goebeng aan het Gouvernement verkocht voor den bouw van een lagere school en de N. I. A. S. voor den prijs van f 83216.62^5.

Aan particulieren zijn geen gronden verkocht, aangezien in principe is besloten deze in erfpacht uit te geven.

Voor Ketabang zijn verschillende aanvragen binnengekomen om grond in erfpacht, doch in verband met de nog niet voltooide plannen der Gemeente is een en ander nog niet tot stand gekomen. Bovendien is de erfpachtsverordening nog in bewerking.

Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 29 Juni 1917 No. 1345 werd aan de firma Th. de Munnick & Co. een complex gronden van het land Ngagel ter grootte van 31338 M^2 met de zich daarop bevindende opstallen, waaronder een deel der fabrieksgebouwen, in erfpacht uitgegeven voor 75 jaar tegen een jaarlijkschen canon van f 0.27 per M^2 en bij idem ddo. 17 October d.a.v. No. 1425 werd het daaraan Zuidelijk grenzend complex met opstallen w.o. het landhuis in erfpacht uitgegeven voor 75 jaren aan den heer Galjema Verheul, tegen een jaarlijkschen canon van f 0.18 per M^2, terwijl o. a. is besloten dat de opstallen op dat terrein met uitzondering van de inlandsche woningen, in eigendom zou overgaan aan den erfpachter, die daarvoor aan de Gemeente f 40.000.— zou betalen en wel in vier maandelijksche termijnen van f 10000.—.

De verschillende voorwaarden van bovenbedoelde erfpachtsuitgiften zijn echter, in verband met het nog in bewerking zijn der erfpachtsverordening, nog niet vastgesteld.

Andere aanvragen om grond in erfpacht zijn, om bovenvermelde reden en met het oog op spoorwegplannen van de S.S., aangehouden.

Grondhuur-Huishuur.

Na vaststelling van de grondhuur van woonerven te Goebeng en Ketabang zouden de opgezetenen van Goebeng maandelijks aan grondhuur f 209.23 en van Ketabang f 550.97 moeten betalen. Deze grondhuur is voor Ketabang gebaseerd op een bedrag van $^1/_6$ cent per M^2 per maand voor vier aan den verkeersweg gelegen kampongs en $^1/_{10}$ cent per M^2 per maand, voor de resteerende zes, meer binnen in gelegen kampongs, terwel de zeven kampongs van het land Goebeng $^1/_{12}$ cent per M^2 per maand hebben te betalen.

De meesten der opgezetenen te Goebeng en Ketabang zijn nog achterstallig in de betaling van hun erfhuur, doch aangezien bij den afkoop der bezitsrechten de achterstallige erfhuur van het betaalde $^3/_4$ der afkoopsom wordt ingehouden, kan worden aangenomen, dat bedoelde huur behoorlijk binnen zal komen.

Ten aanzien van Ketabang is deze regeling dan ook reeds toegepast.

Van de sawahgronden te Goebeng werd in verslagjaar slechts $6^1/_2$ bahoe voor f 130.— verhuurd, omdat het overige gedeelte, in verband met het vroegere plan van de Anita, gereserveerd moest blijven.

Van Ketabang werd een gedeelte der sawahs verhuurd voor f 332.50 en een terrein beoosten de spoorbaan gelegen in kampong Karangajam voor f 24.—

Gelijk te voren is vermeld worden de in Ketabang afgekochte huizen, voor zoover die niet dadelijk door de eigenaren verlaten zijn, aan hen in huur afgestaan.

Op het einde van verslagjaar waren 475 huizen in huur bij de opgezetenen. De huur der meesten echter is pas op 1 November of 1 December ingegaan of zou begin Januari 1918 pas

aanvangen, zoodat de ontvangen huishuur te Ketabang in het verslagjaar nog niet noemenswaard is.

Verder is in de begrooting van 1917 de ontvangsten huur der huizen te Kebondalem en van het tennisveld, opgebracht als inkomsten van het land Ketabang.

Bij overname van het land Ngagel bleek, dat de firma Maintz & Co. een terrein in huur had voor f 125.— 's maands en deze firma heeft dan ook van af April dat bedrag aan de Gemeente betaald. De D.P.M. is een bedrag van f 644.— 's jaars verschuldigd, wegens servituut op een stuk grond van ongeveer 12 bahoes om het fabrieksgebouw.

Aan de suikerfabriek Ketegan werden in Mei 70 bahoes grond verhuurd voor twee oogst- of twee en een half kalenderjaren, ingaande op 1 Mei 1917, tegen f 60.— de bahoe en per oogstjaar.

De grondhuur van woonerven te Ngagel is door verschillende omstandigheden nog niet officieel vastgesteld, doch de Chineesche opgezetenen van Wonokromo en enkele Inlanders, hebben van af April de huur, welke zij aan den vorigen landeigenaar verschuldigd waren, aan de Gemeente betaald.

Bij den afkoop der bezitsrechten der opgezetenen zal ook daar, evenals te Ketabang, de achterstallige erfhuur worden ingehouden van de betaalde afkoopsom.

Andere Inkomsten.

De afgekochte en verlaten woningen te Ketabang werden zooveel mogelijk voor afbraak verkocht en wel de van atap en bamboe opgetrokken huizen tegen ongeveer $^1/_{20}$ van de afkoopsom en de andere, welke meer tot de goede huizen gerekend kunnen worden, tegen ongeveer $^1/_4$ à $^1/_5$ van de afkoopsom. Op het einde van het verslagjaar waren van de 46 verlaten woningen reeds 40 voor afbraak verkocht voor f 1717.—

Ten slotte wordt nog aangeteekend, dat het gewoonlijk de gewezen eigenaren zijn, die hun verlaten woningen terugkoopen om ze te verplaatsen naar Gouvernements kampongs of naar elders, waar ze nieuwe erven hebben gekocht.

Aankoop van andere terreinen.

In het verslagjaar werden in Juli de bezitsrechten op een complex sawahgronden van de kampongs Kranggan en Temboklor ter grootte van ongeveer 5 bahoe afgekocht voor ongeveer f 2250.— de bahoe. Hiervan is reeds betaald f 6000.—, terwijl de betaling van het restant nog niet plaats kon hebben, daar de betrekkelijke meetbrief nog niet van het kadaster is ontvangen.

Ook werden in Februari voor f 8400.— de bezitsrechten gekocht van een complex sawahgrond te Simolawang, groot ongeveer 7 bahoe.

Deze gronden zijn echter in het verslagjaar niet productief gemaakt.

§ 3. PASARBEDRIJF.

Zie voor personeel hoofdstuk III (staat).

Gedurende het verslagjaar waren bij de Gemeente in beheer 11 pasars n.l.

1. Pasar Pabean.
2. Pasar Genteng.
3. Pasar Toerie.
4. Pasar Bong.
5. Pasar Peneleh.
6. Pasar Kalianjar.
7. Pasar Ampel.
8. Pasar Pegirian.
9. Pasar Kepoetran.
10. Pasar Babaän.
11. Pasar Kapassan.

Het verslagjaar is in alle opzichten een gunstig jaar te noemen.

Het aantal kleine verkoopers, dat de pasars bezoekt, nam steeds toe. Deze kleine luiden toch, vermoedelijk aangespoord door de meerdere rechten die zij op de Gemeente Pasar hebben en de betere prijzen die zij daar kunnen maken, verlieten in grooten getale de particuliere pasars, om de Gemeentelijke markten te gaan bezoeken.

Pasar Kapassan behoeft noodzakelijk uitbreiding, mede in verband met het feit dat Pasar Pabean overbelast is.

Zie verder de bijlagen.

§ 4. WATERLEIDING.

AFDEELING A.

Voor personeel wordt verwezen naar den staat van het personeel opgenomen in hoofdstuk III.

Nieuwe werken.

In de maand Februari kwam de bouw van het Pompstation te Wonotjolo gereed. De inwerkingstelling had plaats op den 25sten dier maand.

Bij Gemeenteraads besluiten No. 1270 ddo. 21 Februari 1917, No. 1282 ddo. 28 Maart 1917 en No. 1322 ddo. 16 Mei 1917 werd machtiging verleend tot den bouw van een hoofdmandoerswoning te Sidoardjo, van een machinistenwoning bij het Pompstation te Wonotjolo (Straten) en van vier mandoerswoningen langs de hoofdaanvoerleiding te Djapanan, Sering, Gedangan en Wonotjolo.

Aan het eind van het jaar waren deze werken nog niet geheel voltooid.

De volgende uitbreidingen van het Stadsnet kwamen tot stand. te:

Tjempakastraat
Pandean Gang No. 4
Pengopakan Plampitan Gang No. 8
Kedondong (Pregollan)
Pasiran
Tandjong Perak
Niasstraat
Dapoean — Bandoengan
Land Koepang
Kembang Koening
Pesapen Djetis
Bilitonstraat
Simolawang Gang No. I en II

Wonokromo
Sawaän (Emmalaan)
Donokerto
Boeboetan
Kranggan

Voor deze uitbreidingen werden in totaal gebezigd:

812 M. Mannesmann buis van 100 m/m
1287 M. „ „ „ 80 „
659 M. „ „ „ 60 „
766 M. „ „ „ 40 „
401 M. gegoten ijzeren buis van 50 m/m en
1017 M. „ „ „ „ 40 „

Aan materialen en werkloonen werd in totaal uitgegeven f 9200.71⁵.

De werkzaamheden in verband met waterverstrekking aan de bewoners van kampong Kollecteur werden voortgezet. Hiervoor zijn aan materialen en werkloonen uitgegeven f 1607.17.

Uitbreiding te Maspatie-Kidoel is in 1917 nog niet voltooid.

Brondebiet, Brongebouwen, Bronleidingen en Ontlastreservoirs.

In verband met de inwerkingstelling van het Pompstation, werd het geheele debiet van bron Plintahan onttrokken n. l. 104 Liter per secunde, waarvoor bij Gouvernementsbesluit No. 30 ddo. 18 November 1916 vergunning is verleend.

Het debiet van bron Tojoarang is constant gebleven t. w. 66.25 Liter per secunde.

Het debiet van de in reserve gehouden bronnen is gemiddeld:

Bron	Boelakloejoeng W.	2.88 L/S
„	Djambangan	4.44 „
„	Karoengan Koelon	2.27 „
„	Klampok	6.20 „
„	Kesambi	4.44 „
„	Segaran	23.07 „
„	Binangoen	23.07 „
„	Kloewik.	17.55 „

Bron Raon	6.20	L/S
„ Boelakloejoeng O.	8.16	„
„ Proempoeng.	9.22	„
„ Keling	40.64	„
„ Kadjar L.	17.55	„
„ Kebonagoeng	17.55	„
„ Soeloeran	45.96	„
„ Kadjar II.	12.56	„

Door den Gouvernements Geoloog Dr. Hartmann werden de bronnen te Patjet en Oemboelan alsmede die van Kasrie geologisch onderzocht. Omtrent den uitslag van het onderzoek wordt verwezen naar het door hem ingediend rapport.

Van de brongebouwen en bronleidingen geen bijzonderheden te melden.

Bij het ontlastreservoir te Tamanan is een electrische inrichting aangebracht, waardoor men thans in staat is, nauwkeurig het overloopwater op te nemen. De waterstanden worden automatisch geregistreerd.

Hoofdaanvoerleiding en Kunstwerken.

In de maand Juli werd een merkbare vermindering in den overloop van het ontlastreservoir te Tamanan waargenomen.

Naar de oorzaak hiervan werd onmiddellijk een onderzoek gedaan.

Daar het debiet der bronnen geen vermindering aantoonde en de hoofdleiding langs den postweg zichtbaar geen lekkage vertoonde, werd gedacht aan de syphon te Porrong.

Deze werd toen buiten werking gesteld en het water doorgelaten in de buizen aan weerszijden van de brug over de Porrongrivier.

Na een ingesteld onderzoek bleek inderdaad de syphon te Porrong lek te zijn.

Pogingen werden gedaan om de syphon te herstellen, doch wegens den hoogen waterstand in de Porrongrivier moest men de werkzaamheden staken.

Daar de soliditeit van de Porrongbrug te wenschen overlaat, werd overwogen om de leiding om te leggen langs de spoor-

brug, waarvoor een project met begrooting werd ingediend. Eene beslissing is nog niet genomen.

In den loop van het verslagjaar werden de volgende wijzigingen aan de kunstwerken der Hoofdaanvoerleiding aangebracht:

Door het Bestuur der Java Motor Club werd de aandacht gevestigd op de belemmering voor het automobielverkeer door de afsluitkelders langs den grooten postweg, die door hunne breede taluds een groot gedeelte van den weg in beslag nemen.

Naar aanleiding hiervan werden de taluds aan het weggedeelte, voor zoover dit toelaatbaar is, afgegraven, waarna bekleedingsmuurtjes werden aangebracht.

Pompstation.

Zooals onder „Nieuwe werken" reeds vermeld, is het pompstation in de maand Februari gereedgekomen en op den 25sten dier maand in werking gesteld.

In 1917, vanaf 1 Maart, werd er totaal 2175 uren gepompt, met een maximum van 486 pompuren in de maand October.

De hoeveelheid in 1917 opgepompt water bedraagt gemiddeld 145.03 Liter per secunde bij een manometrische opvoerhoogte van gemiddeld 20 M, volgens manometerstand zuigbuis 10 M. en persbuis 30 M.

De bedrijfskosten bedroegen:

Algemeene kosten		
traktement machinist enz.	f	3074.31
Brandstof		
solarolie enz.	„	2288.35
Smeermiddelen		
machinieolie enz.	„	180.—
Poetsmiddelen	„	16.38
Verlichting enz.	„	45.14
Totaal	f	5604.18

Met de Dordtsche Petroleum Maatschappij werd een contract gesloten tot levering van 100.000 Liter solarolie à f 50.— per $^{0}/_{00}$ Liter.

Aan solarolie werd in 1917 verbruikt 45600 Liter.

Hoogreservoir.

Geen bijzonderheden te melden.

Stadsnet.

Tal van lekkages werden hersteld, zoomede reparaties verricht aan brandkranen, straatfonteinen en kranen der tijdelijke kampongaftappingen.

Door gebrek aan onderdeelen van straatfonteinen werden deze zooveel mogelijk vervangen door tijdelijke aftappingen.

Privaat- en badinrichtingen Boeboetan en Kertopaten.

Onderstaand staatje toont aan de ontvangsten en het waterverbruik dier beide inrichtingen gedurende 1917.

De ontvangsten bestaan uit de door personen betaalde gelden voor het gebruikmaken van die gelegenheden à $^1/_2$ cent per persoon per keer.

De uitgaven bedroegen in 1917 f 1132.94.

Met het ontvangen der gelden zijn belast 4 mandoers à f 20.— per maand. Voor elke gelegenheid 2 mandoers, die om de beurt dienst doen. De inrichtingen zijn vanaf 's morgens $^1/_2$ vijf voor het publiek opengesteld en worden 's avonds om 7 uur uiterlijk om 8 uur, wanneer er geen gebruik meer van wordt gemaakt, gesloten.

	BOEBOETAN			KERTOPATEN		
Maand.	Aantal personen.	Ontvangen gelden.	Waterverbruik in M³.	Aantal personen.	Ontvangen gelden.	Waterverbruik in M³.
Januari	9644	f 48.22	375	11872	f 59.36	473
Februari	10488	„ 52.44	417	12488	„ 62.36	463
Maart	10686	„ 53.43	471	12542	„ 62.71	501
April	11532	„ 57.66	452	12246	„ 61.23	454
Mei	11550	„ 57.75	465	13490	„ 67.45	498
Juni	10716	„ 53.58	397	10780	„ 53.90	417
Juli	11082	„ 55.41	458	12298	„ 61.49	501
Augustus	9882	„ 49.41	377	12270	„ 61.35	447
September	11690	„ 58.45	377	13476	„ 67.38	475
October	13506	„ 67.53	439	13936	„ 69.68	475
November	14360	„ 71.80	515	14448	„ 72.24	498
December	13150	„ 65.75	476	14118	„ 70.59	509
	138286	f 691.43	5219	153964	f 769.74	5711

Aanleg van spruitleidingen.

Het totaal aantal huisaansluitingen bedroeg in het begin van het verslagjaar 6151, terwijl per eind December 1917 No. 6694 was gereedgekomen.

Door den dienst der Waterleiding werden aangelegd	438	stuks
door particulieren	105	„
Totaal . .	543	stuks

Per ultimo December 1917 waren 6273 spruitleidingen in gebruik.

Chemisch- en bacteriologisch water-onderzoek en buiskeuring.

Op den 27sten Februari werd door den Militair apotheker Boomsma het water uit de bron Plintahan links- en rechts en uit de bron Tojo-arang chemisch onderzocht en goedgekeurd.

Scheikundig onderzoek door genoemden apotheker werd ook verricht van het water uit de eventueel te capteeren bronnen Karoengan — Kesambi — Boelakloejoeng — Djambangan — Klampok en Binangoen respectievelijk op den 5den Maart, 5 en 19 Juni 1917.

Evenals de vorige jaren werden ook in dit jaar chemische en bacteriologische onderzoekingen verricht van het water uit eenige aftappingen van het stadsnet.

Uit de rapporten van Dr. Planten en den apotheker Boomsma blijkt dat het water aan de gestelde eischen voldoet.

Op den 9den November werd door den Gouvernements arts Dr. S. W. de Wolff een bacteriologisch onderzoek verricht van het water uit de bronnen Kesambi—Boelakloejoeng—Djambangan —Klampok en Karoengan Koelon.

Op het water van genoemde bronnen valt bacteriologisch niets aan te merken. Door Dr. de Wolff werd evenwel aanbevolen het onderzoek nog eenige malen te herhalen en de debietmetingen geregeld voort te zetten.

Ten behoeve van de firma Becker & Co. werd door de apotheek Helmig & Co. een nieuwe partij verzinkte buizen chemisch onderzocht en goedgekeurd.

Op den 23sten Februari 1917 werden aan den Chef van de Laboratoria bij het Departement B. O. W. voor Materiaal Onderzoek 2 buismonsters ter onderzoek gezonden, waarvan 1 is een scherf van een buis, welke sedert 15 jaar in gebruik is en deel heeft uitgemaakt van de bestaande hoofdleiding en het andere een stuk van een ongebruikte buis uit den magazijnvoorraad.

Blijkens het verslag van het onderzoek, vertoonde het gebruikte pijpgedeelte niet de minste aantasting en was de scheikundige samenstelling in overeenstemming met het nieuwe buisgedeelte.

Waterverbruik.

De opbrengst van het betaald waterverbruik bedroeg gedurende 1917:

Particulieren (huiselijk verbruik)	1156558 M³	= f	289.139.50
Waterhandelaars en Industrieëlen	271617 „	= „	67.904.25
Weeshuizen en Liefd: Instellingen	16803 „	= „	2.220.77
Gouvernements Inrichtingen	505557 „	= „	94.624.50
Gewest	8788 „	= „	527.28
Gemeente	106150 „	= „	6.369.—
Diverse verbruikers buiten de Gemeente	—.—	„	1.442.50
Totaal	2065473 M³	= f	461.227.80

of f 18.464.64 méér dan in 1916.

Watermeterproefstation.

Staat van geplaatste en uitgenomen watermeters gedurende 1917.

Aantal geplaatste meters wegens:

Verhuizing	160 stuks
Verwisseling	718 „
Nieuwe verbruikers	803 „
Totaal	1681 stuks.

Aantal uitgenomen meters wegens:

Vervuiling	42	stuks
Verhuizing	510	„
Reparatie	667	„
Ophouden waterverbruik	90	„
Periodieke schoonmaak	31	„
Wanbetaling	32	„
Faillissement	5	„
Doorspoelen leiding	1	„
Totaal	1378	stuks

Door aankoop van Amerikaansche watermeters is weder een voldoende voorraad aanwezig om alle aansluitingen van meters te voorzien.

Verdere bijzonderheden.

In de maand Januari 1917 werd het kantoor van Gemblongan verplaatst naar Missigitplein.

Ten behoeve van de administratie werden 2 Kasmachines aangekocht, dienende tot vereenvoudiging van de administratie bij het incasseeren der rekeningen. Tevens wordt een betere contrôle verkregen en het publiek in den kortst mogelijken tijd geholpen.

Ten behoeve der uitbreidingswerken werden projecten ingediend.

AFDEELING B.

Uitgaven van de gemeente waterleiding.

1e. Afdeeling.

Art. 1	Bezoldiging van het Administratief personeel	f	23274.40
„ 2	Bezoldiging van het Technisch personeel	„	28854.—

2e. Afdeeling.

„ 3	Vergoeding voor transportkosten voor het Technisch personeel	„	3610.77⁵
	Transporteere	f	55739.17⁵

			Per transport	f 55739.17⁵

3e. Afdeeling. Diverse Kosten.

Art.	4	Schrijfloonen en overwerkgelden	„	818.76
„	5	Bodeloonen en Vrachten.	„	3396.15
„	6	Bureau-, schrijf- en teekenbehoeften, drukwerken, boeken, advertentiekosten, porti en verdere kleine uitgaven	„	3804.57⁵
„	6a	Aankoop Cashregisters	„	4500.—
„	7	Abonnementen op periodieken	„	30.—
„	8	Telefoonhuur	„	2240.27
„	8a	Verlichting	„	498.93
„	9	Assurantie tegen brandschade	„	502.71⁵
„	10	Chemisch- en Bacteriologisch wateronderzoek, keuring van materialen en het nemen van proeven.	„	3529.91
„	11	Extra-transportkosten	„	1454.10
„		Kosten Kantoorverhuizing	„	632.21

4e. Afdeeling, Kosten Onderhoud.

„	12	Watermeters	„	4469.29⁵
„	13	Brongebouwen, ontlastreservoirs en woningen b/d brongebouwen	„	3594.94
„	14	Hoofdafvoerleiding en bijbehoorende kunstwerken.	„	5729.17⁵
„	15	Hoogreservoirs	„	1005.10
„	16	Hoofdafvoerleiding en Stadsnet	„	11655.10⁵
„	17	Gebouwen en Werkplaatsen te Missigitplein en Semoet	„	1322.30
„	18	Materialen en transport (Magazijn)	„	1017.07
„	19	Pompstation	„	7959.88
		Wijziging van de afsluitkelders langs de hoofdleiding	„	1182.73
		Kosten herstelling syphon Porrong	„	15379.26
			Transporteere	f 130461.65

		Per transport	f 130461.65
	5e Afdeeling. Kosten van het tot stand brengen van aansluitingen en onderhoud van Spruitleidingen.		
Art. 20	Werkloonen Spruitleiding	„	7418.16
„ 21	Materialen Spruitleiding	„	38399.66[5]
„ 22	Wegverharding	„	695.75
	6e Afdeeling.		
„ 23	Schadeloosstelling voor Wateronttrekking uit de bron Plintahan en andere bronnen	„	20805.—
	7e Afdeeling.		
„ 24	Vorming van een Reservefonds . .	„	39880.65
„ 25	Rente der belegde gelden van het Reservefonds	„	3485.97
	8e Afdeeling. Proefnemingen.		
„ 26	Proefnemingen met waterverstrekking aan de Inlandsche bevolking . . .	„	886.10
	9e Afdeeling. Aanschaffing Materialen.		
„ 27	Magazijnsgoederen	„	170243.05
„ 28	Aankoop gereedschappen en materieel voor de werkplaats	„	823.10
	10e Afdeeling. Aflossing en Rente der Leeningen.		
„ 29	Aflossing van het voorschot van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië .	„	24535.46
„ 30	Rente van het voorschot van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië . .	„	69978.47
„ 31	Aflossing leening 1916	„	20000.—
„ 32	Rente Leening 1916	„	30000.—
		Transporteere	f 557613.02[5]

		Per transport	f 557613.02⅝
	IIe Afdeeling. Vergoeding en Uitkeeringen aan de Gemeente.		
Art. 33	Aandeel in de bijdrage der Gemeente aan het Pensioenfonds	„	4300.—
„ 34	Vergoeding voor betaalde geneeskundige behandeling en keuring van Personeel .	„	888.98
„ 35	Vergoeding voor kosten van Europeesch verlof van Ambtenaren	„	—.—
„ 36	Idem van Binnenlandsch verlof . .	„	—.—
	12e Afdeeling. Uitbreidingen.		
„ 37	Uitbreidingen en zware herstellingen van het Stadsnet	„	9276.59⅝
	13e Afdeeling. Nieuwe werken.		
	Bouw Pompstation	„	3914.84
	Voorschotten Professor Weys . .	„	10868.16
	Bouw van een Hoofdmandoerswoning te Sidoardjo	„	3397.38⅝
	Bouw van een Machinistenwoning Wonotjolo	„	7272.65⅝
	Bouw van vier Mandoerswoningen langs de Hoofdleiding	„	4655.93⅝
			f 602187.57⅝

Verder wordt verwezen naar de bijlagen.

§ 5. BOUW- EN WONINGTOEZICHT.

In 1917 werden gebouwd in de Bovenstad 216 woningen, in de Benedenstad 112 woningen. Het aantal sloopingen van bestaande woningen bedroeg 15, zoodat het aantal woningen in verslagjaar vermeerderde met 313. De bouw van nieuwe woningen in de Bovenstad vond hoofdzakelijk plaats op de landen Bagong (69), Kepoetran (27), Sawahan (50), terwijl op het sedert korten tijd

in exploitatie gekomen land Koepang voor 21 woningen bouwvergunning werd verleend. In de Benedenstad zijn geen bepaalde wijken, waarin vele nieuwe woningen verrezen, aan te wijzen.

Moge de vermeerdering van het aantal nieuwe woningen, de tijdsomstandigheden en de schaarschte van bouwmaterialen in aanmerking genomen, eene zeer belangrijke zijn te noemen, eene verlaging van huurprijzen heeft deze vermeerdering geenszins ten gevolge gehad. Allerwege wordt zelfs over verhooging der huurprijzen geklaagd.

Opmerking verdient nog het groote aantal nieuwe goedangs dat in verslagjaar werd opgericht n.l. 39, waarbij de door Gouvernementsdiensten gebouwde pakhuizen buiten beschouwing blijven. In verband met de duurte van het bouwijzer ging men veelvuldig over tot de oprichting van houten en gewapend-beton pakhuizen.

Het aantal verleende bouwvergunningen beliep 1295 tegen 1076 in het vorige jaar.

Rooilijnen werden vastgesteld o. a. voor de stadsgedeelten omsloten door Boeboetan, Praban, Kalimas en de Bibisstraat en Prins Hendrik, Ketapang, de Kalimas en den Citadelweg. Aan de opnamen voor de vervaardiging van blokkaarten werd geregeld doorgewerkt.

Van het 157 aantal malen dat door het Bouw- en Woningtoezicht processen-verbaal werden opgemaakt, betroffen deze 43 maal sloopingen wegens bouwvalligheid, 7 maal voor het verrichten van noodig gebleken herstellingen, terwijl 107 maal tot vervolging werd overgegaan.

§ 6. VETERINAIRE DIENST.

Personeel.

(Zie hiervoor den staat opgenomen in Hoofdstuk III).

Slachthuis en Vleeschhouwerijen.

Het slachthuis van een Chinees gehuurd à f 450.— 's maands, onderging in den loop van het verslagjaar eenige verbeteringen. In de primitief ingerichte slachthal (de runderen worden liggend op den grond afgeslacht) kwamen eenige noodzakelijke

werktuigen, terwijl met het oog op de benoeming van een hoofdkeurmeester en overbrenging der slachtadministratie op het slachthuis, eenige kantoorlokalen werden gebouwd.

Gedurende het verslagjaar werden geslacht 42712 runderen, 13630 varkens en 42609 geiten. De geiten werden deels op het slachthuis, deels bij de eigenaren aan huis geslacht, terwijl de varkensslacht uitsluitend in de Chineesche slachterijen, 6 in getal, plaats had.

Verleend werden 8 vergunningen, ingetrokken 13, zoodat er aan het eind van het verslagjaar waren 36 vleeschhouwerijen.

Wagenverhuurderijen.

Vele wagenverhuurders veranderden de inrichting der stallen op aanwijzing van den Gouvts. Veearts en Gemeente Veearts, om den strijd tegen den malleus (kwaden droes) krachtiger te kunnen doorvoeren. Helaas verleenden enkelen niet de noodige medewerking bij de bestrijding dier ziekte, welke zooveel slachtoffers onder de paarden der verhuurderijen maakt. Niettegenstaande goede stalinrichting kwamen in enkele stallen enorm veel gevallen van malleus voor. Verleend werden 20 vergunningen, alle tot de inwerkingtreding der nieuwe veterinaire verordening.

Ingetrokken werden eveneens 20 vergunningen, waarvan 3 ingevolge niet voldoen aan de opdracht tot stalverbetering. Een hiervan kreeg later, nog in den loop van verslagjaar, weder vergunning na het aanbrengen der verbeteringen.

Eind van het verslagjaar waren er 98 verhuurderijen.

Uitgereikt werden : voor 4 wielige rijtuigen 240 nrs., terwijl er 108 werden afgeschreven ; voor 2 wielige rijtuigen 252, terwijl er 185 werden afgeschreven.

Melkerijen.

Verleend werden 5 vergunningen, waarvan 1 voor niet langer dan 1 jaar met het oog op de buurt, waar de melkerij gehouden werd. Om dezelfde reden moesten eind van het verslagjaar op eenige aanvragen afwijzend worden beschikt.

Ingetrokken werden 4 vergunningen, alle wegens beëindiging van het bedrijf, zoodat eind van het verslagjaar aanwezig waren 28 melkerijen.

Opgehaald werden 276 melkmonsters, terwijl op verzoek van afnemers ongeveer 124 monsters werden onderzocht.

Om het knoeien der melkerijhouders tegen te gaan werd eind van het verslagjaar een begin gemaakt met het publiceeren van het melkonderzoek. Hiermee hield verband de aanstelling van een herkeurder, bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 7 September No. 5158/37.

De keuring van het melkvee had op de bepaalde tijden plaats, waarbij meermalen bleek, dat het bijgehouden register van melkvee in het honderd was geloopen, doordat de melkerijhouders geen medewerking verleenden in zake de aangifte van mutaties onder het vee.

Andere werkzaamheden.

De Gemeente Veearts deed gedurende het verslagjaar dienst als waarnemend Inspecteur der Broodbakkerijen en hield geregeld inspecties.

Er werd slechts 1 nieuwe vergunning verleend.

Met den Reinigingsdienst had de Veearts veel bemoeienis. In dienst waren 3 stalopzieners. De opziener van Pesapen had tevens het beheer over de apotheek, zorgde voor de distributie der trompa's en oefende tevens toezicht uit op de paarden van de stoombrandspuit.

In den loop van verslagjaar werden aangekocht 15 trekdieren.

Van de verrichtingen van het trekvee werd tot en met October aanteekening gehouden door Gemeentewerken. Met het oog op makkelijker toezicht op de tractie werden de staten met November weer op het kantoor van den Veearts uitgewerkt.

Baten en lasten.

In totaal werd verwerkt een bedrag van f 39614.42⁵, waar aan inkomsten f 42683.95 tegenover staat.

§ 7. BEGRAAFPLAATSEN.

1. Europeesche begraafplaatsen.

De begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen worden beheerd door een Commissie, waarvan

de leden, met uitzondering van den Secretaris en den Directeur Gemeentewerken, die ambtshalve zitting hebben, door den Gemeenteraad benoemd en ontslagen worden. Voorzitter dier commissie is een lid van den Gemeenteraad krachtens artikel 47 alinea 2 der L. R. O.

In de Commissie hebben ingevolge de verordening op het beheer der begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen in de gemeente Soerabaja ddo 10 Augustus 1910 (Javasche Courant ddo. 26 Augustus 1910 No. 68) bovendien zitting twee personen, behoorende de Protestantsche en twee personen, behoorende tot tot de Roomsch-Katholieke Gemeente, terwijl de Secretaris van den Gemeenteraad tevens Secretaris-Penningmeester is.

Einde 1917 bestond de Commissie uit:

het Gemeenteraadslid	D. Willemse,	Voorzitter.
	P. Beijen,	Lid.
	J. C. van Drongelen,	Lid.
	A. A. Sweep,	Lid.
	J. J. Verlinden,	Lid.

A. H. de Wildt, Secretaris van den Gemeenteraad Lid, tevens Secretaris-Penningmeester.

A. de Mooy, Directeur der Gemeentewerken.

Het aantal begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen alsmede voor alle Christenen bedraagt 4, waaronder de zoogenaamde oude begraafplaats te Krembangan, welke sedert tientallen van jaren gesloten is. Zij wordt voor zooveel noodig onderhouden.

Sedert circa 1850 is de begraafplaats te Peneleh in gebruik. Nieuwe graven kunnen hier niet meer worden aangebracht, doch nog tal van jaren kan de begraafplaats gebruikt worden voor het bijzetten van lijken in reeds bestaande en in gebruik genomen grafkelders.

De derde begraafplaats is de gemengde (voor Europeanen en Inlanders) te Semaroeng, waarvan slechts hoogst zelden gebruik gemaakt wordt en dan nagenoeg alleen voor het ter aarde bestellen van op de reede overleden personen.

De vierde begraafplaats te Kembang Koening, geopend in

1916, is gesplitst in een Algemeene-, Protestantsche-, Roomsch-Katholieke en Israëlietische afdeeling, die op haar beurt zijn verdeeld in 1e, 2e, 3e en 4e klas.

Met het dagelijksch, rechtstreeksch toezicht op de begraafplaatsen te Krembangan en Peneleh is de opziener der begraafplaatsen te Peneleh J. J. de Vries, in 1916 vervangen door den onder-opziener Burgemeestre, belast, terwijl eerstgenoemde werd overgeplaatst naar de nieuwe begraafplaats,

Het toezicht over de begraafplaats te Semaroeng is overgedragen aan den Opziener van het Leprozen-gesticht aldaar, P. Meyer.

De totaal ontvangsten dezer begraafplaatsen bedroegen over 1917 f 34015,09 en de uitgaven f 19793,30.

Den 25sten October 1916 werd de verordening op het beheer der begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen, alsmede voor Christenen en anderen landaard, hunne echtgenooten en kinderen, weduwen en weezen in de Gemeente Soerabaja vastgesteld,

II. Begraafplaatsen voor Inlanders.

Het beheer der officieel erkende begraafplaatsen voor Inlanders is geregeld in het „Reglement op het beheer der begraafplaatsen voor lijken van Inlanders ter hoofplaats Soerabaja, zoomede op de bevoegdheid en verplichtingen van de Commissie met dat beheer belast" ddo. 23 Juli 1902 (Javasche Courant van 1 Augustus 1902 No, 61).

De Commissie voor het beheer bestaat volgens dat Reglement uit;

Den Regent van Soerabaja als Voorzitter.
„ Patih-Wedono van Soerabaja als onder-Voorzitter.
„ Hoofddjaksa van Soerabaja als lid.
„ Hoofdpenghoeloe van Soerabaja als lid.
„ Assistent-Wedono van Krembangan als lid.
„ „ „ „ Kranggan „ „
„ „ „ „ Peneleh „ „
„ „ „ „ Njamploengan „ „
„ „ „ „ Kapassan „ „

Den Onder-Collecteur van Soerabaja als Thesaurier.

„ Adjunct-Hoofddjaksa Landraad van Soerabaja als Adjunct-Thesaurier, terwijl het toezicht berust bij den Assistent-Resident, bijgestaan door den Controleur Kotta van Soerabaja.

De officieel erkende begraafplaatsen zijn die te Tembok Gede, te Kapassan, te Karang-Tebok en te Botopoetih (begraafplaats der Regentsfamilie, waar bij uitzondering ook wel lijken van andere personen begraven worden). Inderdaad echter bestaan binnen het ressort der Gemeente circa 90 plaatsen, waar lijken ter aarde besteld worden, namelijk de 5 vorengenoemde officieele en circa 85 in verschillende kampongs, zoogenaamde kampongbegraafplaatsen, meestal midden in de kampong en bestemd voor de lijken harer bewoners of hunne elders wonende familieleden, die den wensch kenbaar gemaakt hebben, daar ter aarde te worden besteld.

Tegen dit euvel, dat vooral om hygiënische reden ten zeerste afkeuring verdient en meestal clandestien geschiedt, wordt zooveel mogelijk gewaakt.

De officieele begraafplaatsen bieden nog slechts weinig ruimte voor het maken van nieuwe graven. Met het oog hierop wordt van Gemeentewege naar geschikte terreinen voor begraafplaatsen gezocht, doch daar de uitbreidingsplannen der Gemeente nog niet geheel vaststaan, is het op het oogenblik moeilijk plaatsen te vinden, die de uitbreiding van de stad niet in den weg zullen staan.

De totaal ontvangsten over het jaar 1917 hebben bedragen f 12920,50 en de uitgaven f 12142,25.

III. Begraafplaatsen voor Chineezen.

De begraafplaatsen voor Chineezen zijn allen gelegen op particuliere gronden en niet bij de Gemeemte in beheer.

IV. Begraafplaats voor Arabieren e. d.

De Gemeente heeft met het begraven van lijken van deze bevolkingsgroepen geen bemoeienis.

HOOFDSTUK VI.

ONDERWIJS.

Hoewel het onderwijs in Nederlandsch-Indië, zoo goed als geheel tot Gouvernementszorg behoort, lijkt het toch dienstig, daar wel degelijk het Gemeentebelang bij goed onderwijs ten zeerste is gebaat, hoewel beknopt, een overzicht te geven van het onderwijs in deze Gemeente.

Voor het terzake in den Gemeenteraad behandelde wordt verwezen naar hoofdstuk III § 14.

Opgave betreffende de Gouvernements Lagere scholen

Naam der school	Aantal leerlingen op 1 Januri 1917		Totaal	Getal leerlingen die in den loop van het jaar de school verlieten				Toelichtingen.
				na alle klassen te hebben doorloopen		Om andere redenen		
	j	m		j	m	j	m	
1e. School A	230	45	275	27	2	61	10	
1e. School B	172	107	279	10	5	28	30	
1e. School C	174	99	273	18	4	36	33	
1e. School D	105	50	155	1	4	45	17	
2e. School	134	51	185	5	—	47	26	
3e. School	174	75	249	12	—	33	34	
4e. School	38	31	69	4	2	13	11	
5e. School	90	17	107	4	—	33	9	
6e. School	124	11	135	5	—	20	5	
1e. Meisjessch.		252	252		20		93	
2e. Meisjessch.		154	154		10		59	
Totaal	1241	892	2133	86	47	316	327	

Opgave betreffende particuliere lagere scholen.

Naam der school.	Aantal leerlingen op 1 Januari 1917.		Totaal.	Getal leerlingen die in den loop van het jaar de school verlieten				Toelichtingen.
				na alle klassen te hebben doorloopen.		om andere redenen.		
	j	m		j	m	j	m	
1 Vereeniging de Meisjesschool	68	168	236	1	26	42	63	Gesubsidieerd.
2 Gesticht der Zusters Ursulinen 1e. school		248	248	—	30	—	85	Idem
3 Idem 2e. school		236	236	—	10	—	72	Idem
4 Vereeniging Broedersschool	216	—	216	21	—	71	—	Idem
5 Instituut Buys	258	12	270	24	—	82	3	
6 Vereeniging tot bevordering van Gereformeerd onderwijs	55	22	77	5	—	22	16	Idem
7 Vereeniging tot oprichting en instandhouding van Christelijke scholen	109	67	176	12	2	61	26	Idem
8 Instituut „Lans"	30		30			17		
9 Neutrale school	106	13	119	20	4	1	1	
Totaal	842	766	1608	83	72	296	266	

RECAPITULATIE.

I	1241	892	2133	86	47	316	327
II	842	766	1608	83	72	296	266
Algemeen totaal	2083	1658	3741	169	119	612	593

Opgave betreffende het Chineesche Lager Onderwijs in de Gemeente Soerabaja.

Naam der school.	Aatal leerlingen op 1 Januari 1917		Totaal.	Vakken, waarin onderwijs wordt gegeven.	Aantal klassen, waarin de school is verdeeld.	Aantal leerkrachten.	Getal leerlingen en die in den loop van het jaar de school verlieten				Toelichtingen.
							na alle klassen te hebben doorloopen.		om andere redenen.		
	j.	m.					j.	m.	j.	m.	
GOUVERNEMENTSSCHOOL.											
1e. Holl. Chineecshe school	195	56	251	leerplan der H.C.S.	7	7	3	—	24	9	
2e. Holl. Chineesche school	206	48	254	idem	8	7	2	—	27	1	
Totaal	401	104	505								
NAMIDDAGCURSUS IN DE ENGELSCHE TAAL.											
Namiddag-cursus verbonden aan de 2e. openbare Holl. Chin. school.	55	2	57								

Opgave betreffende het Voortgezet Uitgebreid Lager Onderwijs in de Gemeente Soerabaja.

Openbare school van Voortgezet en Uitgebreid Lager Onderwijs te Soerabaja.	140	64	204	Lezen, schrijven, rekenen, de beginselen der Nederlandsche taal, de geschiedenis van Nederland en Nederl. Indië, de aardrijkskunde en die van de kennis der natuur; verder de beginselen der Fransche, Engelsche en Duitsche taal, der alg. geschiedenis, der wiskunde en van het handteekenen.	5	11	5	10	40	17	

Opgave betreffende het Inlandsch Lager Onderwijs in de Gemeente Soerabaja.

Naam en plaats der inrichtingen.	Aantal leerlingen op 1 Januari 1917.		Totaal.	De vakken waarin onderwijs wordt gegeven.	Aantal klassen waarin de school verdeeld is.	Aantal onderwijzers.	Getal leerlingen die in den loop van het jaar de school verlieten.				Toelichtingen.
							na alle klassen te hebben doorloopen.		om andere redenen'		
	j.	m.					j.	m.	j.	m.	
1e. Inl. school der 2e. klasse te Tjantian	139	1	140	Zie art. 5 Staatsblad 1893 No. 125	4	4	22	—	63	—	
2e. idem Kaliondo	172	5	177		4	4	13	—	101	1	
3e. idem Pregollan	251	11	262		5	6	15	—	119	4	
4e. idem Soekodono	94	4	98		4	4	10	—	70	1	
5e. idem Tembakan	166	1	167		4	5	—	—	113	7	
6e. idem Groedo	118	2	120		2	4	—	—	39	1	
Protestantsche zendingsschool Goebeng Djepit	113	7	120	Stbl. 1906 No. 241 art. 1 alinea (2) ten 2e.	De school werd geopend in 1917, een 3e en 4e waren nog niet gevormd. 4	3(2)	—	—	106	7	
Idem Pesapen	91	—	91		4	3	—	—	75	5	
Kartinischool (Plampitan)	—	105	105	Stbl. 1914 No. 592 Art. 1 alinea a (2) ten 3e.	3	4	—	—	—	70	
Totaal	1144	136	1280			37	60		686	96	

Koningin Emmaschool.

Deze openbare inrichting geeft leerlingen van iederen landaard gelegenheid tot het ontvangen van technisch onderwijs. In den loop van het jaar 1916 werden verschillende verbeteringen aan het gebouw aangebracht, terwijl de werkplaatsen eveneens wijzigingen ondergingen. Er wordt onderwijs gegeven in de reken-, stel- en meetkunde, de Nederlandsche en Engelsche taal, de beginselen van de natuur- en werktuigkunde en van de electrotechniek, het lijn- en vormteekenen, het technisch teekenen, de burgerlijke en waterbouwkunde, de stoomwerktuigkunde, de kennis van werktuigen en van bouwstoffen, het landmeten en waterpassen en de hout- en metaalbewerking. Het personeel verbonden aan de school, bestond uit een Directeur en 17 leeraren en zeven onderwijzers voor het practisch onderwijs. Het leerlingental klom van 243 tot 322, waarbij de grootste toename valt waar te nemen bij de leerlingen in de bouwkundige vakken. Van de 32 leerlingen, die aan het eindexamen deelnamen, verwierven er 22 (bijna 70%) het diploma en wel 12, dat voor bouwkunde en 10 dat voor werktuigkunde.

Handelscursus te Soerabaja.

Op dezen cursus wordt gedurende acht uren per week onderwijs gegeven in de vakken: Nederlandsche taal en handelscorrespondentie, Engelsche taal en handelscorrespondentie, boekhouden en handelsrekenen. Voorts werd hieraan toegevoegd het handelsrecht, terwijl het aantal klassen van 2 op 3 werd gebracht. Aan dezen cursus waren op ultimo 1916 4 leeraren verbonden, terwijl ze toen 21 leerlingen telde, waaronder vier vrouwelijke en 2 Chineezen.

Hoogere Burgerschool met vijfjarigen cursus.

Bij den aanvang van den cursus 1916/17 waren aan deze school 1 Directeur en 32 leeraren verbonden. De vakken, welke op deze vijfjarige inrichting werden onderwezen, zijn dezelfde

als de in artikel 17 van de wet op het middelbaar onderwijs in Nederland genoemde.

De cursus ving aan met 420 leerlingen, waaronder 106 meisjes, 13 Inlanders (w. o. 2 meisjes) en 45 Chineezen (w. o. 1 meisje). Thans 1918/1919 zijn er ± 600 leerlingen.

In het eindexamen slaagden 16 leerlingen (w. o. 3 meisjes).

Het schoolgeld bedraagt in de drie laagste klassen f 120.— per jaar en in de twee hoogste f 180.— per jaar.

In enkele gevallen kan vrijstelling van de betaling van schoolgeld verleend worden.

Bijzondere hoogere Burgerschool voor meisjes.

Deze bijzondere hoogere Burgerschool met driejarigen cursus is uitsluitend bestemd voor meisjes. Zij wordt onderhouden door de Vereeniging „De Meisjesschool", en ontvangt eene subsidie op den voet van de regelen in Staatsblad 1910 No. 237. De vakken, waarin onderwijs moet worden gegeven gedurende minstens 25 uren per week zijn dezelfde als de in artikel 16 van de wet op het middelbaar onderwijs genoemde, met uitzondering van schoonschrijven en gymnastiek. Met goedkeuring van den Directeur van Onderwijs en Eeredienst kunnen de vakken natuur- en scheikunde, plant- en dierkunde, staathuishoudkunde en boekhouden door een gelijk aantal niet genoemde vakken worden vervangen.

Aan de school waren 1 Directrice en 12 leeraressen verbonden.

Bij den aanvang van den cursus waren 58 leerlingen aanwezig, terwijl 8 leerlingen voor het eindexamen slaagden.

HOOFDSTUK VII.

HANDEL EN SCHEEPVAART.

(V. n. l. ontleend aan het jaarverslag van de Handelsvereeniging).

§ 1. Handel.

Gedurende het verslagjaar begon de invloed van den oorlog

scherper op den Soerabajaschen handel af te teekenen. Was het in den beginne voor den handel nog mogelijk geweest het bedrijf vrij geregeld aan den gang te houden, wat den importhandel betreft door het zoeken naar andere productiemarkten en wat den exporthandel aangaat door het uitvinden van andere afzetgebieden, door de verscherpte duikbootactie en de dientengevolge gestaakte scheepvaart op Europa werden de reeds bestaande moeilijkheden andermaal aanzienlijk vergroot.

Het gevolg van de opheffing der scheepvaartverbinding met Europa was, dat de handel geheel op Oost-Azië, Amerika en Australië werd aangewezen, terwijl speciaal die op Amerika veel van hare beteekenis verloor, nadat ook de Vereenigde Staten van Noord-Amerika aan den oorlog deelnamen, daar verbod van uitvoer van verschillende artikelen, daarmede gepaard ging.

De exporthandel vooral werd door de groote moeilijkheid hare producten te verschepen, sterk in hare bewegingen belemmerd, terwijl producenten genoodzaakt waren de meeste producten op te slaan, waardoor zich bijv. de voorraden van suiker, koffie, tabak geweldig ophoopten. Slechts voor enkele artikelen, als huiden, rubber en kapok kon nog geregeld afscheepgelegenheid gevonden worden.

De importhandel daartegen had geen reden tot klagen. Wel waren de aanvoeren van buiten minder en was daardoor de omzet geringer, doch de gemaakte prijzen waren dooreen genomen zeer bevredigend. Speciaal de invoer van Japan is sterk toegenomen en het laat zich aanzien dat ook na den oorlog de gewoonlijk uit Europa geïmporteerde goederen van die zijde een machtige concurrentie zullen ondervinden.

Niettegenstaande den geringen aanvoer van goederen was toch het bedrag aan invoerrechten geheven niet veel lager dan in 1916 n. l. f 6128792,97 tegen f 6347921,— een gevolg van de voortdurend stijgende kostprijzen der artikelen, terwijl de rechten ad valorem geheven worden. Een verhooging van het tarief der invoerrechten trad met 1 Juli in werking. Het cijfer der uitvoerrechten, in 1916 bedragende f 321487,01 liep in 1917 terug tot f 113718,27 in direct verband met den verminderden afscheep van tabak bij afwezigheid van scheepsruimte naar Nederland,

terwijl die tabak voor het grootste gedeelte in Amerika geen markt vindt. De accijns van gedistilleerd bleef voortdurend stijgen en liep van f 68952.92 in 1916 op tot f 93075.15, een gevolg van de uitbreiding der spiritusfabrieken. De accijns op petroleum liep terug van f 1824237.78 tot f 1587069.32, terwijl die op lucifers steeg tot 1655946.21 tegen f 1553903,89 als gevolg van den grooteren invoer van Japansche lucifers.

De vooruitgang van den effectenhandel in den loop van 1916 ingezet nam gaandeweg toe. Gereleveerd dient te worden, dat men zich op Java meer onafhankelijk gaat gevoelen ten opzichte der Amsterdamsche beurs. Vooral scheepvaartpapier was zeer gezocht en de koersen daarvan liepen voortdurend op. Ook Bankaandeelen genoten geregeld belangstelling en hoewel in mindere mate, toonden ook deze een belangrijken vooruitgang aan.

In spoor- en tramwegaandeelen ging weinig om, terwijl de noteeringen vrijwel stationair bleven. Prauwenveeren herstelden zich een weinig in verband met iets betere bedrijfsresultaten.

In cultuurpapier ging nagenoeg niets om, terwijl in mijnbouwpapier slechts nu en dan enkele transactiën plaats vonden

Ook in 1917 maakten vele instellingen van de ruime geldmarkt gebruik tot vergrooting van hun maatschappelijk kapitaal, dan wel tot uitgifte van hypothecaire obligatieleeningen, welke emissies steeds gereedelijk plaatsing vonden.

Het aanbod van geld op hypotheek bleef zeer ruim en de sterk toegenomen vraag toch nog overtreffen, zoodat de rentevoet welke in 1916 tusschen 6 en 7% schommelde, tot 6% terugliep.

§ 2. Scheepvaart.

Het groote werk van havenaanleg, in 1911 door de Hollandsche Aanneming Maatschappij aangenomen, kwam medio 1917 gereed.

De wegaanleg had geregeld voortgang, in den drogen tijd werd een aanzienlijke lengte geasphalteerd.

Aan den Hoofdverbindingsweg Haven—Oude Stad kon in het verslagjaar niets gedaan worden, van wege de onzekerheid

in zake de spoorwegplannen. De lang verwachte beslissing kwam echter in het laatst van dat jaar.

Sedert het begin van het jaar was de pier per spoor bereikbaar.

Daar alle voor verhuur geschikte perceelen reeds uitgegeven waren, werd besloten tot het uitvoeren van uitbreidingswerken.

De bouw van een 430 M. lange steenkolenkade zal midden 1918 gereed zijn.

Voorts werd begonnen met het winnen van een petroleumterrein (in huur toegezegd aan de Standard Oil Company) en ook van terreinen aan het Oosterboord van het havenbassin.

Daar deze laatste reeds alle in huur zijn toegezegd werd besloten tot aanleg van nog een binnenhaven. Deze is gelegen bewesten het nieuwe havenbassin en is in 1917 in uitvoering gekomen.

De bebouwing van de terreinen van den pier vorderde zeer goed.

Behalve eenige particuliere vestigingen werden 8 permanente loodsen door den Havendienst gebouwd en 20 tijdelijke door den S. S.- dienst.

Tot een normaal gebruik van den pier kwam het in 1917 echter nog niet. De reederijen, aan wie de kadeterreinen toegezegd zijn, waren door het niet uitkomen der benoodigde ijzerwerken, niet in staat tot het bouwen van de geprojecteerde loodsen. Vandaar dat de S. S.- dienst de bovenvermelde 20 tijdelijke loodsen kon plaatsen op de terreinen van de Maatschappijen Rotterdamsche Lloyd, Nederland en Oceaan.

Toch lagen er vrij dikwijls schepen aan de kaden. Deze werden bediend door het Soerabaja Veem, hetwelk daarvoor een belangrijke installatie aan de oostelijke binnenkade gebouwd heeft, of ze namen suiker in, afkomstig uit de pakhuizen op de pier, of ze lagen aan de kade, terwijl ze door de Droogdok Maatschappij „Soerabaja" gerepareerd werden.

Om lossing aan de kaden mogelijk te maken moest een douanekantoor gereed zijn. Daarvoor is een ijzeren loods op royale wijze ingericht.

De bovenvermelde 20 loodsen door den S. S.- dienst op de Havenpier gebouwd hebben hun ontstaan te danken aan de

vrees voor een groot te kort aan opslagruimte, dat het gevolg zou wezen van het vervoeren van den oogst van 1917 naar Soerabaja, terwijl de afscheep grootendeels gestremd zou zijn.

Van zoo een abnormalen toestand zou het vervoerwezen aanzienlijke nadeelen ondervinden, waarom het initiatief om zich in deze tegen gebeurlijkheden te wapenen, van den Hoofdinspecteur van den S. S.- dienst is uitgegaan.

De exploitatie van de bedoelde loodsen is door den Havendienst gevoerd.

Als gevolg van de medio 1917 ingetreden suikercrisis, waardoor de Chineesche koopers uitgeschakeld werden, viel de geproduceerde suiker grootendeels terug in handen van fabrikanten. die het product voor een belangrijk deel niet naar Soerabaja vervoerden en dit op de fabrieken opsloegen.

Vandaar dat van de door de Haven beschikbaar gestelde loodsen niet dat gebruikt gemaak werd, dat er tevoren van verwacht werd; echter hebben ze een behoorlijke rente opgebracht en er toe bijgedragen, dat de huurprijs van opslagruimte te Soerabaja niet abnormaal werd opgedreven. Het laat zich aanzien, dat in 1918 de behoefte aan deze pakhuizen zich meer zal doen gevoelen.

Ook aan de nieuwe terreinen bewesten de Kali Mas werden in de eerste helft van 1917 vele pakhuizen gebouwd, onder anderen een door den Havendienst opgericht Gouvernementszoutdoorvoerpakhuis.

Het baggeren in de juist vermelde rivier werd zonder onderbreken voortgezet. De 2 geregeld werkende kleine molens werden nu en dan geassisteerd door een van veel grooter capaciteit, welke echter zooveel ruimte eischt dat hij slechts in de monding kan werken.

Het laadvermogen van de schepen, welke onze haven bezochten, bedroeg in:

1917 1.905.634 Registertonnen, tegen in
1916 2.025.752 „

wederom eene vermindering aangevende van bijna 6 %.

Gerangschikt naar de vlag, waaronder zij voeren, verkrijgt men de volgende cijfers:

	1917	1916
a. Nederlandsch-Indische	933	772
b. Nederlandsche	84	134
c. Engelsche	155	160
d. Japansche	56	49
e. Noorsche	36	21
f. Andere natiën	19	16
g. Zeilschepen	25	11
	1308	1163

De sedert het oorlogsjaar 1914 ingetreden vermindering van de totale tonnenmaat der schepen, die de haven van Soerabaia bezochten, kwam ook in het afgeloopen jaar sterk naar voren, niettegenstaande het aantal schepen opnieuw vermeerdering aanwees.

Hieruit blijkt duidelijk, dat steeds minder schepen van groot charter onze haven aandeden, terwijl de kleinere typen een meer levendig verkeer onderhielden, hetgen er op wijst, dat de vaart binnen den archipel en op de omliggende havens in Oost-Azië zeer druk werd bediend.

Bedroeg in 1916 het totaal aantal registertonnen 2,025.725, in 1917 liep dit cijfer terug tot 1.905.634, eene vermindering alzoo van 120.118 ton, of bijna 6%

Deze teruggang moet hoofdzakelijk worden toegeschreven aan het belangrijk kleiner aantal Hollandsche schepen van groot charter, dat in 1917 slechts 84 bedroeg, tegen 134 in 1916. In dat jaar werd de maildienst tusschen Java en Nederland door de schepen van de Stoomvaart Maatschappijen „Nederland" en „Rotterdamsche Lloyd"—zij het met onderbrekingen—nog onderhouden, doch deze moest in het begin van 1917 geheel worden gestaakt tengevolge van de verscherpte duikbootactie. Wel werd later door opening van den Java Pacific Maildienst aan een gedeelte dier mailschepen opnieuw emplooi gegeven, doch het aantal reizen en dientengevolge het aantal bezoeken aan onze haven was belangrijk minder dan bij de vaart in den vroegeren maildienst op Nederland.

Ook het aantal Hollandsche vrachtschepen werd belangrijk kleiner, in hoofdzaak tengevolge van het aanhouden dezer schepen in Amerikaansche havens op last van de Amerikaansche

Regeering, die ten slotte na langdurige onderhandelingen met de Nederlandsche Regeering aan die schepen op bijzondere voorwaarden vergunning tot vertrek verleende. nadat de handel op Java vele maanden op de inhebbende lading had gewacht.

De requisitie van een aantal groote vrachtbooten door de Nederlandsche Regeering was mede van ongunstigen invloed op het scheepvaartverkeer. Immers bleven eenige dezer schepen vele maanden op onze reede vertoeven, wachtende op orders, waardoor de gelegenheid om van elders uit de omliggende landen rijst of ander product aan te voeren en suiker van Java derwaarts te brengen , door die schepen niet kon worden benut.

Het aantal schepen onder Engelsche vlag nam wederom af, tengevolge van steeds meerdere requisities door de Britsche Regeering, waardoor ook de geregelde vaart op Britsch-Indië onder Engelsche vlag, welke vaart in den regel vele groote schepen der Asiatic Steam Navigation Company op onze reede bracht, nog maar met enkele schepen werd onderhouden, om ten slotte geheel te worden stopgezet,

Direct gevolg daarvan was dat een groot deel der naar Britsch-Indië verkochte suiker niet kon worden verscheept, waardoor weer een drukke suikerafscheep naar Singapore onstond, vanwaar doorzending naar Britsch-Indië mogelijk bleef. Dit vervoer naar Singapore werd bijna geheel bediend door schepen varende op Nederlandsch-Indischen zeebrief en is mede oorzaak, dat de tonnenmaat en het aantal dier schepen in 1917 zoo belangrijk is toegenomen.

Die toename moet eveneens worden verklaard door een steeds drukker verkeer met de Buitenbezittingen, speciaal met Borneo, vanwaar steeds meer kolen en hout werden aangevoerd. Toen de aanvoer van steenkolen uit Japan en Australië ontoereikend bleek, werden steeds grooter hoeveelheden van Borneo en Sumatra betrokken en vonden eenige Nederlandsch-Indische schepen in dit vervoer een geregeld emplooi.

Ten opzichte van de Noorsche, Japansche en Chineesche vlaggen viel eenige toename van schepen en tonnage te constateeren, tewijl de Spaansche en Grieksche vlaggen, die zich in jaren niet op onze reede hadden vertoond daar weder verschenen.

Deze schepen brachten meerendeels rijstladingen van Saigon en Bangkok en werden met suiker naar Singapore en andere havens bevracht.

Opvallend is de toename der zeilschepen. Deze deden onze haven aan in regelmatig verkeer met Borneo vanwaar zij steenkolen aanvoerden, terwijl een drietal onder Nederlandsche vlag, beladen met Indische producten, naar Europa vertrok. Ook vonden aanvoeren van Chili-salpeter per zeilschip plaats.

In het algemeen kan worden gezegd dat het groote, over de geheele wereld gevoelde, tekort aan scheepsruimte zich ook in het scheepvaartverkeer op onze reede heeft weerspiegeld. Zeer sterk is dit tekort ook in 1917 gevoeld, met gevolg dat groote hoeveelheden Indische producten zich te Soerabaja hebben opgehoopt, terwijl het zich laat aanzien, dat voorloopig geen kans op vervoer in uitzicht kan worden gesteld, zoodat de stijgende moeilijkheden van den exporthandel een ramp dreigen te worden :

Verder werd verwezen naar de bijlagen.

HOOFDSTUK VIII.

VERSLAG VAN DE ALGEMEENE POLITIE IN DE GEMEENTE SOERABAJA.

(1915, 1916 en 1917.)

De Politie wordt uitgeoefend door de Algemeene Politie (eene Gouvernements instelling) overeenkomstig de bevelen van den Hoofdcommissaris. Deze is ondergeschikt aan den Assistent-Resident, die alleen in bijzondere gevallen ingrijpt en overigens de leiding aan den Hoofdcommissaris overlaat. (§ IV (1) Stbld. 1914 No. 322).

Bij Staatsblad 1914 No. 598 werd bepaald dat de Gemeente Soerabaja zou worden verdeeld in twee afdeelingen, vormende de 1e en 2e Sectie, de 1e Afdeeling (Bovenstad) en de 3e, 4e en 5e Sectie, de 2e Afdeeling (Benedenstad). Hierdoor kwam te vervallen de vroegere 6e Sectie (Waterpolitie). De Rivierpolitie

wordt thans uitgeoefend door de Politie der betrokken Secties, terwijl de Politie ter reede berust bij de 5e Sectie.

De diverse bureaux waren eind 1917 ondergebracht in gehuurde perceelen te weten:

Hoofdcommissariaat Simpang (hoek Kaliasin).

Bureau 1e afdeeling Genteng 14.
„ 1e Sectie Kaliasin.
„ 2e Sectie Kawattan (Oude Komediestraat).
„ 2e Afdeeling Griseesche weg (thans Heerenstraat).
„ 3e Sectie Frederik Hendrikstraat (Kampement).
„ 4e Sectie Griseesche weg (thans Heerenstraat).
„ 5e Sectie Oedjoeng.

In December 1915 werd een aanvang gemaakt met den bouw der volgende posthuizen, welke evenals het posthuis 1e Sectie te Koepang in 1916 gereed kwamen.

1e Sectie 1e Wonokromo, 2e Kepoetran, 3e Kedong Anjar, 4e, Sawahan;
2e „ 1e Patjar Keling, 2e Simpang Doekoeh, 3e Peneleh, 4e Kali Anjar;
3e „ 1e Kapassan, 2e Kalimas Oost en Pegirian;
4e „ 1e Willemsplein, 2e Babakan.

In 1917 werd de bouw van het posthuis 4e sectie Missigitplein voltooid. Thans moet nog worden gebouwd een posthuis ter vervanging van het bestaande noodposthuis te Pasar Bong.

Bij het reeds hiervoren vermelde Staatsblad 1915 No. 598 werd de sterkte van het corps gewijzigd, hetgeen wederom geschiedde bij Staatsblad No. 499 van 1917. De sterkte bedraagt thans:

1 Hoofdcommissaris van Politie.
1 Adj. Hoofdcommissaris van Politie.
3 Commissarissen van Politie der 1e klasse
7 „ „ „ „ 2e „
7 Hoofdpolitieopzieners.
39 Politieopzieners, waarvan 2 voor de opleiding bij de recrutenklasse.
36 Europeesche Hoofdagenten.
6 Hoofdrechercheurs.

1 Wedono van Politie.
3 Assistent-Wedono's van Politie.
15 Mantris van Politie.
24 Rechercheurs.
5 Inl. posthuiscommandanten 1e klasse bij de recrutenklasse.
5 „ „ 2e „ „ „ „
42 „ „ 2e „ „ het korps.
188 „ Politieagenten der 1e klasse.
956 „ „ „ 2e „
3 chauffeurs
1 bureauoppasser.

Op ultimo December 1917 was de indeeling als volgt en waren aanwezig:

Hoofdcommissaris van Politie:
Hombracht, C. B. H. von
Adj. Hoofdcommissaris van Politie:
Beltgens, M. F. F.

Afd. Recherche:

Commissaris van Politie 1e klasse	Topsvoort, P. C.
Politieopziener 1e klasse	Rummens, J. E. G.
„ 2e „	Burkhoff, G. R.
„ 2e „	Doeve, J. W.
Wedono van Politie	R. Kertonotokoesoemo.
Assistent-Wedono	Astrokoesoemo.
„ „	Mas Poedjo (ingedeeld b/d. 1e Afd. in de 2e Sectie).
„ „	R. Adiwinoto (ingedeeld b/d. 2e Afd. 3e Sectie).
Mantri's Politie	M. Kertoadipoetro.
	R. M. Danoeprodjo.
	R. Kasijadi.
	Priokoesoemo.
	M. Prawirodidjojo (ingedeeld 1e Sectie).
	R. Amir id. 1e id.
	Reksodimoeljo id. 1e id.

Mantri's Politie	Sastrokoesoemo (ingedeeld 2e Sectie).	
	R. Dirdjodiprodjo	id. 2e id.
	M. Soerodihardjo	id. 3e id.
	R. P. Adikoesoemo	id. 3e id.
	Soerioasmoro	id. 4e id.
	Soediwirio	id. 4e id.
	M. Ng. Prawiroprodjo	4e id.
	K. Ng. Prawironoto	id. 5e id.
Hoofdrechercheurs	de Koch, J. F.	
	Jaquet, J. P.	
	Hoff, H. L.	
	Mossel, M.	
	Richer, W.	
	de Jongh, L. J.	
Rechercheurs	24	

Afd. Voerwezen en Generale Contrôle.

Hoofdpolitieopziener	Weide, A. van der
Politieopziener 1e klasse	Exter, D. M, den
Eur. hoofdagenten	Bietja, Th. L.
	Hintzhe, F.
	la Housse, J. C.
	Hol, J.

Recrutenklasse.

Politieopziener 1e klasse	Rijnders, A. W. G.

1e Afdeeling.

Commissaris van Politie 1e kl.	Koster, S.
Politieopziener 1e klasse	Ybema, S.

1e Sectie.

Comm. van Politie 2e kl.	Waal, J. M. de
Pol. opz. 1e kl.	Steinmetz, C. H. D.
„ „ 2e kl.	Vorsterman, v. Oyen
„ „ „ „	Keizer, C, Th.

Pol. opz. 2e kl.	Kerkdijk, M. Th.
„ „ „ „	Verbeek, P. K.
Eur. Hoofdagent	Jourdin, E. R.
„ „	Hundling, Ch. W.
„ „	Oostende, C. J. van
„ „	Schuijt, W. van der

2e Sectie.

Hoofdpol. opz.	Vlijmen, F. J.
Pol. Opz. 1e kl.	Graaf, L. de
„ „ 2e kl.	Evegaars, H. W.
„ „ „ „	Bartman, J. J.
„ „ „ „	Rozen, A. N. van
„ „ „ „	Rappold, W. E. H.
Adsp. pol. opziener	Paulus, R. F. F.
Eur, Hoofdagent	Weiss, E.
„ „	Buschman, H. W.
„ „	Nordan, Th. van
„ „	Wouters, F. L. V.
„ „	Denmers, H.

2e. Afdeeling.

Commissaris van Politie 1e klasse	Keyzer, C. H.
Politie opziener 1e klasse	Deuning, H.

3e. Sectie.

Commissaris van Politie 2e klasse	Wiggenraad, J. J.
Politie opziener 1e klasse	Meyer, G. A.
„ „ 2e „	Kolmus, L. E.
„ „ 2e „	Groot, Th. J. de
„ „ 2e „	Kepel, Th.
Adspirant Politie opziener	Hoff, H. R.
„ „ „	Berg, J. P. van den
Europeesche hoofdagenten	Ee, J. van
„ „	Halkema, G.
„ „	Vos, J.
„ „	Oostervink, L. B.

Europeesche hoofdagenten	Grunnagel, Ch.
„ „	Vroom, J. J.

4e. Sectie.

Commissaris van Politie 2e klasse	Visser, J. H.
Politie opziener 1e klasse	Tajum, J.
„ „ 2e „	Priester, L. R.
„ „ 2e „	Janssen, A. H.
„ „ 2e „	Weerden Poelman, C. H. van
Adspirant Politie opziener	Coenraad, F. W.
„ „ „	Nit, F. H.
Europeesche hoofdagenten	Ams, J. W. van
„ „	Raadsen, J.
„ „	Leydecher, J. F.
„ „	Fritzsche, H. P.

5e. Sectie.

Commissaris van Politie 2e klasse	Jacobs, P.
Politie opziener 1e klasse (Waterpolitie)	Jansen, J. E. J.
„ „ 1e „	Hemert, L. C. van
„ „ 2e „	Korthals, W. C.
„ „ 2e „	Dulken, F. van
Adspirant Politie opziener	Bimmerman, L. A. F.
Europeesche hoofdagenten	Akker, J. van den
„ „	Jos, J. W.
„ „	Ritz, H.
„ „	Hoffman, J. W. H.
„ „	Hein, A.

In het begin van 1915 werd overgegaan tot de oprichting van politieposthuizen (noodposthuizen sedert op 1 na vervangen door nieuwe posthuizen) en kon in verband daarmede worden overgegaan tot het verrichten van den dienst als voorgeschreven bij het Voorloopig Reglement betreffende de inrichting van den dienst van de Straatpolitie en van de Generale Contrôle te Batavia, Semarang en Soerabaja. (Gearresteerd bij besluit van den Directeur van Binnenlandsch Bestuur ddo. 19 Mei 1915 No. 641[a]).

Bij dat voorloopig Reglement is o. m. bepaald:

De Straatpolitie wordt uitgeoefend door:

a. de wachtcommandanten;
b. de Europeesche hoofdagenten;
c. de posthuiscommandanten;
d. de Inl. agenten 1e en 2e klasse.

Het toezicht op dezen dienst is opgedragen aan den Commissaris van Politie (Hoofdpolitieopzieners) en de politieopzieners 1e klasse der sectiën, aan de Generale contrôle en aan het Hoogere personeel der Algemeene Politie.

De bewakingsdienst wordt uitgeoefend volgens het wijkensysteem, ondersteund door vaste en gedetacheerde posten.

De indeeling der politiesectiën in wijken geschiedt door den Hoofd-Commissaris van Politie.

Wijken zijn bepaalde groepen van gebouwen, wegen, parken enz.

Zij worden bewaakt door agenten van politie, die in de wijk een voorgeschreven weg afleggen. De grootte van de wijk wordt zoodanig geregeld dat één uur noodig is om haar af te loopen.

De wijkagent doet met een snelheid van 3 K. M. per uur een ronde in zijn wijk langs de voorgeschreven route.

Het personeel, aangewezen voor den straatdienst wordt sectiesgewijze verdeeld in drie ploegen van gelijke sterkte. De ploegen dragen den naam van morgen-, middag- en nachtploeg.

Als ploeg- tevens wachtcommandanten treden op de politie opzieners 2e klasse en adspirant politieopzieners der sectie.

Zij rouleeren met hun ploegen.

De morgenploeg doet wachtdienst van 6 uur v.m. tot 2 uur n.m.
De middagploeg „ „ „ 2 „ n.m. „ 10 „ n.m.
De nachtploeg „ „ „ 10 „ n.m. „ 6 „ v.m.

afgescheiden van den tijd benoodigd voor het commandeeren van den dienst, het aflossen, het onderwijs en de exercitiën.

Elken Zondag komt de nachtploeg die Zaterdag d.a. voorafgaande van 10 uur n.m. tot 6 v.m. in dienst is geweest om 2 uur n.m. in middagdienst.

De middenploeg, die Zaterdag in dienst was van 2 uur n.m.

tot 10 uur n.m. komt Zondag d.a.v. van 6 uur v.m. tot 2 uur n.m. in morgendienst.

De morgenploeg, die Zaterdag in dienst was van 6 uur v.m. tot 2 uur n.m. komt Zondag d.a.v. in nachtdienst van 10 uur n.m. tot 6 uur v.m. De morgenploeg heeft daardoor bij ploegwisseling vrij van Zaterdag 2 uur n.m. tot Zondag d.a.v. 10 uur n.m. = 32 uur: om de drie weken heeft dus elke man 32 uren vrij. De inlandsche agenten in wijken- of postendienst doen per 8 uur ploegdienst 6 uur straatdienst, doch nimmer langer dan 3 uur achtereen.

Verder zijn in bedoeld reglement vastgesteld de verplichtingen van den posthuiscommandant, van den wachtcommandant (die tevens dienst doet als posthuiscommandant in de Sectiebureaux), van de Europeesche hoofdagenten en van de Generale Contrôle.

Omtrent de Zeepolitie dient nog het volgende vermeld:

De politieopziener 1e klasse M. W. Ridder werd in April 1915 overgeplaatst naar Batavia en werd vervangen door den tijd. waarn. politieopziener 1e klasse D. Gouwen, laatstelijk Commissaris van Politie 2e klasse (van buitenlandsch verlof teruggekeerd). In Juni 1915 werd laatstgenoemde weer aangesteld tot Commissaris van Politie 2e klasse, in Februari 1916 op verzoek eervol ontslagen (in Maart 1916 benoemd tot politieopziener 1e klasse met persoonl. titel van Commissaris van Politie 2e klasse en geplaatst te Salatiga) en vervangen door den politieopziener 2e klasse C. E. J. Willemsen bij de Zeepolitie alhier. Overigens werd in den dienst der Zeepolitie — waarop door den Commissaris van politie 1e klas Chef der 2e Afdeeling toezicht werd uitgeoefend — geene verandering gebracht en waren evenals de vorige jaren voor dien dienst nog beschikbaar 2 Mantri's zeepolitie, 3 Inl. agenten 1e klasse en 12 Inl. agenten 2e klasse.

BIJLAGE No. 1.

BEKNOPT VERSLAG DER GEMEENTE SOERABAJA over 1915.

Gebouwen.

Voor Gemeentehuis werd evenals in 1914 gebruikt het gebouw gelegen aan den weg Gemblongan, bij contract gehuurd à f 500.— van den heer Mens Fiers Smeding. De dienst der Gemeentewerken was ondergebracht in een woning, gelegen aan den weg Kedongdoro, ingehuurd à f 150.— 's maands.

De werkplaats te Kebalen bleek ook dit jaar nog bij de Gemeente in gebruik. Het voorstel van den Chef der IVde Waterstaatsafdeeling, om die werkplaats naar het terrein te Sidodadi, aan de Gemeente behoorende, over te brengen, werd ook toen niet afgehandeld.

Voor het eigen trekvee van den Reinigingsdienst kwamen de in dit jaar gemaakte 2 stallen te Sidodadie II en Wonokromo gereed.

Voor de nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang-Koening werden in het verslagjaar gebouwd en voltooid:

1 bergplaats voor materialen en gereedschappen, 1 Opzichterswoning met bijgebouwen en apart kantoor, 2 blokken ieder bestaande uit 5 gekoppelde arbeiderswoningen, 1 gemeenschappelijke bad- en waschplaats en 1 gemeenschappelijke keuken.

De verschillende pasarloodsen werden, in verband met het, ingaande 1 Januari 1915, in exploitatie nemen der pasars door de Gemeente, geheel gerestaureerd.

De overige permanente gebouwen, z. a. brandspuithuizen, openbare bad- en waschinrichtingen, privaten en urinoirs, veestallen, grashokken, materialenloodsen enz. bevonden zich in vrij goeden toestand.

Wegen.

De algemeene toestand der wegen was vrij goed te noemen.

Het onderhoud geschiedde in eigen beheer, het verhardingsmateriaal werd bij contract door een aannemer geleverd.

In het afgeloopen verslagjaar werd besloten tot aanschaffing van een vijfde wegwals.

De levering hiervan werd bij inschrijving gegund aan de firma Lindeteves-Stokvis alhier, voor een $8^1/_2$ tons stoomwegwals met daaraan een vasten wegbreker, merk „Ruston Proctor".

Ook in 1915 werden weer verschillende wegen verbeterd en de verharding meer afdoende in orde gebracht.

Deze wegen zijn:

NAMEN DER WEGEN	Lengte der wegen	Soort verharding	Bestede kosten	Toelichtingen
Theestraat	110 M¹.		f 3221.45	
Emb. Tandjoeng	440 „		„ 21830,91	Incl. maken graven, weggoten, verharden inritten.
„ Kemiri	320 „			
„ Tjermee	355 „			
„ Sonokembang	170 „			
Juliana Boulevard Pregollan Tegalsarie tegenover Embong Woengoe	2833 „		„ 45634,61	Incl. herstellen wegbermen.
Weg Kalimati	130 „		„ 2959,65⁵	Incl. maken nieuwe riolen.
Weg langs Kalongan-park	130 „			
Profetendwarsstraat	260 „		„ 3961,15	
Comedieweg Noord	121 „		„ 7408,71	
Dwars Heerenweg	430 „			
Weg Wonokromo-Goenoengsari	250 „			
Weg Semampir	1000 „		„ 778,46	In 1914 was een gedeelte hiervan gereed.
„ Toewowo-Patjarkeling	2200 „			

De lengte der op het eind 1914 geasphalteerde wegen bedroeg ± 65721 M., met eene oppervlakte van ± 419285 M². Op het einde van 1915 was deze gestegen tot 71270 M', met eene oppervlakte van ± 451155 M². In totaal werd aan het onderhoud een bedrag van f 83223,54 besteed, terwijl van den telefoondienst, de A. N. I. E. M., enz. een bedrag ad f 8397,00⁵ werd ontvangen en verwerkt voor het weder herstellen van opgebroken wegen.

Uit bovengenoemde bedragen werden ook plaatselijke wegverbeteringen bekostigd.

In het afgeloopen jaar werden de onderhandelingen omtrent de overname der wegen op Oud- en Nieuw-Kepoetran beëindigd en werd begonnen met het asphalteeren dier wegen, welk werk in dat jaar werd voltooid.

Ten behoeve van den aanleg van de Nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang Koening werd de weg vanaf hoek Tamarindelaan tot den ingang der nieuwe begraafplaats geheel opnieuw verhard. Op het terrein der begraafplaats zelf werden nieuwe wegen aangelegd.

Aan onderhoudskosten der kaaimuren langs de in beheer bij de gemeente zijnde wegen bovenstrooms de Roode brug, werd uitgegeven f 3758.82⁵.

Benoorden de Roode brug geschiedde het onderhoud door tusschenkomst van den dienst der Havenwerken en daarvoor werd door de Gemeente een bedrag à f 1517.— afgedragen.

Bruggen en duikers.

De algemeene toestand der bruggen en duikers is vrij gunstig te noemen. Het onderhoud geschiedde in eigen beheer en daaraan werd een bedrag van f 2498.02 besteed.

Van de beweegbare brug tegenover Embong Sonokembang over de kali Soerabaia, werd de houten schoen vervangen door een ijzeren.

De brug te Djagalan over de kali Pegirian werd verlaagd tot op een doorvaarthoogte gelijk aan 1.20 M. boven den hoogsten waterstand, wat gereed kwam; aan de brugverbreeding met 2 M. bovenstrooms werd begonnen. In 1915 werd hieraan verwerkt f 2993,94⁵.

Bij den ingang naar de nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang Koening werd over de Goenoengsarieleiding eene nieuwe brug gemaakt bestaande uit gemetselde landhoofden, ijzeren liggers en houten dek, waarop een asphaltgrindlaag dik ± 3 c.M., ter breedte tusschen de leuningen 6 M. en wijd tusschen de landhoofden 5.50 M.

Straatverlichting.

Overeenkomstig het bestaande contract werd door de Ned.-Indische Gasmaatschappij voor de levering van gas voor de straatverlichting gezorgd.

Voor de wegen bij de gemeente in beheer werden de kosten ad f 69135,81 door de gemeente gedragen.

In verslagjaar werden 99 lantaarns bijgeplaatst.

Brandweer.

Behoudens eenige handbrandspuiten verkeert het materieel in vrij goeden staat.

Voor onderhoud der brandspuithuizen werd uitgegeven	f 48,45
Voor aanschaffing en onderhoud van materiaal	„ 1376,81
Voor schrijf- en bureaubehoeften, administratiekosten, telefoonhuur en verdere kleine uitgaven	„ 315.—
Voor bezoldiging en toelage van personeel	„ 2801.60
Voor premiën	„ 60.—

De brandkasten, waarvan in het vorige verslag sprake is, werden aangebracht. In verband met de tijdsomstandigheden konden geen voldoende waarborgen verkregen worden betreffende de uitzending van de automobielbrandspuit en werden nadere inlichtingen aan een Hollandsche firma gevraagd.

Op het eind van verslagjaar kon nog geen beslissing genomen worden.

Begraafplaatsen.

Met den aanleg van de nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang Koening werd begonnen.

Op het einde van verslagjaar waren de brug en de toegangsweg tot de begraafplaats bijna gereed, zoomede de Opzichterswoning met kantoor, het wachtlokaal, de arbeidswoningen en de bergplaats terwijl ook de wegen op de begraafplaats voor een groot gedeelte werden aangelegd.

In totaal werd verwerkt f 69451,74.

De ontvangsten der begraafplaatsen voor Europeanen en voor Inlanders bedragen in het totaal f 26764,89⁵, terwijl daar tegenover staat een uitgaaf van f 94324,26.

Openbare Chineesche begraafplaatsen bestaan in deze Gemeente niet. De begravingen hebben plaats op particuliere landen die voorloopig nog voldoende ruimte bieden.

Reinigings- en Besproeiïngsdienst.

Deze dienst bleef in eigen beheer bij de Gemeente.

Het ophalen van huis- en erf- en kampongvuil zoomede het schoonmaken der goten werd op dezelfde wijze voortgezet als in het vorige jaar.

Voorgenomen proefnemingen met eene automobielveegmachine, patent Hill, die in het bijzonder voor Soerabaja bijzonder geschikt geacht wordt, konden niet plaats vinden, doordat de fabriek in verband met de tijdsomstandigheden geen machine kan uitzenden.

In de maanden April tot Juni werden proeven genomen met vuilverbranding in de kampong, waartoe in de kampong Peneleh een oventje met een capaciteit van $\pm 2^1/_2$ M^3 per dag, werd gebouwd. Ofschoon de uitkomsten, wat de verbranding betreft, bevredigend waren, werd later de oven buiten dienst gesteld, aangezien de kampongbevolking te veel last ondervond van den rook, ook nadat de schoorsteen was verlengd. Het verdient dus aanbeveling om voor die secties, waarvoor vuilverbranding, in verband met het vervoer over grooten afstand naar moerasgronden, in aanmerking komt, ovens in de directe omgeving dier secties te bouwen. Het aantal ovens wordt dus aanmerkelijk kleiner, doch de capaciteit moet grooter zijn.

Voor de proefneming werd een bedrag van f 879.69⁵ uitgegeven.

De besproeiing der wegen werd in de maanden September tot November vrijwel geheel stopgezet wegens onvoldoenden aanvoer van water door de drinkwaterleiding. Het aantal gemetselde standpijpen werd uitgebreid tot 100 stuks.

Ter bestrijding van de stofplaag werden de wegbermen langs de verschillende wegen met residu besproeid, hetgeen goede resultaten opleverde.

De lengte der wegen langs welke vuil werd opgehaald	is	± 100	K. M.
De lengte „ „ welke werden geveegd	„	± 73	„
„ „ „ „ „ „ besproeid	„	± 96	„
„ „ „ goten, welke geregeld worden schoongemaakt	„	± 43	„

Dagelijks te vervoeren hoeveelheid vuil is 300 à 400 M^3

Met het vuil werden oude vestinggrachten gedempt en laaggelegen terreinen opgehoogd.

Het materieel bestond uit:

trekossen	178	stuks.
groote 2 wielige vuilniskarren	43	„
kleine 2 „ „	4	„
2 wielige houten modderkarren	40	„
2 „ ijzeren „	4	„
vuilnisbakken	830	„
decauvillebaan op de belten	1400	M.
groote 4 wielige sproeikarren	10	stuks.
kleine 2 „ „	14	„

Aan gebouwen waren aanwezig:

3 sectiekantoortjes
12 veestallen

Besteed werd aan:

salarissen Eur. personeel	f	18119.50
transportkosten	„	6100.—
schrijf- en bureaubehoeften, telefoonhuur e.d.	„	1524.50
verzorging van trekvee	„	51755.58
ophalen van vuilnis	„	31678.56

transport vuil op de belten	f	7291.74⁵
vegen van wegen	„	35891.17
schoonhoud van goten	„	28759.10⁵
„ „ pasars	„	1961.50
„ „ bruggen	„	1362.59⁵
onderhoud en herstelling van vuilniskarren	„	1483.40⁵
aanmaak en herstelling van vuilnisbakken	„	1162.83
residu voor de belten	„	223.20
onderhoud en herstelling van naar de belten voerende wegen, aanschaffing decauvillespoor	„	2672.50
aanschaffing en onderhoud van sproeikarren, waterverbruik, loonen enz.	„	21041.11⁵

Rioleerings- en Afwateringswerken. Demping van poelen en moerassen.

Zooals reeds werd medegedeeld werd voor onderhoud spoelleidingen, goten en riolen uitgegeven f 9992.14⁵.

De verzamelgoot aan den Oostkant van de Prins-Hendrikstraat werd vernieuwd; in verslagjaar werd daaraan f 766.19⁵ verwerkt.

Een uitgebreide nota werd opgesteld waarin uiteengezet werd, welke werken voor de assaineering van Soerabaja zouden moeten worden aangelegd en op welke wijze door samenwerking van gemeente eu Gouvernement deze werken tot stand zouden moeten worden gebracht.

Deze nota werd aan de Regeering toegezonden en daarna werd nader overlegd met den dienst der B. O. W.

Het betreft hier de uitvoering van zeer omvangrijke werken, die veel voorbereiding eischen en slechts geleidelijk tot stand gebracht zullen kunnen worden. In het plan der nieuwe leening is op eene uitgave van f 100.000.— gerekend voor de uitwerking der projecten en begin van uitvoering.

Keuring van Slachtvee en Vleesch, Slachthuizen.

Het project en de begrooting voor een nieuw runder-, klein vee- en varkensabattoir met veepasar enz., kwamen gereed.

Op het plan der leening is voor de uitvoering het benoodigde bedrag opgebracht.

Bij het abattoir te Kapasan werd een kleine slachthal voor ziek vee gebouwd, waarvoor f 659.47⁵ werd uitgegeven.

De keuring van slachtvee en vleesch is opgedragen aan den Gemeente Veearts, die tevens toezicht uitoefent op melkerijen, broodbakkerijen en wagen- en karrenverhuurderijen.

Aan keur- en slachtgelden werd in het verslagjaar ontvangen f 30746 32, terwijl de uitgaven bedroegen f 11812,77⁵.

Keuring van en toezicht op de vervaardiging van andere levensmiddelen.

De inspectie over de broodbakkerijen en melkinrichtingen wordt uitgeoefend door den Gemeente-Veearts, die tevens met het keuren van brood, beschuit, gebak en melk is belast. Vooral wordt toegezien dat deze voedingsartikelen van goede hoedanigheid zijn.

Watervoorziening.

In verband met de totstandkoming van den verbindingsweg van de brug Wonokromo met de wegen der O. J. S. Mij. werd een kleine wijziging gemaakt bij den ter plaatse aanwezigen afsluiterkelder.

Ten opzichte der uitbreidingswerken voor de hoofdleiding werd nader het advies ingewonnen van Professor Weijs, voornamelijk ook in verband met de uiteenloopende meeningen omtrent het meest aanbevelenswaardige; verdubbeling der hoofdleiding bij gedeelten of inschakeling van een pompstation.

In het verslagjaar steeg het aantal aansluitingen op de hoofdbuis ten behoeve van spruitleidingen van 5165 tot 5718 stuks, aldus eene vermeerdering van 553 stuks. Hiervan werden 498 stuks geheel door den dienst der Gemeentelijke Waterleiding en 55 stuks door particulieren aangelegd.

De totale hoeveelheid water naar het hoogreservoir toegevoerd bedroeg gemiddeld 143 Liter per seconde of 12355 M^3 per etmaal. Hiervan werd echter ten behoeve van de bevolking langs den grooten postweg geregeld afgetapt uit 38 aftappingen

± 311 M^3, zoodat in werkelijkheid in het Hoogreservoir vloeide 12044 M^3. Hiervan werd per etmaal door huisaansluitingen en voor wegbesproeiing afgetapt ± 5500 M^3.

De opbrengst van het betaald waterverbruik bedroeg f 435563.73 of gemiddeld f 36296.98 per maand.

Het toenemende waterverbruik veroorzaakte, dat in de tweede helft van den Oostmoesson het hoogreservoir veelvuldig 's morgens niet geheel gevuld was; de daling van den waterspiegel werd zelfs belangrijk. Aangezien, in verband met het voorkomen van cholera, het bijzonder gewenscht was de kampongbevolking zooveel als mogelijk was van goed water te voorzien, werd het publiek medewerking verzocht tot beperking van het gebruik. Intusschen was toch het waterverbruik door particulieren in de maand November hooger dan ooit te voren is voorgekomen.

Verbetering van Woningtoestanden.

Algemeene Toestand. Deze is nog steeds onbevredigend te noemen. Door geringe drukte in de bouwnijverheid breidde het aantal woningen voor Europeanen zich slechts in zeer geringe mate uit.

Het aantal woningen voor Inlanders onderging niet de aanmerkelijke vermindering van vorige jaren, omdat zeer weinig kamponggrond ten behoeve van den bouw van pakhuizen of grootere woongebouwen aan zijne bestemming werd onttrokken.

Genomen maatregelen. Teneinde verbetering in den toestand te brengen werd een nieuwe bouwverordening, inmiddels door den Raad in behandeling genomen, aan de goedkeuring van de Regeering onderworpen, welke goedkeuring, behoudens eenige wijzigingen van ondergeschikten aard, reeds werd verkregen.

Met behulp van deze Verordening wordt eene aan billijke eischen beantwoordende bebouwing verwacht.

Noodige maatregelen. Met deze in 1916 in te voeren Verordening, welke ook ten opzichte van toetreding van licht en lucht, oppervlak en hoogte van vertrekken en dergelijke eischen stelt, moet evenwel beschikbaarstelling van goeden en goedkoopen bouwgrond voor alle categorieën der bevolking noodzakelijk gepaard gaan.

Plannen. Bij het opmaken der veel omvattende plannen voor de rioleering, de uitbreiding der Gemeente, de haven-inrichtingen en de verbetering der spoorwegtoestanden in en om Soerabaja wordt deze noodzakelijkheid onder het oog gezien en er bestaat gegronde verwachting, dat binnen betrekkelijk korten tijd het woningvraagstuk tot oplossing kan worden gebracht.

Kosten. De verschillende plannen hangen zoo nauw samen, dat thans nog niet bij benadering is vast te stellen, welke uitgaven behooren te worden geacht, in het belang van de verbetering der woningtoestanden te zijn geschied.

In verband met het in eigen beheer nemen van de exploitatie der pasars werd aan het onderhoud der pasarloodsen meer zorg besteed dan tot nu het geval was, terwijl vele verbeteringen werden aangebracht bestaande in het maken van nieuwe asphaltvloeren, het verbeteren van goten, het maken van een vliegenvrije ruimte voor verkoop van vleesch op Pasar Genteng, het vervangen van een gedeelte der oude tafels door nieuwe.

De exploitatie werd begonnen op 1 Februari 1915 met de pasars Genteng en Toerie.

Op 1 Juni 1915 werden de pasars Pabean en Bong en op 1 September d. a. v. de pasars Peneleh, Kalianjar, Ampel en Pegirian in exploitatie genomen.

Op pasar Genteng werd een vliegenvrije ruimte gemaakt voor den verkoop van vleesch; pasar Ampel kreeg zijn gelegenheid voor den verkoop van geitenvleesch.

Tot ontlasting van pasar Pabean, waar de beschikbare ruimte zeer onvoldoende is, werd de pluimvee-verkoop geheel overgebracht naar pasar Bong, welke pasar thans speciaal voor den verkoop van dat artikel dienst doet.

De reiniging der pasars vereischte in het begin der exploitatie veel zorgen. De netheid der pasars liet vóór het in gemeente-exploitatie nemen veel te wenschen over.

De ontvangsten van de pasars bedroegen in 1915 in totaal f 72.799.63.

Grondbedrijf.

De verkoop van een terrein op het land Goebeng ter oppervlakte van ± 140.000 M² tegen f 1.—per M² aan den dienst der Staatsspoorwegen kwam in verband met de tijdsomstandigheden niet meer tot stand.

Het gedeelte van het land beoosten de spoorlijn der S. S. kwam nog niet in exploitatie.

BIJLAGE No. 2.

BEKNOPT VERSLAG DER GEMEENTE SOERABAJA over 1916.

Gebouwen.

Zie omtrent het Gemeentehuis hoofdstuk III van het verslag.

De werkplaats te Kebalen bleef ook dit jaar nog bij de Gemeente in gebruik. Er werd echter door de B.O.W. begonnen met het bouwen van een nieuwe werkplaats, op een terrein te Sidodadie, zijnde eigendom van de Gemeente.

Voor de nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang Koening werden voltooid: het wachtlokaal met inrijpoort en overdekte gang en een gemeenschappelijke keuken.

Ten behoeve van de stoombrandspuit, gelegen aan de werfstraat, werd gemaakt een stal voor drie paarden, verder voor het Inlandsch personeel van genoemde brandspuit één blok van vier gekoppelde woningen.

Op pasar Kepoetran werd opgericht 1 pasarloods lang 13 M; op pasar Babaän 3 loodsen lang respectievelijk 53 ,52 en 18 M. en op pasar Kapassan 6 loodsen lang 32 M. allen breed 4 M.

De overige permanente gebouwen z. a. brandspuithuizen, openbare bad- en wachinrichtingen, privaten en urionoirs, veestallen, grashokken, materialenloodsen enz. bevonden zich in vrij goeden toestand.

Wegen.

De algemeene toestand der wegen is vrij goed te noemen.

Het onderhoud geschiedde in eigen beheer, het verhardingsmateriaal werd bij contract door een aannemer geleverd.

Ook dit jaar werden weer verschillende wegen verbeterd en de verharding meer afdoend in orde gebracht.

De lengte der op het einde van 1915 geasphalteerde wegen bedroeg ± 71270 M. met een oppervlak van ± 451155 M². Op het einde van 1916 was deze gestegen tot ± 75443,50 M. met een oppervlak van ± 474575 M². In totaal werd aan het onderhoud een bedrag van f 101862,15⁵ besteed.

Aan onderhoudskosten der kaaimuren langs de in beheer bij de Gemeente zijnde wegen bovenstrooms de Roode brug werd uitgegeven f 3698,73⁵.

Benoorden de Roode brug geschiedde het onderhoud door tusschenkomst van den dienst der Havenwerken en daarvoor werd der Gemeente een bedrag à f 1517.— afgedragen.

Bruggen en Duikers.

De algemeene toestand der bruggen en duikers is vrij goed te noemen. Aan het onderhoud, dat in eigen beheer geschiedde, werd een bedrag van f 2158,19⁵ besteed.

Het verlagen en verbreeden van de brug Djagalan over de Soerabaja-rivier werd voltooid.

Mede kwam gereed het verbreeden van 2 M. bovenstrooms en het verlagen tot op een doorvaarthoogte van 1.20 M. boven den hoogsten waterstand, van de Kalianjar-brug over de kali Pegirian.

Aan genoemde bruggen werden in 1916 verwerkt respectievelijk f 9615,66⁵ en f 9171,74.

Overzetveeren.

De overzetveeren te Groedo, Ngemplak, Peneleh, Boengoeran en Botopoetih bleven in verslagjaar in Gemeentebeheer.

Van het materiaal werden twee prauwen en enkele loopbruggetjes vernieuwd, terwijl ook enkele nieuwe wachtershuisjes werden opgezet.

De bediening der veeren inbegrepen werd in totaal f 4681,79⁵ verwerkt.

Straatverlichting.

Overeenkomstig het bestaande contract werd door de Ned. Indische Gas-Maatschappij voor de levering van gas voor de straatverlichting gezorgd.

Voor de wegen bij de Gemeente in beheer werden de kosten f 70733,64[5] door de Gemeente gedragen.

Brandweer.

Het materiaal der stoombrandspuit, der brand- en handbrandspuiten verkeert in vrij goeden staat.

In den loop van verslagjaar werden voor het vervoer der stoombrandspuit twee paarden en voor dat van den slangenwagen, die eveneens werd aangekocht, een paard aangeschaft.

Door oorlogstoestanden kon geen nieuw materiaal worden aangeschaft.

De kosten voor het geheele brandspuitwezen bedroegen in 1916 f 10340.01.

Begraafplaatsen.

Het verbeteren van den weg langs de Goenoengsarieleiding van af hoek Tamarindelaan tot den ingang der nieuwe Europeesche begraafplaats te Kembang Koening, zoomede het bouwen van een brug over bovengenoemde leiding werden voltooid.

Ook kwamen gereed het bouwen van het wachtlokaal en de gemeenschappelijke keuken.

In het verslagjaar werd gedurende de uitvoering geconstateerd, dat er zich scheuren vertoonden bij de gemetselde bogen der beide toegangspoorten van het wachtlokaal.

Om het verder scheuren te voorkomen, werden beneden, tegen de bestaande, nieuwe betonbogen gemaakt op betonpenanten; vervolgens werden het aanleggen van wegen, plantsoenen en afvoergoten met de noodige duikers en zinkputten voor bedoelde begraafplaats, zoomede het aanbrengen van een levende pagger met stekeldraadafrastering langs de terreingrenzen voltooid.

Door tusschenkomst van den dienst der Gemeentewerken werden in het afgeloopen verslagjaar op genoemde Europeesche begraafplaats gemaakt en voltooid: 48 stuks betongrafkelders met inwendige afmetingen van lang 2,50 M., breed 1,20 M. en diep 2,25 M. en 130 stuks gemetselde grafkelders met inwendige afmetingen van lang 2.50 M., breed 1,20 M. en diep 2 M.

De totale uitgaven bedroegen f 37837,41.

Reinigings- en Besproeiingsdienst.

De reiniging van goten, wegen en pasars geschiedt in eigen beheer. Voor het ophalen van vuil, hetwelk tweemaal daags plaats had, zijn 45 karren en ± 130 ossen in bedrijf, voor de pasars 12 karren en 18 ossen.

De opgehaalde hoeveelheden erf- en wegvuil stegen in verslagjaar van 360 tot 480 à 490 M^3 per dag, van de pasars ± 30 M^3 per dag.

In de maanden Februari en Maart had het ophalen van vuil met ingehuurd trekvee plaats, wegens het uitbreken van mond- en klauwzeer in de stallen der Gemeentereiniging.

Aan inhuur van vee werd f 7183,50 besteed.

In verband met de plannen tot uitbreiding van het S. S. emplacement te Missigit werd de belt Boejoean verlaten en werd het vuil verder gestort op een stuk terrein benoorden den Grisseeschen weg, speciaal tot dit doel voor f 4320.— aangekocht.

De proefnemingen met verbrandingsovens voor de vernietiging van vuil werden niet voortgezet.

Te Wonokromo werd een nieuwe stal voor het trekvee gebouwd; te Tembaän en Sidodadie een remise voor de sproeiwagens.

De stal Sidodadie I werd met het oog op de betere contrôle naar Sidodadie II verplaatst.

Besproeiing.

De veelvuldige regens maakten eene intensieve besproeiing niet bepaald noodig.

Langs de wegen werden nog enkele gemetselde aftappingen opgericht.

De totale uitgaven voor den Reinigings- en Besproeiingsdienst bedroegen f 214095,88³.-

Ten behoeve der Brandweer werden 50 tontongs met ijzeren standaards aangemaakt en geplaatst, terwijl in de werkplaatsen van den Reinigingsdienst nog een achttal brandwagentjes werden vervaardigd en uitgerust.

De aanmaak der tontongs en brandwagentjes, inclusief plaatsing en uitrusting kosste f 4763,31⁵.

Rioleerings- en Afwaterinswerken, demping van poelen en moerassen.

Het vernieuwen van een verzamelgoot aan den Oostkant van de Frederik Hendrikstraat werd voltooid; in het verslagjaar werd daaraan verwerkt f 739,62⁵.

Nieuwe goten werden gelegd langs den Stationsweg, te Sidodadie, Kapassan, Gang Kapassarie No. 9 terwijl te Tembaän een gedeelte der Doepakleiding gelegen tuschen het gebouw van de Schietclub en de Krembanganleiding, werd gedempt.

Enkele leidingen op het voormalige land Kepoetran, o. a. de leidingen tusschen Embong Kenongo en Embong Trenggoeli enz. werden geheel schoongemaakt en uitgediept.

Ook de Krembanganleiding tusschen de Broederschool en den Griseeschen weg werd uitgediept.

Uitgegeven werd voor onderhoud f 10075,93 en voor vernieuwingen f 739,62⁵.

De plas tuschen de spoorbaan en het Paleis van Justitie te Pasar Besar werd op kosten van den Geneeskundigen Dienst gedempt

Keuring van slachtvee en vleesch, slachthuizen.

In de Gemeente Soerabaja geschiedt de keuring door den Gemeentelijken Veeartsenijkundigen Dienst. De Gemeente Veearts wordt bijgestaan door twee keurmeesters en twee hulpkeurmeesters. Een der keurmeesters heeft een diploma van opleiding tot keurmeester van den cursus, eertijds gegeven door den Gouvernements Veearts van Solo. Een der hulpkeurmeesters is in het bezit van een diploma van den cursus tot opleiding van veemantri's en keurmeesters aan de Veeartsenschool te Buitenzorg. De beide anderen zijn practisch en gedeeltelijk theoretisch door den Gemeente Veearts opgeleid. Er is een slachthal voor runderen, toebehoorend aan een Chinees en van dezen door de Gemeente gehuurd voor f 450.— per maand. Deze slachthal is zeer primitief ingericht. De runderen moeten op den grond

liggend worden afgeslacht. Gelegenheid tot vleeschkeuring ontbreekt, daar er geen haken en tafels zijn voor schouwing van organen en ingewanden.

Door de Gemeente is de omgeving van het slachthuis verbeterd en een gedeelte van de hal ingericht voor geitenslacht. De varkensslacht geschiedt aan huis bij de verschillende slachters.

Gedurende het verslagjaar zijn geslacht 39885 runderen, 13024 varkens en 37306 geiten en schapen.

De bedoeling is een abattoir op te richten. Het ontwerp is reeds gemaakt, doch nog niet aan den Gemeenteraad aangeboden.

Keuring van en toezicht op de bereiding van andere levensmiddelen.

Keuring van levend slachtvee geschiedt door den Gemeente Veearts en het hem ondergeschikt keuringspersoneel. Vleeschkeuring heeft slechts in uitzonderingsgevallen plaats. Zoodra het te bouwen abattoir in exploitatie zal komen zal een voorstel gedaan worden tot wijziging van het gedeelte der veterinaire verordening betrekking hebbende op den vleeschverkoop.

Verder is er dagelijksch toezicht op melkerijen en alles, wat daarmee betrekking heeft, welk toezicht wordt uitgeoefend door den Gemeente Veearts. Deze is tevens belast met het toezicht op de broodbakkerijen.

Watervoorziening.

Het gemiddeld brondebiet te Plintahan bedroeg gedurende het geheele jaar 96 Liter per secunde, dat van Tojoarang is constant gebleven n. l. 66,25 L/S.

Geen bijzonderheden te melden. De geregelde werkzaamheden werden uitgevoerd, als repareeren der aftappingen langs den grooten weg, het manoeuvreeren met de afsluiters teneinde vastzitten der schijf te voorkomen en het gewoon onderhoud aan kelders.

Door den Directeur der Gemeentelijke Waterleiding zijn gedurende zijn verloftijd, besprekingen gehouden met Professor

Weys te den Haag omtrent nieuwe werken ter vermeerdering van den wateraanvoer.

Van de 3 plannen n. l. plan E. Erkelens pompinstallatie, plan G. geheele verdubbeling der leiding en plan Cramer (X) verdubbeling leiding in 4 mooten, acht Professor Weys het plan Cramer, het meest geschikt. Daar echter in deze tijdsomstandigheden het onmogelijk is de benoodigde materialen voor een 2e leiding te verkrijgen en het watergebrek zich steeds met den dag meer en meer doet gevoelen, werd besloten als tijdelijke maatregel een pompinstallatie in te schakelen in de hoofdleiding op een afstand van ongeveer 1700 Meter vanaf de brug Wonokromo bij Hectometerpaal 349 te Wonotjolo, ten einde het meerdere debiet van bron Plintahan ± 20 L/S te kunnen benutten. Voor een en ander werd de hulp ingeroepen van Professor Dyschoorn, een specialiteit op werktuigkundig gebied. Deze berekende dat voor de vermeerdering van 20 Liter per secunde een centrifugaalpomp noodig is van 53 waterpaardenkrachten, welke pomp gedreven zal moeten worden door een motor van 80 effectieve paardenkracht. Voor de bedrijfszekerheid werd aanbevolen een 3 cylinder motor met een krachtreserve van 50%, uit een 3 cylinder motor met een vermogen van 120 effectieve paardenkracht. Daar uit de gehouden aanbesteding is gebleken, dat deze motoren niet te verkrijgen zijn en in deze tijdsomstandigheden het onraadzaam is, in verband met de hooge kosten verbonden bij eventueele bestelling van de vereischte motor, werd van de oorspronkelijke gedachte afgeweken en besloten bij de firma Becker & Co. 1 cylinder Bolinder motor aan te koopen van 80 E. P. K. met zeer ruime reservedeelen en de daarbij behoorende centrifugaalpomp voor den prijs van f 19758,75 franco werk te Wonotjolo.

In de maand September is men begonnen met den bouw van het pompstation te Wonotjolo. Zulks naar aanleiding van de beslissing van Professor Weys. Op het eind van verslagjaar was het werk nog niet geheel voltooid.

In verband met het steeds nijpend watergebrek moest naar middelen worden omgezien, om dit eenigszins te verhelpen.

Dit werd gevonden door den venturimeter uit te halen en er voor in de plaats een rechte buis aan te brengen. Het resultaat

was gunstig, daar de watertoevoer na geheel openstellen der afsluiters der hoofdleiding met 3 L. per seconde vermeerderd werd.

Door den lagen waterstand in het hoogreservoir moesten de hydranten bijna iederen avond afgesloten worden.

In dit jaar steeg het aantal aansluitingen op de hoofdbuis ten behoeve van spruitleidingen van 5718 tot 6151, aldus een vermeerdering van 433 stuks. Hiervan werden 357 stuks geheel door den dienst der Waterleiding en 76 stuks door particulieren aangelegd.

Door den steeds stijgenden prijs der materialen werden de minder gegoeden afgeschrikt tot aanleg van leidingen over te gaan.

Naar aanleiding van de op 11 September plaats gehad hebbende aardbeving, werd het water uit de bronnen Plintahan—Tojoarang en uit het hoogreservoir te Wonokitri door den Militair Apotheker Boomsma gekeurd. Het onderzoek viel gunstig uit, waaruit tevens kan worden opgemaakt, dat de aardbeving geen invloed heeft gehad op de brongebouwen.

Door de Firma Becker & Co. werd een buis uit een partij aan den dienst der Waterleiding te leveren ter keuring gezonden aan de Apotheek Helmig & Co. De buis werd goedgekeurd.

Wegens het groote tekort aan watermeters, ontstaan door het mislukken der inschrijvingen, is van den Gemeenteraad machtiging ontvangen bij constante verbruikers, zooals kantoren, de meters uit te halen en bij woonhuizen te plaatsen. Niettegenstaande dezen maatregel kan toch niet worden voorkomen, dat vele huisaansluitingen zonder meter bleven, terwijl meters, die niet aanwijzen, eerst na geruimen tijd konden worden verwisseld.

Hieraan is ook een groot deel van het water tekort te wijten, hetgeen in de eerste helft van dit jaar gevoeld werd, meer nog dan in voorgaande jaren.

Buiten het afsluiten der hydranten moest ook nog worden overgegaan tot vermindering van den druk in de afvoerleidingen.

Gelukkig echter, dat in de 2e helft van het jaar het bijna dagelijks regende, zoodat de genomen voorzorgsmaatregelen konden worden opgeheven.

Verbetering van Woningtoestanden.

De algemeene toestand vertoonde geen verbetering.

Bleven de huurprijzen voor Inlandsche woningen vergeleken bij vorige jaren vrijwel ongewijzigd, de tijdsomstandigheden waren oorzaak, dat een betrekkelijk zeer gering gedeelte van de Europeesche bevolking buitenslands vertoefde, waardoor de woningnood in abnormaal verhoogde huishuren uiting vond. Niettegenstaande de prijzen van de meeste bouwmaterialen sterk stegen, viel eene verhoogde bedrijvigheid in bouwvakken waar te nemen.

Het aantal nieuwe woningen, bovendien uitsluitend voor het meer gegoede gedeelte der bevolking bestemd, bleek evenwel te gering om invloed op de steeds stijgende huurprijzen uit te oefenen.

De aankoop der particuliere landerijen Ketabang lor, Ketabang kidoel en Ngagel geschiedde met het doel zoo spoedig mogelijk goedkoopen bouwgrond beschikbaar te stellen. Gemakkelijke en goedkoope verkeersmiddelen zullen eene vlotte bebouwing dezer landerijen in de hand kunnen werken.

In de toekomst zal, in het bijzonder in het belang van den bouw van goedkoope woningen, het verschaffen van goedkoop bouwcrediet en het verkrijgbaar stellen van goedkoope bouwmaterialen van Gemeentewege noodzakelijk blijken en den voorraad van woningen, door eigenaars zelf bewoond, te vermeerderen.

De nieuwe bouwverordening trad op 2 April in werking.

Alhoewel haar invloed bij den bouw van nieuwe kleine woningen reeds merkbaar is, kan van de bevoegdheid tot onbewoonbaar-verklaring van zeer veel daartoe in aanmerking komende woningen geen gebruik worden gemaakt, zoolang de gelegenheid tot het verschaffen van een beter onderdak aan de bewoners ontbreekt. Aanbouw van woningen van de goedkoopste soort moet aan onbewoonbaarverklaring op eenigszins groote schaal voorafgaan.

Eene wijziging in de Verordening met het doel, den aanbouw van kleinere woningen te bevorderen, is intusschen reeds wenschelijk gebleken.

Pasarwezen.

Buiten het gewoon jaarlijksch onderhoud werden bijzondere werkzaamheden verricht aan: Pasar Pegirian, het aanbrengen van betonvloeren in alle vier loodsen en het restaureeren dier loodsen z. a. herstellen van scheefstaande houtwerken, het afkrabben en afwasschen van de oude verf van alle zichtbare houtwerken en daarna olieën, het herstellen van afwateringsgoten enz.

Op pasar Pabean werden ook in 2 loodsen betonvloeren gelegd, evenzoo in de oude loods te pasar Kepoetran. Verder werd een gedeelte der loods te pasar Pegirian bestemd voor vischverkoop, vliegenvrij afgesloten.

In de pasars Pegirian, Ampel, Pabean, Babaän en Kepoetran werden ter plaatse bestemd voor verkoop van vleesch, gegalvaniseerde ijzeren haken aangebracht, opgehangen aan gegalvaniseerde ijzeren buizen, die bevestigd werden aan de houten kopspanten, één en ander voor het ophangen van vleesch.

Op de pasars Kepoetran, Babaän en Kapassan werden nieuwe pasarloodsen gebouwd.

Het vervangen van de oude verkooptafels door nieuwe volgens een uniform model, werd voortgezet.

In totaal werd voor het onderhoud, verrichten van kleine herstellingen, ombouw van oude en bouw van nieuwe pasars, een bedrag van f 105819.24[5] uitgegeven.

Grondbedrijf.

De Gemeente kocht aan het land Ketabang Noord. Zuid ter grootte van ± 7.000.000 M², met de ophooging waarvan reeds een aanvang is gemaakt.

Tevens werd aangekocht het land Ngagel.

Verdere verrichtingen niet vallende onder de voorgaande rubrieken.

Plantsoenen.

Nieuwe plantsoenen werden aangelegd tegenover het Telefoonkantoor aan de Willemskade en te Goebeng Podjok, nabij het viaduct.

De kweektuin achter den stadstuin werd in verband met den bouw van een Patih-kantoor ter plaatse, overgebacht naar Goebeng Podjok.

Verwerkt werd aan onderhoud en vernieuwingen van parken, zoomede aan het onderhoud van wegbeplantingen een bedrag van f 10674,83 en aan vernieuwingen en zware herstellingen van plantsoenen f 944,04.

BIJLAGE No. 3.

GRENZEN DER GEMEENTE.

De Gemeente Soerabaja wordt begrensd door :

a. ten Noorden : de kustlijn van straat Madoera van het punt, waar de rechteroever der Kali Ondo die lijn snijdt tot het punt, waar de linkeroever der kali Moro of Krembangan die kustlijn ontmoet.

b. ten Westen : van laatstgenoemd punt den bedoelden linkeroever stroomopwaarts volgend tot het ontmoetingspunt met den gelijknamigen oever der kali Oetik, verder dezen oever tot zijn snijpunt met de Zuidzijde van den grooten weg van Soerabaja naar Grisee ; vervolgens deze wegzijde Westwaarts tot het ontmoetingspunt (merkteeken M) met de Westzijde van een binnenweg, die van kali Oetik in ongeveer Zuid-westelijke richting over Genteng en Asemrowo naar Tembok-Doekoeh loopt ; van het laatstbedoeld ontmoetingspunt de Westzijde van evenvermelden binnenweg tot het punt (merkteeken L), waar deze zijde van dien weg, die zich aldaar naar het Oosten ombuigt, gesneden wordt door de grens der desa's Asemrowo en Tembok-Doekoeh ; voorts deze grens in Zuidelijke richting tot haar snijpunt met den Noordelijken oever der kali Greges ; dan dien rivieroever Westwaarts tot waar hij gesneden wordt door de grens tusschen de landen Patemon en Simo ; wijders deze grens tot haar samentreffingspunt (merkteeken K) met de Zuidzijde van den ouden Griseeschen weg en ten slotte dezen kant van dien weg,—welke zijde door richtingsverandering later Westkant wordt—tot zijn ontmoetingspunt (merkteeken L) nabij de Goenoengsariesluizen, met den linkeroever van de kali Soerabaja of Brantas.

c. ten Zuiden : laatstgenoemden rivieroever van het evenbedoeld punt stroomafwaarts tot het ontmoetingspunt (merkteeken H) met den Westkant van de brug Wonokromo ; alsdan deze brugzijde en de overeenkomstige in haar verlengde

gelegen zijde van den Zuidwaarts loopenden grooten weg naar Sidoardjo tot het punt (merkteeken G), waar zij gesneden wordt door het verlengde der Zuidzijde van een in Oostelijke richting loopenden weg naar de desa Sido-Seromo ; daarna dit verlengde en laatstbedoelden wegkant zelf tot zijn snijpunt (merkteeken F) met het verlengde der Oostzijde van een Noordwaarts leidenden weg naar het Wonokromo-kanaal ; voorts laatstbedoelde verlengde en de Oostzijde zelf van evenbedoelden weg, tot het snijpunt daarvan (merkteeken E) met den Zuidkant van den weg langs het Wonokromo-kanaal ; ten slotte den Zuidkant van evengenoemden weg Oostwaarts tot zijn snijpunt (merkteeken D) met het verlengde van de Westzijde van een brug over meergemeld kanaal ;

d. ten Oosten : het laatstbedoeld verlengde en de Westzijde van die brug zelf en haar verlengde tot aan een (steenen) grenspilaar van het particuliere land Djagir (Ngagel) op 16 Meter van de brug gelegen ; daarna Noordwaarts den Westkant van eene Waterleiding langs een in Noordelijke richting loopenden binnenweg tot aan zijn snijpunt (merkteeken C.) met de Oostzijde van den weg tot het punt, waar zij overgaat in den Westkant van bedoelden binnenweg (driesprong van wegen bij de naar het Oosten gerichte ombuiging van laatstgenoemde rivier) ; verder eene denkbeeldige lijn van het laatstomschreven punt naar het snijpunt van de Zuidzijde van den weg loopende langs den Noordelijken oever der kali Djeblogan, met de Zuidoostzijde van den weg langs de leiding Patjar Keling ; voorts die Zuidoostzijde en de Oostzijde van laatstgenoemden weg, zoomede de voortzetting er van Noordelijk van den viersprong van wegen bij Toewowo tot het punt (merkteeken B), op 124 Meter gelegen van het snijpunt dier zijde met den Noordkant van den weg naar Kendjeran . daarna eene lijn van het punt B loodrecht op de as van de evenbedoelde voortzetting van den weg langs de Patjar-Kelingleiding en voorts in ongeveer Westelijke richting langs de grens tusschen de begraafplaatsen en erven Noordelijk

van den weg naar Kendjeran ter eener, en de sawahvelden ter andere zijde, tot het snijpunt met de Oostelijke onteigeningsgrens van den spoorweg „Goebeng-Kalimas-Oost"; vervolgens deze grens tot haar snijpunt (merkteeken A) met de Oostzijde van den weg langs de kali Ondo; verder die Oostzijde tot het punt waar die weg, op 465 Meters afstand van de uitmonding van laatstgenoemde rivier, langs den rechteroever daarvan gemeten, zich in Zuidoostelijke richting ombuigt; dan eene denkbeeldige lijn, loodrecht op de as van bedoelden weg tot haar snijpunt met laatstvermelden oever en ten slotte dezen oever tot het hoogeromschreven aanvangspunt der Noordelijke grens.

BIJLAGE No. 4.

OPGAVE VAN OPENBARE PLEINEN EN PARKEN AAN DE GEMEENTE IN BEHEER GEGEVEN.

1. Stadstuin.
2. Een open plein te Tambak Gringsing voor de Jongensweezeninrichting.
3. Het Komedieplein.
4. Pekoelenplein.
5. Pesapenplein dienende tot standplaats van vrachtkarren bezuiden „den Grooten Boom" en één bewesten den „Grooten Boom".
6. Pesapentuin gelegen voor de pedaks langs den Westerbuitenweg.
7. Soeloengpark (park met springfontein voor de winkels van Henderson en Pröttel en Technisch Bureau Knaud).
8. Soeloengtuin (gelegen aan de rivierzijde voor de Europeesche woningen op Soeloeng).
9. Het Kroesenpark te Tegalsarie.
10. Het Scheepsmakerspark (Bibis Kajoon).

Voorts werden nog tot einde December 1917 aan de Gemeente in beheer afgestaan bij :

Gouvernementsbesluit van 24 Mei 1910 No. 27 een stuk grond groot 26 M^2 gelegen in kampong Petireman met bestemming tot openbaren weg.

Gouvernementsbesluit van 12 October 1911 No. 26 een strook militair terrein gelegen op den berm van den weg te Karang Tembok voor de oprichting van eene openbare wasch- en badinrichting.

Gouvernementsbesluit van 6 December 1911 No. 23 een strook militair terrein groot 116 M^2 gelegen in kampong Soekoredjo met bestemming tot oprichting eener openbare wasch- en badinrichting.

Gouvernementsbesluit van 31 Juli 1912 No. 12 een stuk grond met eene oppervlakte van 661 M^2 ten behoeve der verbreeding

en verbetering van het kruispunt van den Citadelweg, den weg naar Pegirian en den weg naar het Kampement.

Gouvernementsbesluit van 27 September 1912 No. 29 een stuk terrein aan den rechter oever van de Kali Mas aan den Oedjoengweg met bestemming tot weg.

Gouvernementsbesluit van 6 Januari 1914 No. 10 een stuk grond groot 804 M^2 in kampong Krembangan Kidoel.

Residentsbesluit van 11 December 1915 No. 1228/16b het ten name van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië overgeschreven gedeelte van het eigendomsperceel verpondings No. 262 breeder omschreven bij den meetbrief ddo. 21 Mei 1913 No. 214 met bestemming tot openbaren weg.

Residentsbesluit van 7 Augustus 1916 No. 173/16i een stuk grond groot 435 M^2 gelegen aan den linkeroever van de Soerabaiarivier benedenstrooms van de brug over de rivier bij Wonokromo.

Gouvernementsbesluit van 7 October 1916 No. 36 een stuk grond gelegen in de kampongs Krembangan-kidoel en Krembangan-lor groot 901 M^2 met bestemming tot weg.

Besluit van den Directeur van B. O. W. van 31 Januari 1917 No. 2005/F een terrein op den linkeroever der Soerabaia-rivier gelegen in de nabijheid van pasar Kepoetran ten behoeve van de uitbreiding van de aangrenzende pasar.

Residentsbesluit van 30 Juli 1917 No. 735/16b het perceel (Kadaster No. 9269 en 9270) gelegen in kampong Petjinantengah met bestemming tot weg.

BIJLAGE No. 5.

STAAT VAN GRONDEN, MET UITZONDERING VAN PLEINEN EN PARKEN, WELKE AAN DE GEMEENTE IN BEHEER ZIJN GEGEVEN.

Kampong.	Volgnummer.	Omschrijving van het terrein.
Dokseratoes	1	Standplaats van rijtuigen aan de „Kleine Boom", is als een onderdeel van den weg te beschouwen.
Soekoredjo	2	Een open terrein bezuiden het station der Madoera stoomtram aan de Kalimas.
Njamploengan	3	Pasar Pegirian.
Ampel	4	„ Ampel.
Pabean	5	„ Pabean.
Gili	6	Een terrein op Gili geoccupeerd door drie ijshuisjes en voorts dienende tot pleisterplaats van rondventers.
Panggoeng	7	Standplaats van rijtuigen en vrachtkarren in de Chineesche kamp bij pasar Gelap.
Gili	8	Een onbebouwd stuk grond in de Chineesche kamp aan de Pegirianrivier dienende tot losplaats van varkens.
Kembangdjepoen	9	Pasar Bong.
Kapassan-lor	10	Een terrein tusschen pedaks van Chineezen op Tjantian. In het belang der hygiëne mag deze grond niet worden bebouwd.
Bibis	12	Terreinen bewesten den weg langs het Postkantoor thans standplaats van voertuigen.
Klimboengan	13	Pasar Kalianjar.
Peneleh	14	„ Peneleh.
Pandean Kidoel	15	Standplaats van lijkwagens en rijtuigen voor het Europeesche kerkhof te Peneleh.

Kampong.	Volgnummer.	Omschrijving van het terrein.
Simpang Pandjoenan	16	Pasar Kepoetran.
Kalisosok	17	Pasar Babaän.
Krembangan	18	Een grasveld achter het Komediegebouw.
Kalisosok.	19	Een open terrein, grasveld, waarop het Gouvernements Telefoonkantoor en de weegbrug der Vereeniging tot bescherming van dieren staat.
Soeloeng.	20	Terrein langs Pröttel en kantoor Bibis.
Soeloeng.	21	Een open terrein aan de Djoharlaan (onbenut).
Sekip Kemajoran.	22	Pasar Toeri.
Kemajoran.	23	Een terrein tusschen de spoorbaan en het paleis van Justitie gebezigd voor biograafvoorstellingen.
Kemajoran.	24	Open terrein tegenover de 14 paviljoens van de spaarbank kad. No. 2556.
Soeloeng.	25	Standplaats van rijtuigen bij de winkelgalerij pasar Baroe.
Genteng.	26	Pasar Genteng.

BIJLAGE No. 6.

Verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen en andere terreinen in de Gemeente Soerabaja.

In Staatsblad No. 516 van 1906 werden bij Ordonnantie Gewesten en gedeelten van Gewesten met eigen geldmiddelen bevoegd verklaard om tot wederopzeggens vergunning te verleenen tot het gebruik van tot het vrij staatsdomein behoorenden grond, uitmakende of behoorende tot van Landswege aan hen in beheer gegeven zaken.

Naar aanleiding van voornoemde Ordonnantie werd den 19en Juni 1907 eene verordening vastgesteld op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, pleinen, parken en andere terreinen in de Gemeente Soerabaja.

De retributie, die geheven wordt voor het gebruik van den grond, wordt berekend naar het tarief der verkoopprijzen per vierkante meter Gouvernementsgronden.

De hieronder volgende staat geeft een overzicht van de krachtens bovengenoemde verordening verleende vergunningen loopende tot einde December 1917.

Opgave van de vergunningen, welke zijn verleend ingevolge de Verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen, parken en andere terreinen in de Gemeente Soerabaja, welke op einde December 1917 nog van kracht waren.

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
1	Abdoesech bin Oembarak Alhadjami.	4 Februari 1914 No. 731	Tot wederopzeggens	Komedieplein.	f 16.—
2	firma Al Djapar bin Salim bin Talib & Co.	21 October 1916 No. 6837/26	„	Willemskade.	„ 45.—
3	Ang Liong Kie	3 October 1916 No. 6434/26	„	kampong Sidodadie	„ 12.—
4	Asero	25 Maart 1915 No. 12/A. G.	„	Panggoeng	„ 48.—
5	Atmoredjo	25 Maart 1915 No. 2/A. G.	„	Kampement straat	„ 30.—
6	Basman	20 Januari 1909 No. 181	„	Kalianjar	„ 24.—
7	Beati	22 Juni 1910 No. 294	„	Verbindingsweg Sidoardjo Pandjang djiwo.	„ 24.—
8	Beheerder v/h Marinegebouw	8 December 1915 No. 9589/26	„	Hoffmanstraat.	„ 12.—
9	Bok Djasning	29 December 1909 No. 265	„	Koepang	„ 30.—
10	Bok Rais	13 Februari 1915 No. 833/23	„	weg Grogol Sigaran	„ 30.—
11	Fa Carl. Schlieper & Co.	21 Augustus 1912 No. 484	„	Kalimas West.	„ 30.—
12	Fa Carl. Schlieper & Co.	4 Mei 1910 No. 283	„	achter haar kantoor	„ 210.—
13	Wed. J.E. Coenraad geb. Siau	31 Maart 1915 No. 2842/26	„	kampong Krembangan	„ 1.—

Volg-nummer.	Naam van den vergunning-houder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
14	Djokowi	23 Februari 1912 No. 425	Tot weder-opzeggens	kampong Pesapen	f 15.—
15	Djoeki	17 November 1909 No. 250	,,	brug Patook	,, 24.—
16	Doelsamat	20 Januari 1909 No. 181	,,	Kebalen lor	,, 30.—
17	G.C. Droste	2 December 1910 No. 329	,,	Pasar Besar	,, 96.—
18	Fa Dunkerbeck & Co.	25 Maart 1915 No. 8/A.G.	,,	Kalimas Oost	,, 30.—
19	Dermoredjo	25 Decem. 1915 No. 1014/26	,,	Station N.I.S. Mij. Kalimas	,, 30.—
20	R. Djojosoebroto	29 April 1908 No. 142	,,	Brug Djagalan	,, 30.—
21	F. W. H. C. van Zwieten	24 Mei 1916 No. 3611/26	,,	Plampitan	,, 14.40
22	Fa J. van Engers	26 April 1916 No. 1084	,,	Kalimas	,, 300.—
23	Fa Fraser Eaton & Co.	14 Juni 1911 No. 369	,,	Kalimas	,, 46.20
24	Che Koe A	1 October 1913 No. 670	,,	kampong Sidodadie	,, 24.—
25	Go Sie Toen	25 Maart 1915 No. 5/A.G.	,,	Overvaart Boengoeran Gembong	,, 30.—
26	C.C.A. de Graaff q.q. W.F.H. Butteling	12 April 1916 No. 2548/26	,,	Gatottan	,, 12.—
27	Gwan Soen Tjia qq. zijn pupille Engeline Yauw	9 Juli 1913 No. 627	,,	Kalianjar Wetan	,, 30.—

Volgnummer	Naam v/d vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend,	Duur der toegestane vergunning	Ligging v/h perceel	Verschuldigde retributie per jaar
28	Chin. vrouw Han Aij Nio	19 Juni 1916 No. 4143/26	Tot wederopzeggens	Kalianjar Wetan	f 12.—
29	Hadji Samsodin	13 April 1910 No. 281	,,	kampong Kraton	,, 60.—
30	Hadji Moechamad Sidik	22 Juni 1910 No. 295	,,	Ketapang	,, 36.—
31	Hadji Moechamad Dachlan	29 April 1915 No. 3583/26	,,	Kalimati	,, 48.—
32	Hadji Idris	4 Februari 1914 No. 731	,,	Groote Boom	,, 30.—
33	Hadji Djakaria	8 Juli 1908 No. 144	,,	Pasar Pegiriän	,, 60.—
34	Hadji Brahim	9 September 1908 No. 161	,,	kampong Njamploengan	,, 24.—
35	Hadji Abas	9 September 1908 No. 161	,,	kampong Kawattan	,, 24.—
36	Hadji Abdoelkarim	2 December 1908 No. 176	,,	kampong Ngaglik	,, 24.—
37	Hadji Abdoelmanap	20 Januari 1909 No. 181	,,	Fredrerik Hendrik straat	,, 24.—
38	Hadji Amir	20 Januari 1909 No. 182	,,	kampong Kalimati	,, 24.—
39	Hadji Abdoelwahab	19 Juni 1915 No. 5372/26	,,	kampong Boengoeran	,, 24.—
40	Hadji Aboebakar bin Hadji Asnawi	3 October 1916 No. 6430/26	,,	kampong Sidodadi	,, 12.—
41	Iskak	2 December 1908 No. 175	,,	Panggoeng Kalimati Oost	,, 60.—

Volg-nummer.	Naam van den vergunning-houder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
42	I Tjing	7 October 1908 No. 165	Tot weder-opzeggens	Tjantian brug	f 24.—
43	J. P. A. Jasper	1 April 1916 No. 2298/26	,,	kampong Gatottan	,, 15.—
44	Javasche Bosch Explt. Mij. v/h Buwalda & Co.	13 Augustus 1912 No. 481	,,	Kalimas	,, 21.60
45	Wed. E. C. Joseph-Scharff	10 October 1915 No. 8047/26	,,	kampong Dapoean kota	,, 12.—
46	Kahir	22 Juni 1910 No. 294	,,	tusschen den grooten weg naar Sidoardjo en Wonokromo	,, 18.—
47	Kartosoero	6 October 1909 No. 237	,,	Embong Plosso	,, 24.—
48	Kho Lioe	29 Januari 1913 No. 537	,,	Petjindilan	,, 30.—
49	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	Pasar Bong	,, 30.—
50	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	Pasar Bong	,, 36.—
51	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	nabij de Roode brug	,, 60.—
52	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	kampong Sasak	,, 36.—
53	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	kampong Peneleh	,, 24.—
54	J. Kuneman	7 October 1908 No. 166	,,	nabij 's Lands Gevangenis	,, 18.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
55	A. F. J. W. Lapré	29 Mei 1916 No. 3696/26	Tot wederopzeggens	van Deventerlaan	f 12.—
56	F. A. L. Leyder	30 Juni 1916 No. 4467/26	„	kampong Sidodadi	„ 12.—
57	Liem Sian Hee	9 September 1908 No. 162	„	Simpang	„ 14.—
58	Lidgerwood Manufacturing Coy. Ltd.	27 December 1912 No. 526	„	Kromme Waterstaat steeg.	„ 97.20
59	fa Maintz & Co.	4 Februari 1914 No. 734	„	Societeitstraat	„ 12.—
60	Markaban	25 Januari 1911 No. 341	„	kampong Lontjeng	„ 18.—
61	Mas Djen	7 October 1908 No. 166	„	Embong Gajam	„ 24.—
62	Mas Hadji Tajib	24 September 1915 No. 7762/23-26	„	kampong Njamploengan	„ 12.—
63	Mattair	4 Februari 1914 No. 732	„	Heerenstraat	„ 30.—
64	H. Moechamad Sidik	22 Juni 1910 No. 294	„	Groote weg Sidoardjo-Wonokromo	„ 24.—
65	Moestari	22 Juni 1910 No. 294	„	Verbindingsweg Sidoardjo Pandjangdjiwo	„ 18.—
66	Moestaman	13 December 1911 No. 406	„	weg Sidoardjo Pandjangdjiwo	„ 24.—
67	Moestopo	15 Mei 1912 No. 448	„	Goebeng	„ 24.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
68	Moechamad Tajib	13 Januari 1916 No. 335/26	Tot wederopzeggens.	Ampel Tjindilan	f 30.—
69	N. V. IJsfabriek Olie & Co	15 Januari 1908 No. 111	„	kampong Boeboetan	„ 30.—
70	Idem	Idem	„	kampong Peneleh	„ 30.—
71	Idem	Idem	„	Goebeng	„ 30.—
72	Idem	Idem	„	Boengoeran	„ 30.—
73	Idem	Idem	„	Pegirian	„ 36.—
74	Idem	Idem	„	Kajoon	„ 24.—
75	Idem	Idem	„	Kalimas west	„ 36.—
76	Idem	Idem	„	Gili	„ 60.—
77	Idem	23 Juni 1909 No. 215	„	Gili	„ 30.—
78	Idem	10 Augustus 1908 No. 303	„	Goebeng	„ 36.—
79	Idem	1 October 1913 No. 672	„	Goebeng Podjok	„ 30.—
80	N. V. IJsfabriek Olie & Co.	24 December 1913 No. 702.	„	Niasstraat	„ 30.—
81	Directeur N. V. Mij. t. v. d. z. Ruhaak & Co.	16 Augustus 1911 No. 381.	„	Werfstraat	„ 19.20
82	id.	26 Maart 1913 No. 570.	„	Kalisosok	„ 60.—
83	N. V. Ned. Ind, Industrie.	14 Juni 1911 No. 369.	„	Weg Oostzijde Kalimas	„ 102.—
84	id.	id.	„	id.	„ 177.—
85	Directeur der N. V. Fabrique de glace.	8 Juli 1908 No. 142.	„	Palmenlaan	„ 30.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nnmmer v/h. besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
86	N. V. Soerabajasche Machinehandel v/h Becker & Co.	3 Mei 1911 No. 360.	Tot wederopzeggens.	Bibis	f 120.—
87	N.V. Twentsche Handel Mij v/h de Rooy & Co.	14 Juni 1911 No. 367.	„	Weg Kromowidjajan	„ 21.—
88	N. V. Fabriek van stoom- en andere werktuigen „Kalimas".	17/11-'09 No. 254. 14/6-'11 No. 369. 4/2-'14 No. 722. 1/10'13 No. 666.	„	Kalimas	„ 64.20
89	N. V. Mij. de „Volharding".	14 Juni 1911 No. 369.	„	Zuidzijde Groote Boom Westzijde Kalimas	„ 72.60
90	N. V. Machinefabriek „Braat".	25 Maart 1915 No. 9/A. G.	„	Kalongan park	„ 191.40
91	N. V. Houthandel en Stoomzagerij „Java".	23 Mei 1916 No. 3571/26.	„	Pekoelen	„ 300.—
92	N. V. Mij. tot Exploitatie van onroerende goederen „Pasar Besar".	20 Mei 1914 No. 781.	„	Pasar Besar	„ 240.—
93	Nitiredjo.	7 October 1908 No. 165.	„	Plampitan	„ 18.—
94	Njo Khe Hong.	22 October 1915 No. 8300/26.	„	Oude Heerenweg	„ 18.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
95	M.A. Nahapiet		Tot wederopzeggens.		f 1200.—
96	A. Zimmerman	28 November 1917 No.6791/26	,,	Kleine Kebalen straat	,, 120.—
97	Oei Tjie Thwan	28 September 1915 No.7839/26	,,	kampong Klimboengan	,, 12.—
98	Ong Tjin Tjaij	8 Maart 1911 No. 352	,,	Kalkbranderij „Gembong"	,, 30.—
99	H. E. Young	26 April 1916 No. 2838/26	,,	Lange Gatottan	,, 24.—
100	Pa Boerham	9 April 1913 No. 585	,,	Tjantian	,, 60.—
101	Pa Kasamah	9 September 1908 No. 161	,,	Boengoeran	,, 18.—
102	Pa Kasmani	20 April 1915 No. 3135/26	,,	brug Juliana Boulevard	,, 6.—
103	Pa Kembar	25 Maart 1915 No. 7/A.G.	,,	Tolkantoor Werfstraat	,, 36.—
104	Pa Siti	25 Mei 1910 No. 288	,,	weg Sidoardjo	,, 18.—
105	id.	id.	,,	id.	,, 36.—
106	Pa Tardjoh	9 September 1908 No. 162	,,	Simpang	,, 30.—
107	Pa Pijah	15 Januari 1908 No. 111	,,	Chineesche Voorstraat	,, 30.—
108	Pa Wool	29 December 1909 No. 265	,,	Dapoean	,, 24.—
109	Architecten bureau Pinedo en Job	27 November 1917 No. 6754/26	Voor tien maanden t/m 1 October 1918	Heerenstraat	,, 175.—

Volg-nummer.	Naam van den vergunning-houder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
110	Pho Thin	9 September 1908 No. 161	Tot weder opzeggens	Kapassan	f 30.—
111	Rakemat	25 Maart 1915 No. g/A.G.	„	kampong Ampel Tjindolan No. 1	„ 30.—
112	Reksodirdjo	2 Dec. 1908 No. 175	„	bij de bibisbrug	„ 36.—
113	Restaurant Hellendoorn		„	Pasar Besar	„ 18.—
114	Saleh	8 Juli 1908 No. 145	„	Semoet	„ 18.—
115	Said Hoesin bin Machmoed bin Sajid Pageran Aloewi Alhabesi	12 Aug. 1908 No. 155	„	kampong Sasak	„ 36.—
116	Said Moehamad bin Hasan Alhadri		„	kampong Baroe Gipo	„ 2.50
117	Said Sech bin Abdoellah Bafagih	24 Mei 1916 No. 3608/26	„	weg Ampel Sasak	„ 12.—
118	Said Mohamad bin Hasan Alhadrie	7 October 1916 No. 6517/26	t/m 1 Mei 1918	Pegirian	„ 12 —
119	Said Hasan bin Aloei Baägil	17 Oct. 1916 No. 6712/26	Tot weder-opzeggens	Tjantian-Tengah	„ 12.—
120	Said Oemar bin Saleh Assegaf	3 October 1910 No. 7019/26	„	Fort Prins Hendrik	„ 12.—
121	Said Sech bin Djen bin Aboebakar Aldjoeffrie	5 Augus. 1916 No. 5337/26	„	Tjantian-tengah	„ 12.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
122	Sjarifa Hadidjah bin Oemar bin Abdoellah Baägil	24 Dec. 1915 No. 10034/26	Tot wederopzeggens	ka pong Djagalan	f 12.—
123	Siauw Boen Tjwee	25 Maart 1915 No. 31/A.G.	„	Kleine Boom Oedjoeng	„ 30.—
124	Sech Karama bin Jamanie bin Mohamad bin Djeban bin Sjebin Amamenie bin Goeroes	6 Mei 1915 No. 3950/26	„	kampong Pangoeng	„ 0.20
125	Idem	15 Dec. 1916 No. 8016/26	„	Genteng	„ 87.96
126	Sech Achmad bin Mohamad Baktir	11 Dec. 1914 No. 844	„	kampong Penajakan	„ 4.80
127	Sech Mohamad bin Abdoelrachman Gatran Bamah Rama	5 Juni 1915 No. 4896/26	„	kampong Kawattan Wirosrajan	„ —
128	Sech Osman bin Mohamad Bahmad Alamoedi	1 Oct. 1915 No. 7921/26	„	Frederik Hendrik straat	„ 30.—
129	Sech Abdullah bin Soleiman Alafif	29 October 1915 No. 8464/26	„	Kramat Gantoeng	„ 12.—
130	Sech Oemar en Sech Moehamad bin Abdullah Balbeid	14 December 1915 No. 9702/26	„	Kawattan	„ 12.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
131	Sech Abdullah bin Achmad bin Abdoellah Balbeid	5 April 1916 No. 2400/26	Tot wederopzeggens	kampong Soekoredjo	f 12.—
132	Sech Saleh bin Achmad Baserawan	15 April 1916 No. 2657/26	,,	Kromme Ketapangstraat	,, 12.—
133	Sech Abdoellah bin Abdoerachman Bamardoef Alamoedi	23 Juni 1916 No. 4275/26	,,	Njamploengan	,, 12.—
134	Sech Abdullah bin Abdulrachman Bamardoef Alamoedi	5 September 1916 No. 5966/26	,,	kampong Sidodadi	,, 12.—
135	Sech Ali bin Salim Boeksan	30 Sept. 1916 No. 6402/26	,,	Sidodadi	,, 12.--
136	Said Achmad bin Safie bin Hassan Assegaf	7 December 1916 No. 7824/26	,,	van Deventerlaan.	,, 27.—
137	Sech Moecksin bin Achmat Allamoedi	13 December 1916 No. 7951/26	,,	kampong Soerenggaan	,, 12.—
138	Sech Achmad bin Mohamad Baktir	17 Januari 1917 No. 375/26	,,	Hoek Zeeman Constructiestraat	,, 12.—
139	Sech Mohamad bin Hassan Baradja	3 Nov. 1917 No. 6359/26	,,	Pasar Besar a/d weg Gemblongan	,, 28.80
140	Sech Said bin Alie Bakor	3 Nov. 1917 No. 6360/26	,,	Dapoean	,, 12.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
141	Sech Achmad bin Mohamad Baktir	28 November 1917 No. 6710/26	Tot wederopzeggens.	dessa Soekodono	f 99.96
142	Sech Islam bin Oemar Martok	27 November 1917 No. 6755/26	„	Peneleh	„ 12.—
143	Tan Boen Geng	15 Januari 1908 No. 111	„	Pengampon	„ 30.—
144	idem	21 Juli 1909 No. 224	„	idem	„ 15.—
145	Tan Kok Hian	2 December 1910 No. 327	„	Tjarian	„ 24.—
146	Tan Tjien Oen	20 Mei 1916 No. 3526/26	„	Chineesche Tempelstraat	„ 12.—
147	Vereeniging Tiong Hwa Hwee Kwan	11 Maart 1908 No. 126	„	Gembong Kapassan	„ 12.—
148	Tie Tok Swan Dir. N. V. Handel-Mij „Java"	7 Augustus 1912 No. 480	„	Aanlegplaats Griseesche boot.	„ 144.—
149	Chineesche vrouw Tan Khing Nio.	25 Januari 1917 No. 558/26	„	weg Tambakbajan Soeloeng.	„ 12.—
150	idem	10 November 1917 No. 6485/26	„	Kalianjar Koelon. a/d Djagalanstraat.	„ 12.—
151	G.W. Tromp de Haas & Co.	18 September 1917 No. 5416/26	„	Kalimati	„ 600.—
152	J. Th. Welter	2 December 1908 No. 176	„	Sasak	„ 48.—

Volgnummer.	Naam van den vergunninghouder.	Dagteekening en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning is verleend.	Duur der toegestane vergunning.	Ligging van het perceel.	Verschuldigde retributie per jaar.
153	Yap Pwee Siong	25 December 1915 No. 15/A. G.	Tot wederopzeggens.	kampong Nipa	f 36.—
154	Yap Pwee Siong	25 Mei 1915 No. 4635/26	„	idem	„ 80.—
155	Yap Djien Kok	12 Augustus 1908 No. 153	„	Semoet	„ 30.—
156	Yoe Ing	22 October 1913 No. 684	„	Oedjoeng	„ 30.—

BIJLAGE: No. 7.

EXTRACT UIT HET REGISTER DER BESLUITEN VAN DEN RESIDENT VAN SOERABAJA.

SOERABAJA, den 27en April 1914.

De Resident van Soerabaja,

No. 2/24a.

Gelezen de missive van den Assistent-Resident van Soerabaja ddo. 7 Maart 1914 No. 2/24;

Heeft besloten:

I. In te trekken de dezerzijdsche besluiten van 9 November 1896 No. 17876c/24, 7 Februari 1899 No. 2171/22 en 14 Januari 1909 No. 645/$\frac{22}{24}$, waarbij de bestaande wijkgrenzen zijn gearresteerd;

II. Te bepalen, dat de hoofdplaats Soerabaja wordt ingedeeld in de navolgende wijken, waarvan de grenzen zijn als volgt:

Wijk A.

Noord: De zee (straat Madoera).

Oost: De Kalimas.

Zuid: De as van de Kindersteeg, de Schrijnwerkerstraat, de Constructiestraat in eene Zuidelijke richting tot waar deze de as van de Weezensteeg ontmoet, verder de as van deze straat tot aan de spoorbaan, vervolgens de spoorbaan Zuidwaarts tot aan de sluis bij het Rustenburgerpad en daarna de kali Krembangan of kali Moro, tot het snijpunt met de Westgrens der gemeente, volgens Staatblad 1911 No. 257.

West: Van dit snijpunt af, de Westgrens van de gemeente volgens Staatsblad 1911 No. 257, naar het N. tot de zee.

Wijk B.

Noord: Wijk A.

Oost: De Kalimas tot de Roode brug.

Zuid: Van de Roode brug langs de Noordzijde van het stadhuis, daarna de as van de Heerenstraat en den Griseeschen weg tot het snijpunt met de Westgrens der Gemeente volgens Staatsblad 1911 No. 257.

West: Van dit snijpunt de Westgrens der Gemeente Noordwaarts tot de Zuidgrens van wijk A.

Wijk C.

Noord: Wijk B.

Oost: Krembanganleiding tot aan de lange Gatottan, daar de as van dezen weg Westwaarts tot de as van den Kalonganweg, daarna deze as volgende Zuidwaarts tot deze de as van den Westerbuitenweg snijdt; daarna deze as in Zuid-oostelijke richting volgende tot zij de Krembanganleiding weer bereikt, daarna deze leiding weer in Zuidelijke richting tot haar oorsprong uit de kali Doepak.

Zuid: De kali Doepak tot aan het snijpunt met de Westgrens der Gemeente, volgens bovengenoemd Staatsblad.

West: Deze Westgrens Noordwaarts tot het snijpunt met de Noodgrens van wijk B.

Wijk D.

Noord Wijk B.

Oost: De Kalimas.

Zuid: De as van de Emdestraat in Westelijke richting, daarna de Zuidzijde van het parade-plein en verder de as van de Paradestraat tot aan de Krembanganleiding.

West: De Krembanganleiding.

Wijk E.

Noord: Wijk D.

Oost: De Kalimas tot aan de spoorbrug bij Soeloeng.

Zuid: De spoorbaan,
West: Wijk C.

Wijk F.

Noord: De as van de Handelstraat (Kembang Djepoen).
Oost: De as van de Chineesche Breestraat (Pasarbong).
Zuid: De as van den Chineeschen buitenweg tot aan de Bibisbug.
West: De Kalimas,

Wijk G.

Noord: De as van de Handelstraat (Tjantian).
Oost: De Pegirianrivier tot aan de Zuidelijke spoorbrug bij Boengoeran.
Zuid: De spoorbaan tot aan de spoorbrug bij Soeloeng, daarna de Kalimas tot aan de Bibisbrug.
West: Wijk F.

Wijk H.

Noord: De as van de Kromme Ketapangstraat, daarna die van de Sajangstraat, dan Noordwaarts de as van de Maleische Voorstraat en van de Maleische Dwarsvoorstraat tot aan de Kalimas.
Oost: De Pegirianrivier.
Zuid: De wijken G. en F.
West: De Kalimas.

Wijk I.

Noord: De as van den citadelweg.
Oost: De as van de Frederik Hendrikstraat.
Zuid: Wijk H.
West: De Kalimas.

Wijk J.

Noord: Wijk G.
Oost: De Pegirianrivier.
Zuid: De as van de Djagalanstraat.
West: De Kalimas.

Wijk K.

Noord: De as van den Citadelweg tot aan de Pegirianrivier.
Oost: Pegirianrivier.
Zuid: Wijk H.
West: Wijk I.

Wijk L.

Noord: De as van den weg naar Petireman tot waar zij de kali Petireman snijdt en verder die kali zelve.
Oost: De kali Semampir.
Zuid: De wijken I en K.
West: De Kalimas.

Wijk M.

Noord: De zee (straat van Madoera).
Oost: De kali Semampir.
Zuid: Wijk I.
West: De Kalimas.

Wijk N.

Noord: De zee (straat van Madoera).
Oost: De kali Ondo.
Zuid: De as van den binnenweg, die van de Zuidelijke kamponggrens der desa Tenggoemoeng Westwaarts naar den weg van Semampir leidt tot aan de kali Semampir.
West: De Kali Semanpir.

Wijk O.

Noord: Wijk N.
Oost: De kali Ondo, daarna de grens van het district kota Soerabaja langs de desa Sidotopokoelon in een Zuidelijke richting tot aan de Javaansche begraafplaats Kapas, van daar Oostwaarts langs den Noordelijken rand van bedoelde begraafplaats van de desa's Kapaslor, Toewowo-gouvernement en particulier, en van de begraafplaats Toewowo en eindelijk den Oostelijken rand van deze begraafplaats tot aan de as van den weg naar Gendjeran.

Zuid : De as van den weg naar Gendjeran.
West : De Pegirianrivier.

Wijk P.

Noord : Wijk O.
Oost : De weg naar den Oostelijken oever der leiding Patjarkeling.
Zuid : De as van den weg Kalianjar Ngaglik tot voorbij den spooroverweg en verder het verlengde van die as tot aan de leiding Patjarkeling langs de desa Kebogen.
West : De Pegirianrivier.

Wijk Q.

Noord : Wijk C en E.
Oost : De Kalimas.
Zuid : De as van de gedempte kali Praban tot aan de brug Baliwerti ; verder de leiding Kranggan tot aan hare ontmoeting met de kali Anak.
West : De kali Anak.

Wijk R.

Noord : Wijk J.
Oost : De Pegirianrivier.
Zuid : De Kalimas.
West : De Kalimas.

Wijk S.

Noord : Wijk P.
Oost : De grens van de Gemeente, volgens meer aangehaald Staatsblad.
Zuid : De kali Djeblogan.
West : De Soerabajarivier tot aan hare splitsing in Kalimas en Pegirianrivier en dan deze Pegirianrivier.

Wijk T.

Noord : De as van den Simpang weg.
Oost : De Soerabajarivier.
Zuid : De Soerabajarivier.
West : De assen der wegen Kepoetran en Kaliasin.

Wijk U.

Noord: Wijk Q.
Oost: Wijk T en Y en de Soerabajarivier,
Zuid: De as van de Tamarindelaan.
West: De assen der wegen Kedonganjar, Kedongdoro en Blaoeran tot aan de brug Baliwerti.

Wijk V.

Noord: Wijk U.
Oost en Zuid: De Soerabajarivier.
West: De as van den ouden Griseeschen weg van af de Soerabajarivier tot aan de as van den weg Kedonganjar en verder die as tot aan de as van de Tamarindelaan.

Wijk W.

Noord: Wijk Z. (grens tusschen de particuliere landen Bagong Sabrangan en Goebengdjepit).
Oost: De grens van de Gemeente volgens meergenoemd Staatsblad
Zuid: De Zuidgrens van de Gemeente volgens dat Staatsblad tot aan het snijpunt met de as van den weg naar Sidoardjo.
West: Van dit punt de as van den weg van Sidoardjo Noordwaarts tot de Soerabajarivier en verder die rivier tot aan de Noordgrens van de wijk.

Wijk X.

Noord: Wijk Q.
Oost: Wijken U en V.
Zuid: De as van den ouden Griseeschen weg van af het ontmoetingspunt met de as van den weg Kedonganjar tot aan de grens tusschen de landen Patemon en Simo.
West: Laatstgenoemde grens tot de ontmoeting met de Zuidgrens van wijk Q.

Wijk Y.

Noord: De Kalimas en een verlengde lijn ten Zuiden van de ijsfabriek Gemblongan.

Oost: De Soerabajarivier.
Zuid: De as van den Simpangweg.
West: De as van Toendjoengan tot het snijpunt met de lijn, die van de Kalimas ten Zuiden van de ijsfabriek Gemblongan loopt.

Wijk Z.

Noord: Wijk S.
Oost: De grens van de gemeente volgens het meergenoemde Staatsblad.
Zuid: De grens tusschen de particuliere landen Goebengdjepit en Bagong-Sabrangan en Tambangan.
West: Soerabajarivier.

Afschrift dezes verleend aan den Assistent-Resident van Soerabaja, met verzoek te dienen van bericht of in verband met dit besluit niet eene nieuwe indeeling der hoofdplaats Soerabaja, in secties dient te worden vastgesteld, den Hoofdcommissaris van Politie alhier, den Bewaarder van het Kadaster alhier, den Voorzitter van den Gemeenteraad alhier tot informatie en naricht.

Accordeert met voors. Register:
De wd. Secretaris,
E. BARKMEIJER.

BIJLAGE No. 8.

STEMDISTRICTEN.

DE GEMEENTERAAD VAN SOERABAJA.

Stelt vast de volgende verordening:

Verordening ter verdeeling der gemeente Soerabaja in stemdistricten.

Artikel 1.

Onder intrekking der verordening, vastgesteld den 23en Juni 1909, wordt de Gemeente Soerabaja verdeeld in drie stemdistricten te weten:

Stemdistrict I: begrensd ten Noorden door een denkbeeldige lijn loopende van de Westgrens der Gemeente in het midden der kali Anak tot aan de lijn N. I. S., voorts naar het Oosten in de as van den weg Tembakan, dwars over de Aloen-Aloen straat, de as van de straten pasar Besar Wetan, Djagalan straat, kali Anjar, Ngaglik en den kampongweg in het verlengde van laatstgenoemde tot aan de Oostgrens der Gemeente.

Ten Zuiden door een denkbeeldige lijn loopende van de Westgrens der Gemeente in de as van na te noemen wegen:

Ouden Griseeschen weg, ombuigende Noordwaarts Kedong Anjar, Kedong Doro tot aan Kedong Sari, Oostwaarts Kedong Sari, Juliana Boulevard, Noordwaarts kali Asin, Oostwaarts Simpang tot aan Simpang Doekoeh, Noordwaarts Simpang Doekoeh tot het ontmoetingspunt met de Embong Kenari, Oostwaarts van dit punt tot aan de stroomdraad van de kali Soerabaja, deze stroomopwaarts volgende tot aan het punt liggende in de as

van de viaduct over de S. S. lijn, volgende deze as in zijn verlengde doorgetrokken, Oostwaarts tot aan de grens der Gemeente;

Stemdistrict II: het gedeelte der Gemeente gelegen ten Noorden van het stemdistrict I.

Stemdistrict III: het overige deel der Gemeente.

Het hoofdbureau zal gehouden worden in stemdistrict I.

Artikel 2.

Deze verordening treedt in werking op 24 Mei 1918.

Soerabaja, 31 Februari 1918. *De Burgemeester van Soerabaja,*
A. MEYROOS.

BIJLAGE No. 9

STAAT VAN DE OP 31 DECEMBER 1917 IN DE GEMEENTE NOG VAN KRACHT ZIJNDE VERORDENINGEN EN REGLEMENTEN EN KEUREN VAN POLITIE.

a. Strafverordeningen.

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
1. Verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, straten, pleinen, parken en andere terreinen in de Gemeente Soerabaja.	19 Juni 1907	30 Juli 1907 No. 60
2. Verordening op de waterverstrekking uit de Gemeentelijke drinkwaterleiding te Soerabaja.	22 April 1907	9 Aug. 1907 No. 63
3. Verordening op het aanbrengen van reclamemiddelen in de Gemeente Soerabaja.	31 October 1906	4 en 8 Januari 1907 Nos 1 en 2
4. Verordening op het verkoopen van drinkwater in de Gemeente Soerabaja.	10 October 1906	24 Dec. 1906 No. 103
5. Verordening op de Brandweer in de Gemeente Soerabaja.	25 Juli 1906	23 Oct. 1906 No. 65
6. Verordening op het verkeer op de openbare wegen in de Gemeente Soerabaja.	23 September 1908	10 en 13 Nov. 1908 Nos 90 en 91

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
	29 December 1909	15 Juli 1908 No. 56
	9 September 1910	16 Sept. 1910 No. 75
	14 September 1910	20 Sept. 1910 No. 75
	17 April 1912	23 Aug. 1912 No. 68
	17 Juni 1914	18 Sept. 1914 No. 75
	19 October 1916	27 Oct. 1916 No. 86
7. Verordening tot regeling van Veeartsenijkundig toezicht in de Gemeente Soerabaja en van verschillende daarmede verband houdende onderwerpen.	23 Maart 1910	23 Aug. 1910 No. 67
	15 Februari 1911	23 Feb. 1911 No. 16
	26 April 1916	21 Juli 1916 No. 58
	1 Augustus 1917	21 Aug. 1917 No. 67
8. Algemeene Soerabajasche Politieverordening	8 Maart 1911	16 Juni 1911 No. 48
	17 Juni 1914	18 Sept. 1914 No. 75
9. Verordening tot regeling van het oprichten en houden van Broodbakkerijen in de Gemeente Soerabaja.	14 Juni 1911	6 Oct. 1911 No. 80
10. Verordening op het gebruik en het beheer van de „pasars" bij de Gemeente Soerabaja in beheer.	14 October 1914.	27 November 1914 No. 95.
	27 October 1916.	24 November 1916 No. 94.
11. Verordening tot regeling van den verkoop van sterken en anderen alcoholhoudenden drank in het klein en op het houden van logementen in de Gemeente Soerabaja.	22 October 1915.	26 November 1915 No. 95.
	2 Februari 1916.	15 September 1916 No. 74.

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
12. Verordening op het bouwen en sloopen in de Gemeente Soerabaja.	22 December 1915.	3 Maart 1916 No. 18.
	31 Mei 1916.	1 Sept. 1916 No. 70.
	31 December 1916.	16 Feb. 1917 No. 14.
	25 April 1917.	3 Aug. 1917 No. 62.
13. Verordening op het rijden met automobielen binnen de gemeente Soerabaja.	27 October 1916.	8 December 1916 No. 98.
14. Verordening op de inrichtingen bestemd voor aan- en afvoer van water in de Gemeente Soerabaia.	28 Maart 1917.	6 Juli 1917 No. 54.
b. Belastingverordeningen.		
1. Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het bouwen en sloopen in de Gemeente Soerabaja.	13 April 1910.	21 Juni 1910 No. 4.
2. Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja.	25 Juni 1915.	2 Juli 1915 No. 53.
3. Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaia.	24 Februari 1915.	20 Augustus 1915 No. 64.
	13 December 1916.	30 Januari 1917 No. 9.

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
4. Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van „Vergunnings- en verlofsrecht" in de Gemeente Soerabaja.	11 Augustus 1915.	24 December 1915 No. 103.
5. Verordening tot heffing van eene belasting op het gebruik maken der wegen met vervoermiddelen in de Gemeente Soerabaja.	15 September 1916	9 Jan. 1917 No. 3
6. Verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting.	10 October 1917	8 Jan. 1918 No. 3
c. Verordeningen van verschillenden aard.		
1. Verordening regelende de wijze waarop de van gemeentewege te verrichten bekendmakingen zullen geschieden in de Gemeente Soerabaja.	29 September 1915	29 Oct. 1915 No. 87
2. Verordening op de heffing van legesgelden in de Gemeente Soerabaja.	16 September 1914	27 Nov. 1914 No. 95
3. Verordening ter verdeeling der Gemeente Soerabaja in stemdistricten.	23 Juni 1909	

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
4. Reglement van orde voor de vergaderingen van den Gemeenteraad van Soerabaja.	11 April 1906 3 October 1906	Gouvern. besluiten. 9 Juni en 5 Dec. 1916 No. 345 en 53.
5. Verordening regelende de instelling van vaste commissies uit den Gemeenteraad.	27 October 1916 25 April 1917	24 Nov. 1916 No. 94 11 Mei 1917 No. 18
6. Verordening regelende den rechtstoestand van de ambtenaren der Gemeente Soerabaja.	21 Augustus 1912 26 Februari 1913 20 Augustus 1913 29 September 1915	6 Sep. 1916 No. 72 4 April 1913 No. 27 3 Oct. 1913 No. 79 29 Oct. 1915 No. 87
7. Verordening op het verleenen van pensioenen en wachtgelden aan ambtenaren der Gemeente Soerabaja en van pensioenen aan de door hen na te laten weduwen en weezen.	12 Mei 1915 25 Juni 1915	25 Juni 1915 No. 51 9 Juli 1915 No. 55
8. Verordening op de eedsaflegging in de Gemeente Soerabaja.	29 September 1915	29 Oct. 1915 No. 87
9. Verordening op den dienst der gemeentewerken in de Gemeente Soerabaja.	17 October 1907	1 en 5 Nov. 1907 No. 87 en 88.
10. Verordening regelende de boekhouding en de geldelijke administratie van sommige gemeentebedrijven en inrichtingen.	27 October 1916 14 December 1917	10 Nov. 1916 No. 90 14 Jan. 1918 No. 2

Omschrijving der Verordening.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de verordening is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin verordening en wijziging zijn afgekondigd.
11. Verordening tot vaststelling der verschillende afdeelingen van den gemeentedienst benevens de betrekkingen en bezoldigingen der Gemeente ambtenaren in de Gemeente Soerabaja.	21 Augustus 1912 22 October 1913	6 Sept. 1912 No. 72 31 Oct. 1913 No. 87
12. Verordening regelende het beheer en de administratie van het Grondbedrijf der Gemeente Soerabaja.	28 December 1917	18 Jan. 1918 No. 6
13. Verordening als bedoeld in artikel 7 letter c der Soerabajasche Drankverordening.	8 December 1915	24 Dec. 1915 No. 103
14. Verordening op het beheer der begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen, alsmede voor Christenen van anderen landaard, hunne echtgenooten en kinderen, weduwen en weezen in de Gemeente Soerabaja.	27 October 1916	24 Nov. 1916 No. 94
15. Verordening tot vaststelling van het tarief bedoeld in artikel 13 van de verordening op de waterverstrekking uit de gemeentelijke drinkwaterleiding te Soerabaja.	12 Juni 1907	9 Aug. 1907 No. 63

Omschrijving der Instructie.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de instructie is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin instructie en wijziging zijn afgekondigd.
16. Verordening omtrent markten (pasars) door bijzondere personen gehouden in de Gemeente Soerabaja.	13 December 1916	5 Januari 1917 No. 2
d. Instructies.		
1. Instructie voor den Directeur der Gemeentewerken in de Gemeente Soerabaja.	10 September 1913	3 Oct. 1913 No. 79.
2. Instructie voor den Directeur der Gemeentelijke Waterleiding van de Gemeente Soerabaja.	10 September 1913	3 Oct. 1913 No. 79.
3. Instructie voor den Gemeente Rooimeester van Soerabaja.	9 Juni 1909	3 Oct. 1913 No. 79.
4. Instructie voor de ambtenaren ter Secretarie der Gemeente Soerabaja.	10 September 1913	
5. Instructie voor den boekhouder, den assistent-boekhouder, den kassier, den betaalmeester, den magazijnmandoer, en het verder administratief personeel der Gemeentelijke waterleiding van de Gemeente Soerabaja.	idem	idem

Omschrijving der Instructie.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de instructie is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin instructie en wijziging zijn afgekondigd.
6. Instructie voor den technischen ambtenaar de opzichters, den opnemer en de teekenaars der Gemeentelijke waterleiding in de Gemeente Soerabaja.	10 September 1913	3 Oct. 1913 No. 79
7. Instructie voor den Commies en het verder administratief personeel der Gemeentewerken in de Gemeente Soerabaja.	idem	idem
8. Instructie voor den architect, de technische ambtenaren, de opzichters, de opnemers, de teekenaars en verder technisch personeel van den dienst der Gemeentewerken in de Gemeente Soerabaja.	idem	idem
9. Instructie voor den Inspecteur der Broodbakkerijen in de Gemeente Soerabaja.	26 October 1910	
10. Instructie voor de marktmeesters bij de gemeentepasars.	14 October 1914	27 Nov. 1914 No. 91.

Omschrijving der Instructie.	Dagteekening van het Raadsbesluit, waarbij de instructie is vastgesteld en van het besluit, waarbij eventueele wijzigingen zijn aangebracht.	Nummer en dagteekening der Javasche Courant, waarin instructie en wijziging zijn afgekondigd.
11. Instructie voor den Administrateur en de Adjunct Administrateurs der Gemeente Pasars.	14 October 1914.	27 November 1914 No. 91.

E. Reglementen en keuren van politie.

De nog op ultimo December 1917 van kracht zijnde en binnen het ressort van den Gemeenteraad van Soerabaja geldende reglementen en keuren van Politie, vastgesteld door het Hoofd van Gewestelijk Bestuur en tegen welker overtreding straf is bedreigd zijn :

1. Verordening op het betrekken van wachten door Vreemde Oosterlingen (opgenomen in de Javasche Courant van 29 September 1882 No. 78);
2. Verordening op het verkoopen of schenken van eetwaren en goederen aan tot dwangarbeid of ten arbeidstelling aan de openbare werken veroordeelden (opgenomen in de Javasche Courant van 7 September 1883 No. 72);
3. Verordening op het onderhoud der buurt- en binnenwegen in de wijken en andere vestigingen van Vreemde Oosterlingen in de Residentie Soerabaja (opgenomen in de Javasche Courant van 15 Juni 1888 No. 48);
4. Regeling van het toezicht in de Residentie Soerabaja op de stoomvaartuigen van minder dan 25 M^3 netto inhoud (opgenomen in de Javasche Courant van 10 Februari 1893 No. 12 en van 5 October 1893 No. 79);
5. Keur houdende verbodsbepalingen tegen het dragen van wapenen door Inlanders en daarmede gelijkgestelde personen op den openbaren weg of op eenige voor het publiek

toegankelijke plaats in de Residentie Soerabaja (opgenomen in de Javasche Courant van 31 Juli 1894 No. 61);

6. Reglement op het gebruik van alle vaartuigen niet gerangschikt wordende onder zeeschepen (vide artikel 1 van Staatsblad 1874 No. 113) bestemd tot vervoer van personen, goederen, water en de vischvangst van, naar en ter reede van Soerabaja en daarbuiten, zoomede op de vaart op de rivieren, uitmondende in de Residentie Soerabaja (opgenomen in de Javasche Courant van 4 September 1894 No. 71);
7. Verordening tot regeling omtrent den overgang van rundvee, buffels, paarden, geiten en schapen van den eenen bezitter op den anderen, de clandestiene vervreemding en overdracht van gestolen vee van dat soort onder de Inlandsche en daarmede gelijkgestelde bevolking in de Residentie Soerabaja (opgenomen in de Javasche Courant van 29 April 1895 No. 33);
8. Verordening ter voorkoming van beschadiging van 's Lands waterwerken (opgenomen in de Javasche Courant van 28 Juli 1895 No. 51);
9. Reglement voor de Europeesche Wijkmeesters op de hoofdplaats Soerabaia (opgenomen in de Javasche Courant van 25 Juni 1897 No. 60);
10 en 11. Keur tot instandhouding van de goede orde op de buitenpleinen en de toegangen tot het nieuwe station van den Staatsspoorweg te Goebeng (opgenomen in de Javasche Courant van 12 Juni 1900 No. 47);
12. Keur tot instandhouding van de goede orde op den weg en den toegang tot het tramstation van de Nederlandsch-Indische Spoorweg Maatschappij te Kawattan (opgenomen in de Javasche Courant van 8 Juli 1902 No. 54);
13. Keur op de registratie en brandmerking van buffels en runderen in een gedeelte van het onderdistrict Kapassan, ressorteerende onder het onderdistrict Soerabaja van de afdeeling en het gewest van dien naam, (opgenomen in de Javasche Courant van 27 Mei 1902 No. 42);
14. Reglement op het beheer der begraafplaatsen voor lijken van Inlanders ter hoofdplaats Soerabaja, zoomede op de

bevoegdheid en verplichtingen van de Commissie met dat beheer belast (opgenomen in de Javasche Courant van 1 Augustus 1502 No. 61 en 26 Augustus 1910 No. 68);

15. Verordening op het gebruik maken van sterke en bedwelmende dranken door Inlanders en met dezen gelijkgestelden (opgenomen in de Javasche Courant van 29 December 1903 No. 104);
16. Reglement op het gebruik van binnenschepen, die nooit buiten de tonnen varen in de Residentie Soerabaja (opgenomen in de Javasche Courant van 16 Augustus 1904 No. 65 en van 16 December 1904 No. 100).

BIJLAGE No. 10.

Staat van verleende drankvergunningen, in totaal 193, welke op ultimo December 1917 nog van kracht waren.

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
1.	H. L. Meijboom	9-3'16 No. 2	Gemblongan perceel No. 15 Verp No. 1575							1	f 50.—
2.	Tjiok Tjie Hoo	9-3'16 No. 5	Gili Ketapang perceel No. 42 Verp. No. H, 504/3471							1	„ 50.—
3.	Liem Giok Tien	9-3'16 No. 6	Kramat Gantoeng No. 129 Verp. No. 20891/36							1	„ 50.—
4.	firma Je Boo Thaij	9-3'16 No. 7	Kembang Djepoen No. 6 Verp. No. T 69/1569							1	„ 50.—
5.	Tan Kie Lwa	9-3'16 No. 8	Kramat Gantoeng No. 111 Verp. No, 1349/5660							1	„ 50.—
6.	Tjia Swie Hin	9-3'16 No. 9	Kramat Gantoeng No. 11 Verp. No. 1425/2291							1	„ 50.—
7.	Tan Soen Tjwan	9-3'16 No. 10	Gili Ketapang No. 91 Verp. No. H. 872/687							1	„ 50.—
8.	Ko Mo San	9-3'16 No. 12	Kramat Gantoeng No. 127 Verp. No. 1334/4344							1	„ 50.—
			Transporteeren							8	f 400

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag.
			Per transport							8	f 400.—
9	Piet Hwa Hien	9-3'16 No. 13	Kembang Djepoen No. 26 Verp. No. F. 18/101							1	„ 50.—
10	firma Tong Kie Liang	9-3'16 No. 14	Kembang Djepoen No. 30 Verp. No. F. 82/1007							1	„ 50.—
11	Kho Swie Sing	9-3'16 No. 15	Kemb. DjepoenNo. 18 Verp. No. 75/1564							1	„ 50.—
12	Oei Swan Khing	9-3'16 No. 16	Kepoetran No. 52 Verp. No. U. 149/1240							1	„ 50.—
13	Tan Bing Gwat	9-3'19 No. 19	Gili Ketapang No. 2 Verp. H. 570							1	„ 50.—
14	Ong Swie Pik	9-3'16 No. 21	Kranmat Gantoeng No. 61							1	„ 50.—
15	Tan Ping Lee	9-3'16 No. 23	Kepoetran Simpang Pandjoenan Verp. No. 1251							1	„ 50.—
16	firma Tjoa Tong Hie	9-3'16 No. 24	Kramat Gantoeng No- 685							1	„ 50.—
17	Lo Kian Thaij	9-3'16 No. 28	Kepoetran No. 14							1	„ 50.—
18	firma E. Dunlop & Co.	9-3'16 No. 32	Gemblongan Verp. No. 1547							1	„ 50.—
19	Thong Jet Djoen	9-3'16 No. 35	Djagalan No. 1 Verp. No. 25/3166							1	„ 50.—
			Transporteeren							19	f 950.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
			Per transport							19	f 950.—
20	Djie Hwa Seng	10-3'16 No. 36	Kembang Djepoen No. 24 Verp. No. F 90/392							1	„ 50.—
21	Ko Sie Siang	10-3'16 No. 37	Kemb. Djepoen No. 8 Verp. No, F 70/2344							1	„ 50.—
22	Tjoa Tjian Nio	10-3'16 No. 38	Baliwerti No. 26 Verp. No. 1555							1	„ 50.—
23	firmaH wy Tong	10-3'16 No. 40	Kembang Djepoen Verp. No. F 79/1399							1	„ 50.—
24	Hoo Koen Geauw	11-3'16 No. 43	Kepoetran No. 56 Verp. No. U 750/1240							1	„ 50.—
25	Loo Keng Oen	11-3'16 No. 45	Particulier land Kepoetran perceel No. 88							1	„ 50.—
26	Ong Thik Gauw	13-3'16 No. 48	Songojoedan No. 85 Verp. No. H 875/687							1	„ 50.—
27	firma Lo Tjoen Hiang	13-3'16 No. 49	Gili No. 45 Verp. No. H 558.707							1	„ 50.—
28	Lo Liong Lay	13-3'16 No. 50	Gili No. 51 Verp. No. H 628/695							1	„ 50.—
29	firma Khee Gwan Kongsie	13-3'16 No. 51	Gili Pabean No. 49 Verp. No. H 589/689							1	„ 50.—
30	Ong Tjien Tjai	16-3'16 No. 55	Buffet Madoera Stoomtram Mij Prins Hendrik	1							„ 100.—
			Transporteeren	1						29	f 1550.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met	zonder	met	zonder	met	zonder		
				sterken drank		sterken drank		sterken drank			
			Per transport	1						29	f 1550.—
31	Lie Biauw Kie	16-3'16 No. 58	Sambongan Wetan No. 34 Verp. No. 360/1138	1							,, 150.—
32	H. A. Volckmán Schotsman	17-3'16 No. 59	Kawatan perceel No. 5 Q 698/2640							1	,, 50.—
33	Go Pay Yoen	17-3'16 No. 61	Pasar Besar wetan No. 18.							1	,, 50.—
34	Lee Lian Khing	17-3'16 No. 62	Pasar Besar Wetan No. 14 Verp. No. 1438/3393							1	,, 50.—
35	A. P. S. Theocharis	17/3-16 No. 64	Pasar Besar No. 28 Verp. No. Q 538/5261							1	,, 50.—
36	Liem Tay Nio	17-3'16 No. 65	Kaliondo No. 176 Verp. No. P 323/5105							1	,, 50.—
37	F. W. Hattink	17-3-16 No. 67	Kajoon No. 7 Verp. No. 2045							1	,, 50.—
38	Nie Sing Giok	21-3'16 No. 69	Ketapang No. 14 Verp. No. 493/3611							1	,, 50.—
39	Jap Tiauw Hwie	21-3-16 No. 70	Djagalan No. 37 Verp. No. J 40/2529							1	,, 50.—
40	idem	21-3'16 No. 71	Kampong Doro No. 13 Verp. No. F 180/1059							1	,, 50.—
41	Atmosoewito	21-3-16 No. 74	Kepoetran No. 120							1	,, 50.—
			Transporteeren	2						39	f 2200.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunningwerd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder		
			Per transport	2						39	f 2200.—
42	Go See Kia	21-3-16 No. 75	Gili Ketapang No. 15 en 17 Verp. No. H. 561/717 en 562/717							1	„ 50.—
43	Ong Tjien	21-3-16 No. 76	Songojoedan No. 113 Verp. No. H 861/688							1	„ 50.—
44	Ong Siok Tjiang	21-3-16 No. 77	Tjantian No. 47 Verp. No H 833/687							1	„ 50.—
45	firma Stam & Weyns	24-3'16 No. 80	Simpang Verp. No. 5215	1							„ 300.—
46	Simpang Restaurant	24-3-16 No. 81	Simpang Verp. No. 4011	1							„ 300.—
47	Tan Sioe Lie	24-3'16 No. 82	Sajangan No. 14 Verp. No. 2096							1	„ 50.—
48	Kwee Tjong Tjhoen	24-3-16 No. 84	Slomprettan No. 100 Verp. No. E 145/1518							1	„ 50.—
49	Kwee Hok Tjay	24-3-16 No. 85	Wonokromo Verp. No. 31/1304							1	„ 50.—
50	Oei Bing Tian	25-3-16 No. 87	Kalianjarwetan No. 5 Verp. No. 12							1	„ 50.—
51	Oei Siang Gie	25-3-16 No. 90	Kalianjar No. 87 Verp. No. 171							1	„ 50.—
52	Tan Sioe Bwan	25-3-16 No. 91	Peneleh-Djagalan No. 6 Verp. No. 95							1	„ 50.—
			Transporteeren	4						48	f 3250.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per transport	4						48	f 3250.—
53	Liem Swie Hwat	25-3-16 No. 92	Kramat Gantoeng No. 13 Verp. No. 1427/2292							1	„ 50.—
54	Ong Swie Hoo	25-3-16 No. 93	Sambongan blakang No. 11 Verp. No. G 287/641/1642							1	„ 50.—
55	Tjoa Djie Thin	25-3-16 No. 96	Djagalan No. 33 Verp. No. J 42/39							1	„ 50.—
56	G. Spiero	29-3-16 No. 100	Waroengtoeri Verp. No. 1005/2630			1					„ 12.—
57	V. J. Aghten	29-3-16 No. 103	Soeloeng perceel No. 9				1				„ 5.—
58	R. G. Coesel	29-3-16 No. 104	Gemblongan No. 14 Verp. No. 3428	1							„ 150.—
59	So Biauw Tjhoen	29-3-16 No. 105	Kromme Ketapang straat No. 10 Verp. No I 78/1864	1							„ 200.—
60	G. Bagram	29-3-16 No. 106	Chineesche Voorstraat Verp. F 60/6095	1							„ 250.—
61	Verbruikscoöperatie S. S.	29-3-16 No. 107	Maarschalkstraat Goebeng No. 7 Verp. No. 111							1	„ 50.—
62	S. Sasoon	29-3-16 No. 108	Pasar Besar No. 11 Verp. No. Q 1152/313	1							„ 150.—
			Transportereen	8		1	1			52	f 4217.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank).	Bedrag van den aanslag.
				met sterken drank.	zonder	met sterken drank.	zonder	met sterken drank.	zonder		
			Per transport	8		1	1			52	f 4217.—
63	Tan Ing San	29-3-16 No. 109	Kapassan Kaliondo No. 201 Verp. No. Q 660/328							1	„ 50.—
64	firma Kong long Tjiang	29-3-16 No. 112	Pabean No. 8 Verp. No. H 220/899							1	„ 50.—
65	Liem Kwie Jong	30-3-16 No. 114	Pasar Genteng No. 93							1	„ 50.—
66	firma Hiap Tjhiang	30-3-61 No. 115	Pabean No. 13 Verp. No. H 311/912							1	„ 50.—
67	firma Kong Laij Kie	30-3-16 No. 116	Pabean No. 24 Verp. No. H 151/1366							1	„ 50.—
68	Teng A Hin	30-3-16 No. 117	Pabean No. 15 Verp. No. H 312/912							1	„ 50.—
69	J. H. Veekman	30-3-16 No. 118	Kalongan 32 Verp. No. 32B/270							1	„ 50.—
70	Ik Gwan Hoo	31-3-16 No. 119	Tjantian No. 109 Verp. No. H 643/4 679							1	„ 50.—
71	Gorokichi Horino	30-3-11 No. 120	Chin. Buitenweg No. 30 Verp. No. 524/4377	1							„ 150.—
72	Oei Kim Hok	30-3-16 No. 122	Pasar Pabean Verp. No. 25							1	„ 50.—
73	Hotel des Indes	30-3-16 No. 124	Werfstraat No. 2 Verp. No. 149	1		1					„ 180.—
74	Mevrouw Ch. Fickel	30-3-16 No. 125	Stationsweg No. 13 Verp. No. G 539/5020			1					„ 10.—
			Transporteeren	10		3	1			61	f 5007.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleed.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder		
			Per transport	10		3	1			61	f 5007.—
75	Mevrouw Ch. Fickel	30-3-16 No. 126	Stationsweg No. 15 Verp. No. G 11/4188			1					,, 10.—
76	The Tjong Kiem	30-3-16 No. 127	Bongkaran No. 45 Verp. No. G 130/1166				1				,, 8,50
77	Njo Liang Ing	30-3-16 No. 128	Tjantian No. 34 Verp.No.G 151a/1150	1		1					,, 190.—
78	firma Liem & Zonen	30-3-16 No 129	Pasar Pabean Verp. No. H 226/908							1	,, 50.—
79	Lauw Soe Siok	30-3-16 No. 130	Djagalan No. 2 Verp. No. 197/95							1	,, 50.—
80	Mevrouw C. B. Scheel	30-3-16 No. 131	Pasar Besar 49 Verp. No. Q 1106/4195			1					,, 10.—
81	Kho Ie Ting	30-3-16 No. 134	Gili No. 73 Verp. No. H 635/690			1					,, 10.—
82	Tan Swie Hoo	31-3-16 No. 136	Kembang Djepoen Verp. No. F 96/4567	1							,, 150.—
83	Han Tjing Lee	30-3-16 No 138	Tjantian No.30 Verp. No.1151	1		1					,, 260.—
84	J. J. Binnendijk	30-316 No. 140	Pasar besar wetan No. 25/27 Verp. No. Q 1327/2607			1					,, 21.—
85	L. C. Klatt	30-3-16 No. 143	Nieuw Hollandstraat No. 28 Verp. No. 90/180				1				,, 6.50
			Transporteeren	13		9	3			63	f 5767.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
			Per transport	13		9	3			63	f 5767.—
86	Mevrouw W. E. Hornung	30-3-16 No. 144	Kaliasin No. 40 Verp. No. 1611			1					,, 13.—
87	Mevrouw van Epen geboren Serlé	30-3-16 No. 145	Kepoetran No. 37 Verp. No. L. A. T. 35a/58			1					,, 14.—
88	L. C. Klatt	30-3-16 No. 146	Nieuw Hollandstraat No. 30 Verp. No. B. 180/91			1					,, 15.—
89	Hotel Metropole	30-3-16 No. 147	Embong Malang No. 21-23-25 Verp. No. 59/1361			1					,, 26.—
90	Tan Kiong Lam	30-3-16 No. 149	Bongkaran No. 53 Verp. No. 126/1169			1					,, 40.—
91	Mevrouw Brunet de Roche-Brune	30-3-16 No. 150	Kepoetran No. 44 Verp, No. 5187			1					,, 23.—
92	G. Bagram	30-3-16 No. 151	Bibisovervaart Verp. No. E. 22/311			1					,, 10.—
93	A. Soesman	30-3-16 No. 152	Embong Woengoe No. 33 en 5 Verp. No. F. 266/4213			1					,, 10—
94	Mevrouw J. Th. A. Mentel geb. Mühldorff	30-3-16 No. 154	Gatottan No. 4 Verp. No. E. 86/288				1				,, 7.50
			Transporteeren	13		17	4			63	f 5925.50

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
			Per Transport	13		17	4			63	f 5925.50
95	J. M. Sarkies	30-3-16 No. 155	Embong Malang No. 57-9-11 Verp. No. U 1637.			1					„ 48.—
96	Mevrouw C. Viehs geb. von Magius	30-3-16 No. 156	Palmenlaan No. 29				1				„ 5.—
97	Mevr. L. B. D. Dessauvagie	30-3-16 No. 157	Kedongdorostraat No. 4 Verp. No. 1300				1				„ 5.—
98	L. M. Sarkies	30-3-16 No. 159	Toendjoengan No. 37 Verp. No. 1222	1		1					„ 324.—
99	Oei Moo Liem	22-4-16 No. 160	Kembangdjepoen No. 56 Verp. No. F95/998	1							„ 200.—
100	Tan Kim Swie	20-4-16 No. 161	Kapassan Verp. No. P 141/3615							1	„ 50.—
101	Tan Boen Khing	20-4-16 No. 162	Sambongan No. 53 Verp. No. G 234/1729	1							„ 150.—
102	Societeit Modderlust	27-4-16 No. 163	Oedjoeng Marine gebouw							1	„ 50.—
103	Mevr. Brzesowsky	30-4-16 No. 168	Simpang No. 2 & 4 Verp. No. 71/3318			1					„ 10.—
104	Hotel Simpang	10-5-16 No. 169	Simpang 1 Verp. No. 5217.			1					„ 49.—
105	Wm. Henderson	20-5-16 No. 172	Aloon-Aloon t/o Stadstuin perc. No. 5 Verp. No. G 3512							1	„ 50.—
			Transporteeren	16		21	6			66	f 6866.50

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per transport	16		21	6			66	f 6866.50
106	Ph. Vorst	20-5-16 No. 173	Gemblongan No. 48 Verp. No. 4033							1	„ 50.—
107	Kan Kian	20-5-16 No. 174	Pabeantengah No. 19 Verp. No. H 313/911							1	„ 50.—
108	Go Pan Gan	20-5-16 No. 175	Pabeantengah No. 16 Verp. No. H 151/834							1	„ 50.—
109	Go Tja	20-5-16 No. 176	Pabeantengah No. 21 Verp. No. 212/909							1	„ 50.—
110	Go Swie Tong	20-5-16 No. 177	Pabeantengah No. 23 Verp. No. H 212a/909							1	„ 50.—
111	Simpangsche Societeit	20-5-16 No. 178	Simpang No. 5 & 7 Verp. No. 1238-4543 en 1350.					1			„ 150.—
112	B. Constantin	25-5-16 No. 181	Pasarbesar wetan No. 13 Verp. No. Q 1330/2634	1							„ 150.—
113	W. F. Hartman	25-5-16 No. 183	Sirene Bioscope Pasar Besar No. 110 en 113		1						„ 30.—
114	Tan Tiang Tjhwan	25-5-16 No. 182	Slompretan No. 77 en 81				1			1	„ 31.50
115	Mevr. Koch geboren Gilse	25 5-16 No. 184	Lemah Poetro No. 31 en 33 Verp. No. G. D. S. 868			1					„ 19.—
			Transporteeren	17	1	22	7	1		72	f 7497.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag.
				met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder	met sterken drank	zonder		
			Per transport	17	1	22	7	1		72	f 7497.—
116	Societeit Yoe Tik Hwee Kwan	25-5-16 No. 185	Bongkaran No. 22 Verp. No. G 119/1113							1	„ 50.—
117	Songkiti Nesie Djoemie	25-5-16 No. 186	Stationsmiddenweg	1						1	„ 200.—
118	Mevr. S. van Dolder geb. Rutjes	30- 6-16 No. 189	van Deventerlaan			1					„ 12.—
119	Mevr. Ch. J. E. Fickel	30- 6-16 No. 190	Lange Gatottan No. 5 Verp. No. F 96/291			1					„ 12.—
120	Mevr. L. Ch. Meis	30- 6-16 No. 191	Embong Malang No. 59 Verp. No. U 51/1234				1				„ 5.—
121	Mevr. Wessels geb. Bruggeling	30- 6-16 No. 192	Gatottan No. 1 Verp. No. 92/289			1					„ 10.—
122	Deutscher Verein	30- 6-16 No. 193	Genteng No. 13 Verp. No. 5883					1			„ 25.—
123	Societeit Concordia	30- 6-16 No. 194	Toendjoengan Verp. No. 1574					1			„ 100.—
124	H. Antosch	18- 7-16 No. 198	Kedongdoro No. 2 en 4 Verp. No. 5983			1					„ 10.—
125	Societeit Indische Club	18- 7-16 No. 199	Baliwerti Verp. No. 1838						1		„ 50.—
126	Mevr. F. H. Evers geb. L. F. Struby	18- 7-16 No. 200	Gatottan No. 16				1				„ 5.—
			Transporteeren	18	1	26	9	3	1	74	f 7976.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleed.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
			Per transport	18	1	26	9	3	1	74	f 7976.—
127	Kwee Tjiang Hiang	18- 7-16 No. 201	Petjindilan No. 15 Verp. No. 88							1	„ 50.—
128	Piet Hwa Tjiang	15- 9-16 No. 216	Kembang Djepoen No. 20 Verp. No. 238							1	„ 50.—
129	firma Tjia Kie Djian	15- 9-16 No. 221	Kramat Gantoeng No. 60 Verp. No. Q 63							1	„ 50.—
130	Export Mij v/h van Leeuwen & Co.	15- 9-16 No. 222	Heerenstraat No. 13 Verp. No. 6910							1	„ 50.—
131	Tee Oe Kie	15- 9-16 No. 223	Bandaran No. 26 Verp. No. M 88/2740							1	„ 50.—
132	firma Pitcairn Syme & Co.	15- 9-16 No. 224	Chin. Voorstraat No. 41 Verp. No. 45/1009							1	„ 50.—
133	firma E. Dunlop & Co.	15- 9-16 No. 225	Chin. Voorstraat perc. No. 45							1	„ 50.—
134	Sioe Tjie	1-11-16 No. 241	Buffet Soerabaia kotta				1				„ 5.—
135	firma Schnitzler & Co.	23-11-16 No. 261	Chin. Voorstraat No. 37 Verp. No. 969							1	„ 50.—
136	N. V. v/h van Emmerick & Co.	23-11-16 No. 262	Chin. Voorstraat No. 64 Verp. No. F. 19/943							1	„ 50.
137	N. V. v/h Reiss & Co.	23-11-16 No. 263	Chin. Voorstraat No. 34 Verp. No. F 17/6391							1	„ 50.—
			Transporteeren	18	1	26	10	3	1	84	f 8471.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per transport	18	1	26	10	3	1	84	f 8471.—
138	J. W. Meerbeek	27-11-16 No. 264	Kromme Waterstaatsteeg No. 2 Verp. No. A 122							1	50.—
139	Mevrouw C. W. Huwart	27-11-16 No. 265	Kawattan No. 7 Verp. No. 2640			1					10.—
140	Schietgenootschap Kroonprins der Nederlanden	27-11-16 No. 266	Tembakan Verp. Q 98/2880					1			25.—
141	Oei Yang Tjhoen	5-12-16 No. 270	Kalianjar 97 Verp. No. 2888/1							1	50.—
142	Tan Kian Ling	6-12-16 No. 271	Pasar Bong 61 Verp. No. G 48/1119			1					12.—
143	Tio Tin Wan	8-12-16 No. 273	Djagalan No. 9 Verp. No. B 151							1	50.—
144	Tan Yan firma Bie Kie Kongsie	8-12-16 No. 274	Gili 33 Verp. No. H 582/714							1	50.—
145	J. Goudsmit	14-12-16 No. 277	Chin. Voorstraat No. 17 Verp. No. F 58/1447							1	50.—
146	Mevr. W. E. Hartwig geb. van Bergen	28-12-16 No. 280	Princesselaan 18			1					14.—
147	E. C. Tänzer	30-12-16 No. 282	Palmenlaan No. 10 Verp. No. T 273/1257							1	50.—
			Transporteeren	18	1	29	10	4	1	90	f 8832.—

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per Transport	18	1	29	10	4	1	90	f 8832.—
148	Mevr. van Boven-Visser	2-1-17 No. 286	Lange Gatottan No. 2 Verp. No. S 91/272							1	„ 5.—
149	Nio Sik Hok	15-1-17 No. 291	Pabean Tengah 9 Verp. No. H 309/914							1	„ 50.—
150	Ie Poo Hap	6-2-17 No. 294	Panggoeng 14 Verp. No. H 34/2575							1	„ 50.—
151	S. B. Mesritz & Co.	24- 2-17 No. 296	Chin. Tempelstraat 29 Verp. No. 246/1076							1	„ 50.—
152	So Hok Kam	9- 3-17 No. 300	Slompretan No. 55 Verp. No. G 504/1031	1							„ 150.—
153	Bond van Oud-onderofficieren	16- 3-17 No. 304	Lange Gatottan 13 E 293					1			„ 50.—
154	Ong Khing Sing	16- 3-17 No. 300	Bongkaran 47 Verp. No. G 129/1456				1				„ 9.50
155	Liauw Kim Seng	21- 3-17 No. 309	Ngaglik 19							1	„ 50.—
156	N. V. Soerabajasche Schouwburg	29- 3-17 No. 310	Komedieplein Verp. No. 1405	1							„ 75.—
157	Han Tian Tjong	5- 4-17 No. 312	Pasar Besar wetan 2 Verp. No. Q 1429a/3145	1							„ 150.—
158	Tee Sien Tjhiang	1- 5-17 No. 316	Bongkaran 40 Verp. No. G 118/1174			1					„ 10.—
			Transporteeren	21	1	30	11	5	1	95	f 9481.50

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's met sterken drank	Café's zonder sterken drank	Logementen met sterken drank	Logementen zonder sterken drank	Vereenigingen met sterken drank	Vereenigingen zonder sterken drank	Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
			per transport	21	1	30	11	5	1	95	f 9481.50
159	Njo Giok Nio	3- 5-17 No. 318	Kramat Gantoeng 7 Verp. No. Q 1431/2961							1	„ 50.—
160	Kho Tjing Soen	4- 5-17 No. 319	Kapasan No. 41 Verp. No. V 5112							1	„ 50.—
161	Mevr. Camphuis geb, Stikkel	10- 5-17 No. 321	Sumatrastraat No. 2			1					„ 11.—
162	Tjio Pia Ting	26- 5-17 No. 323	Kapassan 112 verp. No. P 174/4390							1	„ 50.—
163	Lim A Djien	24- 5-17 No. 324	Tjantian No. 23							1	„ 50.—
164	Handelsvereeniging Nederland	26- 5-17 No. 325	Chin. Voorstraat No. 55 Verp. No. 1017							1	„ 50.—
165	Liem A Kwie	26- 5-17 No. 326	Panggoeng No. 74 Verp. No. H 3/735							1	„ 50.—
166	Ko Siek Siang	22- 6-17 No. 337	Kembang Djepoen No. 20 Verp. No. H 238/793							1	„ 50.—
167	K. J. H. Bredahl	26- 6-17 No. 338	Bandaran No. 15 Verp. No. 78/2717							1	„ 50.—
168	firma L. Platon & Co.	26- 7-17 No. 350	Tepekongstraat No. 15 Verp. No. 1067.							1	„ 50.—
			Transporteeren	21	1	31	11	5	1	104	f 9942.50

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank).	Bedrag van den aanslag.
				met sterken drank.	zonder sterken drank.	met sterken drank.	zonder sterken drank.	met sterken drank.	zonder sterken drank.		
			Per transport	21	1	31	11	5	1	104	f 9942.50
169	firma Tik Tjhiang Liong	1- 8-17 No. 354	Gili No. 47 Verp No. H 589/698							1	„ 50.—
170	Tio Han Tan	8- 8-11 No. 358	Kembang Djepoen No. 49 Verp. No. 805				1				„ 10.—
171	firma Voorhoeve & Co.	8- 8-17 No. 359	Tempelstraat No. 9 Verp. No. D7199/1066							1	„ 50.—
172	Lim Bwie	8- 8-17 No. 360	Tjantian No. 42 Verp. No. G 154/1147	1							„ 200.—
173	Oei Hwaij Hong	11- 8-17 No. 363	Kapasan No. 42 P 123/3615							1	„ 50.—
174	firma Geo Wehry	11- 8-17 No. 365	Heerenstraat							1	„ 50.—
175	firma Hinlopen & Co.	15- 8-17 No. 366	Chin. Voorstaat No. 25 Verp. No. F 53/964							1	„ 50.—
176	Tan Sing Hwie	15- 8-17 No. 367	Ketapang Verp No. 18/1822	1							„ 150.—
177	L. Schwartz	22- 8-17 No. 372	Terras Simpang Theater a/d Palmenlaan.	1							„ 300.—
179	Tjoa Khing Lok	29- 8-17 No. 376	Kampong Doro No. 20 Verp. No. F 183/1029							1	„ 50.—
180	Tjiok Gan Nio	21- 9-17 No 384	Tjantian No. 113 Verp. No. H 645/679							1	„ 50.—
			Transporteeren	24	1	31	12	5	1	111	f 10952.50

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per transport	24	1	31	12	5	1	111	f 10952,50
181	Go Hwan Boen	21- 9-17 No. 386	Gili Songojoedan No. 89 Verp. No. H 873/687							1	„ 50.—
182	van Deutekom & Waal	27- 9-17 No. 390	Heerenstraat No. 2 Verp. No. B 206/4254							1	„ 50.—
183	Oei Lam Sing	25- 9-17 No. 393	Dapoean No. 30	1							„ 150.—
184	Go Ka Kwak	10-10-17 No. 395	Pabeantengah No. 1c. Verp. No. H 306/916							1	„ 37.50*)
185	Tan Hong Chin	10-10-17 No. 396	Pabeantengah 1b Verp. No. H 189/916							1	„ 37.50*)
186	Go Hong Tiok	16-10-17 No. 398	Bandaran							1	„ 37.50*)
187	Lo Foo Khe	25-10-17 No. 402	Kepatian No. 52 Verp. No. Q 119/384							1	„ 37.50*)
188	H. Antosch	1-10-17 No. 408	Blaoeran Verp. No. H 43/1462			1					„ 7.50*)
189	Kho Sam Tjaij	1-11-17 No. 410	Gemblongan No. 46 Verp. No. 1553							1	„ 37.50*)
190	Kwee Thwan Ki	1-11-17 No. 412	Bongkaran No. 15 Verp. No. C 140/1158				1				„ 9.75*)
191	N. V. S. L. van Nierop	3-11-17 No. 415	Chin. Voorstraat No. 20 Verp. No. F 7/932							1	„ 37.50*)
			Transporteeren	25	1	32	13	5	1	119	f 11444,75

*) Aanslag over 3 kwartalen.

Volgnummer.	Naam v/d vergunninghouder.	Datum en nummer v/h besluit, waarbij de vergunning werd verleend.	Ligging v/h perceel.	Café's		Logementen		Vereenigingen		Toko's (sterken drank)	Bedrag van den aanslag
				met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank	met sterken drank	zonder sterken drank		
			Per transport	25	1	32	13	5	1	119	f 11444,75
192	Tan Hong Gie	28-11-17 No. 422	Blaoeran No. 58							1	„ 37.50*)
193	Tan Ting Gan	7-6-17 No. 330	Djagalan No. 24							1	„ 50.—
			Totaal	25	1	32	13	5	1	121	f 11532,25

*) Aanslag over 3 kwartalen.

BIJLAGE No. 11

GEMEENTE SOERABAJA.

Contrôledienst.

STAAT van opgemaakte processen-verbaal terzake overtreding van onderstaande verordeningen over het tijdvak 1 Maart 1916 tot en met 31 December 1916.

Maanden.	Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja.	Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van vergunnings- en verlofsrecht in de Gemeente Soerabaja.	Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaja.
Maart	—	—	—
April	—	—	—
Mei	—	—	—
Juni	2	—	—
Juli	13	—	—
Augustus	27	—	—
September	6	—	—
October	4	—	—
November	—	—	—
December	28		
Totaal	80		

BIJLAGE No. 12.

GEMEENTE SOERABAJA.

Contrôle dienst.

STAAT van opgemaakte processen-verbaal terzake overtreding van onderstaande verordeningen over het tijdvak 1 Januari 1917 tot en met 31 December 1917.

Maanden.	Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja.	Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van vergunnings- en verlofsrecht in de Gemeente Soerabaja.	Verordening tot heffing van eene belasting op het gebruikmaken der wegen met vervoermiddelen in de Gemeente Soerabaja.	Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaja.
Januari	19	—	—	—
Februari	1	—	—	—
Maart	11	—	—	—
April	1	2	1	—
Mei	5	—	—	—
Juni	2	—	2	—
Juli	16	—	12	—
Augustus	27	—	4	—
September	11	—	—	—
October	17	1	—	1
November	8	1	—	—
December	13	2	—	1
Totaal	131	6	19	2

BIJLAGE No. 13.

OVERZICHT van de gedurende het jaar 1917 verkochte rijwielnummers.

Maand	Verkochte No.	Aantal	Bedrag.		
	M 66 - M 820	755			
Januari	M 831 - M 850	20	f	207 75	
	M 851 - M 906	56			
Februari	M 821 - M 830	10			N 257 verkocht 5-3-17
	M 907 - M 999	93	„	92 75	N 262 id. id.
	N 1 - N 271	271			
	N 257	1			
Maart	N 262	1	„	74 -	N 516 werd niet ver-
	N 272 - N 565	293			kocht (nummer ont-
April	N 566 - N 823	258	„	64 50	brak)
Mei	N 824 - N 999	176			
	O 1 - O 129	129	„	76 25	
Juni	O 130 - O 445	316	„	79 -	
Juli	O 446 - O 730	285	„	71 25	
Augustus	O 731 - O 987	257	„	64 25	
September	O 988 - O 999	12			
	P 1 - P 252	252	„	66	
October	P 253 - P 447	195	„	48 75	
November	P 448 - P 637	190	„	47 50	
December	P 638 - P 828	191	„	47 75	
	Totaal	3761	f	939 75	

BIJLAGE No. 14.

GOUVERNEMENTS CENTRALE BURGERLIJKE ZIEKENINRICHTING te SOERABAJA.

OPGAVE der door de ambulance-automobiel gedane ritten gedurende het jaar 1917.

AANTAL RITTEN TEN BEHOEVE VAN:

Verwondingen en ongelukken van verschillenden aard.	Bedrijfsongelukken	Gewone zieken	Zieken ressorteerende onder het Departement van Marine	Zieken ressorteerende onder het Departement van Oorlog	Particulieren tegen betaling
104	21	302	35	28	41

BIJLAGE No. 15.

GEMEENTEWERKEN.

Verwerkte Bedragen

en

Kosten van Beheer over 1917.

VERWERKTE BEDRAGEN E KOSTEN VAN BEHEER.

Gewest (Gemeente)	Aanwezig vast personeel: Ingenieur. Architecten en opzichters	TOTAAL VERWERKT. Artikel	Bedrag	WAARVAN a. Ambtenaar B, B.	Technisch b. Gouvernements werke	DOOR Ambtenaar c. Gewestelijke en Gemeentelijke werken.	d Totaal	Feitelijke traktementen der Technische Ambtenaren TOTAAL	TOELICHTINGEN.
Soerabaja.	2 14	18	f 860.87			Directeur	1*	f 13440.—	
		40	„ 10299.—			Ingenieur	1*	„ 7515.—	
		41	„ 69868.50			Bouwkundige	1*	„ 2100.—	Met ingang van 2 October 1917 benoemd, besluit ddo. 29 Augustus 1917 No. 1381.
		42	„ 10170.—						
		43	„ 99.98			Adjunct-Chef Stadsuitbreiding.	1*	„ 2000.—	Met ingang van 1 Augustus 1917 benoemd, besluit ddo. 13 Juni 1917 No. 1333.
		44	„ 1403.08						
		45	„ 1253.85						
		46	„ 46.05						
		47	„ 240.—						
		48	„ 567.55			Techn. ambtenaar	4*	„ 5400.—	
		49	„ 4737.01[5]			id :		„ 4800.—	Bij besluit ddo. 25 Juli 1917 No. 1355 benoemd tot Technisch Ambtenaar met ingang van 1-9-1916.
		50	„ 229.23			id :		„ 3720.—	
		51	„ 97475.38						
		52	„ 3769.49[5]						
		53	„ 2476.79						
		54	„ 13485.92[5]			id :		„ 2100.—	Met ingang van 1 Juni 1917 benoemd, besluit ddo. 26 April 1917 No. 1304.
		55	„ 11948.82[5]						
		57	„ 4121.52						
		58	„ 216295.31[5]						
		61	„ 521.75			Opzichter opnemer	2*	„ 3520.—	Met ingang van 1 September 1917 benoemd, besluit ddo. 13 September 1917 No. 83/A.
		62	„ 23737.71[5]			id :		„ 600.—	
		62a	„ 8319.—			Opzichter	3*	„ 2520.—	
		62	„ 2548.24[5]			id :		„ 2520.—	
		Buisduikers Brahim Baswedan.				id :		„ 2250.—	
						Chef Reinigingsdienst	1*	„ 4590.—	
		63	„ 3687.875			Wijkopzichter 1e kl.	2	„ 2400.—	
		64	„ 5123.09			id :		„ 2160.—	
		67	„ 24192.—						
		68	„ 6470.—						
		69	„ 480.—						
		70	„ 712.30						
		71	„ 600.—						
		Over te brengen	f 525740.35				De met * gemerkten zijn in het bezit van een diploma	f 61635.—	

Gewest (Gemeente)	Aanwezig vast personeel: Ingenieur. Architecten en Opzichters	TOTAAL VERWERKT: Artikel	Bedrag	WAARVAN: a. ambtenaar B. B.	Technisch b. Gouvernements werken
	Overgebracht		f 525740.35		
		72	„ 452.82		
		73	„ 209.50		
		74	„ 39765.97		
		75	„ 6130.64		
		76	„ 1736.50		
		78	„ 126425.50		
		79	„ 8233.35[5]		
		80	„ 2524.47[5]		
		81	„ 3736.75		
		83	„ 8061.40		
		84	„ 5360.09[5]		
		85	„ 3903.76		
		86	„ 1206.41[5]		
		87	„ 3409.14		
		88	„ 104.17		
		92	„ 231.79		
		101	„ 7752.10		
		102	„ 1200.—		
		103	„ 180.24[5]		
		104	„ 240.—		
		105	„ 1532.20		
		106	„ 6268.92[5]		
		106a	„ 1796.30[5]		
		108	„ 4866.68		
		115	„ 1121.84[5]		
		116	„ 370 61		
		117	„ 17924.81[5]		
		139b	„ 161.—		
		140c	„ 330.80		
		140d	„ 431.20		
		140e	„ 28.—		
		141c	„ 314.—		
		141d	„ 114432.55		
		166	„ 32838.78[5]		
		169	„ 149321.44		
		TOTAAL	f 1078344.13		

DOOR		Feitelijke traktementen der Technische Ambtenaren	TOELICHTINGEN
Ambtenaar c.	d.		
Gewestelijke en Gemeentelijke werken	Totaal	TOTAAL	

BIJLAGE No. 16.

GEMEENTEWERKEN.

Overzicht van de belangrijkste in 1917 voltooide gebouwen

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE IN 1917 VOLTOOIDE GEBOUWEN.

Omschrijving.	Indeeling en Constructie.	BEBOUWDE PLATTEGROND M².			KOSTEN				GEBEZIGDE MATERIALEN VOOR:						Toelichtingen.
		Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Totaal.	Totaal in geld.	PER M² OPPERVLAK. Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Tot het geheel.	Fundamenten.	Plinten.	Vloeren.	Wanden.	Plafonds.	Daken.	
Vijf kantoorgebouwen op het Missigitplein te Kemajoran voor den dienst van Gemeentelijke Waterleiding, den Veterinairen Dienst, den dienst van den Gemeente Rooimeester en van het Pasarwezen.	Het bestaat uit een houten geraamte. Ieder gebouw is verdeeld in verschillende vertrekken.	→	—	± 1406.50					Metselwerk in Madoera kalksteen en tras kalkspecie.	Metselwerk in kalksteen en traskalk specie.	1 platte laag kalksteenen in zand, afgepleisterd met portlandcement.	Aan weerskanten met tras kalkspecie bepleisterd gedek.	Gedek	Dakpannen.	In het vorig verslagjaar werd uitgegeven f 30027.42⁵. In de uitgaven zijn begrepen de aanslag van de waterleiding, van een afrastering om de gebouwen enz.
Vier privaten en een autogarage, behoorende bij bovenbedoelde kantoorgebouwen, onder een kap.	Het bestaat uit een houten geraamte. De autogarage is gemaakt voor berging van drie auto's.	—	—	± 86.50	f 8759.63	—	—	f 23.90	Idem	Idem	Privaten idem autogarage Madoera steen dik ±15c.M. in zand afgedekt met asphalt dik ± 3 c.M.	Idem	Idem	Idem	
Het verlengen van het magazijnsgebouw der Gemeentelijke Waterleiding, behoorende bij idem.	De constructie is geheel van hout en is verdeeld in diverse vertrekken.	—	—	± 129.30					Idem	Idem	1 platte laag baksteenen in zand of gepleisterd met portlandcementspecie.	Idem	—	Idem	

Omschrijving.	Indeeling en Constructie.	BEBOUWDE PLATTEGROND M²			KOSTEN					GEBEZIGDE MATERIALEN VOOR:						Toelichtingen.
		Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Totaal.	Totaal in geld.	PER M² OPPERVLAK: Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Tot het geheel.	Per hoofd kwijnpicol, ton enz.	Fundamenten.	Plinten.	Vloeren.	Wanden.	Plafonds.	Daken.	
Een lichtdrukkamer behoorende bij idem.	De constructie is van hout.	—	—	± 18.30	f 709.14	—	—	—		Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	Idem	
Een vertrek bestemd voor smederij, idem.	Idem	—	—	± 21.78						Idem	Idem	Idem	Idem	—	Idem	
Een gemeenschappelijke keuken, badkamer en privaat behoorende bij de toekomstige woningen op het terrein achter het stoombrandspuithuis gelegen aan de Werfstraat.	Het is gemaakt van hout.	—	—	± 26.65						Idem	Idem	Idem	Idem	—	Idem	

Omschrijving.	Indeeling en Constructie.	BEBOUWDE PLATTEGROND M². Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Totaal	KOSTEN. Totaal in geld.	PER M² OPPERVLAK. Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Tot het geheel.	GEBEZIGDE MATERIALEN VOOR: Fundamenten.	Plinten.	Vloeren.	Wanden.	Plafonds.	Daken.	Toelichtingen.
Een loods voor den ladderwagen behoorende bij de stoombrandspuit op het terrein bovengenoemd.	Zij is gemaakt van hout.	—	—±	32.76	f 1341.66⅝	—	— ±	f15.59	Metselwerk van Madoera kalksteen en traskalkspecie.	Metselwerk van baksteen en traskalkspecie.	Onderste laag van Madoera kalksteen dik ± 15 c.M. afgedekt met een asphaltlaag dik ± 3 c.M.	Gedek	—	Dakpannen.	
Een gemeenschappelijke keuken, badkamer en privaat, behoorende bij de werkplaats te Sidodadie.	Idem	—	—±	26.65					Idem	Idem	Idem	Idem	—	Idem	

Omschrijving.	Indeeling en Constructie.	BEBOUWDE PLATTEGROND M². Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Totaal.	KOSTEN Totaal in geld.	PER M² OPPERVLAK. Hoofdgebouw en galerijen.	Bijgebouw en galerijen.	Tot het geheel.	Per hoofd belang picol. ton enz.	GEBEZIGDE MATERIALEN VOOR: Fundamenten.	Plinten.	Vloeren.	Wanden.	Plafonds.	Daken.	Toelichtingen.
Een pasarloods op het terrein van het havenkantoor te Oedjoeng.	De constructie is geheel van hout.	—	—±	150.18	f 2722.14		±	f 11.47		Metselwerk van Madoera kalksteen en traskalkspecie.	Beton	Beton	—	—	Dakpannen.	
Een privaatgebouw met bijbehoorende septictank op het terrein van de pasar te Kapassan.	Het is verdeeld in 9 × 2 vertrekjes, van elkander gescheiden door halfsteens muren.	—	—±	54.80	f 13745.67	—	—			Idem	Metselwerk van baksteen en traskalkspecie.	Beton	Metselwerk van baksteen en traskalkspecie.	—	Idem	In de kosten zijn begrepen het maken van een septictank, fundeeringen en vloeren van nog niet gereedgekomen pasarloodsen, aankoop van diverse benoodigde bouwmaterialen, enz. zoodat de kosten van 1 M² bebouwd oppervlak nog niet kunnen worden opgegeven.

BIJLAGE No. 17

Gemeentewerken

OVERZICHT

van de in 1917 voltooide

bruggen en duikers.

OVERZICHT VAN DE IN 19 VOLTOOIDE BRUGGEN EN DUIKERS.

Nummer.	NAAM.	Klasse.	Stuwen boogbruggen.		Bruggen met gemetselde landhoofden, houten of ijzeren liggers, houten dek- of betongewelven, ijzeren kanaalbruggen.						Houten bruggen, houten bruggen met landhoofden van gestapelde steenen houten kanaalbruggen.				DUIKERS.							
			Met meer dan een opening, of een opening boven 10 M.	Met een opening van meer dan 2 tot 10 M.	A Vakwerkbruggen, bruggen met pijlers, houten of ijzeren jukken		B Zonder pijlers of jukken van 2 tot hoogstens 14 M. opening		C Met een opening van minder dan 2 M.		A Met jukken.		B Zonder jukken met een opening grooter dan 2 M.		Steen.	Beton	IJzeren	Houten waaronder bruggen van 2 M. en minder.	Inlandsche doorlaten van gestapelde steen, klapper- en arenstammen, bamboe enz.	Noodbruggen	Totaal aantal bruggen en duikers	TOELICHTINGEN.
					Aantal	Gezamenl: deklengte in M.	Aantal	Gezamenl: deklengte in M.	Aantal		Aantal	Gezamenl: deklengte in M.	Aantal	Gezamenl: deklengte in M.								
							N		I		H		I	L								

BIJLAGE No. 18.

VERSLAG OMTRENT DE GEHEEL OF GEDEELTELIJK IN EIGEN ARBEID ONDERHOUDEN WEGEN, GEDURENDE HET JAAR 1917.

Asphaltwegen	*Lengte*	*Oppervlak*
Op het einde van 1916 was aan asphaltwegen aanwezig	± 75443,50 M'	± 474575 M²
Als nieuw geasphalteerde wegen kwamen bij	± 5759,50 „	± 37799 „
Op het einde van het jaar waren dus aan asphaltwegen	± 81203 M'	± 512374 M²

Aan onderhoud werd uitgegeven ± f 77085,68 of per 1 M² ± 15 cent.

Het asphalt en de residu werden betrokken van de Dordtsche Petroleum Maatschappij te Wonokromo. Het asphalt tegen den prijs van f 65.— per 1000 K. G. en de residu à f 14.— per fust van 300 L., tot 23 September wat aangaat het asphalt en 15 Maart wat betreft de residu. Na dien werden de prijzen door de D. P. M. verhoogd, voor het asphalt tot f 90.— en de residu tot f 15.50.

Een reductie van 5 % voor het asphalt en 10 % voor de residu werd hierbij toegestaan.

Het brandhout, noodig voor het koken van het asphalt, werd geleverd door den dienst der Stadsreiniging à f 0.88 en dat voor het stoken der stoomwalsen ook door dien Dienst, voor den prijs van f 0.90 per 1 picol. Voor grint, van Bangil geleverd door een aannemer, werd betaald f 4.75 per 1 M³ en voor zand van f 1.— tot f 2.— naar gelang der leveringsplaatsen.

Aan asphalt werd verbruikt ± 488199 K. G.; aan residu ± 111.000 L.; aan grint ± 2242 M³; aan zand ± 1913 M³ en aan brandhout ± 5330 pic.

Steenslag-, grint- en koraalsteenwegen.

	Lengte	*Oppervlak*
Op het einde van het vorig jaar was aan deze wegen aanwezig	± 25113,50 M'	± 99603,50 M²
Geasphalteerd werden	„ 109.— „	„ 1450 „
Op het einde van het jaar waren dus van bovengenoemde wegen aanwezig	± 25004.50 M'	± 98153,50 M²

Aân onderhoud werd uitgegeven ± f 20233,86⁵ of per 1 M² ± f 0,20⁵.

Het lappen geschiedde met stukgeslagen Madoerakalksteen, Bangilgrint of steenslag.

De levering der verhardingsmaterialen geschiedde door een aannemer.

Betaald werd per 1 M³ Madoerakalksteen f 3.50 en steenslag f 4.80.

Aan Madoerakalksteen werd verbruikt ± 269,50 M³; aan steenslag ± 157 M³; aan grint ± 653 M³; aan zand ± 346 M³ en aan brandhout voor het stoken der stoomwalsen ± 842 picols.

BIJLAGE No. 19.

VERSLAG VAN DE VOORNAAMSTE IN UITVOERING ZIJNDE NIEUWE BRUGGEN OF BELANGRIJKE VERBETERINGEN EN VERNIEUWINGEN AAN BESTAANDE BRUGGEN, GEDURENDE HET JAAR 1917.

Gedurende het verslagjaar kwamen geen nieuwe bruggen in uitvoering.

Twee houten liggerbruggen op gemetselde landhoofden, in de Palmenlaan en bij den overgang van Embong Trenggoelie naar Djogodolok, wijd tusschen de landhoofden ± 2 M. en tusschen de leuningen ± 6 M, moesten noodig worden vernieuwd; nagenoeg alle houtwerken waren vermolmd en daardoor onbruikbaar geworden. De houten bruggen werden in twee keeren, telkens voor de helft, opgebroken en daarvoor in de plaats gemaakt gewapende betonplaten, met gemetselde borstweringmuren.

De brug in het verlengde van de Palmenlaan kon wegens gebrek aan materialen niet tot uitvoering komen en daarom werd besloten tot den bouw van een smallere brug, geheel uitgevoerd in ijzerhout.

De daarvoor benoodigde materialen waren op het einde van het verslagjaar nog niet aangevoerd.

BIJLAGE No. 20.

OPGAVE VAN DE WEGEN TER HOOFDPLAATS SOERABAJA, DIE IN HET JAAR 1917 NIEUW WERDEN AANGELEGD, VERBETERD OF BERIJDBAAR WERDEN GEMAAKT.

Namen der wegen.	Aanleiding waarom werd overgegaan tot aanbrengen van een nieuwe verharding.	Lengte der wegen in Meters.	Soort der verharding.	De besteedde kosten in 1917.	Toelichtingen.
Wegen te Sawahan	Slechte toestand der wegen.	±1715.	Asphalt.	f 58662.78	Door de Gemeente overgenomen wegen.
Oranjelaan, gedeeltelijk		„ 330.		„ 15099.15*)	
Gang Gembong					
„ Blokland					
Zuidelijke dwarsweg tusschen de beide gangen		„ 641.		„ 12077.89*)	
Wegen in de S. S. Wijk te Goebeng		„ 2964.		„ 66911.495	
Djagaragastraat		„ 109.		„ 5140.015*)	

*) De besteedde kosten inclusief den aanslag van weggoten.

BIJLAGE No. 21.

GRONDBEDRIJF

Exploitatierekeningen

LAND GOEBENG

Aan bezoldiging dessabestuur	f	1130.–
„ verponding	„	195.24
„ rente over 1917	„	97.20
„ aandeel alg. kosten	„	340.84
	f	1763.28

LAND KETABANG

Aan nadeelig saldo 1916	f	825.23
„ teekeningen Han Kong Gie	„	1000.–
„ bezoldiging dessabestuur	„	1950.50
„ verponding	„	2053.98
„ rente over 1917	„	30955.20
„ aandeel alg. kosten	„	18505.75
	f	55290.66⅔

PERCEELEN KEBONDALEM

Aan nadeelig saldo 1916	f	721.49
„ verzekering	„	27.50
„ div. reparaties	„	1150.84
„ verponding	„	661.56
„ rente over 1917	„	9702.30
	f	12263.69

LAND NGAGEL

Aan bezoldiging en transport personeel	f	2022.51
„ verponding	„	3238.96⅔
„ rente over 1917	„	42804.37
„ aandeel alg. kosten	„	1363.26
	f	49429.10⅔

BENG

Per Grondhuren	f	860.66
„ saldo (overgeboekt op land Goebeng)	„	902.62
	f	1763.28

BANG

Per woning- en erfhuren	f	5770.99
„ saldo (overgeboekt op land Ketabang)	„	49519.67⅔
	f	55290.66⅔

KEBONDALEM

Per huishuren en tennisbaanhuren	f	9130.–
„ saldo (overgeboekt op land Ketabang)	„	3133.69
	f	12263.69

GEL

Per Grondhuren	f	7435.80
„ saldo (overgeboekt op land Ngagel)	„	41993.30⅔
	f	49429.10⅔

Bijlage No. 22.

GRONDBEDRIJF

Algemeene kosten 1917.

ALGEMEENE KOSTEN.

Aan bezoldiging Administrateur en personeel	f	9410.	–
,, transport Administrateur	,,	1004.	–
,, reis- en verblijfkosten	,,	311.	60
,, schrijfbehoeften, meubilair, advertentiekosten, telefoon	,,	844.	25
,, Disagio Leening '16	,,	8640.	–
	f	20209.	85

Per overboeking Goebeng	f	340.	84
,, ,, Ketabang	,,	18505.	75
,, ,, Ngagel	,,	1363.	26
	f	20209.	85

BIJLAGE No. 23.

GRONDBEDRIJF

Balans per 31 December 1917.

		LAND GOEBENG				
Fol.	2	Terreinen	f	102004 17⁵		
	6	Div. werken	„	602 50		
					f	102606 67⁵
		LAND KETABANG				
	9	Terreinen	f	1171361 08		
	10/12	Ophooging en wegenaanleg	„	182609 33³		
	11	Brug o/d Soer. rivier	„	6159 79		
	26	Afwateringsduiker	„	86 70		
	30	Syphon	„	731 55³		
	29	Woningbouw	„	611 60		
					„	1361560 06
		PERCEELEN KEBON DALEM				
	14	Perceelen			„	191577 12
		LAND NGAGEL				
	19	Terreinen	f	937338 26		
	20	Diverse werken	„	5121 93		
					„	942460 19
		LAND SIMOLAWANG				
	23	Terreinen			„	16238 —
	23	Gemeente (Algemeen)			„	885000 —
					f	3499442 04⁵

per 31 December 1917.

Fol.					
		GEMEENTE (KAPITAAL)			
	1	Land Goebeng	f 19348	45	
	7	„ Ketabang	„ 1361560	06	
67	13	Perceel Kebon Dalem	„ 191577	12	
	17	Land Ngagel	„ 942460	19	
	24	„ Simolawang	„ 16238	—	
					f 2531183 82
	3	Reserve waardevermeerdering van gronden			„ 16258 22⁵
	4	CREDITEUREN			„ 67000 —
06	27	Aandeel 5% Oblig. leening 1916			„ 885000 —
12					
19					
					f 3499442 04⁵

BIJLAGE No. 24.

PASARBEDRIJF

Balans per 31 December 1917.

Gemeente Pasarbedrijf — **Balans per 31 December 1917.**

Fol.					Fol.				
	1	Pasars en pasarloodsen	f 98727.22			6	Aandeel 5% Oblig. Leening		f 576000.—
	7	Perceelen	„ 38525.75			12	Afschrijvingen		„ 2772.—
				f 137352.97					
	2	Gemeente Soerabaja		„ 517155.15			Saldo winst		„ 80190.52
	5	Disagio Obligatie Leening		„ 4454.40					
				f 658962.52					f 658962.52

VERLIES- EN — **WINSTREKENING 1917.**

Fol.					Fol.				
	10	Aan Exploitatie kosten		f 133428.04		8	Per Interest beleggingen		f 14057.59
		„ Saldo (winst)		„ 80190.52		9	„ Opbrengsten pasars		„ 198810.97
						11	„ Huishuren		„ 750.—
				f 213618.56					f 213618.56

BIJLAGE No. 25.

Gemeente Pasarbedrijf.

RECAPITULATIE-STAAT

van de Opbrengsten der Pasars gedurende

1915 t/m 1917.

Maanden.		Genteng.		Toerie.		Bong.		Pabean.		Peneleh.		Kalianjar.		Ampel.		Pegirian.		Kepoetran.		Babaän.		Kapassan.		W. Hv. K.		Totaal.	
Februari	1915	1.610	15	876	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	f	2.486	59
Maart	„	1.930	37	1.311	44⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	3.241	81⁵
April	„	1.812	30	1.336	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	3 148	65
Mei	„	1.807	73⁵	1 300	02⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	3.107	76
Juni	„	1.765	86⁵	1.159	11	105	11	4.015	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	7.045	52⁵
Juli	„	1.927	13⁵	1.261	10⁵	232	96	4.671	49⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	8.092	69⁵
Augustus	„	1.762	39	1.081	21	188	35	3.940	34⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	„	6.972	29⁵
September	„	1.874	52	1.131	38⁵	199	43	4.478	05⁵	335	12⁵	287	78	6	07⁵	784	56⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	„	9.096	93⁵
October	„	1.942	22	1.073	50	200	28	4.508	15	349	20	364	95	63	05⁵	838	82	—	—	—	—	—	—	—	—	„	9.340	17⁵
November	„	1.984	84⁵	1.259	65⁵	200	36	4.703	11	359	81⁵	380	82	65	49⁵	971	82	—	—	—	—	—	—	—	—	„	9.925	92⁵
December	„	2.176	95⁵	1.442	75⁵	231	65⁵	4.755	78	393	34	415	12	61	77⁵	953	88⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	„	10.431	26⁵
Totaal		20.594	48⁵	13.232	98	1.358	14⁵	31.072	37⁵	1.437	48	1.448	67	196	40	3.549	09	—	—	—	—	—	—	—	—	f	72.889	63
Januari	1916	2.136	30	1.446	95	224	51	4.442	25⁵	373	40⁵	420	07	82	88⁵	849	02	441	16	493	17	1.075	56	—	—	f	11.985	28⁵
Februari	„	2.044	24⁵	1.306	58	221	58	4.163	12	331	00⁵	398	77	87	—	850	05⁵	489	43	520	65	1.088	52	—	—	„	11.500	95⁵
Maart	„	2.216	25⁵	1.467	16⁵	232	07⁵	4.582	21⁵	369	56	412	81	107	98	925	38⁵	521	50⁵	567	47	1.187	05⁵	—	—	„	12.589	47⁵
April	„	2.130	32⁵	1.420	71	221	50⁵	4.625	94⁵	363	10	396	72	90	61	830	64⁵	516	71	534	61⁵	1.064	07	—	—	„	12.194	95⁵
Mei	„	2.121	90⁵	1.493	75	320	34⁵	4.715	85⁵	363	15⁵	401	77	100	93⁵	850	88⁵	508	65⁵	503	89	1.167	06	—	—	„	12.548	20⁵
Juni	„	2.072	65	1.499	36	294	73	4.668	85	353	61⁵	388	19	97	62⁵	855	03⁵	556	43⁵	542	14⁵	1.190	53	—	—	„	12.519	17
Juli	„	2.220	40	1.664	27	308	15⁵	5.131	83⁵	373	95⁵	413	59	98	14	953	45⁵	637	49	639	80⁵	1.603	04⁵	—	—	„	14.044	14
Augustus	„	1.977	38	1.374	42	243	47⁵	4.374	07⁵	325	54⁵	364	39	92	30⁵	878	50	582	16	526	17	1.473	94	—	—	„	12.212	36
September	„	2.049	27⁵	1.679	95	283	11	4.992	95⁵	342	14⁵	386	50	95	91	957	10	689	15	621	22⁵	1.636	30⁵	—	—	„	13.733	63
October	„	2.067	94	1.675	06	257	60	4.880	73⁵	331	12⁵	388	72	98	52	875	38	679	73	580	24⁵	1.642	49⁵	—	—	„	13.477	55⁵
November	„	2.097	93⁵	1.970	03⁵	285	66⁵	5.216	44	344	52⁵	404	10	118	90⁵	939	98	768	15	605	23⁵	1.865	08	—	—	„	14.616	05⁵
December	„	2.186	10⁵	2.067	70⁵	318	82⁵	5.374	71	348	81⁵	435	97	137	66	943	49	811	76⁵	603	60	2.022	76⁵	—	—	„	15.251	41
Totaal		25.320	71⁵	19.065	95⁵	3.211	57⁵	57.168	99	4.219	95	4.811	62	1.208	47⁵	10.708	93	7.202	34	6.738	22	17.016	42⁵	—	—	f	156.673	19⁵
Januari	1917	2.209	16⁵	1.986	67	318	12	5.353	25⁵	345	70	441	88	134	44	928	95	813	64	602	76⁵	2.054	20⁵	—	—	f	15.188	79⁵
Februari	„	2.038	58	1.927	64⁵	288	15⁵	5.181	62	310	69	417	38	138	23⁵	941	94⁵	768	54	559	93⁵	1.967	76	—	—	„	14.540	48⁵
Maart	„	2.396	56	2.101	20⁵	313	62⁵	5.761	12	344	11⁵	461	58	155	20	969	12	900	47	616	03	2.175	64⁵	—	—	„	16.194	67
April	„	2.263	39⁵	1 949	70⁵	266	20⁵	5.426	49	322	30	437	23	139	59	923	86	855	53	539	84⁵	2.032	38⁵	—	—	„	15.156	54
Mei	„	2.406	35⁵	2.137	68⁵	299	39⁵	5.671	09⁵	355	52⁵	440	40	142	04	954	12⁵	921	22⁵	589	23	2.225	25	—	—	„	16.142	32⁵
Juni	„	2.342	89	2.062	52	265	92	5.465	57	323	94	412	55	134	52	922	46⁵	850	73⁵	553	99⁵	2.227	63⁵	—	—	„	15.562	74
Juli	„	2.496	47	2.015	70⁵	266	81	5.622	48⁵	334	73	443	95	129	62	913	26⁵	855	18⁵	554	08⁵	2.297	63	—	—	„	15.929	94
Augustus	„	2.622	88	2.162	96	339	42	6.361	22	363	38⁵	516	31	139	37⁵	1.033	05⁵	862	75⁵	617	27⁵	2.492	97	—	—	„	17.511	60⁵
September	„	2.573	53⁵	2.223	61	365	84	6.248	62⁵	375	13	517	84	134	73	1.076	14	867	83⁵	611	22⁵	2.541	34⁵	—	—	„	17.535	85⁵
October	„	2.652	39⁵	2.408	91	387	82	6.493	64	373	50	544	22	120	60⁵	989	72⁵	873	95	637	60⁵	2.604	95	—	—	„	18.087	32⁵
Novemher	„	2.579	18	2.475	87	400	35	6.373	88	358	21	541	20	120	87	997	69⁵	845	43⁵	657	12	2.625	56	9	60⁵	„	17.984	98
December	„	2.706	83⁵	2.584	23	408	59	6.770	59	381	19⁵	563	36	132	90	1.086	46⁵	938	34⁵	670	21⁵	2.658	95	74	01⁵	„	18.975	69
Totaal		29.288	24	26.036	71⁵	3.920	25	70.729	59	4.188	42	5.737	92⁵	1.622	12⁵	11.736	81	10.353	64⁵	7.209	32⁵	27.904	28⁵	83	61	f	198.810	95

BIJLAGE No. 26.

Gemeente Waterleiding.

Verwerkte bedragen en kosten van beheer over het jaar 1917.

VERWERKTE BEDRAGE

Gewest (Gemeente)	Aanwezig vast personeel.		Totaal verwerkt.	WAARV	
	Ingenieur	Architecten en Opzichters		a. Ambtenaren B. B.	Technis b. voor Gouv mentswerk
Gemeente Waterleiding van Soerabaja.		Zie kolom Technische Ambtenaren sub c.	f 409018.—	—	—

...GEN EN KOSTEN VAN BEHEER

...7.

...ARVAARDOOR			Feitelijk traktement der Technische Ambtenaren.		AANMERKINGEN.
...hnische Ambtenaren.		d. Totaal.	Totaal.	In procenten van sub d.	
b. ...Gouvernements-werken.	c. voor Gewestelijke en Gemeentelijke werken.				
—	Directeur	1			Het technisch personeel in kolom c. genoemd was niet alleen werkzaam voor het uitgegeven bedrag, doch ook voor de ontvangsten der Waterleiding. Voor verdere bijzonderheden wordt verwezen naar het jaarverslag van de Gemeente Waterleiding.
	1e. Opzichter	3			
	Machinist	1			
	Ambtenaar ter beschikking v/d. Burgemeester van Soerabaja.	1	f 18375.—	4.49	

BIJLAGE No. 27.

GEMEENTE WATERLEIDING

Gesplitste Winst- & Verliesrekening

over 1917.

Gesplitste Winst- & Verliesrekening over 1917.

SPRUITLEIDINGEN.

Exploitatiekosten			f 7.257	02	Werken voor Derden			f 11.639	47
Saldo winst op aanleg en onderhoud van spruitleidingen			„ 4.492	45	Materialen	f 2.673	98⅝		
					Algemeen Beheer	„ 8.253	07⅝		
					Afronding	„ 47	16		
					Rente	„ 599	99		
					Rechten	„ 2	51		
					Wegverharding	„ 62	75		
					Kosten herinnering			„ 50	—
					Kosten afsluiting en openstelling			„ 60	—
			f 11.749	47				f 11.749	47

EXPLOITATIE.

Exploitatiekosten			f 243.074	57	Waterleverantie			f 462.227	80
Afschrijving aanleg			„ 43.366	62	Huur van watermeters			„ 43.393	30
„ watermeters			„ 9.390	12	Kosten herinnering			„ 964	45
„ meubilair			„ 255	90	Kosten afsluiting en openstelling			„ 1.182	—
Saldo winst op waterleverantie			„ 215.418	97	Overschot waarborgsommen			„ 7	45
					Rente			„ 3.731	18
			f 511.506	18				f 511.506	18

BIJLAGE No. 28.

GEMEENTE WATERLEIDING.

Balans per 31 December 1917.

Balans onder ultimo December 1917

Debet.							Credit.			
Groot boek folio							Groot boek folio			
	157	Aanleg			f 2288302	75		150	Gouvernement van Nederlandsch-Indië	f 2138494 90
		AANLEG NIEUWE WERKEN.						151	Verschuldigde rente aan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië	,, 69216 97
	159	Aanleg 2e Hoofdaanvoerleiding	f 28333	85				152	Afschrijvingen	,, 369421 23
	189	Bouw Machinistenwoning te Wonotjolo	,, 7544	02				153	Waarborgsommen	,, 68872 40
	190	Bouw Hoofdmandoerswoning te Sidoardjo	,, 3427	38⁵				175	Gemeente Soerabaja	,, 110653 68
	191	Bouw vier mandoerswoningen langs de Hoofdaanvoerleiding	,, 5266	18⁵	,, 44571	44		179	Aandeel 5% Obligatie 1916 Gemeente Soerabaja	,, 580000 —
		INVENTARISREKENINGEN.								f 3336659 18
	160	Gebouwen en werken	f 710	14					Saldo Winst- en Verliesrekening 1917	,, 219911 42
	161	Voorraad Magazijn	,, 224294	57						
	162	Voorraad Werkplaats	,, 5332	22⁵						
	163	Voorraad Hulpmagazijn	,, 2879	16						
	164	Inventaris Meubilair	,, 7241	50						
	165	Watermeters	,, 140898	75						
	167	Watermeterproefstation	,, 864	93	,, 382221	27				
		VORDERINGEN OP DIVERSE DEBITEUREN WEGENS								
	169	Waterleverantie en Meterhuur	f 53657	29						
	170	Aanleg spruitleidingen	,, 9769	70						
	171	Onderhoud spruitleidingen	,, 2789	05	,, 66216	04				
		KASREKENINGEN.								
	172	Kassa	f 10159	45⁵						
	173	Mandaten	nihil							
	192	De Javasche Bank	,, 43900	—	,, 54059	45				
		DIVERSEN.								
	174	Gemeente Soerabaja gedeponeerde Waarborgsommen			,, 68406	40				
	154	Belegd Reservefonds voor schuldaflossing			,, 124611	42				
	177	Belegde leeningsgelden			,, 484240	—				
	178	Gemeente (Leening)			,, 33113	81				
	179	Te verrekenen Disagio 5% Obligatieleening 1916			,, 5040	—				
	194	Te verrekenen Rente 5% Obligatieleening 1916			,, 5788	—				
					f 3556570	60				f 3556570 60

BIJLAGE No. 31.

Vergelijkende Staat van Uitgaven en Inkomsten over de jaren 1906 t/m 1916.

BESTUUR DER GEMEENTE	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Restitutie a/d Lande bezoldiging Burgemeester	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4200.—
Transport Burgemeester	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1800.—	1609.67
Bezoldiging personeel ter Secretarie	1350	4800.	10200.—	10200.—	10980.	13522.50	15280.	19261.40	17381.32[5]	26824.66[5]	27132.35
Bezoldiging Gem. Accountant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5000.—
Bezoldiging personeel contrôle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2820.—
Transport idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500.—
Duurtetoeslag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Presentiegelden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2535.—
Receptie- en representatiekosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1463.30
Diverse kantoorkosten	1554.27	1924.64	1757.98	1583.02	1797.77	9256.82	6981.22	6795.42	9583.08[5]	11415.86	30489.74[5]
Vergoeding van reis- en verblijfkosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	519.15	1448.99
Kosten van kiezerslijsten en verkiezingen	—	—	—	1200.—	640.10	755.20	1049.35	1201.76	1070.45	1789.03	487.95
Kosten v/h Gemeenteblad	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1932.27
Subsidies	—	—	—	—	—	1000.—	—	—	—	100.	100.—
Toezicht rekenplichtigen	—	575.—	600.—	600.—	600.—	600.—	900.—	900.—	900.—	900.—	—
Aankoop transportmiddelen voor ambtenaren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7950.—	5000.—
Bedrijfsbelasting van Inl. Gemeente ambtenaren	—	—	—	—	—	312.86	356.80[5]	398.—	460.58	—	—
Vertalingen	1378.25	1200.—	1200.—	1200.—	1200.—	1200.—	1200.—	1200.—	707,50	1037.50	357.60
Aankoop van effecten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97270.83	82.34
Kosten van geneesk. behandeling en van verlof	—	—	—	—	—	350.25	660.65	1698.55	10170.74[5]	15071.18	12875.07
Bijdragen der Gemeente a/h Pensioenfonds	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19500.—	22500.—
Betaalde pensioenen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	294.83	2653.96
Diverse kosten v/h pensioenfonds	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3322.76	17324.22[5]
	4282.52.	8499.64	13757.98	14783.02	15217.87	26997.63	26428.02[5]	31455.13	40273.68[5]	187795.80[5]	140512.47

OPENBARE WERKEN, VOOR ZOOVER NIET BEGREPEN IN VOLGENDE AFDEELINGEN.	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	12181.95	34136.48	26784.75	20957.—	20780.—	22000	33453.34	40840.—	52372.—	70445.—
Diverse kantoorkosten	1471.60	971.02	2239.62	2421.50	2370.—	1898.50	1898.—	3048 —	4366.35	4713.94	2624.76⁵
Kosten, maken van ontwerpen en begrootingen	—	—	—	—	4247.72	4229 59	6944.33⁵	3463.03	4951.16⁵	2503.74⁵	3148.97
Onderhoud gebouwen	765.11	725.—	—	—	—	—	—	279.07⁵	333.18	194.98	174.02
„ wegen enz.	76169.59⁵	67510.74⁵	—	56352.02	59784.16	59101.03⁵	64996.33	63599.77⁵	79763.81	97057.88	101752.15⁵
„ kaaimuren enz.	2748.69⁵	3925.50⁵	71009.91	3623.54	3932.41	3758.44	3926.85	3985.15	3369.61⁵	3751.26	3698.73⁵
„ bruggen en duikers	1932.42	1825.52	—	1645.61⁵	3273.71⁵	2419.87	2488.85	2497.56	2442.21	2498.02	2158.19⁵
„ leidingen, goten	21803.88⁵	9188.30	—	22977.22⁵	5000.—	4991.48⁵	4981.74⁵	14221.69⁵	7322.34	9992.14⁵	10075.93
„ plantsoenen	—	—	—	3964.32⁵	3998.57	4000.—	4000.—	4976.23	4496.35	9889.95⁵	10674.83
Vernieuwingen en zware herstellingen											
Gebouwen	—	—	—	1616.80	—	—	—	—	—	—	—
Wegen (Gemeente)	28985.42⁵	44656.95⁵	51456.19	77172.31	74720.89	72379.45	74027.40⁵	37207.97⁵	45730 32⁵	28888.35	34952.42
Wegen (van part. overgenomen)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90296.58⁵	55904.76
Kaaimuren	—	—	—	6072 62	3127.38	—	—	—	—	—	—
Bruggen en duikers	—	—	—	—	—	—	9896.12⁵	10690.98	20673.20	3075.93	22358.11⁵
Plantsoenen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	944.04
Spoelleidingen, goten en riolen	—	—	—	3605.85	10008.33⁵	36196.29	42864.87	14111.97	16984.63⁵	1315.12⁵	739.62⁵
Werken ten behoeve van derden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12989.92⁵
Aanschaffing stoomwalsen	—	—	—	—	—	—	—	2676.60	9355.—	6926.50	—
Onderhoud idem	—	—	—	—	—	—	—	—	9.20	2257.—	1022.37
Overvaarten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3820.32	4681.79⁵
Oprichting los- en laadplaatsen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Onderhoud idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	133876.73	140984.99⁵	158842.20	206236.55⁵	191420.18	209754.66	238024.51	194211.38	240637.38	319553.73⁵	338345.65

REINIGINGS-, BESPROEIINGS- EN TRANSPORTDIENST	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	—	—	6085	6240	7140	8580	12436.34	10668.—	24458	28645.—
Kantoorkosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1644.42	1318.87
Kosten van het trekvee	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51755.58	48594.61[5]
Stadsreiniging										112486.43	116767.29[5]
Besproeiing	57937.08	62605.35	63312.55	61916.24	89196.97	102771.35	139757.56	196037.66	204231.33[5]		
Transportdienst										21484.33	14648.60[5]
Proefnemingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	879.69[5]	
	57937.08	62605.35	63312.55	68001.24	95436.97	109911.35	148337.56	208474.—	214899.33[5]	212708.45[5]	209974.38[5]
OPENBARE GEZONDHEID											
Bezoldiging en transportkosten Wd. Inspecteur Broodbakkerijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2100.—	2100.—
Kosten wasch- en badinrichtingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1361.—	1102.—
Bouw van idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aanschaffing, onderhoud en bediening ziekenauto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12408.73
Diverse kosten	—	—	—	—	2018.12	33949.28	16573.75	3307.56	2075.—	—	35.25
					2018.12	33949.28	16573.75	3307.56	2075.—	3461.—	15645.98

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
STRAATVERLICHTING.											
Kosten der straatverlichting	51765.—	51765.—	55053.15⁵	56906.06⁵	58782.24	61091.31⁵	63901.47	65790.30	66059.44	69135.81	70733.64⁵
Kosten van contrôle der lichtsterkte	—	—		—	—	—	25.—	—	—	—	—
	51765.—	51765.—	55053.15⁵	56906.06⁵	58782.24	61091.31⁵	63926.47	65790.30	66059.44	69135.81	70733.64⁵
BRANDWEER.											
Bezoldiging toelage en transportkosten	110.—	120.—	—	720.—	720.—	720.—	804.—	878.40	2752.80	2821.20	3690.92⁵
Kantoorkosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	315.—	973.81
Bouw & onderhoud brandspuithuizen	1918.42⁵	89.08	—	104.01	113.02	114.46	114.10	109.33	97.15	48.45	87.15
Aanschaffing en onderhoud van materieel	181.35	1865.62	2182.15⁵ —	2329.80	2519.63	2190 35	3208.09	3554.94	1440.—	1376.81	950.43⁵
Kosten van oefeningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.—
Brandwachten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4763.31⁵
Premiën	—	—	—	60.—	—	—	100.—	—	—	60.—	5.—
Kosten van aanschaffing en onderhoud van paarden; bouw stallen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5190.50⁵
Totaal	2209.77⁵	2074.70	2182.15⁵	3213.81	3352.65	3024.81	4226.19	4542.67	4289.95	4621.46	15686.14
ALGEMEENE BEGRAAFPLAATSEN.											
EUROPEESCHE.											
Bezoldiging, toelage en transportkosten personeel	—	—	4056.—	4056.—	4056.—	4656.—	4767.60	4831.60	5433.60	5241.60	5906.10
Kantoorkosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190.45
Aanmaak en onderhoud van graven en onderhoud der begraafplaatsen	—	—	4154.50	4594.35	4910.—	6208.50	5886.—	4256.75	4726.23	7159.37	31167.84⁵
Aanleg nieuwe begraafplaats	—	—	—	—	—	—	—	—	32819.28	69451.74	12126.87
Aanschaffing van materieel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	245.03
			8210.50	8650.35	8966.—	10864.50	10653.60	9088.35	42979.11	81852 71	49636.29⁵

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
		Transport	8210.50	8650.3	8966.—	10864.50	10653.60	9088.35	42979.11	81852.71	49636.29⁵
INLANDSCHE											
Bezoldiging personeel	—	—	4176.—	4176.-	4176.—	4176.—	4176.-	4476.—	4776.—	4776.—	4776.—
Administratiekosten	—	—								587.—	576.—
Onderhoud										1500.—	750.—
Ophooging en aanleg nieuwe begraafplaatsen			2537.07⁵	2556.1	3581.60	5000.—	5000.—	4000.—	4000.—	5608.55	2950.25
			14923.57⁵	15382.4	16723.60	20040.50	19829.60	17564.35	51755.11	94324.26	58688.54
SLACHTHUIZEN EN KEURING VAN VEE EN VLEESCH.											
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	—	—	—	—	—	768.—	1516.—	1584.—	1632.—	1990.—
Kantoorkosten	—	—	—	—	—	—					308.60
Koelie- en andere loonen	—	—	—	—	—	—					3720.45
Aanschaffing van materialen onderhoud en huur slachthuis							2683.43	8071.59	6920.91	10377.32⁵	10223.26
Bouw van een slachthuis	—	—	—	—	—	16815.46	1030.67	—	—	—	91.50
						16815.46	4482.10	9587.59	8504.91	12009.32⁵	16333.81
VETERINAIRE DIENST.											
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	—	—	—	—	7200.—	10910.—	10168.—	13007.55	14245.75	15894.—
Kantoor en andere kosten	—	—	—	—	—	8618.85	1420.—	1764.49⁵	987.75	1680.81⁵	1467.90
						15818.85	12330.—	11932.49⁵	13995.30	15926.56⁵	17361.90

GRONDBEDRIJF. GOEBENGDJEPIT.	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Kosten van aankoop, aanleg wegen, bruggen, enz.	—	—	—	295863.94	39690.24[5]	41597.14	40089.91	42757.17	39765.11[5]	112.31	17897.97[5]
Verponding	—	—	—			284.33		200.46	195.24	195.24	195.24
Dessabestuur	—	—	—			51.20				86.25	56.69
Andere kosten	—	—	—			—	—	—	—	—	48.15
KETABANG.											
Kosten van aankoop, aanleg wegen, bruggen enz. ophooging, afkoop rechten											
Verponding											
Dessabestuur	—	—	—		—	—	—	—	—	—	447.—
Andere kosten											
NGAGEL.											
Kosten van aankoop, aanleg wegen, bruggen, afkoop rechten enz.											
Verponding											
Dessabestuur											
Andere kosten											
KEBON DALEM.											
Kosten van aankoop enz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	192165.19[5]
Verponding											
Andere kosten											
				295863.94	39690.24[5]	41932.67[5]	40089.91	42957.63	39960.35[5]	393.80	210810.25

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
KOSTEN, VERBONDEN AAN HET INNEN VAN BELASTINGEN.											
Bezoldiging personeel	—	—	—	1449.—	3156.—	3582.50	4999.—	5360.50	7386.50	7584.—	8620.25
Collecteloon opcenten personeele en inkomstenbelasting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	365.82	2077.08
Andere uitgaven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	—	—	1449.—	3156.—	3582.50	4999.—	5360.50	7386.50	7949.82	10697.33
BOUW EN WONINGTOEZICHT.											
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	—	—	—	—	8400.—	9369.—	10976.—	12276.—	14289.—	18916.—
Kantoorkosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1096.35	1245.70[5]
Huisnummering	—	—	—	—	—	—	3752.28	2924.25	40.80	—	56.50
Verbetering van rooilijnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	699.45	2549.50
Werkloonen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	644.07[5]
Andere kosten	—	—	—	—	—	1423.55	846.29	1934.55	691.99[5]	223.05	—
	—	—	—	—	—	9823.55	13967.57	15834.80	13008.79[5]	16307,85	23411.78
LEENINGEN.											
Rente en aflossing Gouvernementsleening	van 1906 t/m 1914 komt deze post voor				onder waterleiding		—	—	—	94513.93	94513.93
Rente leening 1916	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aflossing idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Provisie idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andere uitgaven	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	644.65
Belegde opbrengst Leening 1916	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2446143.92
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94513.93	2541302.50

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
PASARBEDRIJF.											
Bezoldiging en transportkosten personeel Alg. Beheer											
Bezoldiging en transportkosten personeel Contrôle										10092.10	28583.24
Bezoldiging en transportkosten Marktmeesters	—	—	—	—							
Aanmaak kaartjes					—	—	—	—	—	—	4978.82
Div. kantoorkosten										9934.22	919.76
Onderhoud en verlichting van de pasars en pasarloodsen	—	—	—	587.10	3933.90	2152.84	671.90	1358.51	1168.18	17184.72	13238.33
Reiniging der pasars											29442.91
Rente en aflossing der leening											
Bouw van nieuwe en ombouw van oude pasars; schadeloosstellingen enz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12108.70[5]	100905.09[5]
				587.10	3933.90	2152.84	671.90	1358.51	1168.18	49319.74[5]	178068.15[5]
WATERLEIDING											
Bezoldiging en transportkosten personeel	—	39397.00	31805.50 1863.98[5]	—		37577.46	41661.46	48627.09	51907.56	63488.51 432.25	52008.10
Andere kosten algemeen beheer			13235.63[5]							7937.82[5]	13845.81[5]
Kosten van onderhoud		24843.18	35647.40			18700.80[5]	18662.30[5]	20293.11	28255.47	13887.08[5]	19604.33
Magazijn										54303.76	60914.48[5]
Werkplaats	82368.27			174293.23[5]	179939.75	57519.66[5]	47006.87[5]	97115.30	92640.74[5]	692.24	599.38
Schadeloosstellingen		47267.59	94200.78	—		7244.50	9967.—	10839.—	10994.—	11273.—	11014.50
Rente en aflossing Gouv. leening					—	94513.93	94513.93	94513.93	94513.93		
Nieuwe werken, uitbreidingen en zware herstellingen			324.—	—	—	9053.39	49765.86	3105.40[5]	2516.07[5]	1239.93	36355.18
Reservefonds										39880.65	41364.15
Proefnemingen										650.—	
Werken voor derden											7798.90[5]
	28368.27	111507.77	177077.30	174293.23[5]	179939.75	224609.75	261577.43	274493.83[5]	280827.78	193139.75	243799.84[5]

WERKPLAATS GEMEENTE-WERKEN.	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Bouw en inrichting van een nieuwe werkplaats	—	—	—	--	—	—	—	--	—	—	50.—
Exploitatie van de werkplaats	—	—	6088.73⁵	20176.32	6956.27	3623.17	3669.81	—	—	—	19253.59⁵
			6088.73⁵	20176.32	6956.27	3623.17	3669.81	—	—	—	19303.59⁵
KOSTEN VAN REGISTRATIE.											
Bezoldiging personeel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240.—
Andere kosten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	599.40
											839.40
ONVOORZIENE UITGAVEN.											
Onvoorziene uitgaven	934.04	5302.28⁵	2468.79	138.95	560.—	1750.75	2187.68	3419.95	14503.09⁵	16266.40	61710.41⁵

RECAPITULATIE DER UITGAVEN

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Bestuur der Gemeente	4282.52	8499.64	13757.98	14783.02	15217.87	26997.63	26428.02[5]	31455.98	40273.68[5]	187795.80[5]	140512.47
Openbare werken, voor zoover niet begrepen in volgende afdeelingen	133876.73	140984.99[5]	158842.20	206236.55	191420.18	209754.66	238024.51	194211.38	240637.38	319553.73[5]	338345.65
Reinigingsdienst	57937.08	62605.35	63312.55	68001.24	95436.97	109911.35	148337.56	208474.—	214899.33[5]	212708.45[5]	209974.38[5]
Openbare gezondheid	—	—	—	—	2018.12	33949.28	16573.75	3307.56	2075.—	3461.	15645.98
Straatverlichting	51765.—	51765.	55053.15[5]	56906.06	58782.24	61091.31[5]	63926.47	65790.30	66059.44	69135.81	70733.64[5]
Brandweer	2209.77[5]	2074.70	2182.15[5]	3213.81	3352.65	3024.81	4226.19	4542.67	4289.95	4621.46	15686.14
Algemeene begraafplaatsen	—	—	14923.52[5]	15382.45	16723.60	20040.50	19829.60	17564.35	51755.11	94324.26	58688.54[5]
Slachthuizen en keuring van vee en vleesch	—	—	—	—	—	16815.46	4482.10	9587.59	8504.91	12009.32[5]	16333.81
Veterinaire dienst	—	—	—	—	—	15818.85	12330.	11932.49[5]	13995.30	15926.56[5]	17361.90
Grondbedrijf	—	—	—	295863.94	139690.24[5]	41932.67[5]	40089.91	42957.63	39960.35[5]	393.80	210810.25
Waterleiding	28368.27	111507.77	177077.30	174293.23	179939.75	224609.75	261577.43	274493.83[5]	280827.78	193139.75	243799.84[5]
Pasars	—	—	—	587.10	3933.90	2152.84	671.90	1358.51	1168.18	49319.74[5]	178068.15[5]
Kosten verbonden aan het innen van belastingen	—	—	—	1449.	3156.	3582.50	4999.	5360.50	7386.50	7949.82	10697.33
Leeningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94513.93	2541302.50
Bouw en rooiingtoezicht	—	—	—	—	—	9823.55	13967.57	15834.80	13008.79[5]	16307.85	23411.78
Werkplaats gemeentewerken	—	—	6088.73[5]	20176.32	6956.27	3623.17	3669.81	—	—	—	19303.59[5]
Kosten van registratie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	839.40
Onvoorziene uitgaven	934.04	5302 28[5]	2468.79	138.95	560.	1750.75	2187.68	3419.95	14503.09	16266.80	61710.41[5]
Totaal	279373.41[5]	382739.74	493706.39	857031.68[5]	717187.79[5]	784879.09	861321.50[5]	890290.70	999344.81	1297428.11	4173225.79[5]

IN KOMSTEN

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Leges ter Secretarie	—	—	—	161.7	133.30	301.—	981.50	584.—	712.30	309.24	571.79
Betalingen van vergunningen tot gebruik van wegen en pleinen	—	—	2374.75	4795.2	6346.20	7052.95	8270.15	9823.80	11631.10	9332.84[5]	9831.97
Reclameborden	—	800.—	1600.—	1600.—	1600.—	1600.—	1600.—	1200.—	1600.—	2000.—	1200.—
Rooigelden	—	—	—	—	—	19726.85[5]	29092.40	20622.15	17185.40	16326.21	18184.47
Keurloonen	—	—	—	—	—	13503.09	11758.45	10920.65	11873.90	13420.10	16728.04
Slachthuizen	—	—	—	—	—	—	1878.35	8563.30	8783.25	17258.—	22662.40
Eur. Begraafplaatsen	—	—	31252.30	12026.8	33632.—	24454.90	27538.30	24637.10	26198.60	15343.39[5]	17162.47[5]
Inl. id.	—	—	—	10205.—	—	—	—	—	—	11422.—	9459.—
Pasars	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72899.63	156896.45[5]
WATERLEIDING											
„ geleverd water	—	—	—	—	—	258725.18	316219.83	363066.40	417525.04[5]	437536.95	438334.09
„ meterhuur	—	—	—	—	—	19135.90	22227.70	26257.25	32171.45	37789.90	40740.05
„ aanleg leidingen	—	—	—	—	—	26453.84[5]	31979.72[5]	47934.32[5]	42650.72	45077.62	33905.74
„ onderhoud	91937.88[5]	196174.09[5]	212931.11	231423.2	283568.07	8127.93[5]	10852.84[5]	13183.47	11045.89[5]	10003.31[5]	12250.86
„ kosten herinnering en afsluiting	—	—	—	—	—	701.—	1277.—	1858.55	2010.65	1864.35	1792.95
„ bijdragen Gew. Raad	—	—	—	—	—	500.—	500.—	500.—	500.—	—	1000.—
Wasch- en badplaatsen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1543.14	1622.30
Transportdienst											
Werkplaats Gem. Werken	—	—	—	9088.4	5996.50	444.06	223.71	473.66[5]	405.45	2152.88[5]	5568.83[5]
GRONDBEDRIJF											
Goebeng djepit											
Verkoop perceelen	—	—	—	184391.7	176753.40	86229.43	37057.75[5]	8770.—	4800.—		
Grondhuur					537.43[5]	107,95[5]	26,69	—	—	880.—	566.90
Ketabang											
Grondhuur											
Ngagel											
Grondhuur											
Kebon Dalem											
Huishuren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1890.—
Belasting op openb. vermakelijkheden	—	—	—	13354.9	26609.48[5]	31009.27	44023.70[5]	47056.81	53218.06	51225.03[5]	73608.67[5]
Hondenbelasting	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11856.—	11678.50
Belasting op rij- en voertuigen											
Opcenten person. belasting											
id. Inkomsten „											
	91937.88[5]	196974.09[5]	248158.16	467047.0	535176.39	498073.37	545508.11	585451.47	642311.82	758222.61[5]	875655.50

	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916
Per Transport	91937.88[5]	196974.09[5]	248158.16	467047.04	535176.39	498073.37	545508.11	585451.47	642311.82	758222.61[5]	875655.50
Vergunningsrecht verkoop sterken drank	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17795.25
Verkochte huisnummerplaten	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
,, rijwiel idem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	879.50	906.75
,, boomen, brandhout enz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5898.50	4139.40
Opbrengst van ten behoeve van derden verrichte werkzaamheden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9262.81[5]	16725.11[5]
Rente belegde kasgelden	2651.81	7723.41	6710.76	8652.44	2255.48	10299.43	11753.43	12275.25	13594.50	14086.98[5]	13422.19
Opbrengst verkochte effecten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56420.—	44437.50
Rente van effecten											
Het uit de algemeene middelen afgezonderde bedrag	284300.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—	291200.—
Uitkeering van 's Landswege wegens heffing van belastingen	—	—	—	—	—	—	—	70999.97[5]	43902.—	47152.—	53218.—
Tegemoetkoming van 's Landswege in de kosten der overvaarten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2644.—	5176.—
Opbrengst f 3.000.000. Leening 1916	—	—	—	—	—	—	—	—	—		2971200.—
Bijdragen van bouwondernemingen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110550.—	
Huur van aan gemeenteambtenaren verstrekte transportmiddelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3700.—	4075.—
Beschikking over belegde leeningsgelden											
Verrekeningen Pensioenfonds	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3192.76	20337.01[5]
id. Waterleiding	—	—	—	—		—	—	—	—		1483.50
id. Pasarbedrijf											
Andere ontvangsten	230.—	72367.13[5]	3419.80	4115.72	1613.50	1640.62	8094.74	1592.70	3649.99[5]	529.75[5]	21028.22[5]
	379119.69[5]	568264.64	549488.72	771015.20	830245.37	801213.42	856556.28	961519.39[5]	994658.31[5]	1303738.93	4340799.44[5]
	279373.41[5]	382739.74	493706.39	857031.68	717187.79[5]	784879.09	861321.50[5]	890290.70	999344.81	1297428.11	4173225.79[5]
Voordeelige saldi	99746.28	185524.90	55782.33		113057.57[5]	16334.33		71228.69[5]		6310.82	167573.65
Nadeelige sladi				86016.48			4765.22[5]		4686.49[5]		

RECAPITULATIE DER SALDI

JAREN	VOORDEELIGE		NADEELIGE	
1906	f 99746.	28		
1907	„ 185524.	90		
1908	„ 55782.	33		
1909			86016.	48⁵
1910	„ 113057.	57⁵		
1911	„ 16334.	33		
1912			4765.	22⁵
1913	„ 71228.	69⁵		
1914			4686.	49⁵
1915	„ 6310.	82		
1916	„ 167573.	65		
	f 715558.	58	95468.	20⁵
Totaal voordeelige saldi	f 715558.	58		
„ nadeelige saldi	„ 95468.	20⁵		
	f 620090.	37⁵		

BIJLAGE No. 32.

OVERZICHT VAN DE TE SOERABAJA GEHEVEN IN- EN UITVOERRECHTEN EN ACCIJNZEN GEDURENDE DE JAREN

1912, 1913, 1914, 1915, 1916 en 1917.

	INVOERRECHTEN.		
Gedurende	1912	f	5,451,834,87
id.	1913	,,	6,081,669,90
id.	1914	,,	5,508,129,08
id.	1915	,,	5,350,329,11
id.	1916	,,	6,347,921,—
id.	1917	,,	6,128,792,97
	UITVOERRECHTEN.		
Gedurende	1912	f	210,189,15
id.	1913	,,	202,041,87
id.	1914	,,	143,616,11
id.	1915	,,	198,633,27
id.	1916	,,	321,487,01
id.	1917	,,	113,718,27
	ACCIJNZEN.		
	Gedistilleerd		
Gedurende	1912	f	39,385,80
id.	1913	,,	44,553,40
id.	1914	,,	46,728,75
id.	1915	,,	50,646,79
id.	1916	,,	68,859,92
id.	1917	,,	93,075,15
	Petroleum.		
Gedurende	1912	f	1,494,208,94
id.	1913	,,	1,808,956,29
id.	1914	,,	1,849,153,64
id,	1915	,,	1,734,221,80
id.	1916	,,	1,824,237,78
id.	1917	,,	1,587,069,32
	Lucifers.		
Gedurende	1912	f	1,325,720,94
id.	1913	,,	1,562,534,54
id.	1914	,,	1,534,037,37
id.	1915	,,	1,834,458,12
id,	1916	,,	1,553,903,98
id.	1917	,,	1,655,946,21

BIJLAGE No. 33.

Overzicht van de Scheepvaartbeweging ter reede van Soerabaja gedurende de jaren 1915, 1916 en 1917.

Nationaliteit.	Stoomschepen.					
	Aantal.			Registertonnen.		
	1915	1916	1917	1915	1916	1917
Nederlandsch	165	134	84	597639	486024	310045
Ned.-Indisch	614	772	933	877581	962398	1128274
Engelsch	210	160	155	533515	401903	272723
Duitsch	—	—	—	—	—	—
Noorsch	29	21	36	32447	37151	46601
Japansch	69	49	56	156964	105551	112724
Oostenrijksch	—	—	—	—	—	—
Fransch	7	—	2	17124	—	1814
Russisch	—	1	—	—	2546	—
Deensch	1	2	1	3004	4974	283
Amerikaansch	1	—	—	2073	—	—
Zweedsch	—	6	1	—	15086	2779
Chineesch	—	7	10	—	6754	8884
Grieksch	—	—	2	—	—	3422
Spaansch	—	—	3	—	—	5873
Zeilschepen	—	11	25	—	3665	12212
	1096	1163	1308	2220347	2025752	1905634

BIJLAGE No. 34.

Overzicht van den Invoer te Soerabaja gedurende 1916 en 1917.

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Aardewerk en Porcelein			
Aardewerk, Grof Europeesch			
Borden, wit 5"	dozijn	600	—
„ „ 6"	„	16550	225
„ „ 7"	„	147099	18418
„ „ 7½"	„	2760	—
„ „ 8"	„	106111	6270
„ „ 9"	„	1822	—
„ „ 10"	„	24	—
„ „ gedecoreerd	„	55750	3776
Borden: Japansch m/ diverse overscheephavens	„	70011	124294
Kommen, spoel-, wit	„	13818	2149
„ „ gedecoreerd	„	4764	—
Spoelkommen, Japansch m/ diverse overscheephavens	„	—	3741
Kopjes en Schoteltjes	„	165913	7357
„ „ „ Japansch m/diverse overscheephavens	„	96074	277900
Eetserviezen	servies	501	87
Porcelein, Europeesch.			
Borden; 16/18 c.M.	dozijn	21614	412
„ 19/20 „	„	27164	—
„ 21/24 „	„	40384	18
„ boven 24 „	„	160	—
Kopjes en schoteltjes	„	163127	3330
Eetserviezen	servies	478	16

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Automobielen	stuks	734	1001
Banden, binnen en buiten	„	34223	58572
Cement	vat. à 180 K.G. bruto	103708	133977
Cement, vuurvaste	Kilo	—	—
„	vaten à 60 K.G.	—	—
„	„ „ 360 „	—	—
„	„ „ 100 „	—	—
„	„ „ 18 „	—	—
Dranken			
Bier, afgetapt			
Nederland	dozijn 1/1 fl.	44464	17413
Engeland	„ „ „	113	400
Duitschland	„ „ „	2498	680
Japan	„ „ „	35044	57089
Elders	„ „ „	—	33491
Nederland	„ „ „	39450	15289
Engeland	„ „ „	308	480
Duitschland	„ „ „	2515	—
Japan	„ „ „	16524	36974
Elders	„ 1/2 „	—	33199
Bier, op fust			
Nederland	Liter	65163	44089
Duitschland	„	—	—
Bier, stout	1/2 fl.	615802	320851
Bitter	kist. 12/1 fl.	—	4
„	„ 24/2 „	633	253
Brandewijn	„ 12/1 „	287	178
Cognac	„ 12/1 „	12843	6559
„	„ 24/2 „	1129	144
Champagne	„ 12/1 „	3336	1606
„	„ 24/2 „	181	74

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Cognac	kist 48/4 fl.	—	200
Jenever, afgetapt	kelder 15 „	21650	10068
„ „	kist à 12/1 fl. of kr.	9949	5987
„ „	kist à 24/2 fl. of kr.	2712	1504
„ op fust	Liter	2024	730
Likeuren, n. a. g.	kist à 12/1 fl.	391	361
„ „	„ „ 24/2 „	1258	1419
Mineraalwater			
Duitschland	kist à 48/2 fl.	12525	3013
Japan	„ „ 48/2 „	—	4
Madeira	kist à 24/2 of 12/1 fl.	203	142
Portwijn	kist à 12/1 fl.	13355	9530
„	„ „ 24/2 „	1773	804
Sherrywijn	„ „ 12/1 „	433	652
„	„ „ 24/2 „	—	—
Vermouth	„ „ 12/1 „	1179	425
Gewone tafelwijn	„ „ 48/2 „	867	2254
„ „	„ „ 96/1 „	357	215
Wijn op fust	Liter	39677	14996
Whisky	kist à 12/1 fl.	13617	7442
Drogerijen			
Aluin	Kilo	153152	224661
Calcium carbid	„	396902	238493
Soda, caustic	vat à ± 300 kilo	1335	890
„ „	„ „ 50 „	1753	986
„ „	„ „ 100 „	534	184
„ „	Kilo	895011	384261
Soda zout	vat à ± 300 kilo	99	—
„ „	„ „ 50 „	—	—
„ „	„ „ 100 „	—	—
„ „	zak „ 2 picol	1247	—
„ „	Kilo	23204	26464

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Vitriool, ijzer-	Kilo	70828	158498
Vitriool, koper-	„	29120	165653
Zwavel	„	3065489	6228310
Zwavelzuur, ruw	vat à 510 K. G.	—	—
„ „	„ „ 300 „	—	—
„ „	hok „ 105 „	—	—
„ „	Kilo	37597	30067
Salpeter	„	15319	6921
Soda-asch	zak 2 picol	1827	1951
„	Kilo	115883	411925
Eetwaren			
Boter in blik			
Nederland	Kilo	318313	46782
Denemarken	„	38922	17158
Italië	„	—	—
Australië	„	409351	548499
Amerika	„	—	1515
Japan	„	50	78
Biscuits			
Engeland	kist à 100/1 ℔ bl.	22	30
„	14 ℔ blik	1701	48
„	7 „ „	—	520
„	2 „ „	140608	15942
„	Kilo	62871	3750
Nederland	kist à 100/1 ℔ bl.	21	7
„	14 ℔ blik	—	—
„	7 „ „	320	—
„	4 „ „	—	—
„	2 „ „	199876	47511
„	Kilo	24287	4308
Duitschland	kist à 200/$^1/_4$ ℔ bl.	—	—
„	„ „ 200/2 „ „	—	—
„	„ „ 200/1 „ „	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Australië	kist à 200/2 ℔ bl.	—	1
„	„ „ 100/1 „ „	173	229
„	blik à 6 ℔ bl.	15266	20588
„	„ „ 3 „ „	300	—
„	„ „ 2 „ „	49927	52514
„	„ „ 1/2 „ „	—	—
„	Kilo	3173	8643
Chocoladepoeder	kist à 100 blik	409	170
„	„ „ 50 „	612	161
„	„ „ 25/2 „	66	—
„	„ „ 50/4 „	67	13
„	Kilo	5392	1557
Groenten: geconserveerde			
Europeesche	Guldens	141634	134996
Hammen, in zakken en in zout			
Nederland	stuks	779	150
Engeland	„	4429	915
Australië	„	5738	6984
Elders	„	—	24
Hammen, in blik			
Nederland	kist à 50 blik	44	13
„	„ „ 25 „	2	1
„	„ „ 100/2 „	32	12
Engeland	„ „ 25 „	—	—
Elders	„ „ 24 „	—	40
Hammen, andere verpakking	Kilo	12583	12136
Jams			
Engeland	dozijn blik, à 1 ℔	596	—
„	„ potjes „ 1 „	1094	12
Nederland	„ blik „ 1 „	2590	317
„	„ potjes „ 1 „	3443	237
Australië	„ blik „ 1 „	4026	143
„	„ potjes „ 1 „	—	7

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Elders	dozijn blik à 1 ℔	242	—
„	„ potjes „ 1 „	1165	1078
Kaas	kilo	61186	52809
Meel			
Europeesch	vat à ± 90 K.G.	—	—
„	zak „ ± 50 „	8	—
„	kisten „ ± 144 pk.	5	1
Meel, andere verpakking	kilo	405	285
Australische	zak à ± 22½ K.G.	232723	184210
„	kilo	9551	63134
Meel Amerikaansch	„ „ ± 22½ „	116949	59397
„	kilo	53562	10818
Melk, gecondenseerd, full cream			
Zwitserland	kist à 48 bl.	18265	480
Nederland	„ „ 48 „	6766	980
Amerika	„ „ 48 „	—	9678
Australië	„ „ 48 „	110	2235
Italië	„ „ 48 „	25	—
Japan	„ „ 48 „	789	862
Elders	„ „ 48 „	1014	2844
Melk, gecondenseerd, skimmed			
Zwitserland	kist à 48 bl.	6509	—
Nederland	„ „ 48 „	850	—
Scandinavië	„ „ 48 „	—	—
Australië	„ „ 48 „	—	190
Italië	„ „ 48 „	453	—
Elders	„ „ 48 „	5	—
Melk, gestereliseerd			
Zwitserland	kist à 48 bl.	20458	14377
Nederland	„ „ 48 „	17101	5422
Scandinavië	„ „ 48 „	478	996
Australië	„ „ 48 „	—	1604
Italië	„ „ 48 „	2555	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Amerika	kist à 48 bl.	—	2687
Elders	„ „ 48 „	470	36
Suikerwerk			
Engeland	Kilo	190959	42726
Elders	„	129905	55617
Sardines	kist à 100 bl.	2310	664
Zalm	dozijn „	6002	3093
Kippered herrings	„ „	811	989
Vruchten op water			
Amerika	kist à 24 bl.	6513	5510
Australië	„ „ 24 „	201	263
„	„ „ 30 „	93	313
Vruchten op water, in flesschen	„ „ 24/2 fl.	811	4167
Pruimen, gedroogde	doz. pobans 1 K G.	628	85
„ „	„ „ 1½ „	483	10
„ „	blik à 5 K.G.	1749	221
„ „ andere verpakk.	Kilo	2505	1319
„ „	blik à 10 K.G	—	60
Eterniet	Guldens	14790	66704
Gambier	„	257951	242211
Glas en Glaswerk			
Dakpannen glazen	kist à 50 stuk	5319	8
„ „	„ „ 40 „	10425	—
„ „	„ „ 25 „	2	—
Vensterglas, gewoon	„ „ 100 voet	7221	2701
Waterglazen alleen Europeesche (incl. Amerika en Australië)	dozijn	32753	2117
Stopflesschen	dozijn ½ ℔	—	—
„	„ 1 „	150	12
„	„ 1¼ „	180	—
„	„ 1½ „	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Stopflesschen	dozijn 2 ℔	100	13
„	„ 3 „	200	13
„	„ 4 „	200	—
„	„ 5 „	—	7
„	„ 6 „	100	6
„	„ 8 „	100	—
„ Japan	dozijn	22290	15200
Lampenglazen, Europeesche	„	5643	2326
„ Japan	„	238783	203292
„ Singapore	„	—	—
Hars (dennen)	Kilo	1686365	1206289
„ (geen dennen)	„	—	—
Goud, gemunt	Guldens	318727	348497
Lampen			
Muurlampen-petroleum	dozijn	19214	24252
Gas- en Gasolinelampen (hang- en muurlampen)	stuks	17650	15690
Leer			
Zoolleer			
Nederland	Kilo	—	—
Amerika	„	—	677
Australië	„	85	181
Gekleurd leer	„	14200	17742
Verlakt leer	Guldens	25222	25957
Lucifers, Gewone houten			
Europeesche	gros doosjes	1737710	1055107
Japansche	„ „	486808	1327175
Elders	„ „	—	—
met Bengaalsch vuur	„ „	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Machines, naai-	stuks	7899	9772
Machines, schrijf- en reken-	,,	851	1265
Manufacturen, Garens enz.			
Calicots 4/4			
Nederland	stukken	1500	—
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Calicots $4^1/_2/4$			
Nederland	,,	500	—
Engeland	,,	994	—
Elders	,,	—	—
Calicots 5/4			
Nederland	,,	—	300
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Calicots 6/4			
Nederland	,,	10207	4402
Engeland	,,	1098	4500
Elders	,,	—	100
Calicots 7/4 grof, hard appret.			
Engeland	,,	—	2166
Elders	,,	—	—
Shirtings (supers) ongebleekte $3^1/_2/4$ (22" × 24 yds)			
Nederland	,,	—	—
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Ongebleekte 4/4 (24" × 24 yds)			
Nederland	,,	1996	—
Engeland	,,	—	500
Elders	,,	—	—
Ongebl. $4^1/_2/4$ (27" × 24 yds)			
Nederland	,,	902	515

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Engeland	stukken	22614	11786
Elders		—	—
Ongebleekte 5/4 (31" × 24 yds)	„		
Nederland	„	1798	—
Engeland	„	22171	16045
Elders	„	—	—
Ongebl. 5½/4 (36" × 24 yds)			
Nederland	„	6190	6595
Engeland	„	44465	52824
Elders	„	—	—
Ongebl. 5½/4 (36" × 40 yds)			
Nederland	„	4100	3250
Engeland	„	14886	208480
Elders	„	—	—
Ongebl. 6/4 (38/39" × 24 yds)			
Nederland	„	34472	16075
Engeland	„	119570	87565
Elders	„	—	—
Ongebleekte 7/4 (42" × 24 yds)			
Nederland	„	12957	5200
Engeland	„	14353	23412
Elders	„	—	470
Shirting (supers) ongebleekte 6½/4 (39/40" × 24 yds)			
Nederland	„	—	1200
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
Japan m/ diverse overscheephavens	„	—	8540
Drillings en /of Jeans, ongebl. 32 dr. en minder 20/22"			
Nederland	„	129250	26627
Engeland	„	12098	480

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Elders	stukken	—	—
32 dr. en minder 24"			
Nederland	„	58	—
Engeland	„	441	525
Elders	„	—	—
32 dr. en minder 26/27			
Nederland	„	45537	9485
Engeland	„	52973	22919
Elders	„	—	—
32 dr. en minder 28" en meer			
Nederland	„	679	2550
Engeland	„	31	—
Elders	„	—	900
33 t/m. 37 dr. 24"			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
33 t/m. 37 dr. 26/27"			
Nederland	„	12126	1302
Engeland	„	15815	12335
Elders	„	—	840
33 t/m. 37 dr. 28" en meer			
Nederland	„	—	750
Engeland	„	240	771
Elders	„	—	—
38 dr. en daarboven, 26/27"			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	23857	9179
Elders	„	—	—
38 dr. en daarboven 28" en meer			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	3792	5375
Elders	„	—	—

Benaming der goederen.	Maatstaf.	1916	1917
Japan m/diverse overscheephavens	stukken	in 1916 niet genoteerd	20080
Cambrics, 35 dr. en minder			
Nederland	stukken à 15 yds	32847	28484
Engeland	,,	34256	50879
Elders	,,	—	20
Cambrics, 35 dr. en minder			
Nederland	stukken à 30 yds	—	150
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Cambrics, 35 dr. en minder			
Nederland	stukken à 42½ yds	8590	6700
Engeland	,,		3697
Elders	,,	—	—
Cambrics, 36 dr. en minder			
Nederland	stukken à 45 yds	9139	8753
Engeland	,,	1971	10659
Elders	,,	—	—
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	stukken à 15 yds	237492	140032
Engeland	,,	154131	161341
Elders	,,	—	—
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	stukken à 16½ yds	19654	7500
Engeland	,,	1396	6727
Elders	,,	—	—
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	stukken à 30 yds	25953	15496
Engeland	,,	21284	24947
Elders	,,	—	—
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	stukken à 42½ yds	12850	9529
Engeland	,,	564	6663

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Elders	stukken à 42½ yds	—	86
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	stukken à 45 yds	10100	14823
Engeland	„	5276	5770
Elders	„	—	—
Cambrics, 36 tot 45 dr.			
Nederland	grootere stukken	—	—
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
Cambrics, 46 tot 55 dr.			
Nederland	stukken à 15 yds	416960	225629
Engeland	„	217390	244535
Elders	„	—	—
Cambrics, 46 tot 55 dr.			
Nederland	stukken à 16½ yds	239024	136165
Engeland	„	79044	62662
Elders	„	—	—
Cambrics, van 46 tot 55 dr.			
Nederland	stukken à 30 yds	316	4025
Engeland	„	3345	1967
Elders	„	—	—
Cambrics, 46 tot 55 dr.			
Nederland	stukken à 42½ yds	—	2150
Engeland	„	—	1425
Elders	„	—	—
Cambrics, 46 tot 55 dr.			
Nederland	stukken à 45 yds	—	200
Engeland	„	—	1079
Elders	„	—	—
Cambrics, 56 dr. en meer			
Nederland	stukken à 15 yds	—	300
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Cambrics, 56 dr. en meer			
Nederland	stukk. à $16^1/_2$ yds.	205040	91016
Engeland	„	100	5800
Elders	„	—	—
Japan m/ diverse overscheep-havens	„	—	13189
Drillings. Jeans, Twills, gebleekt			
Nederland	stukken	40522	13776
Engeland	„	83361	73435
Elders	„	29040	10374
Elefantes, 50 dr. en minder			
Nederland	„	1807	7280
Engeland	„	1084	2771
Madapollams 4/4			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	—	—
Madapollams 5/4			
Nederland	„	600	—
Engeland	„	—	—
Madapollams 6/4			
Nederland	„	741	245
Engeland	„	—	491
Shirtings en longcloth, gebl. 27 dr. en minder 30/31"			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 27 dr. en minder 32/33"			
Nederland	„	150	—
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Shirtings en longcloth, gebl. 27 dr. en minder 35/36"			
Nederland	stukken	—	—
Engeland	"	—	—
Elders	"	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 27 dr. en minder 37"			
Nederland	"	—	—
Engeland	"	—	—
Elders	"	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. van 28/33 dr. 30/13"			
Nederland	"	—	—
Engeland	"	15735	13282
Elders	"	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 28/33 dr. 32/33"			
Nederland	"	1780	3556
Engeland	"	1335	4182
Elders	"	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 28/33 dr. 35/36"			
Nederland	"	2417	3444
Engeland	"	28642	24364
Elders	"	—	500
Shirtings en longcloth, gebl. 34/40 dr. 30/31"			
Nederland	"	900	1745
Engeland	"	4283	2232
Elders	"	—	261
Shirtings en longcloth, gebl. 34/40 dr. 32/33"			
Nederland	"	1744	2664
Engeland	"	20466	21826

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Elders	stukken	—	1000
Shirtings en longcloth, gebl. 34/40 dr. 35/36"			
Nederland	,,	1223	—
Engeland	,,	15424	27278
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 34/40 dr. 37" en op			
Nederland	,,	—	—
Engeland	,,	1006	4061
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 41/50 dr. 30/31"			
Nederland	,,	—	—
Engeland	,,	—	89
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 41/50 dr. 32/33"			
Nederland	,,	6317	4616
Engeland	,,	40248	29807
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 41/50 dr. 35/36"			
Nederland	,,	2200	1128
Engeland	,,	618	2401
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 41/50 dr. 37" en op			
Nederland	,,	100	—
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 51 dr. en daarboven 32/33"			

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Nederland	stukken	—	—
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 51 dr. en daarboven 35/36"			
Nederland	,,	2449	1749
Engeland	,,	640	576
Elders	,,	—	—
Shirtings en longcloth, gebl. 51 dr. en daarb. 37" en op			
Nederland	,,	—	—
Engeland	,,	—	1434
Elders	,,	—	—
Japan m/ diverse overscheep-havens	,,	—	18144
Drillings, geverfde			
Nederland	,,	50894	26968
Engeland	,,	28505	12182
Elders	,,	5084	10593
Italians en lastings, katoenen			
Nederland	,,	4781	301
Engeland	,,	16067	10185
Elders	,,	—	20
Italians en lastings, halfwollen			
Nederland	,,	—	—
Engeland	,,	—	—
Elders	,,	—	—
Kains, nag. batik, groote			
Nederland	corges	784	401
Elders	,,	491	—
Sarongs, nag. batik, groote			
Nederland	,,	8850	5395
Elders	,,	1249	1618

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Kains, geweven, groote			
Nederland	corges	7500	3131
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
Sarongs, geweven, groote			
Nederland	„	19399	10899
Engeland	„	19084	15808
Elders	„	400	43819
Kains, en sarongs, adrian. en aliz. rood groote			
Engeland	„	7222	2667
Nederland	„	451	50
Kains, en sarongs, adrian. en aliz. rood, kinder-			
Engeland	„	—	—
Nederland	„	—	—
Kains, en sarongs, nag. batik, kinder-			
Engeland	„	—	686
Nederland	„	—	451
Elders	„	—	—
Kains, geweven, kinder-			
Engeland	„	—	90
Nederland	„	—	5453
Elders	„	—	1
Slendangs, nag. batik,			
Nederland	„	254	49
Engeland	„	20	—
Slendangs, geweven			
Nederland	„	—	—
Elders	„	—	247
Hoofddoeken, nag. batik,			
Nederland	„	3068	1102

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Engeland	corges	2535	452
Zakdoeken, aliz. en adr. rood			
Nederland	„	—	—
Engeland	„	—	—
Elders	„	—	—
Zakdoeken, andere	dozijn	362436	72030
Bontgeweven goederen 20/21"			
Nederland	stukken	—	4370
Engeland	„	—	95
Elders	„	—	—
Bontgeweven goederen 22/25"			
Nederland	„	1569	6291
Engeland	„	1399	25876
Elders	„	4682	—
Bontgeweven goederen 28/46"			
Nederland	„	9980	2186
Engeland	„	8032	4736
Italië	„	—	—
Elders	„	2227	700
Bontgeweven goederen 26/27"			
Nederland	„	28857	35635
Engeland	„	138899	103825
Italië	„	—	—
Elders	„	26192	23293
Bontgeweven goederen 48/52"			
Nederland	„	2219	—
Engeland	„	1492	150
Italië	„	—	—
Elders	„	4302	3228
Tricot, andere kleuren, geverfd 53" en op			
Engeland	„	14	—
Italië	„	649	1629

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Nederland	stukken	—	—
Elders	„	154	—
Tricot, andere kleuren, geverfd 50/52"			
Engeland	„	2098	—
Italië	„	11640	25671
Nederland	„	2767	—
Elders	„	2279	—
Tric. andere kleuren, gev. 48"			
Engeland	„	33	—
Italië	„	160	—
Nederland	„	—	—
Elders	„	—	—
Tricot, andere kleuren, geverfd 25/27"			
Engeland	„	1773	—
Italië	„	2689	320
Nederland	„	670	—
Elders	„	655	—
Dekens, molton, witte en gev.			
Engeland	„	80544	12047
Elders	„	55818	92461
Dekens, wollen	„	1513	1163
Goeniezakken (Nieuwe)	„	10487600	12223229
Gedrukte en geverfde katoenen adr. en aliz. rood 6/4			
Engeland	„	105546	89663
Nederland	„	2148	926
Elders	„	15	—
Gedrukte en geverfde katoenen adr. en aliz. rood 4/4			
Engeland	„	11231	19042
Elders	„	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Gedrukte katoenen 20/22"			
Nederland	stukken	1099	—
Engeland	"	781	—
Elders	"	—	—
Gedrukte katoenen 23/24"			
Nederland	"	—	—
Engeland	"	23637	14201
Elders	"	—	17
Gedrukte katoenen 25/27"			
Nederland	"	31841	3637
Engeland	"	884708	612470
Elders	"	1603	9092
Gedrukte katoenen 28" en daarboven			
Nederland	"	4888	35
Engeland	"	166420	143699
Elders	"	388	—
Japan m/ diverse overscheephavens	"	niet opgenomen	18301
Japan m/ diverse overscheephavens	"	"	1440647
Geverfde katoenen, andere 19" en minder			
Nederland	"	53028	2517
Engeland	"	75724	42723
Elders	"	—	—
Gev. katoenen, andere 20/22"			
Nederland	"	—	602
Engeland	"	1275	250
Elders	"	—	—
Gev. katoenen, andere 25/27"			
Nederland	"	37695	33328
Engeland	"	500334	539725

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Elders	stukken	21247	32823
Geverfde katoenen, andere 28" en daarboven			
Nederland	„	125663	70540
Engeland	„	—	66098
Elders	„	11185	7655
Gev. katoenen, andere 23/24"			
Nederland	„	1000	—
Engeland	„	6632	2295
Elders	„	—	—
Pluche 21/24"	„	178	4
Fluweel	„	1428	254
Garens, mule twist, No. 20			
Nederland	balen à 400 pak	—	—
Engeland	„ „ „ „	12	—
Bombay	„ „ „ „	7	25
Elders	„ „ „ „	—	—
Garens, mule twist, No. 24			
Nederland	„ „ „ „	—	—
Engeland	„ „ „ „	—	—
Bombay	„ „ „ „	125	114
Elders	„ „ „ „	—	—
Garens, mule twist, No. 40			
Nederland	„ „ 273 kg.	—	—
Engeland	„ „ „ „	—	29
Bombay	„ „ 400 pak	—	—
Elders	„ „ „ „	—	—
Engeland	„ „ „ „	—	—
Garens, rood geverfd			
Nederland	„ „ 27 bundels	240	205
Engeland	„ „ „ „	50	—
Bombay	„ „ „ „	—	—
Elders	„ „ „ „	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Garens, rood geverfde andere verpakking			
Nederland	Kilo	18390	12549
Nederland	Kilo	2050	340
Bombay	„	—	—
Elders	„	—	—
Garens, andere kleuren			
Nederland	„	6825	8927
Engeland	„	790701	3480
Elders	„	80	105
Garens, naaikatoen, op klossen, 14 yds. wit			
Nederland	dozijn klossen	—	—
Engeland	„ „	—	—
Elders	„ „	—	—
Garens, naaikatoen, op klossen, 14 yds, zwart			
Nederland	dozijn klossen	—	—
Engeland	„ „	—	—
Elders	„ „	—	—
Garens, naaikatoen, op klossen, 14 yds. gekleurd			
Nederland	dozijn klossen	—	—
Engeland	„ „	—	—
Elders	„ „	—	—
Garens, naaikatoen, op klossen,			
Nederland	1000 yds.	24338	48028
Engeland	„ „	517014	517906
Elders	„ „	898547	684721
Japan en diverse overscheephavens	—	werd in 1916-1917 niet genot.	—
Garens, naaikatoen, op kluwen,			
Nederland	kist à 160 pk.	322	47

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Engeland	kist à 160 pk.	736	1002
Elders	„ „ 160 „	16	14
Garens, naaikatoen, op kluwen,			
Nederland	„ „ 200 „	5	—
Engeland	„ „ 200 „	756	450
Elders	„ „ 200 „	—	—
Japan en diverse overscheephavens	—	werd in 1916-1917 niet genot.	—
Garens, haakgaren, op kluwen,			
Nederland	„ „ 250 „	—	—
Engeland	„ „ 250 „	1	—
Elders	„ „ 250 „	120	—
Garens, haakgaren, op kluwen,			
Nederland	„ à 300 pk.	9	—
Engeland	„ „ 300 „	—	—
Elders	„ „ 300 „	133	10
Japan	Kilo's	—	43952
Marmer			
Steenen marmer 0,75×0,75	stuks	4579	90
„ „ 0,70×0,70	„	6151	387
Mest superfosfaat	Kilo	—	746000
Zwavelzure ammonia	„	45769536	20473436
Dubbel superfosfaat	„	20000	229600
Metaal, Metaalwerk			
IJzer in staven			
Zweedsch	„	144262	146669
Dutsch	„	4945310	1200
Amerikaansh	„	2049096	5992689
Belgisch No. 2 en/of Vloei	„	559269	—
IJzer, plaat-	„	3907114	2287494

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Dakijzer	Kilo	3726628	1670953
Plafondijzer (vrij)	,,	—	25208
Plafondijzer 10%	,,	—	63716
Draadnagels			
Europeesch	vat à 60 K.G.	17128	769
Amerikaansch	,, ,, 60 ,,	58495	23569
Amerikaansch	vaten ,, 45 Kilo	—	1200
Casserollen	stel à 5 st.	17125	9750
Emmers, gegalvaniseerd	dozijn	4746	2320
Vingerkommen, geëmailleerd	,,	1766	19
Geëmailleerde borden	,,	13699	19
Emaille-artikelen, andere	waarde (gldn)	82629	33265
Pannen, gegoten Eur.	stel à 5st.	17084	3760
Koper, rood, in bladen	Kilo	38211	30380
Koper, geel, in bladen	,,	27379	52841
Koper in blokken	,,	18157	94474
Lood, in bladen en in blokken	,,	171203	244105
Zink, in bladen	,,	17937	28016
Zink, in blokken	,,	1254	98
Staal, in staven	,,	92762	105532
Stekeldraad	,,	253093	58136
Telefoondraad	,,	408634	278540
Olie			
machine	liters	1575078	1060525
Petroleum	—	—	—
Amerika	kisten	289024	438784
Sumatra	blikken	—	—
Gasoline	—	—	—
Amerika	liters	—	—
Sumatra	,,	—	—
Klapper	,,	28692	324

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Papier			
Pakpapier (oude couranten)	balen à + 250 K.G.	7260	3669
„ „ „	„ „ + 125 „	2014	11357
„ „ „	„ „ + 68 „	—	1042
„ „ „	Kilo's	--	478284
Schrijfpapier (Europ : incl : Amerika en Australië)	riem	94445	34624
		niet inbegrepen postpapier (alleen dus folio formaat).	
Sigaretten papier	waarde (gldn)	467599	134307
Rijst			
Siam	kilo	54541900	96596860
Rangoon	„	94361380	43349400
Saigon	„	65537383	95543926
Andere	„	269820	1159110
Rijwielen	stuks	1614	3955
Rijwielbanden	„	134115	192282
Sigaren			
Manila	kilo	2892	5025
Nederland	„	66337	4926
Sigaretten			
Egypte	kilo	1378	7599
Engeland	„	16114	7538
Elders	„	23916	40438
Speelkaarten			
Chineesche	kist á 30 pk. á 10 dz. spl.	667	1599
Steenkolen	ton	46831	21924

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Tabak gekorven			
Nederland	kilo	94471	56890
China	„	358526	351140
Elders	„	64276	23665
Teer			
Zweedsche	vat à ± 200 K G.	226	96
„	kilo	22045	69764
Kool	vat à 220 K.G.	—	680
„	„ „ ± 100 „	—	—
„	„ „ 250 Kilo	1115	123
„	„ „ 20 K.G.	—	—
„	kilo	563050	932662
Thee	„	164674	164706
Verfwaren			
Aniline	vat à 60 K.G.	—	—
„ „	kist „ 500 bl.	130	—
„ „	„ „ 600 bl.	310	15
„ „	kilo	5140	—
Chromaatgeel	vat à ± 22½ K.G.	1349	700
„	„ „ 25 K.G.	508	156
Indigo, natte	„ „ 60 „	920	—
„ „	„ „ 30 „	360	—
„ „	blik „ 3 „	80	—
Alizarine,	vat „ 200 „	5	—
„ „	„ „ 100 „	22	—
„ „	„ „ 60 „	327	—
„ „	„ „ 30 „	65	—
„ droge	blik „ 25 „	258	—
„ „	„ „ 5 „	400	—
„ „	„ „ 2½ „	520	—
Lijnolie	„ „ 17 L.	25068	29717

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Lijnolie	liters	7531	48010
„	vat à 180 L.	186	499
„	„ „ ± 227 „	250	—
„	„ „ ± 300 „	27	33
„	„ „ 50 „	—	—
Loodwit	vat à 25 K.G.	2045	1780
„	kilo	21125	90739
Menie ijzer	vat à 25 K.G.	3565	1629
„ „	„ „ 50 „	429	490
„ „	blik à ± 12½ kilo	—	100
Menie ijzer	Kilo	15158	12745
„ lood	vat à ± 25 K.G.	6197	6861
„ „	„ „ ± 100 „	—	—
„ „	„ „ ± 50 „	887	1575
„ „	blik „ ± 12½ kilo	380	—
Terpentijn	„ „ 17 L.	506	3940
„	vat „ 50 „	—	15
Ultramarijn	kist „ 25 K.G.	38	176
„	„ „ 200 Bl. à 1 ℔	230	—
„	Kilos	28216	12840
Was Mineraal	„	6501	13489
Was, planten en dieren-was	„	68410	60194
Wasdoek			
Effenkleurig	Kilos	156125	64727
Gebloemd	„	6403	9939
Niet volgens prijscourant	„	15477	31036
Zinkwit			
„	vat à 37½ K.G.	—	—
„	bus „ 20 „	75	—
„	vat „ 22½ „	30	—
„	„ „ 250 „	—	—

Benaming der goederen	Maatstaf	1916	1917
Zinkwit	vat à 25 K.G.	1751	2391
„	„ „ 50 „	2306	3067
„	„ „ 100 „	7	23
„	„ „ ± 275 „	—	—
„	bus „ 12½ „	607	1318
Zeep	Kilo	37600	88045
Waschzeep in stangen	Kisten	8278	7158
„ „ cartons	„	37317	27103
Toiletzeep	Guldens	228519	229783
		alleen Europa, Amerika en Australië.	

BIJLAGE No. 35

Overzicht van den uitvoer te Soerabaja gedurende: 1915, 1916 en 1917.

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID.		
			1915	1916	1917
Akarwangie	Nederland	Kilogram	—	—	—
	Frankrijk	„	367	—	—
	Marseille v. o.	„	—	—	—
	Duitschland	„	—	—	—
		Totaal	367	—	—
Arachides.	Nederland	Kilogram	2414970	643956	149340
(ongepelde)	„ v. o.	„	25112	—	—
	Engeland	„	288674	18517	—
	Frankrijk	„	—	140013	—
	Marseille v.o.	„	—	—	—
	Gr: Brittannië	„	—	—	25450
	Oostenrijk	„	—	—	—
	Italië	„	560633	17513	—
	Denemarken	„	—	—	—
	Noorwegen	„	—	—	—
	Singapore	„	748840	782277	1185015
	Hongkong	„	—	—	—
	Britsch-Indië	„	16984	—	—
	Penang	„	—	—	2780
	Amerika	„	—	—	24766
	Australië	„	—	—	126775
	Portugal	„	—	—	—
	Andere landen	„	5275	—	—
		Totaal	4060488	1602276	1514126

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
Arachides. (gepelde)	Nederland	Kilogram	552262	165840	180171
	Engeland	„	—	52413	—
	Gr: Brittannië	„	—	—	162307
	Frankrijk	„	—	37390	—
	Amerika	„	—	—	94997
	Hongkong	„	—	—	28164
	Australië	„	—	—	32782
	Singapore	„	4941	—	67833
		Totaal	557203	255643	566254
Arak en Spiritus.	Nederland	Liters	5064850	6147980	—
	Japan	„	—	—	97200
	Noorwegen	„	—	100719	104744
	Egypte	„	—	—	80153
	Singapore	„	789613	517835	615963
	Hongkong	„	513728	161150	186481
	Britsch-Indië	„	1185609	1130817	1020180
	China	„	140100	—	—
	Timor-Dehli	„	76973	81288	74217
	Frankrijk	„	1508441	1461672	—
	Penang	„	13008	21289	8249
	Siam	„	323003	189882	56242
	Br: Z. Afrika	„	—	—	2157287
	Egypte	„	428613	611277	—
	Australië	„	—	—	3250
	Andere landen	„	—	—	—
		Totaal	10043983	10423909	4303966
Cacao.	Nederland	Kilogram	116398	125314	32077
	Engeland	„	42335	51523	—
		Transport	158733	176837	32077

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	158733	176837	32077
Cacao.	Philippijnen	Kilogram	—	—	2470
	Singapore	„	—	500	—
	Amerika	„	—	—	119225
	Hongkong	„	—	70	—
	Japan	„	—	—	247
	Siberië	„	—	6900	—
	Gr: Brittannië	„	—	—	17559
	Andere landen	„	—	1173	—
		Totaal	158733	185480	171578
Coca.	Nederland	Kilogram	276169	4770	—
	Engeland	„	29991	—	—
	Amerika	„	—	10000	138675
	Japan	„	—	6035	—
	Andere landen	„	2463	107	—
		Totaal	308623	20912	138675
Coprah.	Nederland	Kilogram	12134350	6026192	1008204
	Engeland	„	—	55586	—
	Frankrijk	„	—	571206	—
	Gr: Brittannië	„	—	—	309789
	China	„	—	—	2790
	Italië	„	98943	—	—
	Havre v. o.	„	3522695	—	--
	Noorwegen	„	—	612061	749783
	Australië	„	—	—	1462945
	Japan	„	—	157235	795072
		Transport	15755988	7422280	4328583

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	15755988	7422280	4328583
Coprah.	Amerika	Kilogrom	—	1386663	1430506
	Andere landen	„	2085	—	—
		Totaal	15758073	8808943	5759089
Djarakpitten.	Nederland	Kilogram	166592	733645	—
	Engeland	„	—	—	—
	Duitschland	„	—	—	—
	Frankrijk	„	43937	—	—
	Amerika	„	—	—	6053
	Italië	„	77262	—	—
	Japan	„	—	—	324618
	Australië	„	416957	242254	173591
	Andere landen	„	461	—	—
		Totaal	705209	975899	504262
Foelie.	Nederland	Kilogram	3804	503	—
	Br: Indië	„	1706	—	185
	Engeland	„	—	4833	—
	Singapore	„	—	229	219
	Amerika	„	—	192	13738
	Gr: Brittannië	„	—	—	5748
	Andere landen	„	—	250	—
		Totaal	5510	6007	19890
Gom Damar.	Nederland	Kilogram	—	11787	—
	Duitschland	„	—	—	—
	Japan	„	—	—	2965
		Transport	—	11787	2965

BENAMING DER GOEDEREN	Bestemming	Eenheid	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	—	11787	2965
Gom Damar.	Singapore	Kilogram	—	2891	14406
	Amerika	,,	—	—	—
	Andere landen	,,	—	—	—
		Totaal	—	14678	17371
Caoutchouc, ficus plantageproduct	Nederland	Kilogram	11172	—	—
	Gr. Brittannië	,,	18017	9329	1810
	Singapore	,,	6025	10592	4575
	Australië	,,	—	963	—
	Amerika	,,	—	429	1172
	Andere landen	,,	895	2538	—
		Totaal	36109	23851	7557
Caoutchouc, hevea	Nederland	Kilogram	236995	16004	—
	Gr. Brittannië	,,	382784	1169684	1009041
	Frankrijk	,,	105553	1700	—
	Singapore	,,	—	617034	444930
	Amerika	,,	913955	1956113	5815351
	Australië	,,	—	525	3588
	Hongkong	,,	—	200	—
	Japan	,,	53005	9077	51164
	Siberië	,,	—	116765	12091
	Andere landen	,,	30507	21249	—
		Totaal	1722799	3908351	7336165
Caoutchouc, Ceara	Nederland	Kilogram	6920	—	—
	Gr. Brittannië	,,	16467	24990	4943
		Transport	23387	24990	4943

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	23387	24990	4943
Caoutchouc, Ceara	Amerika	Kilogram	—	6409	3697
	Singapore	,,	—	28686	12043
	Andere landen	,,	5178	531	—
		Totaal	28565	60616	20683
Caoutch, castilloa	Nederland	Kilogram	926	320	—
	Gr. Brittannië	,,	4275	1390	78
	Singapore	,,	—	550	—
	Andere landen	,,	144	—	—
		Totaal	5345	2260	78
Caoutchouc, andere	Nederland	Kilogram	—	—	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	—
	Amerika	,,	—	—	66333
		Totaal	—	—	66333
Hout	Nederland	M^3.	7083	8313	—
	Engeland	,,	1565	543	—
	Frankrijk	,,	—	—	—
	Marseille v.o.	,,	—	—	—
	Duitschland	,,	—	—	—
	België	,,	—	—	—
	Italië	,,	672	—	—
	Denemarken	,,	—	111	—
	Spanje	,,	—	—	—
	Port Said v.o.	,,	—	—	—
	Singapore	,,	18	—	—
	Britsch-Indië	,,	714	231	—
		Transport	10052	9198	—

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	10052	9198	—
Hout	Hongkong	M^3	—	—	1
	Timor-Dehli	„	—	—	4
	Australië	„	—	77	8
	Amerika	„	—	—	—
	Eng.-Indië	„	--	—	83
	Overige landen	„	623	21	—
		Totaal	10675	9296	96
Huiden, Buffel.	Nederland	Kilogram	275764	313500	21889
	Engeland	„	96140	414755	—
	Frankrijk	„	7383	803	—
	Gr. Brittannië	„	—	—	360521
	België	„	—	—	—
	Oostenrijk	„	—	—	—
	Australië	„	—	—	746
	Port Said v.o.	„	—	—	—
	Japan	„	—	788	596
	Amerika	„	174493	718427	424366
	Andere landen	„	1265	728	—
		Totaal	555045	1449001	808118
Huiden, Runder.	Nederland	Kilogram	460730	387532	69395
	Engeland	„	67041	192971	—
	Frankrijk	„	6103	—	—
	Gr: Brittanië	„	—	—	263412
	Duitschland	„	—	—	—
	Duitschland	„	—	—	—
	Oostenrijk	„	—	—	—
		Transport	533874	580503	332807

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	533874	580503	332807
Huiden, Runder.	Italië	Kilogram	10212	—	—
	Singapore	,,	—	—	1378
	Japan	,,	—	1042	181
	Australië	,,	—	14543	31027
	Amerika	,,	676120	888137	958497
	Spanje	,,	—	—	—
	Overige landen	,,	397	—	—
		Totaal	1220603	1484225	1323890
Indigo.	Nederland	Kilogram	—	—	—
	Singapore	,,	2040	—	—
	Japan	,,	400	—	2903
	België	,,	—	—	—
	Siam	,,	—	1125	—
	Overige landen	,,	—	—	—
		Totaal	2440	1125	2903
Kaneel.	Amerika	Kilogram	—	—	1224
		Totaal	—	—	1224
Kapok.	Nederland	Kilogram	2104812	224467	12352
	Engeland	,,	—	123515	—
	Frankrijk	,,	72720	164000	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	787249
	Oostenrijk	,,	—	—	—
	België	,,	—	—	—
	Italië	,,	112220	96691	—
	Denemarken	,,	—	—	—
		Transport	2289752	608673	799601

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	2289752	608673	79961
Kapok.	Noorwegen	Kilogram	—	21965	21065
	Singapore	,,	466859	634733	760772
	Hongkong	,,	—	—	—
	Philippijnen	,,	—	—	139644
	Siam	,,	—	—	618
	Japan	,,	136702	118273	42019
	Spanje	,,	—	—	—
	Amerika	,,	699284	1637380	1751707
	Afrika	,,	—	5373	—
	Australië	,,	62872	320265	344680
	Overige landen	,,	73616	28781	—
		Totaal	3729085	3375443	3860106
Kapokpitten.	Nederland	Kilogram	1641480	1734284	852870
	Engeland	,,	316530	131661	—
	Frankrijk	,,	—	—	—
	Japan	,,	—	—	1915
	Singapore	,,	—	165261	—
	Brisch-Indië	,,	—	—	—
	Amerika	,,	—	31130	—
	Overige landen	,,	298	—	—
		Totaal	1958308	2062336	854785
Katjang-Olie.	Nederland	Liter	150508	35964	—
	Denemarken	,,	—	176400	—
	Overige landen	,,	360	905	—
		Transport	150868	213269	—

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	150868	213269	—
Katjang-Olie.	Hongkong	Liter	—	—	327931
	Amerika	,,	—	—	148731
	Noorwegen	,,	—	—	190214
	Singapore	,,	—	—	137089
	Australië	,,	—	—	54316
		Totaal	150868	213269	858281
Katoen-Ruwe.	Singapore	Kilogram	195837	482966	—
	Hongkong	,,	—	—	—
	Japan	,,	373288	117905	—
	China	,,	37305	—	—
		Totaal	606430	600871	—
Kinabast.	Nederland	Kilogram	213093	373569	67561
	Japan	,,	3097	33638	29246
	Amerika	,,	—	—	62758
	Gr: Brittannië	,,	—	—	108014
		Totaal	216190	407207	267579
Koffie (bereid).	Nederland	Kilogram	13765753	14374367	3260681
	Engeland	,,	357962	7163	—
	Frankrijk	,,	31339	—	—
	Siam	,,	—	—	7967
	Philippijnen	,,	—	—	43050
	België	,,	—	—	—
	Mandsjoerije	,,	—	—	24828
	Italië	,,	—	—	—
	Denemarken	,,	220448	45086	—
	Noorwegen	,,	—	—	448447
	Zweden	,,	—	143348	—
		Transport	14375502	14469964	3784973

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	14375502	14469964	3784273
Koffie (bereid)	Wladiwostok Siberië	Kilogram	—	—	11850
	Singapore	,,	461909	355849	2635316
	Penang	,,	—	—	—
	Manilla	,,	—	—	—
	Hongkong	,,	—	4756	83069
	Britsch-Indië	,,	14961	—	20134
	China	,,	3768	52126	81031
	Japan	,,	6176	—	1301828
	Timor-Dehli	,,	—	—	—
	Amerika	,,	255775	125508	614353
	Afrika	,,	21865	—	—
	Australië	,,	199112	28768	802479
	Cochin-China	,,	—	37057	—
	Saigon	,,	—	—	3145
	Overige landen	,,	39604	106710	—
		Totaal	15378672	15280738	9438178
Koffie Glondongan.	Nederland	Kilogram	594775	142262	—
	Singapore	,,	76262	146353	14884
	Arabië	,,	1915	119229	—
	Egypte	,,	104659	—	—
	Andere landen	,,	—	25137	—
		Totaal	777611	432981	14884
Koffie in hoornschil.	Nederland	Kilogram	390925	—	—
	Oostenrijk	,,	—	—	—
		Transport	390925	—	—

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID 1915	1916	1917
Koffie in hoornschil.		Transport	390925	—	—
	Italië	Kilogram	—	—	—
	Port-Said v.o.	,,	—	—	—
	Singapore	,,	99636	—	—
	Timor-Dehli	,,	—	—	—
	Arabië	,,	96243	—	—
	Overige landen	,,	—	—	—
		Totaal	586804	—	—
Kruidnagelen.	Singapore	Kilogram	160	—	—
	Amerika	,,	—	4985	—
	Hongkong	,,	1174	—	—
		Totaal	1334	4985	—
Maïs	Nederland	Kilogram	22542007	1086336	709660
	Engeland	,,	—	3102770	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	189422
	Frankrijk	,,	—	—	—
	Denemarken	,,	—	234810	—
	Italië	,,	—	—	—
	Britsch-Indië	,,	557212	—	—
	Singapore	,,	—	—	—
	Timor-Dehli	,,	—	—	—
	Australië	,,	22749980	5504329	—
	Amerika	,,	—	—	—
	Noorwegen	,,	—	193000	—
	China	,,	—	5435	—
	Overige landen	,,	3706	—	—
		Totaal	45852905	10126680	899082

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID.		
			1915	1916	1917
Meel, Tapioca	Nederland	Kilogram	270957	—	3039882
	Engeland	„	11215475	10774909	—
	Frankrijk	„	816236	203560	—
	Gr. Brittannië	„	—	—	3779758
	Japan	„	—	—	173761
	Oostenrijk	„	—	—	—
	Zwitserland	„	—	—	—
	Italië	„	545603	—	—
	Zweden	„	—	117655	—
	Singapore	„	—	8647	—
	Britsch-Indië	„	8338	2012	—
	China	„	—	—	3212
	Hongkong	„	154408	33351	9884
	Amerika	„	9166616	17015954	14560223
	Saigon	„	40825	—	—
	Australië	„	—	—	—
	Overige landen	„	2236	19288	—
		Totaal	22220694	28175376	21566720
Notemuskaat, geklopte.	Nederland	Kilogram	17367	3876	—
	Engeland	„	9536	26282	—
	Singapore	„	2464	16964	—
	Amerika	„	—	—	5311
	Britsch-Indië	„	—	62	—
	Gr: Brittannië	„	—	—	2534
		Totaal	29367	47184	7845
Notemuskaat, in den dop.	Gr: Brittannië	Kilogram	—	—	6131
	Amerika	„	—	—	18856
	Singapore	„	—	—	9758
		Totaal	—	—	34745

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming	Eenheid.	HOEVEELHEID.		
			1915	1916	1917
Peper (zwarte)	Nederland	Kilogram	61415	—	—
	Frankrijk	„	—	—	—
	Engeland	„	—	6176	—
	Denemarken	„	—	—	—
	Singapore	„	16685	—	—
	Hongkong	„	—	—	—
	Noorwegen	„	—	—	9079
	Arabië	„	—	—	—
	China	„	34631	27430	2718
		Totaal	112731	33606	11797
Peper (staart). Cubeben.	Nederland	Kilogram	—	—	—
	Amerika	„	—	—	—
		Totaal	—	—	—
Pinang-Noten.	Singapore	Kilogram	683088	563128	—
	Hongkong	„	—	—	—
	Britsch-Indië	„	1236	8288	32734
	Singapore	„	—	—	839579
	Saigon	„	—	—	—
	Overige landen	„	3706	—	—
		Totaal	688030	571416	872313
Rotting.	Nederland	Kilogram	57748	—	—
	Amerika	„	—	—	21780
	Noorwegen	„	—	—	38724
	Japan	„	—	—	27977
	Singapore	„	—	—	—
	Australië	„	—	—	32363
		Transport	57748	—	120844

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	57748	—	120844
Rotting.	China	Kilogram	—	2470	—
	Overige landen	,,	13090	76846	—
		Totaal	70838	79316	120844
Suiker.	Nederland	Kilogram	61208	24401619	3921
	Engeland	,,	101815963	15652627	86966424
	Frankrijk	,,	17504729	11189673	101692
	Duitschland	,,	—	—	—
	Marseille v.o.	,,	3559710	6604647	—
	België	,,	—	—	—
	Italië	,,	—	2034481	—
	Denemarken	,,	—	—	—
	Noorwegen	,,	—	12232643	18546681
	Port-Said v.o.	,,	22489653	27841023	—
	Singapore	,,	7949385	16189006	83279581
	Penang	,,	555674	209665	808661
	Afrika	,,	121731	—	4069760
	Hongkong	,,	58204193	34251945	38661992
	Britsch-Indië	,,	190836683	360926098	203428733
	China	,,	4363773	734176	3749511
	Japan	,,	21424487	40911677	42021838
	Timor-Dehli	,,	41485	40811	51429
	Spanje	,,	—	—	—
	Amerika	,,	25429	1953862	168000
	Australië	,,	7091838	1737164	2794155
	Siam	,,	591828	384402	—
	Arabië	,,	101646	—	—
	Cochin-China	,,	287969	881423	350000
		Transport	437027384	557956942	485002378

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	437027384	557956942	485002378
Suiker.	Egypte	Kilogram	—	9297678	—
	Overige landen	„	989	—	—
		Totaal	437028373	567476620	485002378
Suiker (Javaansche).	Hongkong	Kilogram	65356	—	—
	Japan	„	291516	—	—
	Overige landen	„	123019	—	—
		Totaal	479891	—	—
Suiker (zak).	Hongkong	Kilogram	4594173	8854885	3300888
	China	„	667577	1630234	—
	Britsch-Indië	„	5714895	131675	—
	Singapore	„	98819	50644	8622
	Penang	„	—	—	—
	Japan	„	6074307	305914	—
	Shanghai	„	—	—	611313
	Overige landen	„	76251	—	—
		Totaal	17226022	10973352	3920723
Suiker (Melasse).	Nederland	Kilogram	30	—	—
	Bombay	„	—	—	1549592
	Christiania	„	—	—	26496
	Singapore	„	338582	8198024	1857963
	Hongkong	„	6232834	—	2512336
	Britsch-Indië	„	64633926	49920732	—
	China	„	2341741	2294985	—
	Japan	„	—	541955	—
		Transport	73547113	60955696	5946387

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
Suiker		Transport	73547113	60955696	5946387
(Melasse).	Australië	Kilogram	2471	131860	—
	Siam	,,	4266075	1532068	—
	Calcutta	,,	—	—	24466555
	Penang	,,	1457510	709564	579621
	Melbourne	,,	—	—	21616
	Madras	,,	—	—	406883
	Karachi	,,	—	—	216165
	Fremantle	,,	—	—	77450
	Bangkok	,,	—	—	10259971
		Totaal	79273169	63329188	41974650
Tabak.	Nederland	Kilogram	14383645	23904073	3034518
	Australië	,,	—	—	57520
	China	,,	—	—	12850
	Siam	,,	—	—	2492
	Amerika	,,	—	—	107481
	Singapore	,,	9550	5625	3733
	Britsch-Indië	,,	—	—	5923
	Noorwegen	,,	—	—	21351
	Saigon	,,	—	—	1178
	Onbekend	,,	—	360	105
		Totaal	14393195	23910058	3247151
Tabak (bereid).	Nederland	Kilogram	180	930	—
(v/d. Inl. markt.)	Hongkong	,,	2294	—	—
	Singapore	,,	—	2930	3
	Australië	,,	—	28686	115
	Overige landen	,,	10	11	—
		Totaal	2484	32557	118

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
Tapioca-wortels.	Nederland	Kilogram	5209974	—	—
	Engeland	,,	609872	444930	—
	Frankrijk	,,	29750	105668	—
	Italië	,,	10278	—	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	247022
	Australië	,,	48667	—	—
	Overige landen	,,	155	304578	—
		Totaal	5908696	855176	247022
Thee.	Nederland	,,	350358	294797	18707
	Engeland	,,	68717	74475	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	22255
	Amerika	Kilogram	—	—	—
	Denemarken	,,	1926	—	143128
	Australië	,,	31150	25	19
	Britsch-Indië	,,	—	—	34
	overige landen	,,	433	18995	—
		Totaal	452604	388292	184143
Vanille.	Nederland	Kilogram	—	—	—
	Singapore	,,	—	—	—
		Totaal	—	—	—
Vellen (Geite).	Nederland	Kilogram	29497	3046	19400
	Engeland	,,	7730	40952	—
	Frankrijk	,,	—	—	—
	Amerika	,,	98928	274749	300932
	Gr: Brittannië	,,	—	—	26824
	Australië	,,	—	—	280
		Transport	136155	318747	347436

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
		Transport	136155	318747	347436
Vellen (Geite).	Japan	Kilogram	—	93	197
	Overige landen	,,	145	166	30197
		Totaal	136300	319006	377830
Vellen (diverse soorten).	Nederland	Kilogram	—	218	—
	Engeland	,,	—	—	—
	Frankrijk	,,	—	—	—
	Singapore	,,	—	—	25
	Italië	,,	—	—	—
	Oostenrijk	,,	—	—	—
	Japan	,,	344	2455	3787
	Amerika	,,	—	1048	9
		Totaal	344	3721	3821
Vezels.	Nederland	Kilogram	4294180	3722633	—
	Engeland	,,	422609	860699	—
	Frankrijk	,,	556191	—	—
	Gr. Brittannië	,,	—	—	112989
	België	,,	—	—	—
	Italië	,,	47004	—	—
	Denemarken	,,	25599	25489	—
	Zweden	,,	—	356857	—
	Singapore	,,	—	—	—
	Japan	,,	87139	250808	345033
	Amerika	,,	7247399	8083341	12112826
	Australië	,,	—	—	85282
	Rusland	,,	—	—	—
	Overige landen	,,	—	71531	—
		Totaal	12680121	13371358	12656130

BENAMING DER GOEDEREN.	Bestemming.	Eenheid.	HOEVEELHEID. 1915	1916	1917
Widjen (Sesamezaad).	Frankrijk	Kilogram	—	—	—
	Nederland	„	—	342447	—
	Singapore	„	1137137	1113237	655938
	Britsch-Indië	„	—	—	—
	Siam	„	—	—	—
	Overige landen	„	50	—	—
		Totaal	1137187	1455684	655938

ALPHABETISCHE KLAPPER OP VERSLAG EN BIJLAGEN.

Bladz. en volgende

A.

Aankoop van terreinen. 139
Accijnzen. 347
Algemeene Politie. 169
Generale contrôle. 172
Personeel. 170
Recherche. 171
Verdeeling der gemeente in afdeelingen. 169
Verdeeling der gemeente in secties. 169
Voerwezen. 172
Zeepolitie. 176
Ambtenaren. 16, 34, 70, 95, 121, 131, 133, 147
Duurtetoeslag. 36
Mutatiën. 25, 123
Pensioenen 27,34
Salarissen. 16, 36, 70, 131
Staat van ambtenaren. 16
Transport 35, 70, 95, 101, 131, 147, 326, 343
Verloven. 27
Ambulanceauto. 262
Arabieren (begraafplaatsen). 156
Asphalteering van wegen. . . 80, 84, 88, 89, 90, 116, 117, 179 189, 282
Assaineering en rioleering. . . 52, 72, 77, 81, 83, 84, 86, 89, 90, 92, 106, 107, 108, 116, 117, 183, 192

B.

Bacteriologisch wateronderzoek. 145,195
Badinrichtingen. 144
Baggermolens. 37
Bakkerijen. 5
Begraafplaatsen. 4, 20, 37, 104, 153, 177, 180, 188, 190, 328, 342

Bladz. en volgende

Arabieren 156
Chineezen 156, 181
Europeanen 153, 177, 179, 180, 188, 190
Inlanders 153, 155
Begrooting 66, 67
Behoeften waarin de gemeenteraad moet voorzien 14
Beknopt verslag der gemeente Soerabaja over 1915 . . . 177
„ „ „ „ „ „ 1916 . . . 188
Belastingen 37, 334, 342
Bevolking 9
Bouw-en woningtoezicht . 4, 19, 30, 38, 150, 185, 196, 334, 342
Brandweer 4, 21, 39, 104, 121, 180, 188, 190, 328
Oefeningen 123, 132
Verrichtingen tijdens brand 123
Broodbakkerijen 184, 193
Bruggen en duikers . 39, 73, 77, 81, 106, 107, 109, 116, 117, 179, 189, 279, 284
Brondebiet, brongebouwen, bronleidingen . . . 14, 184, 193
Buiskeuring 145, 195
Bureaubenoodigdheden enz 40, 71, 95, 105, 131
Burgemeester 6, 11, 15
Burgeravondschool 49
Bijzondere Hoogere Burgerschool voor meisjes 161
Bijzondere voorziening met betrekking tot sommige in beheer gegeven zaken 15

C.

Chemisch wateronderzoek . . . . . 145, 195.
Chineesch onderwijs . . . . . 159.
Chineezen (begraafplaatsen) . . . . . 156, 181.
Commissiën (gemeenteraad) . . . . . 12.
Concessie (O. J. S.) . . . . . 40.
Contrôledienst . . . . . 259.
Processen-verbaal . . . . . 259.

Bladz
en volgende

Rijwielnummers . . . . . 261.
Contrôle alg. politie . . . . . 172.

D.

D. P. M. (Overeenkomst) . . . . . 51.
Dogcars . . . . . 318.
Drankvergunningen . . . . . 240, 343.
Duikers en bruggen . . . . 39, 73, 77, 81, 106, 107, 109, 116, 117, 179, 189, 279, 284.
Duurtetoeslag . . . . . 36.

E.

Exploitatie landerijen . . . . . 134.
Erfpacht . . . . . 42, 136.
Europeanen (begraafplaatsen) . 153, 157, 179; 180, 188, 190, 328.

G.

Gebouwen . . . . . 44, 55, 72, 79, 96, 104, 106, 110, 117, 118, 132, 177, 188, 269.
Geldleening . . . . . 43, 334, 343.
Geldmiddelen . . . . 5, 43, 66, 69, 70, 131, 134, 143, 144, 146, 147, 153, 155, 156, 178, 181, 182, 184, 185, 189, 190, 191, 192, 193, 207, 240, 261, 263, 287, 299, 307, 321.
Gemeentehuis . . . . . 44, 54, 177, 188.
Gemeenteraad . . . . . 6, 11, 12, 13, 14, 15, 30, 34.
Behoeften waarin de raad moet voorzien . . . . . 14.
Commissiën . . . . . 12.
Samenstelling . . . . . 11.
Werkkring . . . . . 13, 14.
Gemeente Soerabaja . . . . . .
Bevolking der . . . . . 9.
Gebied der . . . . . 7.
Grenzen der . . . . . 7, 199.
Gronden in, en eigendom bij de . . . . . 8.

Bladz.
en volgende

Gronden in, en in beheer bij de . . . . . 204.
Instelling der . . . . . 1.
Pleinen en parken in, en in beheer bij de . . . . . 203.
Tienjarig bestaan der . . . . . 1.
Verdeeling in afdeelingen van de Alg. Politie . . . . . 169.
Verdeeling in secties van de Alg. Politie . . . . . 169.
Verdeeling in secties van den Reinigingsdienst . . . . . 9.
Verdeeling in secties van den Waterleidingsdienst . . . . 9.
Verdeeling in secties van Gemeentewerken . . . . . 9.
Verdeeling in stemdistricten . . . . . 8, 227.
Verdeeling in wijken . . . . . 8, 220.
Gemeentewerken . . 3, 9, 17, 28, 39, 70, 177, 188, 263, 342.
Gezondheidsdienst . . . . . 4, 45, 262, 326.
Gouvernements lagere scholen . . . . . 157, 159, 160.
Grondbedrijf 3, 22, 46, 105, 106, 132, 187, 197, 287, 332, 342
Goebeng. 106, 132, 133, 187, 288, 296, 342
Grondhuur 137
Kebondalem. 288, 296, 332, 342
Ketabang 107, 132, 133, 197, 288, 296, 332, 342
Ngagel 132, 133, 197, 288, 296, 332, 342
Simolawang. 296

H.

Handel en scheepvaart. 162, 348
Handelscursus 161
Haven. 47, 164
Hoofdaanvoerleiding. 142, 184, 195
Hooger technisch onderwijs 51
Hoogere Burgerschool 161
Hoogere Burgerschool voor meisjes (bijz.) 161
Hoogreservoir 144, 184, 195

I.

Inkomsten (vergelijkende staat) 321
Inlanders (begraafplaatsen) 153, 155, 329

	Bladz. en volgende
Inlandsch Onderwijs	51, 160
Instelling der gemeente Soerabaja	1
Invoerrechten	347
Invoer	349

K.

Karren	318
Kebondalem	288, 296, 332, 342
Ketabang	107, 197, 288, 296, 332, 342
Kiezerslijst	15
Klokken	48
Koningin Emmaschool	161
Kossongs	318
Kunstwerken	73, 142

L.

Landerijen (exploitatie)	134
Land Goebeng	106, 132, 133, 187, 288, 296, 342
Land Kebondalem	288, 296, 332, 342
Land Ketabang	107, 132, 133, 197, 288, 296, 332, 342
Land Ngagel	132, 133, 197, 288, 296, 342
Land Simolawang	296, 332, 342
Leeningen	34, 334, 342
Locale Raden Ordonnantie	10
Locale Raden Wetgeving	10
Los- en laadkraan	48

M.

Maleische vertaling van stukken	49
Meer uitgebreid lager onderwijs	159
Melkerijen	152, 184, 193, 319
Melkonderzoek	4
Mutatiën onder de ambtenaren	15, 123

N.

Ngagel	132, 133, 197, 288, 296, 332

bladz.
en volgende

O.

Oefeningen brandweer 123, 132
O. J. S. (Concessie) 40
Onderhoudswerken 73
Onderwijs 49, 157
Burgeravondschool 49
Bijzondere Hoogere burgerschool 161
Chineesch onderwijs 159
Gouvernements lagere scholen 157, 159, 160
Handelscursus. 161
Hooger technisch onderwijs. 51
Hoogere Burgerschool 161
Inlandsch onderwijs. 51, 160
Koningin Emmaschool. 161
M. U. L. O. 159
Particuliere lagere scholen. 158
Overeenkomst (D. P. M.) 51
Overvaarten 51, 94, 189
Overzicht van de behoeften waarin de gemeenteraad moet voorzien 14

P.

Pasars. 4, 24, 110, 139, 186, 188, 197, 299, 336
Pensioenen. 27
Personeel 16, 34, 70, 95, 121, 131, 133, 147
Plantsoenen 70, 197, 202
Politie (algemeene) . . . Zie onder algemeene politie letter A.
Pompstation 143, 184, 194
Privaat- en badinrichtingen 144
Processen-verbaal 259, 319

R.

Raadscommissiën 12
Recherche 171

Bladz.
en volgende

Recht van beheer in het algemeen 14
Reede 348
Rioleering en assaineering 52, 72, 77, 81, 83, 84, 86, 89, 90, 92, ... 106, 107, 108, 116, 117, 183, 192
Reinigingsdienst 5, 9, 52, 95, 177, 181, 191, 326
Rijwielnummers 261

S.

Salarissen 16, 36, 70, 131
Samenstelling van den gemeenteraad 11
Schadeloosstellingen 53
Scheepvaart en handel 162, 348
Secties 9, 169
Gemeentewerken 9
Politie 169
Reiniging 9
Waterleiding 9
Simolawang 296
Slachthuis 118, 151, 183, 192, 330
Slagerijen 4
Staat van ambtenaren en bedienden 16
Stadsnet (waterleiding) 144
Stadstuin 54
Stadsuitbreiding 72
Stallen 96, 177
Stemdistricten 8, 227
Stoomwalsen 55
Straatverlichting 180, 189, 328
Subsidies 56

T.

Terreinen (aankoop) 139
Tienjarig bestaan der gemeente Soerabaja 1
Toezicht op broodbakkerijen 5

Bladz.
en volgende

Toezicht op slagerijen 4
Transport 35, 70, 95, 101, 131, 147, 326, 343

U.

Uitgezonderde terreinen 14
Uitgaven (vergelijkende staat) 321
Uitvoerrechten 347
Uitvoer 378

V.

Verdeeling der gemeente in:
afdeelingen van de politie 169
secties der gemeentewerken 9
secties van de politie 169
secties van den reinigingsdienst 9
secties van den waterleidingsdienst 9
stemdistricten 8
wijken 8, 220
Vergunning verleend ingevolge de:
Verordening op het tijdelijk in gebruik afstaan van openbare wegen, pleinen enz. 207
Drankverordening 240
Verkoopen van gronden en erfpacht 42, 136
Verloven 27
Verordeningen 30, 229
Vernieuwingen en zware herstellingen . 79, 106, 107, 114, 116, 117
Verrichtingen tijdens brand 123
Verslag der gemeente over 1915 177
Verslag der gemeente over 1916 188
Veterinaire dienst 20, 29, 57, 118, 151, 177, 192, 318, 319, 339, 343
Dogcars 318
Karren 318
Kossongs 318
Melkerijen 152, 184, 193, 319
Melkonderzoek 4

Bladz.
en volgende

Slachthuis 118, 151, 183, 192,
Stallen 96, 177
Toezicht op slagerijen 4
Vee 96, 97, 177, 183, 192, 330
Vleeschhouwerijen 151
Vleeschkeuring 4, 83, 330
Wagenverhuurderijen 152, 192, 310
Vluchtheuvel 119
Voerwezen (politie) 172
Voornaamste in den gemeenteraad behandelde onderwerpen 34

W.

Warongs en ijshuisjes 57, 114
Waterleiding . . 2, 99, 22, 28, 58, 115, 140, 184, 193, 307, 336
Aanleg spruitleidingen 145, 184, 312
Brondebiet, brongebouwen, bronleidingen en ontlastreservoir . . . 14, 184, 193
Chemisch en bacteriologisch wateronderzoek en buiskeuring 145 195
Hoofdaanvoerleiding . . . . . 143, 184 ,195
Hoogreservoir 144, 184, 195
Kunstwerken 142
Pompstation 143, 184, 194
Privaat en badinrichtingen 144
Stadsnet 144
Watermeterproefstation 146, 185
Waterverbruik 146 185
Weduwen en weezen pensioenen 27
Wegen 3, 61, 73, 79, 106, 107, 116, 117, 176, 188, 283, 285
Wegwalsen 93, 118
Werken ten behoeve van derden 92, 120
Werkkring van den gemeenteraad 13
Werkplaats. 115, 177, 338
Werkzaamheden ter secretarie 6

Bladz.
en volgende
Woningbouw 72, 106. 119, 132
Wijken 8, 220

Y.

Yshuisjes en warongs 57, 114

Z.

Zeepoliite 176
Zware herstellingen en vernieuwingen 79, 106, 107, 114, 116, 117